Ardından

Natsume Soseki

Japoncadan Çeviren:
Habibe Salğar

夏目漱石

Japon Klasikleri

ithaki

Natsume Soseki (D. 9 Şubat 1867 – Ö. 9 Aralık 1916)

İngiliz edebiyatı uzmanı, romancı. Japonya'da, çağdaş roman türünün en önemli yazarı olarak kabul edilir. Soseki, on beş yaşından itibaren yazar olmayı kafasına koymuştu fakat ailesinin ısrarlı itirazları netıcesınde mimar olmak ıçin Tokyo İmparatorluk Üniversitesi'ne kayıt oldu. Fakat bu süreçte İngiliz edebiyatı üzerine çalışmaya başladı. İlgileri üzerine çekişi 1905'te *Ben Bir Kediyim* adındaki romanıyla oldu. Daha sonra yazdığı birçok öykü ve roman ülkesinde oldukça ilgi gördü. Eserlerinde Batılı roman tarzı ve Japon geleneksel yazınını birleştirerek özgün bir üslup yarattı ve kendisinden sonra gelen birçok Japon yazar da Soseki'nin açtığı yolu ızledi. Özellikle Yasunari Kavabata, Yukıo Mişima ve Kenzaburo Oe gibi yazarlar Soseki'den oldukça etkilendi.

ithaki

Ardından
Natsume Soseki
Orijinal Adı: それから

İthaki Yayınları - 2046
Japon Klasikleri - 4

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Ömer Ezer*
Yayıma Hazırlayan: *Merve Çay - Ömer Ezer*
Redaksiyon: *Ezgi Zümbül*
Düzelti: *Emirhan Burak Aydın*
Kapak İllüstrasyonu: *Tsuçiya Koitsu*
Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Mehmet Büyükturna*
4. Baskı, Nisan 2022, İstanbul
ISBN: 978-625-8475-68-5
Sertifika No: 46603

Türkçe çeviri © Habibe Salğar, 2022
© İthaki, 2022

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

NATSUME SOSEKİ

ARDINDAN

Japoncadan Çeviren
Habibe Salğar

ithaki

ÇEVİRMENİN ÖNSÖZÜ

Japonya'nın 265 yıl süren kapalılık siyasetinden sonra Meici döneminin (1868-1912) başlamasıyla birlikte dışa açılması, başta ABD olmak üzere yabancı güçlü ülkelerin baskısı sonucu olmuştur. Japonya'nın batılı ülkeleri örnek alarak askeri, ekonomik ve endüstriyel olarak mecburen gelişmesi gerektiğine dair içine düştüğü "zorunluluk" hâli, birçok reformun yanı sıra savaşları da beraberinde getirmiştir. Meici döneminin Japon halkı için getirdiği yenilik ve değişim, hayatın her alanına sirayet etmiştir.

Japon edebiyatı da bu dönemin etkisini görmüş, yeni bir çehre kazanmıştır. Meici dönemine kadar Japonya'nın dış ülkelerle temasları oldukça kısıtlı bir çerçevede kaldığından, Edo dönemindeki (1603-1867) Japon edebiyatı birbirini tekrar eden edebi ürünlerle sınırlı kalmıştır. Ancak, Meici dönemine girildiğinde, batı dünyasında ilgi gören edebi eserler Japonların da dikkatini çeker hâle gelmiş, öğrenim görmek üzere yurtdışına gönderilen Japon araştırmacılar batı edebiyatıyla tanışmaya başlamıştır. Bu dönemde, her ne kadar Japonya için pratik alanda fayda sağlayacak prag-

matik bilgilere önem verilmiş olsa da, Japon edebiyatı da bu değişim atmosferinden etkilenmiştir. Bu dönemde özellikle çeviri faaliyetlerine önem verilmiş, Japon okuru farklı ülkelerin edebi eserlerini kendi dilinden okumaya başlamıştır.

Batı dünyasıyla kurulmaya başlanan ilişkilerin yanı sıra Japon hükümeti başarılı öğrencileri batıdaki çeşitli ülkelere göndermiş, batıda öğrenim gören Japonlar sayesinde oradan birçok düşünce ve fikir Japonya'ya akmıştır. Meici döneminin en ünlü yazarlarından biri olan Natsume Soseki (1867-1916), iki yıl İngiltere'de eğitim aldıktan sonra Japonya ile batı dünyasını kıyaslayarak Meici döneminin toplum yapısı, değişim ortamının bireyler üzerindeki etkisi, siyasi ve ekonomik şartların yarattığı belirsizlik ve endişe durumlarını eserlerinde oldukça yoğun bir şekilde işlemiştir. Japonya ile batı arasındaki farklılıkları İngiltere'de edindiği gözlemler ve deneyimler aracılığıyla aktarırken, Japon toplumundaki geleneksel unsurları, batılılaşma çabalarını, ülkedeki değişim rüzgârlarını yer yer realist yer yer kurgusal unsurlar aracılığıyla yarattığı karakterlerle okura sunmuştur.

Natsume Soseki'nin Eserlerinde Meici Döneminin Ruhunu Okumak

Modern Japon edebiyatı denildiğinde, akla gelen belli başlı yazarlar arasında Natsume Soseki adının öne çıktığı görülür. Bunun birkaç sebebi olduğunu ifade edebiliriz. Burada öncelikle, yazarın Meici döneminde oldukça ünlü ve önde gelen üniversitelerden biri olan Tokyo İmparatorluk Üniversitesi'nde eğitim alması ve bu eğitimini İngiliz Dili ve Edebiyatı kürsüsünde tamamlaması, dönemin ihtiyacına cevap veren bir öğrenim görmesinin doğrudan ilişkili olduğunu söy-

lemek mümkündür. Natsume'nin, başarılı bir öğrenci olması sayesinde Japon hükümetinin verdiği bursla İngiltere'de iki yıllık eğitime gönderilmiş olması ve ardından ülkede tirajı yüksek bir gazete olan *Asahi* gazetesinde yazarlık faaliyetiyle uğraşması da yazarın ünlü bir isim hâline gelmesinde etkili olmuştur. Yazarın dönemin ruhunu anlama ve yansıtma çabalarında, *Asahi* gazetesinde yazılar yazmasının önemi büyüktür. Nitekim siyasi, ekonomik ya da toplumsal meseleleri doğrudan öğrenebilme ve yazabilmesi noktasından bakıldığında, onu sadece bir yazar olarak tanımlamak yetersiz kalacaktır. Natsume Soseki, sadece Japonya'daki haberler ve gelişmeleri değil, diğer ülkelerdeki gelişmeleri de yurtdışından çeşitli gazeteler ve kitaplar getirterek düzenli olarak okuyan ve takip eden bir entelektüeldir. Bu nedenle yazarın Meici döneminin değişim ortamını eserlerinde en çok yansıtan isimlerinden biri olduğunu söylemek mümkündür.

Natsume 1900-1903 seneleri arasında İngiltere'de yaşamış, bu deneyimin etkisi eserlerine çeşitli biçimlerde yansımıştır. Yazılarında batıdan ülkeye henüz giren birçok terim, kavram, hikâye ve anekdota rastlamak mümkündür. Örneğin, Japon toplumuna giren batı etkisi Natsume için "birey" kavramının incelenmesini de gerekli kılmıştır. Bunun nedeni, Avrupa ülkelerinde "birey" kavramının sıkça sözü edilen bir terim olmasından ileri geldiğini ifade etmek mümkündür. Natsume, batının bu etkisi ile Japon toplumunda grup bilincinden uzaklaşıldığı, bireyselleşen ve giderek yalnızlığa sürüklenmekte olan bir topluma dönüştüğüne dair kaygıları dönemin okuruna sunmuştur. Avrupa'daki "birey" kavramını da çeşitli yönleriyle eserlerine taşımıştır. Nitekim "Vatakuşi no kocinşugi" [Benim Bireyselciliğim] adlı konuşmasında,

"birey" ve "bireyselcilik" kavramlarını tartışmış, Japonya'nın Avrupa'dan gelen değişim dalgalarını nasıl değerlendirmesi gerektiği üzerinde durmuştur. Japonya'nın batıdan gelen bu değişim dalgalarının altında kalıp mücadele verdiğini belirtmiş, eski ile yeninin bir arada olmasının getirdiği ikilem içinde Japonya'nın bocaladığını ifade etmiştir. Böylesi bir ortam içinde ne yapılması gerektiğini sorgulamıştır.

Keene, Meici dönemi edebiyatında Batı'dan etkilenilerek en fazla öne çıkan temaların "aşk" ve "birey" olduğunu ifade eder. Meici dönemi öncesinde edebiyatta aşka dair mutluluk ya da hüzün dolu eserlerin bulunduğunu ancak, Meici dönemi edebiyatında görülen platonik aşk temasına daha önceleri pek rastlanmadığını savunur. Platonik aşk temasının yanı sıra, Japon edebiyatına ilk kez giren temalardan bir diğeri de "birey" kavramı olmuştur. Bir birey olarak kendisinin diğerlerinden farklı olduğu görüşünü öne süren J. J. Rousseau'nun ortaya koyduğu bağımsız birey kavramı, Meici döneminden itibaren Japonya'daki yazarlar tarafından ele alınmaya başlanmıştır. *

Meici dönemi her açıdan ülkede değişim atmosferi sunarken, on yıl arayla meydana gelen iki savaş (Çin-Japon Savaşı, 1894-1895; Rus-Japon Savaşı 1904-1905) Japonya'daki değişim rüzgârlarının yanı sıra militarizm ve emperyalizm yanlısı bir ülkeye doğru evrilme endişelerini de beraberinde getirmiştir. Natsume Soseki de savaş konusundaki kaygı ve endişelerini romanlarındaki baş kahramanlar ya da diğer arketipler aracılığıyla aktarır. Roman kahramanları genellikle çeşitli sebeplerle kırsal alandan (büyümekte olan) kentlere göç eden, taşra ile kent hayatının ikilemi içinde

* Keene, Donald, Nihon Bungaku no Rekişi 日本文学の歴史10, 中央公論社, Tokyo, 1995, s. 14-15.

zorluklarla mücadele eden karakterlerdir. Özellikle *Sanşirō* [三四郎] adlı romanı, taşralı bir genç olan Sanşirō adlı baş kahramanın, Tokyo'ya eğitim amacıyla gelişi, eğitim camiasındaki gelişmeler ve durumları konu eder. Yazarın "*Sanşirō* romanının bir nevi devamı niteliğinde" olduğunu belirttiği *Sorekara* [Ardından] adlı bu romanında ise, "ülkesine dair kaygıları olan eğitimli bir genç" olan Daisuke'nin Japonya'daki geleneksel yapının çarpıklıkları ve ülkenin ekonomik durumuna yönelik eleştirel bakışına yer verilir. Baş kahraman Daisuke varlıklı bir aileye mensuptur. Ancak, her ne kadar bu servet bir rahatlık yaratsa da Japonya'daki kapitalist düzen içinde meydana gelen aksaklık ve düzensizliklere de yer verilir. Bazı şirketlerin ya da devlet çalışanlarının karıştığı yolsuzluklar ve buna benzer durumların yarattığı hayal kırıklığı, "Japon Şeker Olayı (Nitto Jiken)" ya da "yankesiciler ile iş birliği yapan polisler" konulu haberler aracılığıyla analoji kurularak okura aktarılırken, Japonya'nın gelecekte nasıl bir ülke hâline dönüşeceği konusundaki belirsizlik ve kaygı hissedilir.

Değişim atmosferinin içine doğan ve dönemin kültürel ortamının tanığı olan Soseki, Japonya'daki bu iklimi yer yer garipserken, bu değişimlerin hızı konusunda da eleştirel bir yaklaşıma sahiptir. Nitekim birçok eserinde ve yazısında Japonya'nın batı karşısında zayıf bir ülke olmasından dolayı derin bir ıstırap hissederken, batının taklit edilmesi ya da batı kaynaklı değişim dalgalarının ülkeyi hızla istila etmesinden dolayı da hoşnutsuzluğunu ifade eder.**

---

* Natsume, Sōseki, *Sanşiro*, çev. Alper Kaan Bilir, Maya Kitap, 1. Basım 2017.

** Ayrıntılı bilgi için bkz. Salğar, H. (2017) "Natsume Sōseki'nin Eserlerinde Modernleşme ve Batı ile Japonya'nın Mukayesesi", SEFAD (37): 165 – 178.

Yazarın kendisinin de bir eğitimci olması, eserlerinde sürekli *sensei* olarak geçen öğretmen, akademisyen ya da eğitimci bir figürün olmasını gerekli kılmış gibidir. Bir eğitimci ya da eğitimli karakterlerin yer aldığı bazı eserlerinde bu karakterler iç dünyalarına dönük sorgulamalar, insan ilişkilerinin karmaşıklığı, kamuoyunu etkileyen gelişmeler ile mücadele etmeye çalışırlar. Bunun yanı sıra Soseki'nin birçok eserinde kendi hayatının izlerine rastlamak da mümkündür.

Ardından (それから) Eseri Üzerine

Eserin orijinal adı *Sorekara*'dır. Bu eser ilk olarak, Meici döneminin 42. yılında, dönemin sonlarına gelinirken *Asahi* gazetesinde yayımlanmıştır. Özellikle 1904-1905 Rus-Japon savaşından birkaç yıl sonra yayımlanan bu roman, bize Japonya'daki çağdaşlaşma sürecinin sancılarını Daisuke adlı baş kahramanın hissettiği huzursuzluk ve kaygı duyguları aracılığıyla aktarır. Daisuke, batı ülkelerine merak beslerken, Japonya'nın içinde bulunduğu duruma dair bir çıkmaz içindedir ve bu durum herhangi bir işte çalışmaması ile doğrudan bağlantılıdır. Çalışmaması, çevresi tarafından eleştirilirken, o bu duruma kendince belirli bahaneler üretir.

Daisuke, eğitimli bir entelektüel olmasına karşın dönemin Japonya'sındaki çeşitli aksaklıklar ve huzursuzluk ortamı içinde bir iş bulma telaşına girmeyi tercih etmemiştir. Bu durum, bir anlamda "durmaksızın çalışan Japon halkının içinde çalışmayan bireyin tasviri" olarak karşımıza çıkar. "Çalışmak" üzerine çeşitli teoriler geliştirirken, "toplum yararına çalışmak" ile "kendi faydasına çalışmak" arasındaki farka dikkat çekilir. "Çalışmak" kavramının gerçek anlamı

üzerine felsefi düşüncelere sahiptir. Daisuke'nin "yemeğini kazanabilmek için çalışmak" ile "erdemli bir amaç uğruna çalışmak" arasında yaptığı ayrım ve bu iki durumla ilgili şu ifadeleri dikkat çekicidir:

> *"Çalışmak sorun değil ama eğer çalışırsam, ekmek derdinden daha fazlası için çalışmam gerekir, yoksa bu onurlu bir hizmet olmaz. Kutsal görevin her türlüsü, ekmek davasından ayrıdır."*

Daisuke, çalışmamasının sebeplerini yakın arkadaşı Hiraoka'ya anlatırken, Japonya'nın batılı ülkeler karşısındaki durumuna yönelik eleştirilerini sıralar. Gençlik yıllarından beri arkadaşı olan Hiraoka, hırslı biri olmasının yanı sıra sürekli iş yoğunluğu nedeniyle ailesini ihmal eden bir kişidir. Daisuke'ye göre böyle bir yaşantıya sahip olmak da farklı sıkıntılara sebep olmaktadır. Daisuke, çalışmamasının nedenlerini "Japonya'nın Batı ile ilişkilerinde başarısız olması, diğer ülkelerden borç alarak ayakta durması, diğer ülkelerden borç almadan zaten hiçbir şey başaramadığı, fakir bir ülke olmasına rağmen güçlü ülkeler arasında olmaya çalışması" gibi eleştirilerle açıklar.

Soseki, Japonya'ya taşınan batıya ait bazı düşüncelerin toplum tarafından tam olarak kabul görmediği ya da anlaşılmadığını da gösterir. Meici döneminin başlamasıyla toplumsal sınıflar ortadan kaldırılmış, bireyin haklarının koruma altına alındığı ve toplumun her kesiminin eşit olduğu ilan edilmiştir. Yasalarla bireysel hak ve özgürlüklere vurgu yapılmasına rağmen, Daisuke'nin, tercih ettiği hayat ya da

"evlilik yapmaması" gibi durumlar, Japon toplumunda kabul görmez, geleneksel ve kalıplaşmış Japon düşünce yapısı içinde sıklıkla eleştirilerin hedefi olur. Daisuke karakteri ile, İvan Aleksandroviç Gonçarov tarafından kaleme alınan *Oblomov* (1859) romanının başkişisi İlya İlyiç Oblomov karakterleri, toplumsal gidişata yönelik eleştirel tutumları nedeniyle "çalışmayan birey" tasviri noktasında benzerlik gösteren iki farklı karakter olarak karşımıza çıkar. Oblomov, toprak sahibi, varlıklı biridir. Oblomov her ne kadar maddi sıkıntı çekmese de "topluma yük olan birey" olarak algılanmaktadır. Oblomov da çalışmaz, çalışsa da ne iş yapacağını bilmez. Bu nedenle toplumun dışında kalır:

> *"Oblomov, yıkılmakta olan bir toplum düzeninin, Rus derebeyi sınıfının çocuğudur. (...) Oblamovka'da köylülerin hazırlayacağı ekmeği yemek için büyütülmüş Oblomov, ekmeğini kendi kazanan insanlar arasında ne yapacağını şaşırır: böyle bir hayat için ta küçükken hazırlanmamış olan iradesi yavaş yavaş söner, hayatla arası her gün biraz daha açılarak sonunda toplum dışı bir insan, kendini taşıyamayan bir yük olur."*

Oblomov karakterine çok benzeyen Daisuke de babası şirket sahibi olduğundan, maddi olarak sürekli babasından destek almaktadır. Köklü, zengin bir aileye mensuptur ve herhangi bir işte çalışmamakta, çalışacak olsa ne tür bir iş yapabileceğine karar verememektedir. Çalışmadığı için

* Gonçarov, İvan Aleksandroviç, *Oblomov*, çev. Sabahattin Eyüboğlu & Erol Güney, Sosyal Yayınlar, İstanbul, 1982 (3. Basım), s.5, Önsöz'den.

toplumun dışında kaldığını hissederken, evli bir kadına hissettiği duygular nedeniyle toplumun geleneksel değerleriyle de ters düşmektedir. Daisuke'nin içinde bulunduğu bu durum romanda:

> *"Kendi kaderini geliştirirken bu kaderin yükünü sırtlanmış, yüksek bir uçurumun kenarına doğru itildiğini hissetmişti. İlk çözüm olarak bir iş araması gerektiğini düşündü. Fakat aklında iş meselesinin sadece adı vardı ve çalışmanın nasıl bir şey olduğunu gözünde canlandıramıyordu. Bugüne kadar herhangi bir mesleğe ilgi duymamasının bir sonucu olarak mesleklere dair bir fikri olsa da bunlar sadece yüzeysel kalıyor, daha ilerisini hayal edemiyordu. Ona göre dünya düz ve karmaşık renklere sahip gibi görünüyordu. Ve kendisinin herhangi bir renge bağlı olamadığından başka bir şey aklına gelmiyordu. Tüm mesleklere göz gezdirdikten sonra gözü serserilere takıldı ve bir süre bakakaldı. Orada kendi gölgesini, köpekler ve insanlar arasındaki sınırda kaybolacak kadar bir grup dilencinin arasında gördü. Yaşamın çöküşü ruhun özgürlüğünün yok edildiği nokta, en acı veren kısımdı."*

Gonçarov'un Oblomov karakteri, Rusya'da da hissedilen Doğu-Batı ayrışmasında batı kanadını tutan tarafta yer alır. Natsume'nin yarattığı Daisuke karakteri de Japonya'daki Doğu-Batı ayrışmasına dair tartışmaların yoğun olarak yaşandığı Meici döneminde, batı tarafını tutan bir karakter

olarak karşımıza çıkar. "Eski çağlardaki Japonya'nın ilerisinde biri" olarak tanımlanır. Daisuke, Japonya'nın geleneksel değerlerini sorgulayan, ailesinden ayrı bir yaşam süren, batı tarzı kitaplar okumayı tercih eden ve Avrupa'dan kitaplar getirten, batıdaki bazı dergileri takip eden ve batılı ressamlara ilgi duyan bir karakterdir. Ailesinin serveti sayesinde rahat bir yaşam sürerken, babası ve ailesine karşı mesafeli, ekonomik sebeplerle ailesinden bağını koparamayan, "tembel" değil ancak bir çeşit "oblomovluk" olarak tanımlanabilecek bir yapıdadır. Her şeyin farkında olan, eğitimli, entelektüel birikime sahip olmasına karşın, bilinçli bir şekilde böyle bir hayatı tercih eder. Japonya'nın geleneksel yapısını ideal bir yaşam biçimi olarak benimsemediği, babasıyla her konuştuğunda daha belirgin bir şekilde ortaya çıkar. Onunla her karşılaştığında dinlediği tarihi ya da ailevi konulardan ve vaazlardan sıkılır, kendi istediği/başına buyruk hayatı sürdürmeye devam eder.

Romanın ilerleyen bölümlerinde Dasiuke'nin en yakın arkadaşı Hiraoka ile evli olan Miçiyo ve Daisuke arasında "geçmişte derinlere gömülen aşk duygusunun yeniden tezahür etmesi" ya da "zaten hiç unutulmayan duygunun açıkça ortaya serilmesi" durumu ile karşılaşırız. Natsume Soseki'nin romanlarında sıklıkla rastlanan insan ilişkilerindeki karmaşıklık ve güvensizlik durumunu yazarın bu romanında da görmek mümkündür. Daisuke'nin en yakın arkadaşının eşine duyduğu aşk, bu durumun en belirgin örneğini oluşturur. Natsume, batı romanları ile Japonya'daki romanlar arasındaki temel farklardan birinin "Japonların romantik ilişkileri eserlerine kolaylıkla taşıyamaması" olduğunu belirtir. Batılı romanların en önemli özelliğinin ise

"kadın - erkek ilişkilerinde rastlanan romantizm" olduğunu ifade eder. Dolayısıyla, baş kahraman Daisuke, bu tarz romanların çevrilmesini gerekli görmez ancak, batı romanlarını okumaktan da asla vazgeçmez. Bu durum, Japonya'nın bir yanda kendi değerlerini koruma mücadelesi verirken, diğer yandan batı dünyasındaki gelişmelere olan merakının izdüşümü gibidir. Öte yandan, Meici döneminde hüküm sürmeye devam eden bazı geleneksel alışkanlıklara yönelik eleştirel bir yaklaşımın olduğunu da romanda gözlemlemek mümkündür. Daisuke, en yakın arkadaşının eşi Miçiyo'ya önceden beri âşıktır ancak bunu hiç kimseye itiraf edememiştir. En yakın arkadaşı Hiraoka, Miçiyo'ya ilgi beslediğini Daisuke'ye itiraf eder, daha sonra Miçiyo ile evlenir. Bu evlilik için aracı olan kişi de Daisuke olur. Daisuke ile Miçiyo arasındaki duygular hep derinlerde kalmıştır. Ancak, romanın sonunda Daisuke'den gelen itiraf ile tüm dengeleri değiştirecek bir yola girilir. Japonya'daki aile ilişkileri ve yasal düzenleme ile ilgili olarak Chigusa Kimura-Steven, Meici döneminde hüküm süren kadın-erkek ilişkilerindeki durumu şöyle ortaya koymaktadır: "Zina suçu, evli kadın ile ilişki yaşadığı erkek arasında gerçekleşir. Evli olan kadının iffetini düzene koyan kişi kocasıdır. Erkek çocuk, ailenin soyadını devam ettiren ve aynı zamanda miras hakkına sahip olan kişidir. Erkek, evli bile olsa, evli olmamak kaydıyla bir başka kadın (metres) ile ilişki kurabilir."* Daisuke bir anlamda Meici döneminde devam eden bu yasal uygulamaya tepki gösteren bireyin temsili gibidir. Daisuke ve Miçiyo bu ilişki nedeniyle ne kadar suçlu ise, bir eş olarak sorumluluk-

* Kimura-Steven, Chigusa (1998). "Kantsū Bungaku toşite no Sorekara", Sōseki Kenkyū, 10. Cilt, s. 110.

larını ihmal eden, Hiraoka da o kadar suçludur. Geleneksel yapıda, kadın-erkek ayrımına bağlı olarak yaşanan bu gibi çelişkili durumlara işaret eden bu örnek, Meici toplumunda devam eden cinsiyetçi ayrıma yönelik önemli ve çarpıcı bir örnektir. Nitekim romanda, Morita Sōhei (1881-1949) tarafından kaleme alınan *Baien* [Duman] adlı esere de üstü kapalı olarak değinilmesi manidardır. Morita'nın evli olmasına rağmen yaşadığı yasak aşk ilişkisine dair otobiyografik bir itiraf niteliğinde yazılan *Baien,* o dönemde epey dikkat çekmiştir.

Natsume Soseki'nin bir asırdan önce yazdığı *Sorekara* adlı romanını *Ardından* başlığı ile Türkçeye çevirdik. Bu eser, Japonya'nın yeni bir çağa adım attığı Meici dönemindeki siyasi, ekonomik ve toplumsal değişim atmosferini tahayyül etme imkânı sağlarken, Japon toplumunun modernleşme serüveninde ne gibi sorunlarla yüzleştiğine ustalıkla yer veriyor.

Teşekkür

Eserin çevrilme sürecinde desteğini hiç esirgemeyen, eserin çevirisini başından sonuna dek okurken görüş ve düşünceleriyle çeviriye ışık tutan, destekleri ve yardımlarını hiç unutmayacağım çok kıymetli hocam Prof. Dr. Nuriye BİLİK'e en kalbi teşekkürlerimi sunuyorum. Çeviriye başlamam konusunda teşvikleri ve önerileri ile her zaman desteğini hissettiğim çok değerli hocam Prof. Dr. Ali Merthan DÜNDAR'a da en derin şükranlarımı iletiyorum.

1

Birilerinin telaşla kapının önünden geçerken çıkardığı topuk seslerini duyduğunda Daisuke'nin aklına gökyüzünde asılı duran büyük bir çift takunya geldi. Fakat ayak seslerinin uzaklaşmasıyla birlikte bu büyük takunyalar da aklından yavaş yavaş silinip gitti. Ve Daisuke gözlerini açtı.

Tatami matının üzerinde, başucunda bir kamelya çiçeği duruyordu. Daisuke dün akşam yataktayken çiçeğin düştüğünü duymuştu. Tavandan aşağı lastik bir top fırlatılmış gibi bir ses gelmişti. Karanlık çökünce etraf sessizleştiğinden olsa gerek, diye düşünmüş ama kendisinden emin olmak için sol elini göğsüne koymuş, kaburgalarını saran düzenli kan dolaşımını hissederek uyuyakalmıştı.

Bebek kafası büyüklüğündeki kocaman çiçeğin rengine bir süre belli belirsiz baktı, aklına aniden bir şey gelmiş gibi göğsünün üstüne elini koyarak yeniden kalp atışlarını dinlemeye başladı. Yatarken kalp atışlarını dinlemek son zamanlarda edindiği bir alışkanlıktı. Kalp atışları her zamanki gibi sakin ve düzenliydi. Eli göğsündeyken, bu kalp atışları sayesinde sıcak ve kırmızı kanın yavaşça aktığını gözlerinde canlandırdı. Hayatın ta kendisi bu, diye aklından geçirdi. O anda, avucunun altında akan yaşamı hissettiğini düşündü.

Ardından, avuçlarına yanıt veren bir saatin ibresine benzeyen bu seslerin, âdeta onu ölüme çağıran bir alarm olduğu hissine kapıldı. Bu alarmı duymadan yaşamak –kanla dolu bu kese, görevi gereği kanı ölçtüğü gibi zamanı da ölçmeseydi– ne kadar iyi olurdu. Hayatın tadını kesinlikle ne güzel çıkarırdı! Fakat – işte o an, Daisuke bu düşünceyle üzüntüye kapıldı. Hayata öyle bağlı bir adamdı ki kalbinin, kan vücudunda dolaşırken çarpışını güçbela hayal edebiliyordu. Kimi zaman uzanırken sol göğsünün üstüne elini koyup buraya biri çekiçle bir kez vursa ne olur acaba, diye düşünürdü. Sağlıklı, sorunsuz bir hayat sürdürse de bilinci yaşadığının tartışılmaz gerçekliğine ve bunun iyi bir talihin mucizesi olduğu fikrine uyanıyordu bazı bazı.

Elini kalbinin üzerinden çekip yanıbaşında duran gazeteyi aldı. İki elini örtünün altından çıkarıp gazeteyi açtı. Sol köşede, bir kadını bıçaklayan bir adamın fotoğrafı vardı. Hemen başını çevirip diğer sayfaya göz gezdirdi. Öbür sayfada üniversitede çıkan karışıklığa büyük puntolarla yer verilmişti. Daisuke bir süre haberi okudu fakat sonunda kolları hâlsiz düşünce gazeteyi yatağın üzerine bıraktı. Bir sigara yaktı, yataktan biraz kaykıldı ve *tatami* matının üstündeki kamelyayı alıp burnuna götürdü. Ağzı, sakalları ve burnunun büyük kısmı tamamen çiçeğin içine gömülmüştü. Sigara dumanı kamelyanın taçyapraklarıyla ve erciğiyle karıştı, ardından yoğun bir şekilde yukarı doğru süzüldü. Çiçeği beyaz çarşafın üzerine bırakıp ayağa kalktı ve banyoya yöneldi.

Banyoda dişlerini özenle fırçaladı. Dişlerinin güzelliğiyle hep mutluluk duyardı. Üstündekileri çıkardı, sırtına ve göğsüne masaj yaptı. Cildinde koyu, hoş bir parlaklık vardı.

Esans sürdükten sonra, omuzlarını hareket ettirdiğinde ya da kolunu yukarı kaldırdığında iyice yedirilip silinmiş gibi incecik bir yağ tabakası görülüyordu. Bu bile onu memnun etti. Ardından siyah saçlarını ayırdı. Yağ sürmese de saçları güzel olduğu kadar hoş görünümlüydü. Sakalları da tıpkı saçları gibi güzeldi ve zarif bir şekilde yüzünü kaplamıştı. Daisuke yanaklarını şişirip iki eliyle yanaklarına iki üç kez vururken, aynadaki yansımasına baktı. Bir kadının pudra sürdüğü zamankine benzemişti hareketi. Aslında vücuduyla o kadar övünürdü ki gerekli görse yüzüne pudra bile sürebilecek cinsten biriydi. En nefret ettiği şey ise bir arhat gibi kırışmış ve kart bir görünüme sahip olmaktı. Aynanın önüne her geçtiğinde, böylesi bir çehreyle doğmadığı için şanslı olduğunu düşünürdü. Öte yandan insanların onun gösteriş düşkünü olduğunu söylemesinden hiçbir rahatsızlık duymazdı. Eski çağlardaki Japonya'nın ilerisinde biriydi.

Yaklaşık otuz dakika sonra yemek masasına geçti. Sıcacık çayını yudumlayıp kızarmış ekmeğe yağını sürerken Kadono adındaki karın tokluğuna evin ayak işlerine bakan oğlan, tatami matının üzerindeki katlanmış gazeteyi getirdi. Dörde katladığı gazeteyi yastığın yanına yerleştirirken, "Kötü bir şey, değil mi sensei,* bu iş!" dedi yüksek sesle. Bu oğlan Daisuke'yi yakalayınca "Sensei, sensei!" diye saygı dolu ifadelerle seslenirdi. Daisuke de bu ifadeyi duyduğu ilk zamanlar, yüzünde garip bir tebessümle bir iki kere buna itiraz etmeye çalıştıysa da çocuk, "Çünkü üstadım olduğunuz için size sensei deyiveriyorum," deyince bu duruma mecburen razı olmuştu. Bu durum bir alışkanlığa dönüşün-

* *Sensei* hitabı Japoncada genelde öğretmenlere ve doktorlara hitap ederken kullanılır. *–ybn*

ce de... artık sadece bu oğlan Daisuke'ye rahatlıkla "Sensei!" diye seslenebiliyordu. Aslında Daisuke gibi bir ev sahibine seslenirken sensei dışında başka uygun bir hitabın olmadığını Daisuke de ilk kez fark ediyordu.

Daisuke sakin bir ifadeyle, "Okuldaki karışıklık, değil mi?" diye sorarken yemeğini yiyordu.

"Sizce de heyecan verici, değil mi?"

"Okul müdürünün boykot edilmesi mi?"

"Evet, sonunda istifa eder herhalde," derken Kadono mutlu görünüyordu.

"Okul müdürü istifa ederse eline bir şey mi geçecek?"

"Yalan söyleyemem, bana faydası ya da zararı konusunda hiçbir heyecan hissetmiyorum. Bir insan fayda ya da kar sağlayacağı şeylere heyecanlanlanmaz ki sadece."

Daisuke yemeğe devam etti. Güğümdeki sıcak suyu çay fincanına dökerken "Gerçekten okul müdüründen nefret ettikleri için mi ondan kurtulmak istiyorlar yoksa işin içinde bir çıkar mı var; bilgin var mı ki?" diye sordu.

"Bilmiyorum doğrusu. İşin aslı nedir, sensei, siz biliyor musunuz?"

"Ben de bilmiyorum. Bilmiyorum ama bence günümüzde insanlar bir çıkarı olmadan böyle sıkıntılara girmezler. Böylesi mubah mıdır sana göre?"

"Ha? Öyle bir şey olabilir mi?" derken Kadono biraz ciddileşmişti. Daisuke bunları söyledikten sonra sustu. Kadono daha fazlasını anlayabilecek türden biri değildi. Daha ileri gidilse bile, "Ha, öyle mi?" demeyi sürdürürdü. Söylenenleri cevaplayabilecek hiçbir fikir yürütemezdi. İşte Kadono'yu uşak olarak tutmasına sebep hem bu kararsızlık hem de gençleri harekete geçirme konusunda bir isteğinin olmamasıydı. Kadono okula gitmez, ders çalışmaz, tüm

gününü aylaklıkla geçirirdi. "Yabancı dil öğrenmenin nasıl bir şey olduğunu merak etmişsindir," dendiğinde, Kadono her zaman "Öyle," veya "Olabilir," gibi cevaplar vermekle yetinirdi. "Kesinlikle yabancı dil öğrenmek isterdim," gibi sözler ağzından hiç çıkmazdı. Böylesi aylak biri kesin cevaplar veremezdi. Daisuke de Kadono'yu eğitmek için doğmadığından meseleyi tadında bırakırdı. Düşünceleri farklı olsa da, neyse ki Kadono bedenen gayet sağlıklı biriydi, Daisuke de yalnızca bunu önemserdi. Sadece Daisuke değil, uzun zamandır yanında çalışan teyze de Kadono'nun o dönemlerde çok yardımını görmüştü. Bu vesileyle teyzenin de Kadono'yla arası çok iyiydi. Ev sahibinin olmadığı zamanlarda ikisi uzun uzun sohbet ederlerdi.

"Sensei ne yapmak niyetinde acaba, teyze?"

"O seviyeye ulaşabilen biri her işi becerebilir. Endişelenmeye gerek yok"

"Endişelenmiyorum. Bir şeylerle uğraşsa iyi olur diye düşündüm de."

"Bir hanım aldıktan sonra, bir iş aramayı planlıyor olabilir."

"İyi olur tabii. Ben de onun gibi gün içinde sadece kitap okuyarak ve müzik dinlemeye giderek yaşamak isterdim."

"Sen mi?"

"Kitap okumasam da olur. İşte, öyle olsa nasıl olurdu diye düşünmek istedim."

"Herkesin önceki hayatında karar veriliyor tüm bunlara. Yapacak bir şey yok."

"Öyle mi dersin?"

Böyle şeyler konuşurlardı. Kadono'nun Daisuke'nin hane halkına katılmadan iki hafta önce, evin genç bekâr sahibi ile aylak genç arasında şöyle bir konuşma geçmişti.

"Hangi okula gidiyorsun?"

"Aslında gidiyordum. Fakat bıraktım."

"Peki, hangi okula gitmiştin?"

"Çeşitli yerlere gittim. Fakat hemen sıkıldığım için..."

"Hemen sıkılır mısın?"

"Galiba öyle."

"O hâlde ders çalışmayı pek düşünmüyorsun?"

"Evet, pek düşünmem. Ayrıca son zamanlarda aile içindeki durumlar da pek iyi değil, o yüzden."

"Evimde çalışan teyze, senin anneni tanıyormuş, öyle mi?"

"Evet, eskiden çok yakın oturuyordu."

"O zaman annen...?"

"Doğru, bir işi yok kendisinin de. Evde yapılabilecek küçük işler alıyor sadece. Ama bu aralar iş durumları her yerde kötü ve işler iyiye gidecek gibi de durmuyor."

"Gibi *durmuyor* derken? Sen onlarla kalmıyor musun?"

"Kalmasına kalıyorum ama nihayetinde can sıkıcı olduğundan işle ilgili sorular pek sormam da. Başa bela almamak için. Sürekli dert yanıyor sanki."

"Ağabeyin?"

"Ağabeyim postanede çalışıyor."

"Ailen bu kadar mı?"

"Bir de küçük kardeşim var. O bankada; kendine yetecek kadar getir götür işleriyle uğraşıyor işte."

"O hâlde boş duran bir sen varsın, öyle mi?"

"Yani, öyle gibi."

"Peki, evde kaldığında neler yaparsın?"

"Yani, genelde yatarım. Yatmadığımda yürüyüş falan yaparım galiba."

"Evde herkes para kazanırken, sadece sen yatarak geçiniyorsun, bundan rahatsızlık duymuyor musun?"

"Yoo, pek öyle hissetmiyorum."

"Evde fazlalık olmaktan memnunsun yani?"

"Aslında bunu pek tartışmayız. Garip olsa da."

"Yani annenle ağabeyin, bir an evvel senin de bağımsız hâle gelmeni isterler herhalde?"

"Olabilir, tabii."

"Sen fazla rahat biri gibi görünüyorsun. Öyle misin gerçekten?"

"Evet, yalan söylemeye niyetim yok."

"O hâlde tam bir aylaksın."

"E-vet, belki aylak olabilirim."

"Ağabeyin kaç yaşında?"

"Yirmi altı olacak galiba."

"O hâlde artık evlenme zamanı da gelmiş. Ağabeyinin bir eşi olunca da şu anki gibi olmak niyetinde misin?"

"Onu o zaman düşünmek gerek. Ben de bilmiyorum ama herhalde bir iş bulurum."

"Onlardan başka akraban yok mu?"

"Bir teyzem var. Limanda gemiyle nakliye işi yapıyor."

"Teyzen mi?"

"Aslında teyzem yapmıyor, enişte m."

"Onlara gidip seni yanlarına almalarını rica etsen, nasıl olur? Nakliye işinde insana çok ihtiyaç vardır."

"Benim tembellik gibi bir huyum olduğu için büyük ihtimalle reddedilirim diye düşünüyorum."

"O halde, bu konuyu senin kararına bırakmamak lazım. Aslında annen seni bizim eve alabilir miyiz gibisinden bizim evdeki teyzeye danışmış."

"Evet, ben de öyle bir şeyler duydum."

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Eh, olabildiğince tembellik etmeden–"

"Bu eve gelmek daha mı iyi olur yani senin için?"

"Galiba öyle."

"Ama sadece yatarsan ve ortalarda gezinirsen olmaz."

"Ah, sorun değil. Vücudum gayet sağlıklıdır. Küveti falan doldurmak gibi işleri yapabilirim."

"Banyoda çeşme olduğu için su taşımana gerek yok."

"O hâlde temizlerim."

Kadono böylece Daisuke'nin yardımcısı olmuştu.

Daisuke sonunda yemeğini bitirip sigarasını yaktı. Çay takımlarının durduğu vitrine arkası dönük, kollarıyla dizlerini sarmış oturan Kadono, yeni bir soru için yeterince zamanın geçtiğini düşünerek ev sahibine yine bir soru yöneltti. "Sensei, bu sabah kalbiniz nasıl?" Bu sıralar Daisuke'nin alışkanlığını bildiği için biraz alaycı bir tavrı vardı.

"Bugün daha iyi."

"Yarın sorun yaratabilir gibi söylediniz. Sensei, gördüğüm kadarıyla bu kadar endişe ederseniz sonunda gerçekten hastalanabilirsiniz."

"Hastayım zaten."

Kadono sadece, "Hıiii," diyebildi. Daisuke'nin parlak ve ışıltılı yüzüne ve üstündeki *haori*'ye* rağmen hatları anlaşılan geniş omuzlarına baktı. Daisuke böyle anlarda bu gence hep acırdı. Daisuke'nin açısından bakıldığında, bu gencin beyninin, sığır beyninden yapılmış *miso*** ile dolu

* Haori, kimono üzerine giyilen geleneksel bir Japon ceket türüdür. –ç*n*

** Temel malzemesi soya fasulyesi olan, pirinç, arpa, tuz ve türüne göre çeşitli malzemelerden oluşan fermente edilmiş geleneksel bir Japon yiyeceğidir. –ç*n*

olduğundan başka bir şey düşünülmezdi. Alelade insanların yürüdüğü sohbet yollarında yürüyebilirdi o da. Nadiren de olsa Daisuke yandaki sokağa sapsa, o hemen kayboluverirdi. Mantığın temellerini dikey kesen tünellere adım bile atamazdı. Duyarlılığı ise daha da berbattı, sinir sistemi kaba iplerle birbirine bağlanmıştı sanki. Daisuke bu gencin hayat şartlarını gözlemlediğinde, neden nefes aldığı ve bu dünyaya neden geldiği konusunda şüpheye bile düşerdi. Tüm bunlara karşın Kadono gayet rahat bir şekilde amaçsızca etrafta dolaşır dururdu. Üstelik bu amaçsızlığın, bir şekilde kendi tavırları ile ortak bir türe ait olduğunu bilerek, neredeyse bu durumla övünür gibi davranırdı. Üstelik bedeninin sebatkâr kuvvetinden de yararlanarak, efendisinin gergin ruh hâlinin hassas noktalarına da saldırırdı. Daisuke ise gerginliğini, nadir biçimde keskin düşünce kuvveti ve isabetli duyarlılığına karşı ödediği bir vergi olarak görüyordu. Yüksek bir eğitim almanın yarattığı acıydı bu; Tanrı tarafından tasarlanmış, doğuştan soylulara verilen ve yazılı olmayan bir cezaydı. Tam da bu fedakârlığı kabul ederek şu an bulunduğu noktaya gelebilmişti zaten. Hatta hayatın asıl anlamını tam da bu fedakârlıklarda buluyordu bazı bazı. Kadono'nun aklı ermezdi buna.

"Kadono, posta gelmedi, değil mi?"

"Posta mı? Bunlar geldi. Bir kartpostal ve mektup. Masanıza bıraktım. Getireyim mi?"

"Yok, ben gideceğim oraya zaten."

Daisuke'nin bu muğlak cevabı karşısında Kadono ayağa kalktı ve karpostal ile mektupları alıp geldi. Kartpostala seyreltilmiş mürekkeple şu not düşülmüştü: "Tokyo'ya dün geldim; hana yerleştim; yarın sabah seni görmek isterim."

Arka tarafında ise en az nottaki kadar karmaşık bir elyazısıyla Cinbōçō'daki konaklama yerinin ismi ve göndericinin adı, yani Hiraoka Tsuneciro yazılmıştı.

"Geldi demek, dün mü geldi acaba?" diye kendi kendine konuşurken, diğer mektuba göz atınca, babasından geldiğini gördü. Babası geleli iki üç gün olduğunu söylüyordu, acele bir durum yoktu ama onunla konuşmak istediği konular vardı ve mektubu alır almaz gelmesini istiyordu. Ardından mektup, Kyoto'daki çiçeklerin yine erken açtığını, ekspres trenin dolu ve sıkışık olduğunu belirten gelişigüzel birkaç satırla bitiyordu. Daisuke mektubu katlarken garip bir ifadeyle yazılanları düşündü.

"Telefon açabilir misin? Eve."

"Tamam, evinize telefon ettiğimde ne söyleyeyeyim?"

"Bugün birine sözüm olduğunu, onunla görüşeceğim için eve gidemeyeceğimi. Yarın veya öbür gün kesin uğrayacağımı."

"Tamam, peki kime?"

"Babam tatilden dönmüş ve konuşacak şeyleri varmış, bunun için oraya gitmemi istiyor ama illa ona söylemene gerek yok, kim açarsa ona söylersin."

"Peki."

Kadono apartopar dışarı çıktı. Daisuke oturma odasından çıkıp çalışmak üzere kütüphanesine geçti. Odanın temizliği güzelce yapılmıştı; düşen kamelya çiçeği de süpürülmüştü. Daisuke, vazonun sağ tarafında bulunan kitap rafına gidip üstteki ağır fotoğraf albümünü aldı. Ayakta dururken altın kopçayı çıkarıp resimleri çevirmeye başladı ama ortalarına gelince durdu. Hemen hemen yirmilerinde bir kadının portresi vardı bu sayfada. Daisuke dikkatlice kadının yüzüne baktı.

2

Daisuke kimonosunu değiştirip Hiraoka'nın evine ziyarete mi gitsem diye düşünürken neyse ki Hiraoka ona geldi. Genellikle kapıya kadar rikşaya binerdi. "Burası, burası," diyen ve sürücüye aracı durdurmasını söyleyen sesi, ikisinin ayrıldığı üç yıl öncesinden beri değişmemişti. Girişte teyzeyle karşılaşınca, "Handa cüzdanımı unuttum da biraz bozukluk borç verir misin?" derken de öğrencilik yıllarındaki Hiraoka'nın aynısıydı. Daisuke ön kapıya kadar çıktı, eski dostunun elinden tutarak onu içeriye götürdü.

"Nasılsın? Gel, dinlen biraz."

"Ah, sandalye," diyen Hiraoka bir anda kendini sandalyeye bırakıverdi. Bu hareketi heybetli görünümüne rağmen güçsüz biri olduğu izlenimini uyandırdı. Tıraşlı başını sandalyeye yaslayıp odanın içine göz gezdirdi.

"Gayet güzel bir ev. Düşündüğümden de iyi," diye övdü.

Daisuke cevap vermeden sigara tabakasını açtı.

"Anlat bakalım, neler yapıyorsun?"

"Neler mi? Konuşacak çok şey var."

"Aslında senden bayağı mektup geldi, az çok durumu biliyorum. Ama son zamanlarda pek yazmadın."

"Tanıdığım herkese mektup yazmalıyım," diyen Hiraoka bir anda gözlüklerini çıkarıp ceketinin göğüs cebinden kırışmış bir mendil çıkardı, gözlerini kırpıştırarak gözlüğü silmeye başladı. Öğrencilik zamanlarından beri miyoptu. Daisuke gözlerini ayırmadan ona baktı.

Hiraoka gözlüğünün ince saplarını iki eliyle tutup kulağının üstüne koyarken, "Beni boş ver, sen nasılsın?" diye sordu.

"Bende bir değişiklik yok ya."

"Bir değişiklik olmaması en iyisi. Bende bir sürü değişiklik var." Bunları söyledikten sonra Hiraoka kaşlarını çatıp bahçeye doğru baktı, sonra ses tonu değişti birden. "Bak, kiraz ağacı var. Ama daha yeni açıyor bu, değil mi? Burada iklim bir hayli farklı," dedi.

Konuşmanın gidişatını nedense her zaman yaptığı gibi asıl meseleye getirmiyordu. Daisuke de biraz ilgisizce, "Oralar epey sıcak olsa gerek," diye aynı şekilde yanıt verdi.

Hiraoka ise beklenmedik, abartılı bir şevkle, "Evet, epey sıcak," dedi. Kendi varlığının bir anda farkına varmış gibi bir hâli vardı. Daisuke tekrar Hiraoka'nın yüzüne baktı. Hiraoka sigarasını yaktı. O sırada hizmetçi teyze küçük demlikte çay getirdi. "Az önce çaydanlığa su koymuştum da kaynaması zaman alınca iyice gecikti kusura bakmayın," diyerek masanın üzerine tepsiyi bıraktı. Hizmetçi teyze konuşurken ikisi de kırmızı sandal ağacından yapılmış tepsiye bakıyorlardı. Kadına karşılık vermedikleri için kadıncağız kendi kendine sempatik bir gülümsemeyle odadan çıktı.

"Bu kim?"

"Yardımcı işte. İşe aldım. Yemek pişmeden olmuyor."

"Güler yüzlü duruyor."

Daisuke kırmızı dudağını aşağıya doğru bir yay gibi

bükerek küçümser bir şekilde güldü. "Şimdiye dek böylesi yerlerde hizmet etmemiş hiç, ne yapalım?"

"Kendi evinden birilerini getirseydin, daha iyi olurdu sanki. Orada epey çalışan olmalı."

Daisuke, "Hepsi genç olunca..." diye ciddi bir şekilde yanıtladı.

Hiraoka bu yanıt karşısında ilk kez yüksek sesle güldü. "Gençler daha uygun olmaz mıydı?"

"Neyse ne, evden birini almak iyi olmaz."

"Bu hizmetçi teyzeden başka biri var mı peki?"

"Bir tane de genç uşak var."

Kadono hangi ara eve döndüyse mutfakta hizmetçi teyzeyle konuşuyordu.

"Bu kadar mı?"

"Bu kadar. Niye ki?"

"Evlenmedin mi hâlâ?"

Daisuke'nin yüzü kızardı ama hemen eski hâline döndü. "Evlenirsem sana haber gelmez mi sence? Özellikle de sana..." deyip birden sustu.

Daisuke ve Hiraoka ortaokul yıllarından beri birbirlerini tanırlardı. Özellikle mezun olduktan sonraki yıl içinde kardeş gibi samimiydiler, birbirlerine gelir giderlerdi. O zamanlar ikisi de sırlarını anlatır, karşılıklı güç birliği yaptıklarını söylerler, en çok beraberken eğlenirlerdi. Bu eğlenceler sıklıkla değiştiği için her ikisi de söyledikleri tüm kelimelerin sadece eğlence için değil, her zaman bir tür fedakârlık içerdiğine inanmışlardı. Eğlencenin doğasının fedakârlıktan sonra birdenbire acıya dönüşeceğine dair bayatlamış gerçeklerin farkında bile değillerdi.

O yıl sonunda Hiraoka evlendi ve çalıştığı bankanın Kansai bölgesindeki şubesine geçti. Daisuke yeni çift ora-

dan ayrılırken, Şinbaşi'deki istasyona kadar onları geçirdi. Hiraoka'nın elini mutlulukla sıkmış, bir an önce dönmesini dilemişti. Hiraoka üzgün bir hâlde, "Yapacak bir şey yok, şimdilik sabırlı olmalıyız," derken gözlüklerinin arkasında, insanı kıskandıracak derecede bir zafer duygusu parlıyordu. Bunu gördüğü anda Daisuke, birden bu arkadaşına karşı nefret hissetti. Eve döndükten sonra gün boyu odasında düşüncelere daldı. Yengesini konsere götürme sözünü iptal ederek kadını büyük bir hayal kırıklığına uğrattı.

Hiraoka'dan sürekli haberler geliyordu. Yolculuğun sorunsuz geçtiğine dair kartpostal, orada bir eve yerleştikleri haberi, bunlar bitince de şubedeki iş durumu, geleceğe dair umutları, vesaire vesaire. Gelen her mektuba Daisuke hep kibar cevaplar yazdı. Gariptir ki Daisuke cevap yazdığı zamanlarda içini hep bir çeşit huzursuzluk kaplardı. Bu duruma katlanıyor olmaktan arada huzursuzluk duyar, mektuba cevap yazmayı yarıda bıraktığı olurdu. Hiraoka'dan sadece kendi geçmişteki davranışlarına karşılık az biraz minnet belirten bir ifadeyle karşılaşırsa fırçasını daha rahat oynatır, ona karşılık olabilecek basit bir cevap verirdi.

Bu sırada mektupların arası giderek uzamaya, bir aya, sonra ikiye hatta üçe çıkınca, bu defa da tam tersine mektup yazmamanın bir huzursuzluk yaratacağı fikrine kapıldı. Böyle düşünmesinin hiçbir anlamı yokken sadece bu hissi ortadan kaldırmak için zarfın üzerindeki yapışkanı nemlendirdiği olurdu. Bu durum altı ay kadar sürünce, Daisuke aklı ve yüreği arasındaki ilişkinin de giderek değişmeye başladığını hissetti. Bu değişime bağlı olarak, Hiraoka'ya mektup yazsa da yazmasa da hiçbir rahatsızlık duymuyordu. Daisuke yeni eve taşınmasının üstünden bir yıldan fazla

geçince, sırf yeni yıl kartı yollarken sadece yeni adresini yazarak bu değişikliğini belirtti.

Hissettikleri bunlar olsa da bazı meselelerden dolayı Hiraoka'yı tamamen unutmamıştı. Zaman zaman hatırlardı. Acaba yaşıyor mu diye aklından geçirirdi. Fakat bu düşünceler aklına gelince bile, özellikle bir şey öğrenmeye ya da duymaya uğraşmadı, bunun için ne cesareti ne de bir endişesi vardı ve sonra iki hafta önce birdenbire Hiraoka'dan mektup almıştı. Bu mektupta yakında oralara geri geleceğini, yanına uğrama niyeti olduğunu belirtiyordu. Ancak ana şubeden bir talimatla terfi edip de atandığı yönünde bir durumun düşünülmesini de istemiyordu. Bir süre kafa yormuş, aniden iş değişikliği yapma kararı almıştı, bu nedenle de Tokyo'ya geldiğinde biraz vaktini ayırmasını rica ediyordu. Bu isteklerin gerçek bir rica mı yoksa bir istifayla ilgili basit bir mesele mi olduğu belirsizdi ama Hiraoka'nın hayatında dramatik bir değişime sebebiyet verdiği bariz bir gerçekti. Daisuke bunu fark edince şaşırdı.

Bu nedenle buluşur buluşmaz bu değişikliğin bir kısmını baştan sona dinlemeyi bekliyordu fakat ne yazık ki bağlantıları uzun zaman önce kesildiğinden, kolay kolay bu mesele açılmadı. Daisuke bir fırsat yakalayıp da konuyu kendi açınca Hiraoka geçiştiriyor, bir gün geniş geniş konuşabileceklerini söylüyordu ve konuşma hiçbir yere varmıyordu. Daisuke sonunda mecburen, "Uzun zaman oldu, şuralarda bir yemek yiyelim," dedi. Hiraoka yine ısrarla "bir ara, daha geniş bir zamanda" falan dese de Daisuke onu civardaki Batı tarzı bir restorana sürükledi.

Orada ikisi de epey içtiler. Tıpkı eskisi gibi yiyip içtiklerine dair konuşmaya başlamışlar, aralarındaki buzlar yavaş yavaş erimişti. Daisuke, St. Nicholas'ta yapılan birkaç gün

önceki bir Paskalya kutlamasından bahsetti. Festival gece saat on ikiyi gösterdiğinde, herkesin uyuduğu zaman başlamıştı. Dua edenler uzun bir koridoru geçip ana salona geldiklerinde, o anda binlerce mum aynı anda yakılmıştı. Cübbe giymiş rahipler, sıra hâlinde karşıda dizilirken kocaman siyah gölgeleri duvara yansımıştı. Hiraoka elini çenesine dayayıp gözlüğünün arkasından kızarmış gözlerle ona bakarak dinliyordu. O gece Daisuke saat iki civarında Onari otoyolundan geçerek gece yarısı rayların karanlığında dosdoğru yukarı doğru ilerleyip tek başına Ueno'daki ormanlığa kadar gelmiş, daha sonra sokak lambalarının aydınlattığı çiçeklerin içine dalmıştı.

"Hiç kimsenin olmadığı bir gecede kiraz çiçekleri ne kadar da güzel görünüyordu," dedi.

Hiraoka sake kadehini sessizce kafasına dikti ve hafif bir üzüntüyle, "Güzel olmalı, ben henüz görmedim sonuçta," dedi. "Etrafta böyle şeyler yapabildiğin sürece ne şanslısın. Dünyaya adım attığın zaman hiç de öyle kolay olmuyor." Üstü kapalı şekilde karşısındakinin deneyimsizliğine yukarıdan bakar gibi konuşmuştu. Daisuke'ye göre verdiği yanıttan ziyade yanıtın tonu absürttü. Ona kalırsa, o Paskalya gecesi hayatta pratik, dünyevi deneyimlerden daha mühimdi. Daisuke o yüzden şöyle bir yanıt verdi: "Sözde dünyevi deneyimlerden daha aptalca bir şey yok bence. Tek yaptıkları acı vermek."

Sarhoş olan Hiraoka'nın gözleri açıldı.

"Görünüşe bakılırsa düşüncelerimiz epey değişmiş gibi, ha? Acının daha sonra bir ilaca dönüştüğüne dair bir teorin vardı eskiden, ona ne oldu?"

"Mantıksız bir gencin popüler söylemlere teslim olduğu ve baştan savma bir şeyler söylediği zamanlara özgü bir

görüştü o. Uzun zaman önce yürürlükten kalktı o düşünceler."

"Fakat eninde sonunda dünyaya adım atmak zorunda kalacaksın, öyle değil mi? O zaman bu bir sorun olur."

"Eskiden beri insan içine çıkıyorum zaten. Özellikle seninle yollarımız ayrıldıktan sonra dünyamın bir hayli genişlediğini hissediyorum. Sadece senin içinde bulunduğun dünyadan biraz farklı, o kadar."

"Ah, böbürlen böbürlen. Eninde sonunda pes edeceksin."

"Tabii ki, baktım açlıktan ölüyorum falan, pes ederim. Ama şu an herhangi bir isteği olmayan bir kişi böyle bayağı deneyimler için neden çaba harcasın ki? Bir Kızılderilinin kışa hazır olmak için palto alması gibi bir şey olur bu."

Hiraoka'nın kaşlarında biraz rahatsız olmuş gibi bir ifade belirdi. Kızaran gözlerini ovuşturarak sigarasının dumanını üfledi. Daisuke biraz ileri gittiğini düşünerek devam etti. "Müzikle ilgili zerre bilgisi olmayan bir tanıdığım var. Öğretmenlik yapıyordu ama onunla geçinemediği için üç, belki dört yerde daha çalışıyor. Tek yaptığı hazırlık yapmak, sınıfa gitmek ve dudaklarını mekanikçe oynatmak. Başka hiçbir şey için vakti yok. Pazar gelince çalışmaz ve tüm gün uyur. İşte, eğer bir yerde konser olsa ya da uzaklardan bir müzisyen burada konser verse, gidemez. Diğer bir deyişle, müziğin güzel dünyasına ayak bile basmadan ölüp gidecek. Kendi açımdan söyleyecek olursam, bu kadar sefil bir deneyimsizlik olamaz kanaatindeyim. Ekmeğini kazanmak her ne kadar öncelikli mesele olsa da, niteliği bir hayli düşük. Ekmek ve su gibi dertlerden uzak, konforlu bir hayat sürmedikçe yaşamanın ne anlamı var. Sen benim hâlâ bir çocuk olduğumu düşünüyor olabilirsin ama ben yaşadığım bu konforlu dünyada senden yıllarca deneyimliyim."

Hiraoka sigarasının külünü kül tablasına silkelerken alçak ve karanlık bir sesle, "Tabii, sonsuza kadar böyle bir dünyada yaşayabileceksen ne mutlu," dedi. Bu ağır sözlerin altında servete karşı bir çeşit lanet okuma hissediliyordu. İkisi de sarhoş hâlde dışarı çıktılar. İçkinin etkisiyle tuhaf bir tartışmaya girdiklerinden asıl meseleyi, yani Hiroaka'nın durumunu konuşamamışlardı.

Daisuke, "Biraz yürümez miyiz?" diye sordu. Hiraoka söylediği kadar meşgul değilmiş gibi göründüğünden, sessizce yürümeye başladılar. Daisuke daha rahat konuşabilecekleri sessiz bir yan sokağa doğru çevirmeye çalıştı yönlerini, en nihayetinde de laf o konuya geldi.

Hiraoka'nın söylediğine göre ilk zamanlarında epey sıkı çalışmış. İşini iyi öğrenmek için yerel ekonomik koşulları etraflıca araştırmış. Becerebilirse akademik olarak pratik uygulamalar üzerine çalışma yapmayı bile düşünmüş fakat yüksek bir mevkide olmadığı için bu planını gelecekte karşısına bir fırsat çıkarsa uygulayabileceği bir proje olarak rafa kaldırmış. Yine de ilk zamanlar şube müdürüne bu planlarından bahsetmiş fakat adam soğuk biri olduğu için bunlarla hiç ilgilenmemiş. Karmaşık bir teoriden bahsettiğinde bile müdürü huysuzlaşıyormuş. Hiraoka gibi acemi gencin teki bunlardan ne anlar der gibi konuşuyormuş. Bu tavrına karşın müdürün kendisi de gerçekten hiçbir şeyden anlamıyormuş. Hiraoka açısından bakıldığında, müdürünün kendisiyle ilgilenmemesi, onu adam yerine koymadığından değil, onu kendisine rakip gördüğünden dolayı korkmasıymış. İşte Hiraoka'nın öfkesinin kaynağı da buymuş. Tartışmaları da bir iki defayla sınırlı kalmamış.

Fakat zaman geçtikçe, içindeki öfke hafiflerken, çevresine uyum sağlamış. Ayrıca uzlaşma sağlayabilmek için

olabildiğince çaba harcamış. Buna bağlı olarak, şube müdürünün ona karşı davranışları da gitgide değişmiş. Zaman zaman ona akıl danıştığı bile olmuş. O artık okuldan yeni mezun Hiraoka değilmiş sonuçta, Hiraoka da karşısındaki insanın anlayamayacağı ve uygunsuz kaçacak konular açmaktan kaçınmış.

Hiraoka özellikle, "Düşüncesizce övmekten veya yağ çekmekten farklı bu," diye çıkıştı.

Daisuke de ciddileşerek, "Tartışmasız öyledir," diye yanıtladı.

Şube müdürü, Hiraoka'nın geleceği konusunda endişelenmeye bile başlamış. Kısa bir zaman içinde ana şubeye geri dönme sırası kendisine geleceği için, onunla birlikte gelmez mi diye Hiraoka'dan yarı şaka yarı ciddi söz bile almış. O sıralarda Hiraoka da ofise alışmış, güvenlerini kazanmış, arkadaş çevresini büyütmüş, doğal olarak kendini geliştirmeye fırsat kalmamış ve öncekinin aksine ders çalışmanın işine engel olduğunu düşünür hâle gelmiş.

Şube müdürü, ona her şeyi anlatır, rütbe olarak altında olmasına rağmen ona güvenir, onu çeşitli konuları danıştığı bir arkadaşı olarak görürken, kendisi de altında çalışan Seki isimli birine güvenip ona danışır olmuş. Fakat bu adamın bir geyşayla ilişkisi varmış ve farkına varılmadan hesaplarda bir delik açmış. Bu durum ortaya çıktığında, adam mecburen görevinden alınmış ama bu vaziyet nedeniyle şube müdürü de uygunsuz bir durumda kalabileceğinden Hiraoka tüm sorumluluğu üstlenip istifasını sunmuş.

Hiraoka'nın hikâyesinin özeti buydu. Ancak, Daisuke, şube müdürünün tüm bu olaylara Hiraoka'yı da dahil ederek onu da böylesi bir karara varmaya zorlamış olabileceğini düşündü. Hiraoka konuşmasının sonunda, "Bir şirket

elemanı yükseldikçe bu tip şeylerden sıyrılabilir. Aslında bu konuda düşündüğünde, Seki'nin o kadarcık parayı zimmetine geçirmesi, ardından da hemen işten kovulması üzücü bir durum tabii," ifadelerini kullandığı için Daisuke bu tahminde bulunmuştu.

Daisuke, "O hâlde bu durumdan en kârlı çıkan şube müdürü, değil mi?" diye sordu.

"Belki de öyledir," dedi Hiraoka kelimeleri yuvarlayarak.

"Sonunda adamın zimmetine geçirdiği paraya ne oldu peki?"

"Bin yenden az bir miktar olduğu için ben yerine koydum."

"Ne iyi. Sen de iyi kazanıyormuşsun gibi görünüyor."

Hiraoka acı dolu bir yüz ifadesiyle Daisuke'ye bakakaldı.

"İyi bir şey yaptığımı varsaysam bile, hepsi bitti. Yaşamak için bile yeterli bir miktar değildi. O parayı ödünç almıştım."

Daisuke sakince, "Öyle mi?" diye yanıtladı. Daisuke ne olursa olsun ses tonundaki sakinliğini kaybetmeyen bir adamdı. Ve bu tonda bastırılmış ama belirgin de olan bir keyif tınısı vardı.

"Şube müdüründen ödünç alıp meseleyi hallettim."

"Şube müdürü neden doğrudan bununla ilişkisi olan adama ödünç vermiyor ki?"

Hiraoka yanıt veremedi. Daisuke de üstelemedi. İkisi bir süre sessizce yan yana yürüdüler.

Daisuke, Hiraoka'nın anlattıklarının dışında başka durumlar da kesin yaşanmıştır diye düşündü. Fakat bir adım daha ileri gidip tüm gerçekleri sorgulamaya hakkının olmadığını fark etti. Ayrıca böylesi bir durumda bu kadar meraklı davranamayacak kadar şehirliydi. Yirminci yüzyı-

lın Japonya'sında yaşayan biri olduğundan mıdır otuzuna geldiğinden midir nedir, artık *nil admirari** seviyesine ulaşmıştı. Düşünceleri, insanların karanlık yüzüyle karşılaştığında şaşıracak kadar taşralı değildi. Duyuları, Hiraoka'nın saklayabileceği basmakalıp sırların peşine düşmekten zevk alacak kadar yorgun da değildi. Hayır, belki de o kadar yorgunlardı ki çok daha hoş bir uyarıcı bile onları tatmin edemezdi.

Daisuke kendine has, hususi dünyasında o kadar çok değişmişti ki Hiraoka'nın dünyasıyla neredeyse hiçbir bağ kuramıyordu, –eskiden beri her değişimin arka planında sürekli bir yozlaşma olduğunu görmek ne üzücü bir meseleydi– oysa Hiraoka bu değişimin hiç farkında değildi. Anlaşılan, Diasuke'yi üç yıl önceki saf genç gibi görüyordu. Bu küçük efendinin önünde ruhunu açığa çıkarsa ve tüm zayıflıklarını ona itiraf etse, evin ürkmüş genç hanımının önüne at gübresi fırlatmış durumuna düşmesi içten bile değildi. Boş işlerle uğraşıp sabrınızı zorlamaktansa, sessiz kalmak daha güvenliydi – Daisuke, Hiraoka'nın düşüncelerini bu şekilde yorumlamıştı. Bu nedenle, Hiraoka'nın yanıt vermeden sessizce yürümesi ona aptalca gelmişti. Hiraoka, Daisuke'yi çocuk gibi görürken, Daisuke de Hiraoka'yı – muhtemelen daha fazla– çocuk gibi görmeye başlamıştı. Fakat birkaç sokak ilerleyip de yeniden konuşmaya başladıklarında, bu hislerden hiç eser kalmamıştı. İlk konuşmaya başlayan Daisuke oldu.

"Peki, bundan sonra ne yapmak niyetindesin?"

"Hımm..."

"Sonuçta şimdiye kadar bir deneyimin var, o yüzden aynı sektörden bir iş olabilir, değil mi?"

---

* (Lat.) Hiçbir şeye şaşırmamak. *–yhn*

"Bilemiyorum. Durumların gidişatına bağlı. Aslında sana da danışayım diye düşünüyordum. Ne dersin, senin ağabeyinin şirketine eleman olarak almazlar mı beni?"

"Tabii, bir rica edeyim. Zaten iki üç gün içinde eve uğramam gerekiyor. Fakat bilemiyorum..."

"Eğer o iş olmazsa, bir yerlerde gazeteye falan mı girsem diye düşünüyorum."

"O da iyi olabilir."

İkisi yeniden trenin geçtiği sokağa çıktılar. Hiraoka, karşıdan gelen trenin tepesini izlerken, birden bu trene binip eve döneceğini söyledi. Daisuke peki diye yanıtladı ama yanından hemen ayrılamadı. Kırmızı bir direğin olduğu durağa kadar yürüdüler. Orada, "Miçiyo nasıl?" diye sordu.

"Hep aynı. Sana selam söylemişti. Aslında bugün onu da getireyim diye düşünmüştüm ama trenin sallantısının başını ağrıttığını söyleyince onu handa bıraktım."

Tren ikisinin önünde durdu. Hiraoka tam hızlı adımlarla ilerliyordu ki Daisuke ikaz edince durdu. Binmesi gereken tren henüz gelmemişti.

"Çocuk meselesi çok üzücü oldu..."

"Hıhı. Çok üzücüydü. Yolladığın kart için tekrar teşekkürler. Madem ölecekti, doğmasaydı daha iyiydi."

"Peki ileride? Yine çocuk sahibi olamaz mısınız?

"Sanmıyorum. Bedensel anlamda pek iyi değil de."

"Çocuk yokken böyle dolaşmak daha rahat olabilir."

"O da doğru. Senin gibi bekâr olsam daha iyi olur belki – daha rahat."

"Yani, sen de bekâr ol o zaman?"

"Alay etme. Her neyse, karım senin evlenip evlenmediğini sorup duruyor..."

Derken tren geldi.

3

Daisuke'nin babası Nagai Toku, Meici Restorasyonu zamanında savaş görmüş geçirmiş, yaşlı biriydi yine de hâlâ sağlıklı bir hayat sürdürmekteydi. Memurluğu bıraktıktan sonra iş dünyasına girmiş, bir şeylerle uğraşırken biriktirdiği paralar onu on dört on beş yıl içinde gayet zengin biri hâline getirmişti.

Daisuke'nin Seigo adında bir de ağabeyi vardı. Okuldan mezun olur olmaz hemen babasının şirketine girdiği için orada önemli bir pozisyona gelmişti. Umeko adında bir eşe ve iki çocuğa sahipti. Adı Seitarō olan büyük oğlu on beş yaşındaydı. Kızı Nui ise Seitarō'dan üç yaş küçüktü.

Daisuke'nin Seigo dışında bir de ablası vardı. Bir diplomatla evliydi ve batıda yaşıyordu. Seigo ile ablası arasında ve ablası ile Daisuke arasında başka erkek kardeşleri de olmuştu ama her ikisi de erken ölmüşlerdi. Anneleri de vefat etmişti.

Daisuke'nin ailesi sadece bu kadardı. Batıya giden ablası ve kendi evine geçen Daisuke dışında, aile evinde çocuklarla birlikte beş kişi kalmıştı.

Daisuke de ayda bir kez baba evine para almaya giderdi. Daisuke ne babasının ne de ağabeyinin denebilecek bir parayı harcayarak yaşardı. Sıkılınca eve daha fazla uğrardı. Çocuklarla şakalaşır, uşakla Go oynar, yengesiyle tiyatro üzerine konuşur ve evine geri dönerdi.

Daisuke yengesini severdi. Yengesi Tenpō* üslubuyla Meici** modernliğini bir arada sürdürebilen bir insandı. Bir keresinde Fransa'daki görümcesinden adı bile zor söylenen pahalı bir kumaş sipariş etme zahmetine girmişti, dört beş kişiye diktirmiş, *obi**** gibi bir şey hâline getirtip giymişti. Daha sonra, kumaşın Japonya'dan ithal edildiğini öğrendiğinde epey gülmüştü. Mitsukoşi Sergisi'ni kontrol ederek konuyu araştıran Daisuke olmuştu. Umeko ayrıca Batı müziğini çok severdi, Daisuke'nin gideceği konserlerde seve seve ona eşlik ederdi. Gariptir, ilgi gösterdiği bir diğer konu da faldı, Sekiryūşi'yi ve Ojima isimli belli bir ustaya neredeyse tapıyordu. Daisuke'nin de birkaç kez rikşayla falcıya giderken yengesine eşlik etmişliği vardı.

Seitarō adlı yeğeni son günlerde beyzbol oynamaya merak sarmıştı. Daisuke gidip zaman zaman onunla oynardı. Seitarō garip hayalleri olan bir çocuktu: Her yıl yaz başlangıcında, pişmiş tatlı patates satan yerler birden dondurmacıya dönüştüğünde daha terin esamisi okunmazken en ön-

---

* Japonya'da 1831-1845 arası yılları kapsayan dönemdir. Tenpō Reformları, 1830-1843 yılları arasında yapılmış, ekonomik açıdan zor durumda olan askeriyenin mali durumunu yeniden düzenlemek amaçlanmıştır. Halk eğlencelerine kısıtlamalar getirilmiş, tasarruf uygulamaları yapılmıştır. *–çn*

** Edo Dönemi'ndeki kapalılık siyasetinden vazgeçilip Batılı ülkeler model alınmış, ülkede modernleşme faaliyetleri yoğunlaştırılmıştır. *–çn*

*** Geleneksel Japon kıyafeti olan kimonoların kuşağına verilen isimdir. *–çn*

den koşturup dondurma almaya çalışırdı. Dondurma yoksa buzla yetinir, yine de eve muzaffer dönerdi. Şu aralar yeni inşa edilen sumo güreşi salonu bittiği gibi içeri giren ilk insan olmak istediğini söylüyordu. Bir keresinde Daisuke'ye sumocu tanıyıp tanımadığını sormuştu.

Ağabeyi Seigo'nun Nui ismindeki kızı, ne denirse densin, "Uyarıyorum bak, hareketlerine dikkat et," diye cevaplar, günde birkaç kez kurdelesini değiştirirdi. Şu sıralar keman kursuna gidiyordu, eve döndüğü gibi hemen öğrendiklerini tekrar eder, testere gıcırtısına benzer sesler çıkarırdı. Fakat birileri bakarken asla çalmazdı. Odasından çıkmayıp da gıy gıy sesleri çıkardığından, ailesi de ne kadar iyi çalıyor diye düşünüyordu. Zaman zaman sadece Daisuke yavaşça kapıyı açınca, "Neden izinsiz giriyorsun?" diye azarlanırdı.

Daisuke'nin ağabeyi genellikle ortalarda görünmezdi. Özellikle meşgulse evde yediği yemek sadece kahvaltıyla sınırlı kalırdı. Çocukların günün kalanında babalarının ne yaptığından haberi bile yoktu. Aynı şekilde Daisuke de eşit derecede o kısmı umursamıyordu. Hatta bunu bilmemek daha iyi diye karar vermişti, gerekli olmadıkça ağabeyinin dışarıdaki günlük hayatını hiç irdelemezdi.

İki çocuk da Daisuke'ye fazlasıyla düşkündü, yengesi de severdi onu. Ağabeyinin hislerini ise bilemiyordu. Nadiren de olsa karşılaştıklarında, kadınlarla ilgili tecrübelerinden bahsederlerdi. Sakin sakin konuşurlardı, dedikodu yapan ciddi adamlar gibi.

Daisuke'nin en çok dert ettiği babasıydı. Yaşına rağmen genç de bir metresi vardı, gerçi bu çok da sorun değildi. Hatta Daisuke bunu neredeyse onaylar derecedeydi. Bir metres sahibi olmayı göze alamayanların, metresi olanlara

saldırdıklarını düşünüyordu. Babası hayli sert biriydi. Çocukken, Daisuke bunun kendisini çok rahatsız ettiği zamanlar geçirmişti ama artık bir yetişkin olduğundan bunun aynı şekilde canını sıkması için hiçbir neden göremiyordu. Hayır, Daisuke'yi rahatsız eden babasının onu kendi gençliğiyle karıştırmasıydı. Bu yüzden babası uzun zaman önce kendisinin edindiği düşünce yapısını Daisuke'nin benimsememesi durumunda her şeyin yalan olacağına dair bir inanca sahipti. Dahası Daisuke, yalan olacak şey nedir diye hiçbir zaman sormadığından, hiçbir şekilde tartışmıyorlardı da. Daisuke çocukluğunda şiddetli bir öfkeye sahipti, on sekiz on dokuz yaşlarındayken bir iki defa babasıyla kavga etmişti fakat zaman geçip de okuldan mezun olduktan sonra bu asabiyeti de gitgide dindi. O zamandan beri öfkelendiği hiç görülmemişti. Babası bu durumun kendi eğitiminin bir sonucu olduğuna inanır ve içten içe gurur duyardı.

Gerçeği söylemek gerekirse, babasının sözde eğitimi, baba ile oğul arasındaki yakın bağı gitgide soğutmaktan ibaretti. En azından Daisuke böyle olduğunu düşünürdü. Fakat babasına göre bu tam tersiydi. Ne olursa olsun onlar birer baba oğuldular. Bir evladın doğuştan ailesine dair bağlılığı, çocuğa karşı davranış biçimine bağlı değişmez. Disiplin namına biraz zorlasanız da sonuç kesinlikle minnet duygusunu etkilemez: Konfüçyüs'ten etkilenen baba, katı bir şekilde buna inanıyordu. Kendisinin Daisuke'nin varlığına sebep olması gibi basit bir gerçeğin tüm rahatsız edici sıkıntılarına karşın bunun sonsuza dek sürecek bir sevginin garantisi olduğunu düşünen babası, sahip olduğu inançla baskısını sürdürüyordu. Böylelikle kendisine karşı soğuk davranan bir oğul yaratmış oldu. Gerçi Daisuke'nin

mezuniyetinin hemen sonrasında davranış biçimi bir hayli değişmiş, bazı noktalarda şaşırtıcı derecede hoşgörülü biri hâline gelmişti. Fakat bu durum, Daisuke doğar doğmaz babasının onunla alakalı kurduğu programın bir parçası olmaktan öteye gitmediği için, Daisuke'nin iç dünyasındaki değişimleri yakalamaya uygun bir tepki değildi. Bugüne kadar kendi eğitiminin Daisuke'nin üzerinde yarattığı kötü sonuçların hiç farkına varmamıştı.

Babası savaşa gitmiş olmakla övünürdü. En ufak fırsat çıktığında Daisuke gibileri küçümsemeyle reddetme eğilimindeydi çünkü onlar işe yaramazdı, herhangi bir savaş deneyimleri yoktu, cesaretsizlerdi. Bir insanın en üstün yeteneği cesaret olmalıymış gibi konuşurdu. Daisuke bu tip lafları her duyduğunda rahatsızlık duyardı. Cesaret, hayat şartlarının sert ve babasının genç olduğu yabani dönemlerde hayatta kalabilmek için gerekli bir özellikti belki de fakat modern çağ açısından konuşmak gerekirse, Daisuke eski moda ok ve yaya gibi ilkel bir ekipman gibi görürdü cesareti. Aksine, cesaretle bağdaşmayan birçok niteliğe cesaretin çok üzerinde değer verilmesi ona makul geliyordu. Yine babasından cesaretle ilgili dersler dinledi. Babası, dünyada çocukların ve yolcuların tanrısı Cizo'nun taş heykellerini her şeyin üstünde tuttuğunu söylediğinde yengesiyle güldüler.

Söylemeye gerek bile yoktu ki Daisuke korkak biriydi. Bundan dolayı da hiç utanmıyordu. Bazı durumlarda bu korkaklığından bile övünecek dereceye geldiği olurdu. Küçükken babasının emriyle özellikle gece yarısı Aoyama'daki mezarlığa gitmişti. Ürpertici duygulara katlanarak orada bir saat durduktan sonra dayanamayıp çarşaf gibi bembeyaz bir suratla eve dönmüştü. O zaman kendisi bile hayal kırıklığı-

na uğramıştı. Ertesi sabah babası ona güldüğünde, adamdan nefret etmişti. Babasının söylediğine göre, kendi gençliğinde delikanlıların ne kadar cesur olduklarını kanıtlamak için gece yarısı bir araya toplanıp, içlerinden bir kişinin Kılıç Tepesi'nin yamacına çıkıp orada güneşin doğuşunu izlemesi ve güneşin doğuşuna ibadet ettikten sonra eve dönmesi âdettenmiş. Günümüz gençlerinin böyle cesaret gerektiren taraflarının olmamasını babası eleştirmişti.

Daisuke bu gibi konulardan ciddi ciddi bahsederek günümüzde hâlâ bunları konuşan babasının ne kadar da zavallı biri olduğunu düşünürdü. Daisuke depremden çok korkardı. Anlık bir sarsıntı bile göğsünde dalgalanma yaratırdı. Sessizce çalışma odasında oturduğu bazı zamanlarda depremin uzaklardan yaklaştığını hissederdi. Sonra da her şey, altına serdiği minder de, *tatami* de, kolon da sallanır gibi gelirdi gözüne. Daisuke kendisi için bunun gayet doğal bir tepki olduğuna inanıyordu. Babası gibi olgunlaşmamış ilkel insanların ya sinir sistemleri gelişmemişti ya da kendilerini kandırmakta ısrar ediyorlardı.

Daisuke babasıyla şimdi karşı karşıya oturuyordu işte. Saçakları uzun, küçük bir odada olduklarından, bahçeye doğru bakarken manzara âdeta bölünmüş gibi duruyordu, geniş gökyüzü pek görünmüyordu. Burası sessiz sakin oturmak için iyi bir yerdi.

Babası ara ara sigarasının dumanını üflerken, uzun saplı küçük mangalını önüne doğru koyup ara ara külleri dökmek için pıt pıt vuruyordu. Bu, sessizlik içindeki bahçede yankılandığında kulağa hoş geliyordu. Daisuke altından yapılmış dört beş tane sigara ağızlığını küçük mangalın üstüne sıraladı. Dumanı burnundan üflemekten sıkıldığı için kollarını

birleştirmiş babasının suratına bakıyordu. Babasının yüzü yaşına rağmen dolgun olmakla birlikte yanakları çökmüştü. Koyu kaşlarının altındaki gözlerinin çevresinde deri gevşemiş gibi görünüyordu. Sakalları beyaz değil, sarı renkliydi. Ayrıca konuştuğunda karşısındakinin yüzüyle dizkapağı arasında gözlerini gezdirme alışkanlığı vardı. O esnada, göz hareketleri karşısındakine tuhaf bir his veriyordu.

Yaşlı adam günümüz için şunları söylemeye başladı: "İnsanlar yalnızca kendilerini düşünmemeliler. Dünyada başka insanlar da var. Farklı milletler de var. İnsanlık için küçük de olsa bir şeyler yapmazsak kendimizi kötü hissederiz. Böyle boş boş ortalıkta dolandığında kendini iyi hissetmemelisin. Eğitimsiz, aşağı bir toplumun özelliğidir bu. İyi eğitim alan insanlar boş vakit geçirmeyi kesinlikle keyifli bir şey olarak görmezler. Öğrendiklerimize dair pratik yaparsak işte o zaman öğrendiklerimiz ilginç hâle gelir."

"Doğru!" diye yanıtladı Daisuke. Babasının vaazlarını her dinlediğinde, Daisuke ona cevap vermekte zorlandığından, makul bir yanıt vermeyi alışkanlık hâline getirmişti. Daisuke'ye göre babasının fikirleri her zaman yarı yarıya düşünülmüş şeylerdi, belli bir soruyu beğenisine göre çözdükten sonra o noktadan yola çıkardı, bu yüzden söylediklerinin bir gram önemi yoktu. Sadece bununla da kalmıyordu, yol gösterici bir ilke gibi herkesin yararını tartışıyor gibi dururken, bu durum bir anda kendi yararını düşünmeye doğru değişiverirdi. Söyledikleri içi dolu, önemli sözler gibi görünürdü ama doğrusu ipe sapa gelmez boş varsayımlardı. Bunların mantığını temelden yıkmak epey zor bir iş olduğu gibi, imkânsızdı da, Daisuke'ye göre başından hiç ilişmemek daha iyiydi. Ancak babası, Daisuke'nin de kendi güneş

sistemine bağlı olduğu öncülünden yola çıkarak oğlunun yörüngesini kontrol altında tutması gerektiğine inanırdı. Bu nedenle Daisuke de mecburen yaşlı bir güneş olan babasının çevresinde güzelce dönüyor gibi görünürdü.

"Bu gerçekler hoşuna gitmeyebilir. Japonya'ya hizmet etmenin para kazanmaktan başka yolları da var. Para kazanmasan da itiraz etmem. Sırf para üzerinden işlerine karışırsam, bunu hoş karşılamayacağını biliyorum. Şimdiye kadar olduğu gibi para konusunda sana destek olacağım. Ama ne zaman öleceğimi bilmiyorum ve ölürken parayı yanımda götürecek hâlim de yok. Aylık geçim masrafların sorun değil. O yüzden ayağa kalk ve bir şeyler yap. Bir vatandaş olarak sorumluluğunu yerine getir. Artık otuzuna bastın, değil mi?"

"Evet, öyle."

"Açıkçası otuz yaşında sorumsuz bir hayat sürüp tembellik etmek, yakışıksız olmuyor mu?"

Daisuke kesinlikle tembellik ettiğini düşünmezdi. Kendisini bir mesleğin kirletemediği daha çok zamana sahip olan, üstün bir insan türü gibi görürdü sadece. Babası bunları her söylediğinde onun için gerçekten üzülürdü. Tüm zamanını bu kadar tasarruflu kullanmasının bir sonucunda, babasının çocuksu zihninde düşünce ve duyarlılığının mantık süzgecinden geçtiğine neredeyse hiç rastlanmazdı.

Çaresiz ve ciddi bir ifadeyle, "Evet, sıkıntı verici," dedi.

Yaşlı adam, Daisuke'nin yüzüne küçümseyen gözlerle bakarken bu cevabın çocukluğunu hiç kaybetmeyen, basit, ailesinden ayrı yaşayan birinin şikâyeti olduğuna dair dalga geçerek, küçük beylerin büyüdüklerinde de işe yaramadıklarından yakındı. Buna karşın Daisuke'nin ses tonu gayet

soğukkanlıydı, ölçülü ve arsızdı, babası oğlunun ulaşamayacağı bir yere gittiğini düşünerek sinirlendi.

"Sağlığın yerinde, değil mi?"

"İki üç yıldır grip bile olmadım!"

"Aklında da bir sorun yoktur herhalde! Okulda notların da epey iyiydi, öyle değil mi?"

"Yani, öyle."

"O hâlde boşa zaman geçirmen çok yazık. Seninle görüşmeye gelen bir adam vardı, sanki öyle bir şeyler diyordun. Ben de onunla iki kez karşılaştım."

"Hiraoka mı?"

"Evet, Hiraoka. O bile pek elinden bir şey gelen biri gibi durmuyor ama mezuniyetten hemen sonra bir yerlere gitmedi mi?"

"Ama başarısız olmuş, artık geri döndü."

Yaşlı adam alaycı kahkahasına engel olamadı.

"Neden?" diye sordu.

"Yani, boğazı için çalıştığından olsa gerek!"

Yaşlı adam bu sözlerin ne anlama geldiğini çok iyi anlayamadı. "Acaba sevimsiz bir şeyler mi yaptı ki?" diye sordu.

"Büyük ihtimale her durumun gerektirdiği biçimde davranmıştır ama gerektiği biçimde davranmak da başarısızlık getirebiliyor işte."

"Haaa," dedi babası ama sonradan fikrini değiştirip vaaz vermeye başladı. "Gençlerin başarısızlıkları tamamen dürüstlük ve samimiyet yetersizliğinden kaynaklanıyor. Bunca senelik tecrübeme göre bu ikisi olmadan hiçbir şeyi başaramazsınız."

"Dürüstlük ve samimiyet olsa bile bazen kaybedebiliriz ama."

"Hayır, öyle şey olmaz!"

"İmparatorluğun yolu dürüstlük" düsturunun yazıldığı bir çerçeve babasının kafasının üstünde dikkat çekici bir şekilde asılıydı. Klanının eski feodal beyi tarafından yazılmıştı ve babasına göre bu değerler hayli kıymetliydi. Daisuke nefret ediyordu bu çerçeveden. Öncelikle yazı biçiminden hoşlanmıyordu. Ayrıca verdiği mesaj da ona uymuyordu. "İmparatorluğun yolu dürüstlüktür" sözünün devamına "ama insanların yolu değildir" diye eklemek isterdi.

Uzun zaman önce, klanlarının ekonomik durumu düzeltilemeyecek denli bozulduğunda düzenin sağlanmasından Daisuke'nin babası Nagai sorumlu olmuş, feodal beyle bağı olan iki üç şehirli tüccarı çağırıp keskin kılıcın önüne koymuş ve başını eğip onlardan bir süreliğine borç istemiş. Parayı geri verip veremeyeceğini bilmediğinden bu durumu tüm dürüstlüğüyle dile getirince takdir görmüş. İşte o zaman feodal beyden bu sözleri yazmasını istemiş. Sonrasında Nagai onu kendi oturma odasına asmıştı ve sabah akşam ona bakmıştı. Daisuke bu hesap meselesini kaçıncı kez dinlediğini bile hatırlamıyordu.

Bundan on beş on altı sene önce eski feodal beyin evinde aylık harcamalar yüksek olduğunda ve henüz yeni düzene sokulmuş maliye yeniden bozulduğunda Nagai'nin önceki başarısından dolayı bütçe düzenlemesi tekrar ona emanet edilmişti. O sırada Nagai, banyodaki odun ateşini kendisi yakmaya karar vermiş, esas harcamaların tutarıyla not edilen harcamaların tutarı arasındaki farkı gözden geçirmeye başladığında gece gündüz sadece bu meseleye kafa yormuş ve sonucunda yaklaşık bir ay içinde mükemmel bir fikir bulmayı başarmıştı. Böylece, o zamandan sonra beyin

ikametgâhında diğer dönemlere göre en zengin dönem yaşanmıştı.

Böylesi bir geçmişe sahip olunca, bu tarihin dışına bir adım bile çıkmamayı kafaya koyan Nagai, her ne olursa olsun dürüstlük ve samimiyetle yaşamını sürdürmeye devam etmek istemişti.

"Sen nasıl olur da dürüstlük ve samimiyetten yoksun olabilirsin? Böyle şey olmaz. Bu yüzden hiçbir şey yapamıyorsun!"

"Dürüstlük ve samimiyet bende mevcut. Sadece bu özelliklerimi insanlarda uygulayamıyorum."

"Nedenmiş?"

Daisuke yanıt vermekte zorlandı. Ona göre dürüstlük de, samimiyet de yüreğinizde hazır tuttuğunuz şeyler değildi. Demirin taşa sürtündüğü zamanda kıvılcım çıkarması gibiydi. Karşıdaki kişiye bağlı olarak, ancak sağlıklı bir bağ kurulduğunda bu olgu oluşabilirdi iki kişi arasında. Kişinin kendisinde bulunması gereken bir özellik olduğu kadar, karşılıklı bir ruhsal ilişkinin de sonucuydu bu. Bu nedenle, karşınızdaki doğru kişi değilse, insanda bu hisler oluşamazdı.

"Baba, Konfüçyüs'ün öğretileri ya da Wang Yangming'in* sözleri altın gibi ve siz hepsini bütün olarak yutmuşsunuz, o sebeple böyle söylüyor olabilirsiniz."

"Altın mı?"

Daisuke bir süre sessiz kaldıktan sonra sonunda, "Kelimeler ağızdan çıktığında altın gibidir," dedi. Merakı uyanmışsa da Nagai, bu kitaplara düşkün, eksantrik ve saf gencin nükteli sözlerini dikkate almadı.

---

* Japonca ismi Ō Yōmei'dir. 1472-1529 yılları arasında yaşayan Çinli Konfüçyüs âlimi, düşünür, üst sınıf bürokrat ve savaşçıdır. –*çn*

Yaklaşık kırk dakika sonra yaşlı adam kimonosunu değiştirip hakamasını* giydi, bir yere gitmek üzere evden çıkıp rikşaya bindi. Daisuke de onu kapıya kadar geçirdi. Geri dönüp misafir odasının kapısını açarak içeri girdi. Son zamanlarda sıklıkla yapılan Batı tarzı bir mekândı burası ve iç süslemesinin büyük kısmı Daisuke'nin tasarımı temel alınarak bir uzmana yaptırılmıştı. Özellikle kirişin çevresindeki desenler, tanıdığı bir ressamdan rica ederek çeşitli istişareler sonucunda ortaya çıktığı için büyük bir itinayla yapılmıştı. Daisuke ayakta durup resimli bir parşömen açılmış gibi duran resimlere baktı ama nedense daha önce gördüğü zamana göre daha iç karartıcı gelmişti. Canı sıkkın, odadaki her yere göz gezdirerek dikkatle incelediği anda birden yengesi içeri girdi.

"Ah! Burada mıydın?" dedi. "Şuralara bir yerlere tarağım düşmüş olabilir mi?" diye sordu. Tarak koltuğun ayağının yanındaydı. "Dün Nuiko'ya vermiştim, bir yerlerde kaybetmiş de onu aramaya gelmiştim." Başını iki eliyle tutarak tarağı saçındaki topuza iliştirirken Daisuke'ye doğru baktı. "Her zamanki gibi dalgınsın?" diye takıldı.

"Babamdan yine bir sürü laf işittim."

"Yine mi? Çok azarlanıyorsun, değil mi? Eve döner dönmez yola koyulması da ne kadar kaba. Fakat bu senin için de pek iyi değil. Az da olsa babanızın söylediklerini yapamaz mısın?"

"Babamla tartışmaya girmiyorum. Ne söylenirse söylensin, ses çıkarmadan olgun bir şekilde dinliyorum."

"Durumu daha da kötüleştiren bu işte. Her söylenene hı hı diyor ama söylenenleri biraz olsun dinlemiyorsun."

---

* Pantolon tarzında bol paçaları olan bir çeşit Japon geleneksel erkek kıyafeti. –*çn*

Daisuke acı acı gülümseyerek sustu. Umeko, Daisuke'ye doğru dönerek sandalyeye oturdu. Uzun ve ince belli, hafif siyah koyu kaşlı ve ince dudaklı bir kadındı.

"Biraz otursan. Söyleyeceklerim vardı."

Ama Daisuke ayakta durdu, yengesini inceliyordu. "Bugün kimononun yakasını bir garip takmışsın."

"Bunu mu?"

Umeko çenesini içine doğru çekip kaşlarını çatarak kıyafetinin yaka kısmına bakmaya çalıştı.

"Bu yakınlarda almıştım."

"Rengi güzelmiş."

"Her neyse, şuraya oturur musun?"

Daisuke yengesinin tam karşısına oturdu. "Tamam, oturdum."

"Bugün neden azarlandın?"

"Neden azarlandığımı gerçekten anlamıyorum. Fakat babamın meseleyi devlet, millet meselesine bağlamasına şaşırdım. On sekiz yaşımdan beri bunu hep yapıyor."

"İşte o yüzden bu duruma geldiğini düşünmüyor musun?"

"Devleti, milleti için çalışan babam bile böylesine para kazanabiliyorsa, bunu ben de yapabilirim."

"Eh, niye ciddiye alıp bir şeyler yapmaya başlamıyorsun? Yata yata para kazanılabileceğini düşünüyorsun!"

"Para kazanmayı daha denemedim ben!"

"Kazanmaya çalışsan da sonrasında harcayacağın için arada bir fark göremiyorum."

"Ağabeyim bir şey mi söyledi?"

"Davranışlarınla ağabeyini çok önceden afallatmıştın zaten, artık bu konuda ağzını açmıyor."

"İşler epey ciddileşmiş anlaşılan. Fakat ağabeyim babamdan daha takdire şayan!"

"Neden? Ay, yine nefret dolu bir iltifat. Bu konuda epey kötüsün. Ciddi bir ifade takınıp başkalarıyla dalga geçip duruyorsun!"

"Öyle mi acaba?"

"Öyle mi acaba, demekten başka bir şey de yapmıyorsun. Biraz düşün istersen!"

"Buraya her geldiğimde tutumlarım Kadono'nın davranışları gibi olduğu için sıkılıyorum."

"Kadono da kim?"

"Eve aldığım ayak işlerine bakan oğlan. Kim ne derse desin muhakkak 'Öyle mi acaba?' ya da 'Öyle mi?' diye cevaplar verir."

"Öyle mi? Hakikaten ilginçmiş."

Daisuke bir süreliğine konuşmayı bırakıp oturduğu yerden cama yansıyan parlak güzel havaya baktı. Uzaklarda büyük bir ağaç vardı. Her yerinde açık kahverengi tomurcuklar açmıştı, dallarının kenarlarındaki uçlar hafifçe gökyüzüne doğru uzanırken çiğ damlalarıyla ıslatılmış gibi puslu görünüyordu.

"Hava güzelleşti. Kiraz çiçeklerini görmeye bir yerlere mi gitsek?"

"Gidelim. Gidince konuşuruz."

"Neyi?"

"Babanın söylediklerini."

"Birçok şey söyledi. Hepsini iyice hatırlayıp tekrar etmek zor, aklım yetmiyor ya hani."

"Yine aynı şeyi yapıyor, salak rolünü oynuyorsun. Her şeyi biliyorum ben."

"O zaman sen anlat bana."

Umeko biraz mesafeliydi. "Son zamanlarda hitabet konusunda ustalaşmışsın!"

"Ne? Bunlarla başa çıkamayacak değilsin ki. Bu arada ev bugün çok sessiz, değil mi? Çocuklar neredeler?"

"Çocuklar okuldalar."

Ayak işlerine bakan on altı on yedi yaşlarındaki oğlan kapıdan göründü. Kocasının Umeko hanımı telefona çağırdığını söyledikten sonra sessizce Umeko'nun yanıtını bekledi. Umeko hemen kalktı. Daisuke de kalktı. Onun arkasından misafir odasından çıkmayı düşünmüştü ki Umeko arkasına dönerek, "Sen orada bekleyiver. Seninle biraz konuşacaklarım var da," dedi.

Yengesinin bu tarz emrivaki ifadeleri Daisuke'ye her zaman komik gelirdi. Onu uğurlarken tekrar yerine oturdu, yeniden resimlere bakmaya koyuldu. Bir süre sonra, bu renkler duvarın üzerinde değil de gözbebeklerinden çıkarak duvarın üzerine yapışan renkler gibi görünmeye başladı. Sonunda gözbebeklerinden çıkan renkler yayıldı, artık karşısındaki kişiler, ağaçlar kendi düşüncelerine göre değişmişti. Daisuke böylece iyi olmayan her yeri tekrar boyamış ve sonunda düşünebildiği en güzel renklerle çevrelendiğini hayal ederek kendinden geçmiş bir hâlde oturdu. Bu sırada Umeko geri gelince, Daisuke de hemen eski hâline geri döndü.

Umeko'nun neyle ilgili konuştuğunu sorduğunda, konu yine görücü bulma meselesiydi. Daisuke daha okuldan mezun olmadan Umeko sayesinde gerek fotoğraf aracılığıyla gerek yüz yüze birçok eş adayıyla görüşmüştü. Fakat hiçbiri uygun aday değildi. İlk başlarda dış görünüşü bahane edip

reddederken, iki yıldan beri aldatıcı davranıp karşısındakinde kusur bulmaya başlamıştı. Ağzı ile çenesi arasında uyumsuzluk var gibi, gözlerinin büyüklüğü yüzü ile orantılı değil gibi, kulakları yanlış yerde gibi, mutlaka garip bir eleştiri bulurdu. Bunlar hiç de sıradan yorumlar olmayınca, sonunda Umeko bu konu üzerinde biraz düşünmeye başladı. Kendini çok fazla yorduğuna, bu yüzden Daisuke'nin onun nezaketini kötüye kullanmaya ve bu kadar sorumsuz davranmaya başladığına ve en iyisinin yardım için yalvarana kadar onu kendi hâline bırakmak olduğuna karar verdi. Buna karar veren Umeko, kesinlikle görücü meselesini ağzına bile almamaya karar verdi. Fakat bu defa da Daisuke hiç bu durumdan sıkılmış gibi görünmüyor, bugüne kadar değirmenin suyunun nereden geldiğini bilmez bir hâlde hayatını sürdürmeye devam ediyordu.

Ama artık babaları tatilden dönmüştü, yanında kendisiyle iyi bağlantısı olan bir aileden bir aday da bulup getirmişti. Umeko, Daisuke'nin gelmesinden iki üç gün önce bu meseleyi babasından işittiği için, bugün kesinlikle bu meseleyi konuşurlar, diye tahmin ediyordu. Fakat Daisuke bugün babasından evlilik meselesiyle ilgili gerçekten hiçbir şey duymamıştı. Yaşlı adam bu niyetle onu çağırmış olabilirdi ama Daisuke'nin tavrını görünce biraz geri çekilmenin daha uygun olacağına karar vermiş, nihayetinde özellikle bu meseleden bahsetmekten kaçınmış olabilirdi.

Bu adayla Daisuke'nin tuhaf bir ilişkisi vardı. Adayın soyadını biliyordu. Fakat adını bilmiyordu. Yaşı, görünüşü, eğitimi, huyu hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Neden bu kadının aday olarak seçildiğine gelince, işte onu Daisuke çok iyi biliyordu.

Daisuke'nin babasının bir ağabeyi vardı. Adı Naoki idi. Daisuke'nin babasından sadece bir yaş büyük olmasına rağmen ondan daha kısaydı fakat yüz hatları ona çok benzediği için bilmeyen insanlar ikisini ikiz zannedip şaşırırlardı. Babası o günlerde Toku adını kullanmıyordu, daha çok çocukluk adı Seinoşin ile anılırdı. Naoki ve Seinoşin birbirlerine çok benzedikleri gibi mizaçları da benziyordu. Bir mâni olduğu zamanlar dışında, eğer şartlar uygunsa aynı yerde yemek yer, aynı yerde yaşarlardı. Derslere de aynı zamanlarda gelir giderlerdi. Kitap okurken bile aynı ışığı kullanacak kadar yakınlardı.

Naoki'nin geçirdiği tam olarak on sekizinci sonbahardı. Bir gün ikisi kalenin aşağısında bulunan Tōkaku adında bir tapınağa ailelerinin bir işi için gitmişlerdi. Feodal Bey'in Bodai tapınağındaki Sosui adındaki keşiş ailelerinin tanıdığı biriydi ve mektubu ona ulaştırmaları gerekiyordu. Konu, Go oyununa davet gibi bir şeydi ve yanıt gerektirmeyecek kadar basit bir meseleydi ama Sōsui tarafından alıkonulmuşlar, çeşitli konularla ilgili konuşurken de epey vakit geçmiş, havanın kararmasına bir saat kala tapınaktan çıkabilmişlerdi.

O gün festival vardı ve şehir çok kalabalıktı. İkisi, kalabalıklar arasından aceleyle eve dönerken yandaki sokağa saptıklarında, köşede, nehre bakan tarafta bir samurayla karşılaştılar. Bu samurayla ikilinin arası epeydir kötüydü. O sırada samuray, bir hayli sarhoş görünüyordu ve aralarında ufak bir ağız dalaşı yaşanıyordu, derken adam kılıcını çekip birden sapladı. Kılıcın saplandığı kişi ağabeyiydi. Başka bir çaresi kalmayınca o da kılıcını çekmişti ama karşı taraf son derece kötü bir üne sahip kaba biriydi ve sarhoşluğuna rağmen güçlüydü. Tek başına bırakırsa, ağabeyi kaybedecekti.

Böylece küçük kardeş de kılıcını çekti. İkisi orada rakibini kılıçla keserek öldürdüler.

O dönemlerde gelenek, bir samuray diğerini öldürürse, öldüren tarafın seppuku yapmak zorunda kalmasıydı. Kardeşler eve bunu bilerek döndüler. Babalarının karşısında sırayla intihar etmek için hazırlanacaklarını düşündüler. Anneleri de ne yazık ki bir tanıdığı tarafından festivale davet edildiğinden evde değildi. Babası çocuklara seppuku yaptırmadan önce, bir kere de anneleriyle görüşmelerini istediğini söyleyip hemen annelerini almaya gitti. Ve anneleri gelene kadar, ikisi de ya alıştırma yapmakla ya da seppuku sırasında kullanılacak minderin hazırlıklarıyla aptal aptal uğraşmakla meşgul oldular.

Anneleri misafirliğe uzak bir akrabaları olan Takagi'ye gitmişti, Takagi nüfuzlu bir adamdı ve bu esasında çok da uygun bir durumdu. Çünkü o zamanlarda dünya değişiyor, samuray kuralları çok da katı uygulanmıyordu. Ayrıca öldürülen kişi itibarı kötü, güvenilmez bir gençti. Bu nedenle Takagi, oğlanların anneleriyle birlikte eve geldiğinde, resmi işlemler başlayana kadar el sürmeden cesedi öylece bırakmasını önermişti babasına.

Takagi daha sonra faaliyetlerine başladı. İlk olarak, evin yaşlısını ikna etti. Ardından evin yaşlısı aracılığıyla feodal efendiyi ikna etti. Öldürülen samurayın ailesi de beklenenin aksine hoşgörülü insanlardı, çocuklarının yaptığının kötü olduğundan dolayı üzüntü duymakla kalmamışlar, oğullarının kılıçla kesilmesinin de yine kendisinden kaynaklanan bir öfke nedeniyle gerçekleştiği netleşince, kardeşlerin cezalandırılması için hiçbir şikâyette de bulunmamışlardı. Kardeşler bir süre eve kapanıp pişmanlıklarını gösterdikten sonra, ikisi de kimseye haber vermeden evi terk etmişlerdi.

Üç yıl sonra en büyük kardeş Kyoto'da başıboş gezen bir samuray tarafından öldürülmüştü. Dördüncü yılda Meici dönemi başlamıştı. Aradan beş altı yıl geçtikten sonra Seinoşin ailesini memleketlerinden Tokyo'ya gelmesi için çağırmıştı. Bu arada evlenmiş, adını da Toku olarak değiştirmişti. O zamanlarda onu kurtaran Takagi hayatını kaybettiğinden yerine nüfusuna aldığı damadı geçmişti. Nagai bu adamı Tokyo'ya gelmeye, memur olmasına yardım etmeye çağırmış ama adam reddetmişti. Bu adamın iki çocuğu olmuş, erkek olan Kyoto'daki Dōşişa Üniversitesi'ne girmişti. Oradan mezun olduktan sonra uzun süre Amerika'da yaşamış, ardından şimdi Kobe'de iş dünyasında bir hayat sürdürürken zengin bir adam hâline gelmişti. Kızı ise vilayetteki en yüksek vergi mükellefi aileye gelin gitmişti. Daisuke'nin eş adayı da işte bu büyük vergi mükellefinin kızıydı.

Yengesi, "Epey karışık, değil mi? Ben de şaşırdım," dedi Daisuke'ye. "Babandan çokça dinlemedin mi?"

"Şimdiye kadar gelin meselesiyle ilgili konuşma geçmediği için makul bir şekilde dinlemekle yetiniyorum. Sagava'nın böyle bir kızı var mıymış? Ben de hiç bilmiyordum."

"O kızı alsana işte."

"Onaylıyor musun?"

"Onaylıyorum. Kaderin bu."

"Atalarımızın yaptıkları yüzünden kaderimde olan bir kızla evlenmektense kendi kaderimde yazan biriyle evlenmeyi tercih ederim."

"Aman, öyle bir şey mi var ki?"

Daisuke'nin yüzünde acı bir gülümseme belirdi, cevap vermedi.

4

Daisuke okumayı henüz bitirdiği yabancı dilde, ince bir kitabı masanın üzerine açık bırakıp iki eline alnını yaslayarak dalgın dalgın düşündü. Daisuke'nin aklı kitabın son perdesinde kalmıştı... Uzaklarda soğuk bir günde, bir ağacın arkasında, iki küçük köşe lambası sessizce sallanıyordu. Orada bir darağacı vardı. Mahkûm karanlık bir yerde duruyordu. Biri ayakkabısının tekini kaybettiğini ve üşüdüğünü söyleyerek dert yandı. Ne, diye sordu diğeri. Demin konuşan adam da ayakkabısını kaybettiğini ve üşüdüğünü tekrarladı. Birisi M'nin nerede olduğunu sordu. Buralarda, diye yanıtladı bir başkası. Ağaçların arasında büyük, beyaz, düz bir şeyler görünüyordu. Bir yerlerden nemli bir rüzgâr esiyordu. Deniz, dedi G. Bir süre sonra, kararın yazılı olduğu mektubu ve onu tutan eldivensiz beyaz eli aydınlattı bir lamba. Yüksek sesle okumak zorunda değilsin, dedi biri. Sesi titriyordu. Sonunda lamba söndü. Sadece ben kaldım, dedi K ve iç çekti. S de öldü. W de öldü. M de öldü. Sadece ben kaldım...

Güneş denizden doğdu. Cesetleri bir arabaya yükledi-

ler. Ve çekmeye başladılar. Gerilmiş boyunlar, dışarı fırlayan gözler, korkunç bir çiçek gibi kan köpüğüyle ıslanmış diller – hepsini üst üste yığdılar ve yola geri döndüler...

Daisuke, Andreyev'e ait *Yedi Asılmışların Hikâyesi*'nin son sahnesini kafasında tekrar ederken omuzlarından başlayarak vücuduna bir ürperti yayıldı. Böyle zamanlarda ona en çok acı veren, böyle bir durumla karşılaşsaydı ne yapardı endişesiydi. Bunu düşündüğünde, ölemeyeceğini biliyordu. Üstelik zorla öldürülmek ne kadar zalimceydi! Yaşamak isteği ile ölüm baskısı arasında kendisini hayal edip isteksizce iki tarafa gidip gelmenin acısını aklında canlandırırken öylece kalakaldı. Birinden diğerine dolaşmasının ıstırabını hayal ederken bir anda sırtındaki tüylerin dayanılmaz hâle gelinceye kadar diken diken olduğunu hissetti.

Babası on yedi yaşındayken, klan üyelerinden birini öldürdüğünü, bu nedenle seppuku yapmak için kendini her zaman hazır hissettiğini olağan bir şekilde sık sık insanlara anlatırdı. Babasının planına göre, Daisuke'nin amcasının kayşikunini* kendisi, kendisinin kayşikunini ise babasının babasıymış. Babası bu tarz sahte senaryoları çok iyi beceren birisiydi. Babası geçmişten her bahsedişinde, Daisuke babasının seçkin biri olduğunu kabul etmek yerine, onun huzursuz bir insan olduğunu düşünürdü. Huzursuz diye düşünmediği zamanlarda ise babasını yalancı biri olarak aklından geçirirdi. Babasının yalancılık yönünün daha ağır bastığının ortaya çıkması daha uygun görünüyordu.

Sadece babası değil. Dedesiyle ilgili de şöyle bir rivayet vardı: Dedesi gençken, kendo sınıfında, adı her ne ise, epey

---

* Seppuku eylemi gerçekleştirildiğinde, kişinin daha fazla acı çekmesini engellemek için kafasını kesmekle görevlendirilen kişiye denir. *–ybn*

dikkat çeken ve diğerlerinin kıskançlık duymasına sebep olan biri varmış, bir gece pirinç tarlalarından kale kasabasına dönerken birileri tarafından öldürülmüş. Olay sırasında yanına ilk koşan kişi dedesi olmuş. Adamın sol elinde fener, sağ elinde kılıç varmış. Bu kılıçla cesede vururken, Gunpei, şu işi bitir, yara derin değil, diyormuş.

Amcasıysa Kyoto'da, kaldığı hana giren yüzünü bezle kapatmış bir adam tarafından öldürülmüş. Amcası, adamın ayak seslerini duyduğunda saldırmak üzere geldikleri için ikinci kattan atlamış ama bahçedeki bir taşa ayağı takılıp düşmüş ve acımasızca yukarıdan gelen bir açıyla kesilmiş. Söylenene göre suratının rengi âdeta marine edilmiş çiğ balığa dönmüş. Öldürülmeden yaklaşık on gün önce, gece yarısı yağmurluk giymiş, kardan şemsiyesiyle korunarak Şicō'dan Sancō'ya kadar takunyalarla dönmüş. O sırada hanın iki yüz metre yakınlarında, aniden arkadan biri Nagai Naoki diye seslenmiş. Daisuke'nin amcası arkasını dönmeden, şemsiyesini tutarak hanın kapısına kadar gelmiş, kapıyı açıp içeri girmiş. Kapıyı sıkıca kilitledikten sonra, içeriden "Nagai Naoki benim! Ne istiyorsun?" diye sormuş.

Daisuke bu hikâyeyi her dinlediğinde cesarete hayran olmaz, dehşete düşerdi. Bırakın cesur olmayı, sırf kanın burnuna sızan kokusu bile yenik düşmesine yeterdi. Eğer ölmeyi becerebilseydi, ölümün o anda paroksismal bir nöbetin zirvesini işaretleyerek gelmesi gerekir, diye düşündüğü olurdu Daisuke'nin. Ama öyle sarsılıp kasılan bir adam değildi. Elleri ayakları titrerdi. Sesinin titremesi, kalbinin hızla çarpması olağandı. Ancak bu gibi durumların şiddetli olduğu günler çok nadirdi. Bu tedirginlik insanın ölüme doğal olarak yaklaşmasını sağlayan bir durumdu ve şiddetli

bir nefes aldığı her seferde ölmek daha da kolaylaşıyordu. Bazen meraktan en azından ölümün sınırını zorlamak istediğini düşündüğü olmuşsa da bu hiç yaşanmamıştı. Daisuke bu sıralar benliğine dair her incelemesinde, beş altı yıl önceki hâliyle tamamen farklı olmasına şaşırmadan edemezdi.

Daisuke kitabı masaya bırakıp ayağa kalktı. Verandadaki cam kapıyı biraz aralayınca ufak aralıktan içeri ılık, iç açıcı bir esinti girdi. Saksıdaki amarant çiçeğinin kırmızı yaprakları düzensiz bir şekilde sallandı. Güneş ışığı büyük çiçeğin üzerine düşüyordu. Daisuke dönüp çiçeklere baktı. Sonunda çiçeğin erkek başçık kısmının üstünden poleni alıp çiçeğin dişi tepecik kısmının üstüne dikkatlice sürdü.

Kadono, "Karıncalar mı gelmiş?" diyerek koridordan çıkıp geldi. Üzerinde hakama vardı. Daisuke eğilmiş hâlde durmaya devam etti ama dönüp Kadono'ya baktı.

"Gidip geldin mi?"

"Evet, gittim geldim. Şey olmuş. Yarın taşınıyormuş. Bugün bir uğramayı düşünüyordum demişti."

"Kim? Hiraoka mı?"

"Evet – bir şey mi oldu? Bir hayli meşgul gibisiniz. Bir garipsiniz, sensei. Karınca varsa tohum yağı dökseniz. Böylelikle delikten her çıktıklarında acı çeker, tek tek ölürler. Ben öldüreyim mi?"

"Karınca değil. Havanın böyle güzel olduğu zamanlarda tepecik kısmına tohumu sürünce yakında meyve vermeye başlayacak. Boş zamanımı bahçıvanların anlattıklarını uygulayarak geçiriyordum."

"Doğru. Dünya için çok kıymetli bir şey yapıyorsunuz – fakat ben bonsai severim. Çok güzeldir, keyifle bakarsınız."

Daisuke cevap verme zahmetine katlanmadan sustu.

Sonunda, "Yaramazlığı da tadında bırakmalı galiba," diyerek ayağa kalktı, verandaya konulan hasırdan yapılma rahat sandalyesine oturur oturmaz düşüncelere daldı. Kadono sıkılınca, girişin yanındaki üç tatamilik odasına gitmeye davrandı. Kapıyı açıp içeri gireceği sırada verandadan tekrar çağrıldı.

"Hiraoka bugün mü geleceğim demişti?"

"Evet, bugün geleceğini söylemişti."

"O hâlde, bekleyelim."

Daisuke dışarıya çıkmaktan vazgeçti. Aslında o günden beri Hiraoka'nın anlattıklarından dolayı epey endişelenmişti.

Hiraoka geçenlerde Daisuke'yi ziyarete geldiğinde de zaten huzursuz görünüyordu. Onun Daisuke'ye anlattıklarına bakılırsa, işle ilgili kafasında planladığı iki üç fikir vardı, o yöne yoğunlaşmış gibiydi ama bunların ne olduğuna dair Daisuke hiçbir şey bilmiyordu. Daisuke iki defa Cinbōçō'da yaşadıkları hana ziyarete gitmişti ama bir keresinde orada değildi. Bir sonraki sefer gittiğinde, handa olmasına handaydı ama Batı tarzı giyinmişti, odanın eşiğinde dururken sanki acelesi varmış gibi eşini azarlıyordu – ya da Daisuke'ye öyle gelmişti. Kimse onu içeriye buyur etmemiş, koridor boyunca ilerleyen Daisuke de Hiraoka'nın odasının yanına doğru geçerken onunla karşılaşmıştı. O anda Hiraoka arkasını dönünce, "Aaaa, sen miydin?" demişti. Yüzünden ve hâlinden hiç rahat olmadığı anlaşılıyordu. Odadan yüzünü uzatan karısı da Daisuke'yi görünce kadının soluk beyaz yanakları pembeleşmişti. Daisuke de bir şekilde geçip oturmak konusunda kendini rahatsız hissetmişti. Hiraoka kendini affettirmeye çalışır gibi, "Şöyle geçsene," demişti,

Daisuke de, "Yok, öylesine uğradım. Ne yapıyorsun diye sadece bir bakmaya geldim. Çıkıyorsan birlikte çıkalım," deyip ona eşlik ederek dışarı çıkmıştı.

O sırada Hiraoka, bir an önce bir ev bulup yerleşmek istediğini fakat çok yoğun olduğundan hiçbir şey yapamadığını, zaman zaman hanın sahibine bir şey öğrenmek umuduyla sorunca da evlerin henüz boşaltılmadığını ya da şu sırada duvarlarının boyandığı gibi bahaneler uydurulduğunu ve bu gibi bir sürü şikâyeti trenden inene kadar sıralamıştı. Daisuke de bu duruma üzüldüğü için, evdeki getir götür işleri yapan oğlana etrafta sorduracağına, ülkenin ekonomisi pek iyi olmadığı için mutlaka boş ev bulunacağına dair söz verip eve dönmüştü.

Ardından söz verdiği gibi Kadono'yu ev aramaya yollamıştı. Kadono çıktıktan kısa bir süre sonra iyi bir yer bulduğunu söyleyerek geldi. Daisuke, Hiraoka çiftine evi göstersin diye Kadono'yu gönderdi, onlar da daireyi beğendiklerini söyleyip ayrıldılar. Fakat Daisuke ev sahibine karşı sorumluluk hissettiğinden ve ayrıca orası içlerine sinmezse Kadono'nun başka yerlere de bakmasını planladığından, kesin bir cevap almak için Kadono'yu geri yolladı.

"Daireyi tutacaklarına dair ev sahibine bilgi verdin, değil mi?

"Evet, dönerken uğradım ve yarın taşınacaklarını söyledim."

Daisuke oturduğu yerden, ikinci kez Tokyo'ya yerleşen çifti nasıl bir geleceğin beklediğini düşündü. Üç yıl önce Şinbaşi istasyonunda ayrıldıkları an ile şimdiki arasında çok fark vardı. Hayat merdiveninde düşmeden evvel bir iki basamak tırmanmış biriydi artık. İyi tarafı öyle çok da yüksek-

lere tırmanmamış olmasıydı fakat bu da insanların gözüne ilişecek bir yara almaması demekti, oysaki ruhsal açıdan çoktan mahvolmuştu. İlk karşılaştıklarında Daisuke'nin aklına gelen buydu. Fakat üç yılda kendisindeki değişimlere de bakınca, bunların Hiraoka'nın ona tepkisini etkilemiş olabileceğini düşündü ve değerlendirmesini gözden geçirdi. Fakat daha sonra Hiraoka'nın kaldığı hana uğrayıp birlikte aceleyle dışarı çıktıklarında adamın hâl, söz ve eylemlerini gözünün önünde canlandırınca tekrar ilk düşündüklerinde haklı olduğu kanaatine vardı. O sırada Hiraoka'nın yüzünde bir çeşit asabiyet vardı. Sürekli çatık kaşları ne rüzgârdan ne de çevrede uçuşan kumlardan etkileniyordu. Ayrıca sohbetleri içerikten yoksun, heyecansız, dahası acı doluymuş gibi Daisuke'nin kulaklarında yankılanmıştı. Hiraoka'nın bu vaziyeti sanki güçsüz ciğerleriyle balçığın içinde nefessiz hâlde yüzmeye çalışıyormuş hissi uyandırmıştı Daisuke'de.

Trene bir hışımla uçarcasına binen Hiraoka'yı gören Daisuke, "Ne bu acele?" diye mırıldandı. Sonra handa kalan Hiraoka'nın karısını düşündü.

Daisuke, onun eşini önceden tanıdığından, ona "Hiraoka'nın karısı" demiyordu. Her zaman, "Miçiyo Hanım," diye seslenir, evlenmeden önceki gibi adıyla hitap ederdi. Daisuke, Hiraoka'yla vedalaştıktan sonra, tekrar hana dönüp Miçiyo'yla konuşmaya niyet etti. Fakat nedense gitmedi. Durup dikkatlice düşününce gitmek kötü bir fikir gibi gelmemişti fakat kendini suçlu hissettiği için gitmedi. Cesareti olsaydı gidebilirdi belki diye düşündü. Fakat Daisuke için bu kadar cesur olmak acı verici bir çabaydı. Ve eve döndü. Eve döndüğünde de içi rahat etmedi, sanki bir şeyler yetersizmiş gibi garip bir hisse kapıldı. Bu yüzden

dışarı çıkıp sake içti. Daisuke içkiyi iyi içen bir adamdı ve o akşam özellikle epeyce içti.

Sandalyesinde arkasına yaslanırken, "Bana bir şeyler oldu galiba," dedi. Nispeten mesafeliydi, Daisuke kendi gölgesini inceledi.

Kadono, "Yapacak herhangi bir arzunuz var mıydı?" diye çıkageldi. Hakamasını ve çoraplarını çıkarmıştı, ayakları tıpkı bir *dango** gibi görünüyordu. Daisuke sessizce Kadono'nun yüzüne baktı. Kadono da Daisuke'nin yüzüne bakıp bir an durdu.

"Aa! Beni çağırmamış mıydınız ki?" diyerek çıktı. Daisuke bu durumun pek de komik olmadığını düşündü.

Kadono, "Teyze beni çağırmamış ya. Çok ilginç. El çırptığını falan da duymamıştım zaten," derken, söyledikleri Daisuke'nin çay içtiği odadan duyuluyordu. Daha sonra Kadono ile yaşlı hizmetçinin gülüşme sesleri işitildi.

O sırada beklenen misafir geldi. Kapıyı açmaya giden Kadono şaşkın bir yüzle içeri girdi. Aynı ifadeyle Daisuke'nin yanına kadar gelip "Sensei, eşi gelmiş," dedi fısıldayarak. Dasiuke de sessizce sandalyeden kalkıp oturma odasına girdi.

Hiraoka'nın karısı, beyaz tenli olmasına karşın saçları siyah, ince yüzünde kaşları epey belirgin bir kadındı. İlk bakışta bir yalnızlık hissi yayıyordu etrafına, bu hâliyle eski ukiyo-e resimlerine benziyordu. Tokyo'ya döndükten sonra yüzünün rengi ve ışıltısı kalmamış gibiydi. Hatta otelde ilk karşılaştıklarında Daisuke biraz şaşırmıştı. Trende gelirken uzun süre sallanmaktan yorgun düşmüştür, kendine gelir, diye düşünürken hâlini hatırını sorunca durumun hiç de

* Pirinçten yapılan bir çeşit Japon tatlısı. *–çn*

düşündüğü gibi olmadığını, onun her zamanki hâlinin böyle olduğunu öğrendiğinde Miçiyo için üzülmüştü.

Miçiyo Tokyo'dan ayrıldıktan sonraki ilk yıl doğum yapmıştı. Bebek doğduktan kısa süre sonra ölmüştü, Miçiyo'nun kalbi de doğum sırasında zarar görmüştü anlaşılan. Bu olayın ardından kalbindeki ağrı, onu daha da kötüleştirmişti. İlk başlarda amaçsızca çare aramışlar, zaman içinde hiçbir iyileşme olmamıştı. Sonunda bir doktor gelmiş, Miçiyo'nun sorununu pek iyi anlamasa da çaresi olmayan bir kalp hastalığı olabileceğini söylemişti. Durum öyle ise kalpten atar-damarlara çıkan kanın yavaş akışından kaynaklanan zor bir hastalık geçirdiği ve herhangi bir tedavisinin olmadığı söylenince Hiraoka şaşkına dönmüştü. Onu iyileştirmek için elinden geleni yapmıştı. Miçiyo bir yıl içinde beklenenin aksine kendini daha iyi hisseder olmuştu. Yüz rengi ve ışıltısının neredeyse eskisi gibi göründüğü günler artınca mutluluk duymuştu fakat Tokyo'ya dönmesine yaklaşık bir ay varken rengi tekrar solmaya başladı. Doktorun söylediğine göre, rahatsızlığı bu defa kalp yüzünden değildi. Kalbi pek de iyi olmamasına rağmen kesinlikle eskisi kadar kötü de değildi. Doktor kalp kapakçığının iyi çalışmaması gibi bir durum görememişti – Miçiyo, Daisuke'ye tüm bunları açıkça anlattı. Daisuke o sırada Miçiyo'nun yüzüne bakıp acaba durumu üzüntü gibi bir şeyden kaynaklanıyor olamaz mı diye düşündü.

Miçiyo'nun gözkapaklarında üst üste belirgin bir kıvrım oluşturan iki güzel çizgi vardı. Gözleri uzun ve dardı ama bir yere odaklanıp baktığında gayet büyük görünürlerdi. Daisuke, bunun siyah gözlerindeki bakışlardan olduğunu düşünürdü. Miçiyo evlenmeden önce, Daisuke sık sık Miçiyo'nun gözlerine bakardı. Ve şimdi de o gözleri çok

iyi hatırlıyordu. Miçiyo'nun yüzünü aklında canlandırmaya çalışırken yüzünün eski hâli henüz aklında canlanmadan bu siyah, nemli, bulanık gözler hemen aklına geliveriyordu.

Koridordan oturma odasına geçtikten sonra Miçiyo, Daisuke'nin karşısına oturmuştu. Sonra güzel ellerini dizlerinin üzerine koydu. Alttaki elinde yüzük takılıydı. Üstte duran elinde de yüzük vardı. Üstte duran eline taktığı yüzük, ince altın çerçeveye büyük bir inci yerleştirilmiş, modaya uygun bir yüzüktü. Daisuke'nin üç yıl önce evliliğini kutlamak için verdiği armağandı bu.

Miçiyo yüzünü kaldırdı. Daisuke, bir anda o gözlere bakarak farkında olmadan gözlerini kırpıştırdı.

"Geçen sefer trene binip Hiraoka'yla birlikte gelmem gerekiyordu ama kendimi kötü hissedince gelemedim, o yüzden tek başıma gelmem gerekiyordu ama hiç dışarı çıkmamıştım; ama bugün, tam da..." dedi fakat sözlerine devam etmedi. Ardından sanki aniden bir şeyler hatırlamış gibi, Daisuke geçen gün onlara uğradığında Hiraoka'nın tam da çıkmak üzere olduğundan dolayı ona kabalık ettiklerini söyleyerek özür diledi. Kadınsı bir sevecenlikle, "Bekleseydiniz iyi olurdu," diye ekledi. Ancak bunu söylerken giderek çöküyordu sanki. Ve Daisuke, Miçiyo'nun bu hâlini görünce eski günleri hatırladı.

"Zaten çok meşgul görünüyordu."

"Evet, meşgul olmasına meşguldü ama – iyi olmaz mıydı? Kalsaydınız. Sanki bir yabancı gibi davrandınız."

Daisuke o sırada, acaba o zaman ikisi arasında neler yaşandığını sorsa mı diye düşündü ama vazgeçti. Normalde, o zaman azarlanıp azarlanmadığını soracak kadar ileri gidebilirdi – Miçiyo'nun o zaman yüzü kıpkırmızıydı, neyi

yanlış yapmıştı? Her zaman kötü bir şey olsa da konuşacak kadar samimiyetleri vardı ama Daisuke'ye göre Miçiyo'nun bu çekici sohbeti, garip bir durumu örtbas etmek için acı verici bir çaba gibi geliyordu ve onunla şakalaşacağı bir ortam yoktu.

Daisuke sigarasını yakıp dumanı çekerken sandalyenin arkasına başını koyarak rahat bir şekilde, "Uzun zaman oldu, bir şeyler yiyelim mi?" diye sordu. Ve içinden bu ifade tarzının kadın için bir teselli olacağını hissetti.

Miçiyo, "Bugün bu kadar yeterli. Onun için daha uzun bir zaman gerekir," dedi eskiden yaptırdığı altın dişleri hafifçe göründü.

"İyi olabilirdi," diyen Daisuke iki eliyle başının arkasını tutup parmaklarını birleştirerek Miçiyo'ya baktı. Miçiyo, obisinin içinden küçük saatini çıkardı. Daisuke inci yüzüğü bu kadına hediye ettiği zaman, Hiraoka da bu saati karısı için almıştı. Daisuke aynı mağazadan hediyelerini aldıklarında, Hiraoka'yla birlikte kapının eşiğinden geçtikleri sırada birbirlerine bakıp gülümsediklerini hatırladı.

"Ah, saat artık saat üçü geçiyor. Saat iki civarı diye düşünmüştüm. Birkaç yere uğrayınca..." diye kısaca açıklama yaptı.

"Çok mu aceleniz var?"

"Evet, bir an önce dönmek istiyorum."

Daisuke ellerini kafasından çekerek sigarasının küllerini silkti.

"Üç yıldır evlilik sayesinde pek evcimen olmuşsunuz, neyse yapacak bir şey yok!" Daisuke gülerek böyle söyledi. Fakat söylerken ifadesinde bir miktar ıstırap vardı.

"Ah, ama yarın taşınıyoruz." Miçiyo'nun sesi, o sırada birden canlı canlı duyuldu.

Daisuke onların taşınma meselesini tamamen unutmuştu. Miçiyo'nun neşeli ses tonuna birden kendisini kaptırarak içtenlikle devam etti. "O hâlde taşındıktan sonra buraya rahatlıkla gelebilirsiniz."

"Ama..." diyen Miçiyo bir şeyler söylemeye çalışmışsa da kafasını aşağı eğmiş, ardından nihayet başını tekrar yukarı kaldırmıştı. Yanakları hafif pembeleşmişti. "Aslında benim sizden ufak bir ricam olacaktı."

Tahminlerinde yanılmayan Daisuke, Miçiyo'nun sözlerini duyar duymaz ne için geldiğini anladı. Aslında Hiraoka Tokyo'ya geldikten sonra bir gün bu durumla karşılaşabileceğini düşünerek ve vaziyetlerinin farkına vararak söyleyeceklerini tahmin etmişti.

"Nedir? Çekinmeden söyleyebilirsiniz."

"Biraz para verebilir misiniz?"

Miçiyo'nun sözleri bir çocuk gibi masumca ağzından çıkmış olsa da yanakları hâlâ kırmızıydı. Daisuke bu kadında böylesine utanç duygusu uyandırdığı için Hiraoka'nın durumuna epey acıdı.

Sorular sordukça yavaş yavaş, taşınmak ya da yeni bir ev kurmak için paraya ihtiyaç duymadıklarını keşfetti. İşyerinden ayrıldığında yanlarında üç yere ödenmesi gereken borç getirmişlerdi ve bu borçlardan birini de kesinlikle denkleştirmek zorundaydılar. Tokyo'ya varınca bir hafta içinde bir şekilde halledeceğine dair kesin söz verdiği için ve borcunu ödemeden rahat edemeyecek yapıda bir insan olduğundan Hiraoka, Tokyo'ya geldiği günden beri endişe içinde bir yerlere koşuşturmuştu ama şimdiye kadar başarılı olamamıştı, bu yüzden Miçiyo'yu yardım için Daisuke'ye göndermekten başka çaresi kalmamıştı.

"Şube müdüründen ödünç aldığı para mı?"

"Hayır. Onu istediğimiz kadar uzatabiliriz, onda bir sorun çıkmayacak ama bahsettiğimi halledemezsek zor durumda kalıyoruz. Tokyo'dakiler bir şeyler duyabilir."

Daisuke kadının söylediklerinin doğru olduğunu düşündü. Ne kadar gerektiğini sordu, beş yüz yenden biraz fazlaydı. Ne kadar önemsiz bir meblağ, diye geçirdi Daisuke içinden, ama kendisinin tek kuruşu bile yoktu. Para konusunda birilerine bağlı değilmiş gibi görünürken aslında maddi açıdan ne kadar da kısıtlı bir adam olduğunu fark etti.

"Neden yine bu kadar para ödünç aldı?"

"Bunu düşünmek beni mutsuz ediyor. Tabii ben de hastalandım, yani benim hatam denebilir ama..."

"Hastalandığınız zaman kullanılan bir para mıydı?"

"Değil işte. İlaca verilecek paranın da bir sınırı var." Miçiyo daha fazla bir şey söylemedi. Daisuke'nin de daha fazlasını sormaya cesareti yoktu. Sadece Miçiyo'nun solan yüzüne bakarak bu belirsiz durum içinde onları nasıl bir geleceğin beklediği konusunda kendisini huzursuz hissetti.

5

Ertesi sabah Kadono, erkenden üç yük arabası kiralayarak Şinbaşi istasyonuna gidip Hiraoka'nın eşyalarını aldı. Aslında eşyalar geleli çok olmuştu ama çift kalacakları eve karar veremedikleri için bugüne kadar öylece beklemişti. Gidiş dönüş süresi ve eşyaların yüklenme zamanını hesaplayınca nereden baksa yarım gün alacaktı taşıma işi. Daisuke yataktan kalkınca çabuk gitmezse yetişemeyeceği konusunda onu hemen uyarmıştı. Kadono her zamanki hâliyle hiçbir sorun yaşanmayacağını söylemişti. Bu oğlan, zaman konusunu pek önemsemediği için kolayca böyle yanıtlar verebiliyordu ama Daisuke durumu açıklayınca ilk defa haklı olduğunu belirten bir ifade belirdi yüzünde. Ardından eşyaları Hiraoka'nın evine ulaştırmasının yanı sıra, hepsini güzelce yerleştirene kadar yardım etmesi emredilince, tamam dedi ve anladığını, hepsini yapacağını söyleyip gitti.

Daisuke o gittikten sonra saat on biri geçene kadar bir

şeyler okudu. Fakat birden D'Annunzio* adında bir adamın kendi evindeki odayı mavi ve kırmızı renklere bölerek süslediğine dair hikâyeyi hatırladı. D'Annunzio'nun bu yaptığının altındaki niyet, hayatın iki ana duygusunun bu iki renk dışında ifade edilmeyeceğini düşünmesiydi herhalde. Bu nedenle her şeyde heyecan gerektiren odalar, yani müzik odası veya çalışma odası gibi odalar mümkün mertebe kırmızı renkle boyanırken yatak odası, dinlenme odası gibi tamamen ruhsal dinlenme gerektiren yerler maviye yakın renklerde boyanmıştı. Bu söyledikleri, psikologların açıklamalarını uygulayan bir şairin merakını gösteriyordu.

Daisuke, D'Annunzio gibi uyaranlara karşı hassas birisinin heyecan verici bir renk olarak kabul edilmesi gereken yoğun kırmızı renge ihtiyaç duyup duymadığını düşününce durumu garipsedi. Daisuke, İnari'deki *torii*** kapılarını gördüğünde de kendini iyi hissetmezdi. Mümkün olsaydı, kendi zihninin içinde bile olsa, yeşilin içinde süzülerek huzurla uyumak isterdi. Bir gün, Aoki adında birinin sergisinde denizin dibinde duran uzun boylu bir kız resmi vardı. Daisuke o kadar eser arasında en çok bu resmin onu iyi hissettirdiğini düşünmüştü. Başka bir deyişle, kendisi de o kadar derin bir sakinliğin olduğu bir ortamda bulunmak istemişti.

Daisuke verandaya çıktığında, bahçede alabildiğine uzanan yeşilliğe göz attı. Çiçekler yerlere düşmüşlerdi, şimdi

---

* Gabriele D'Annunzio (1863-1938), İtalyan şair, yazar, İtalya Temsilciler Meclisi üyesidir. En önemli ilkelerinden biri hayatı bir sanat eseri hâline getirip rutinlikten uzaklaştırarak estetizmi yakalamaktır. Lüks ve abartıya düşkündür. Natsume'nin burada bahsettiği, yazarın 1922-1935 yılları arasında ikamet ettiği II Vittoriale degli Italiani'dir. *–çn*

Kyoto'nun güneyindeki İnari Dağı'nda bulunan Fuşimi İnari Tapınağı'ndaki *torii* olarak adlandırılan kırmızı ya da koyu turuncu renge boyanmış arka arkaya sıralı kapılardır. *–çn*

taze yapraklar ve yeni filizlerin ilk zamanlarıydı. Yeşilin tazeliğinin yüzüne birden vurduğunu hissetti. Yine de, gözü kamaştıran tüm parlaklığın altında bir yerlerde hâlâ hafif bir ton olduğu için memnundu. Kafasına şapkasını geçirip Meisen üretimi gündelik kıyafetiyle kapıdan çıktı.

Hiraoka'nın yeni evine geldiğinde, kapı açıktı ve içerisi boş olduğu gibi Hiraoka çifti ve eşyaları da henüz eve ulaşmamıştı. Fakat rikşanın şoförü tek başına verandada oturmuş sigara içiyordu. Sorunca bir süre burada oldukları ama eşyalarının gelmesi öğleni bulacağından çıktıkları yanıtını aldı.

"Kocası ve karısı birlikte mi gelmişti?"

"Evet, birlikteydi."

"Ve birlikte mi döndüler?"

"Evet, birlikte döndüler."

"Eşyalar da kısa zamanda ulaşır herhalde. Size de zahmet oldu," diyerek tekrar sokağa çıktı.

Kanda'ya geldi ama Hiraoka'nın kaldığı hana uğramak istemedi. Fakat ikilinin ne yaptığını da merak ediyordu. Özellikle Hiraoka'nın karısının durumunu merak ediyordu. Bu nedenle içeri girip baktı. Çift oturmuş yemek yiyordu. Hizmetçi tepsileri taşırken eşiğe doğru yönelmişti. Arkalarından seslendi.

Hiraoka şaşkınlıkla Daisuke'ye baktı. Gözleri kanlanmıştı. İki üç gündür iyi uyuyamadığını söyledi. Miçiyo abarttığını söyleyerek güldü. Daisuke üzülmüştü ama ayrıca rahatlamıştı. Onlara katılması istense de Daisuke orada kalmadı, dışarı çıkıp yemek yedi, saçlarını kestirdi, birkaç yere uğrayıp dönüşte yeni eve bakmaya gitti. Miçiyo kafasına bir kumaş sarmış, giysisinin kollarını arkasından bağlamıştı, baskılı kimono içi kıyafetlerini usulca çıkarıyor, valizleriyle ilgileniyordu. Handa kendileriyle ilgilenen

hizmetçi kadın da gelmişti. Hiraoka verandada valizlerin ipini çözerken Daisuke'ye bakıp gülerek "Biraz yardım etmez misin?" diye sordu. Kadono üzerindeki hakama kıyafeti çıkarmıştı, rikşanın şoförüyle birlikte şifonyeri tatami odasına koyarken, "Sensei, bu kıyafetlerle nasıl olmuşum? Gülmek yasak," dedi.

Ertesi sabah Daisuke kahvaltı masasına oturmuş, her zamanki gibi çayını yudumlarken yüzü ıslak bir hâlde odaya giren Kadono, "Dün akşam kaçta döndünüz? O kadar yorulmuştum ki öylece uyuyakalmışım, geldiğinizi hiç duymadım. Beni uyurken gördünüz mü? Sensei çok kötüsünüz. Tam olarak saat kaçtı döndüğünüzde? O zamana kadar nereye uğradınız?" diye her zamanki rahatlığıyla hiç sıkılmadan sordu.

Daisuke ciddi bir şekilde, "Sen, her şey yerleştirilene kadar oradaydın, değil mi?" diye sordu.

"Evet, her yeri düzenledim. Tabii kemiklerim bile ağrıdı. Sonuçta bizlerin taşınmasına benzemiyor, birçok büyük eşya da olduğundan. Karısının tatami odasında durup şaşkın şaşkın etrafına bakınması – çok komikti."

"Sağlığı çok iyi durumda değil çünkü."

"Öyle görünüyordu. Beti benzi atmıştı. Bay Hiraoka'dan epeyce farklı. Onun sağlığı fazlasıyla yerinde. Dün gece birlikte hamama girince şaşırdım."

Daisuke bir süre sonra çalışma odasına geri döndü ve iki üç mektup yazdı. Bir tanesi Kore'deki Genel Valilik'te* bulunan arkadaşına yolladığı çömlek için bir teşekkür mektubuydu. Diğeri Fransa'da yaşayan ablasının eşine uygun

* 1910 yılında Kore, Japonya İmparatorluğu'nun bir parçası hâline geldikten sonra Kore'nin yönetilmesi için Japon İmparatorluğu tarafından kurulan valiliktir. –çn

fiyatlı bir Tanagra figürü bulmasını istediğine dair bir rica mektubuydu.

Öğleden sonra yürüyüşe çıkarken Kadono'nun odasına doğru uzanıp baktı. Kadono sırtını dönmüş horul horul uyuyordu. Daisuke, Kadono'nun masum hâline bakıp ona imrendi. Aslını söylemek gerekirse, kendisi de dün gece uyuyamadığı için epey yorgundu. Her zamanki gibi yastığının yanı başına koyduğu cep saati çok ses çıkarmıştı. Bunu fark edince elini uzatarak saati yastığın altına koymuştu. Fakat tik taklar kafasında yankılanmaya devam etmişti. Bu sesi dinlerken uyukladığı esnada tüm bilinci tamamen karanlığa gömülmüştü. Ancak gece boyunca dikiş diken bir dikiş makinesinin kırık ayakları gibi çıkan bu seslerin kafasının içinde sürekli gidip geldiğinin de farkındaydı. Fakat bu tik taklar hiç farkına varmadığı sırada bir böceğin kemirme sesine dönüşmüş, güzel girişin yanındaki çalılıkların dibinde ötmeye başlamıştı. Daisuke akşamki rüyasını bu kısma kadar hatırladı ve uyku ile uyanıklık arasındaki sınırda bir çeşit bağ olduğunu hissetti.

Daisuke bir şeyi kafaya taktı mı, ne olursa olsun sürekli o konuda düşünen bir adamdı. Ayrıca takıntının nasıl bir aptallık olduğunu açıkça görebilecek kadar zeki biri olduğundan bu duruma daha da fazla takılıyordu. Üç dört yıl kadar önce uyanıklıktan uykuya, rüyalar diyarına geçtiği süreci sorgulamaya başlamıştı. Geceleri yorganın altına girip usul usul uykuya dalarken, işte böyle, bu şekilde uykuya dalıyorum, diye düşünüyordu. Ancak bunu düşünmeye başladığı gibi uykusu tamamen açılıyordu. Bir süre sonra tekrar uyuyakalır gibi olduğunda, işte geldi, diye düşünüyordu yine. Daisuke neredeyse her akşam bu merakından mustarip olmasına rağmen aynı süreci iki üç kez tekrarlamıştı.

Sonunda kendisinden sıkılmıştı. Bir şekilde bu sıkıntıdan kurtulmak istedi. Ayrıca, kendisinin ne kadar da aptal olduğunu düşündü. Kendi bilinçsiz hâlini, bilinçli hâline şikâyet ediyor, ikisini bir araya getirmeye çalışıyordu ama James'in dediği gibi karanlığı incelemek için mum yakmaya ya da hareket edişini denetlemek için bir topacı durdurmaya eşdeğerdi bu; böyle giderse hayatı boyunca bir kere daha uyuyamayabilirdi. Tüm bunların farkındaydı ama gece gelince yine aynı şeyleri düşünüyordu.

Bu sıkıntı yaklaşık bir yıl sürdü ve bir süre sonra nihayet yok olup gitti. Daisuke, dün geceki rüyayı bu sıkıntıyla kıyaslayınca kendisini tuhaf hissetti. Bilinçli benliğinin bir parçasını koparıp, kendi bilgisi dahilinde olmadan, ondan tıpkı devam eden bir rüya gibi feragat etmenin daha zarif olacağını düşündü. Aynı zamanda, bu sürecin delirme ânındaki duruma benzeyip benzemediğini düşündü. Daisuke şimdiye kadar hiç öfkelenmediği için hiç delirmeyeceğine inanıyordu.

Sonraki iki ya da üç gün boyunca, ne Daisuke ne de Kadono, Hiraoka'dan haber aldı. Dördüncü gün öğleden sonra Daisuke, Azabu'da bir evin bahçe partisine çağrıldığı için oraya gitti. Misafirler arasında çok sayıda çift vardı ama onur konuğu –bir İngiliz parlamento üyesi ya da işadamıydı– aşırı uzun boylu bir erkek ve burnunun ucuna gözlük takan eşiydi. Hayli güzel bir kadındı, Japonya'ya gelmesi israfmış gibi görünüyordu. Nereden aldıysa, elindeki Gifu yapımı süslü şemsiyesini gururla taşıyordu.

O gün hava çok güzeldi. Geniş çimenliğin üzerinde, kalabalığın içinde ayakta dururken omuzlarından sırtına inen sıcak hava artık yazın geldiğini hissettiriyordu, gökyüzü de masmaviydi. Bir İngiliz beyefendisi gözlerini kamaştı-

ran gökyüzüne bakarak, gerçekten çok güzel, dedi. Bunun üzerine eşi hemen, *lovely,* diye yanıtladı. Son derece yüksek perdeli bir sesle yanıt verdiği için Daisuke de İngilizce iltifatların da olağanüstü olduğunu düşündü.

Bu hanım, Daisuke'ye de iki üç kelime bir şeyler söyledi. Fakat Daisuke'ye iki üç dakika ancak dayanabildi ve hemen geri çekildi. Daha sonra Japon kıyafetleri giyen ve özellikle Şimada'yla yan yana duran genç bir hanım ile uzun süre New York'ta ticaret yapan biriyle konuşmasına devam etti. İngilizce konuşmada bir dahi olduğunu ve İngilizce konuşulan buluşmaları asla kaçırmadığını iddia ediyordu bu adam. En büyük zevki Japonlarla İngilizce sohbet etmek ve yemek masasında İngilizce bir konuşma yapmaktı. Bir şey söyledikten sonra komikmiş gibi kahkahalarla gülmek gibi bir huyu vardı. İngilizler ona ara sıra garip gözlerle bakıyordu. Bu huyunu bıraksa iyi olacak, diye düşündü Daisuke. Genç hanım da gayet hoştu, eve Amerikalı bir öğretmen getiren varlıklı bir adamın kızıydı ve bu öğretmenle İngilizce konuşma pratiği yapıyordu. Daisuke, görünüşünden çok konuşmalarının iyi olduğunu düşünerek artan bir ilgiyle kadını dinlemeye başladı.

Daisuke'nin buraya çağrılması, kişisel olarak ev sahibiyle ya da İngiliz çiftlerle tanışıklığından değildi. Tamamen babası ve ağabeyinin toplum içindeki saygınlığından dolayı davet mektubu gelmişti. Bu nedenle neresi olsa mekân ayırt etmeksizin çeşitli yerlere gider, ılımlı davranarak başını eğer, çevrede dolaşırdı. Misafirlerin arasında ağabeyi de vardı.

"Vay, geldin ha?" dedi Seigo, eline şapkasına götürüp selam bile vermeden.

"Merhaba. Hava bugün gayet güzel, değil mi?"

"Aa, evet, epey güzel..."

Daisuke kısa boylu biri sayılmazdı ama ağabeyi uzun boyluydu. Ayrıca son beş altı yıldır biraz kilo aldığından gayet azametli görünüyordu.

"Şu tarafa gitmeye ne dersin? Biraz yabancılarla sohbet falan edersin."

"Hayır, hiçbir şekilde olmaz," diyen ağabeyinin yüzünde acı bir gülümseme belirdi. Sonra karnından sarkan altın zinciri parmak uçlarıyla kurcaladı.

"Yabancılar epey düzgün, değil mi? Hatta biraz fazla iyiler. Aaah, övülünce hava bile mutlaka güzel olmaya çabalar!"

"Havayı biraz fazla övüyorlar, değil mi? Bana biraz fazla sıcak geldi."

"Bence de fazla sıcak," dedi Daisuke.

Seigo ve Daisuke aynı anda beyaz mendil çıkararak alınlarını sildiler. Her ikisi de ağır ipek şapkalar takmışlardı.

Kardeşler, çimen alandan uzaklaşarak ağaçların gölgesine kadar gelip orada durdular. Yakınlarında kimsecikler yoktu. Karşıda gösteri tarzında bir etkinlik başlamıştı. Bunu Seigo âdeta evindeymiş gibi rahat rahat uzaktan seyretti. Bunu gören Daisuke, ağabeyi gibi insanlar için misafirliğe gitmekle evde oturmak arasında hiç fark olmadığını düşündü, insanlara alışınca, eğlenmek ya da sıkılmak gibi duygular ortadan kalkıyordu galiba.

"Bugün babam neden gelmedi?"

"Babam şiir partisinde."

Seigo her zamanki gibi sıradan bir ifadeyle cevaplamıştı fakat Daisuke biraz şaşkındı.

"Ya Umeko?"

"Misafir ağırlıyor, onun görevi de o."

Yengesinin daha sonrasında bu durumdan şikâyet edeceğini düşününce Daisuke durumu yine komik buldu.

Daisuke, Seigo'nun her zaman meşgul olduğunu, bu meşguliyetin yarısının bu tarz toplantılardan oluştuğu gerçeğini biliyordu. Ağabeyi bunlardan hiç sıkılıyor görünmez, bir kez bile şikâyet etmeden aklına estiği gibi içki içer, yemek yer, kadınlarla sohbet ederdi. Tüm bunları yaparken de asla yorgun görünmezdi, neredeyse olağanüstü bir sakinlik vardı üstünde ve her geçen yıl aldığı kilolarla cüssesi büyürdü. Daisuke eleştirmek bir yana abisinin bu becerisine hayranlık duyuyordu.

Ağabeyi Seigo toplantılara, restoranlara, akşam yemeklerine gider, öğle yemeklerine davet edilir, kulüp gibi yerlerde takılır, Şimbaşi'de insanları yolcu eder, Yokohama'da karşılar, Ōiso'ya gönlünce gezmeye gider, sabahtan akşama kadar pek çok insanın toplandığı yerlerde boy gösterirdi. Mükemmel görünmediği gibi umutsuz olduğunu da düşündürmeyen bir hayat tarzı sürdürürken, Daisuke, bu durumu denizanasının denizde sürüklendiği sırada, denizdeki tuzun tadını bile bilmemesi durumuna benzetirdi.

Daisuke ona minnettardı. Minnettar olmasının sebebi, Seigo'nun babasından farklı olması ve Daisuke'ye asla vaaz vermemesiydi. Prensipler, ilkeler, hayat görüşü gibi kasıntılı laflar asla dökülmezdi dudaklarından hatta böyle şeylere inanıp inanmadığını bile anlamak zordu. Fakat prensipler, ilkeler ve hayat görüşü gibi katı fikirlere saldırmak gibi bir niyeti olduğunu da göstermemişti hiç. Seigo gerçekten muhteşem bir sıradanlığa sahipti.

Fakat hiç eğlenceli değildi. Daisuke'ye göre sohbet arkadaşı olarak yengesi, ağabeyine göre çok daha iyiydi. Ağabeyi her karşılaştıklarında, nasıl gidiyor, diye sorardı, İtalya'da deprem olmamış mıydı, Osmanlı imparatoru devrilmemiş miydi. Ya da, Mukōcima'daki çiçeklerin solduğundan, Yo-

kohama'daki yabancı gemisinin dibinde büyük bir yılan bulunduğundan, bir adamın demiryolu rayında ezildiğinden bahsederdi. Konuştuklarının tamamı gazete haberlerinden ibaretti. Yanında sonsuz sayıda suya sabuna dokunmayan konu taşırdı. Onunla ne kadar uzun süre konuşursa konuşsun, bu cevherleri hiç bitmeyecek gibi görünürdü.

Şöyle bir düşününce, bir ara, Tolstoy adındaki yazar ölmüş mü ya da son zamanlarda Japonya'nın en iyi öykü yazarı kimdir gibi tuhaf şeyler sormuşluğu bile olmuştu. Kısacası sanata, edebiyata tamamen kayıtsızdı ve afallatıcı bir şekilde cahildi. Ancak bunları öyle rahat soruyordu ki saygı ya da horgörünün ötesinde bir yerde kalıyordu, böylelikle Daisuke de ona yanıt vermekte zorlanmıyordu.

Ağabeyiyle karşılıklı konuştuğunda Daisuke zihninin uyarıldığını asla hissetmezdi ama Seigo'nun bu açık sözlülüğünde buruk tat bırakmayan bir rahatlık buluyordu. Gelgelelim sabahtan akşama kadar dışarılarda gezdiğinden onu yakalayabilmek mümkün değildi. Gerek yengesi, gerek Seitarō gerekse Nuiko, Daisuke'nin ağabeyinin hafta sonları evde kalıp üç öğün birlikte yemek yediklerine oldukça nadir rastlıyorlardı.

Bu nedenle ağacın gölgesi altında ağabeyiyle yan yana dururken bunun iyi bir fırsat olduğunu düşündü. "Ağabey, seninle konuşmak istediğim bir şey vardı da. Boş bir zamanın hiç yok mudur?"

"Boş zaman?" diye tekrarlayan Seigo, hiçbir açıklama yapmadan güldü.

"Yarın sabah nasıl?"

"Yarın sabah Yokohama'ya gitmem gerekiyor."

"Öğleden sonra?"

"Öğleden sonra şirketteyim ama konferansta olacağım, gelsen de pek uzun uzun konuşamayız."

"O hâlde akşam uygun olabilir mi?"

"Akşam İmparatorluk Oteli'ndeyim. Şu Batılı çifti yarın akşam otele davet ettik, o yüzden olmaz."

Daisuke ağzını buruşturarak ağabeyine bakakaldı. Ve ikisi de güldüler.

"Bu kadar acele ediyorsan, bugün yapalım istersen? Bugün olabilir. Uzun zaman oldu. Birlikte bir şeyler yiyelim mi?"

Daisuke onayladı. Fakat ağabeyinin kulüp gibi bir yerlere gitmek isteyeceğini düşünürken Seigo, "Yılan balığı yemek güzel olabilir," dedi.

"İpek şapkayla ilk defa yılan balığı restoranına gideceğiz," dedi Daisuke tereddüt içinde.

"Fark eder mi?"

İkisi bahçe partisinden ayrılarak arabaya binip Kanasugi Köprüsü'nün kenarındaki yılan balığı restoranına gittiler.

Burası çevresinde söğüt ağaçlarının olduğu nehir kenarında eski bir evdi. Daisuke şapkalarını ters çevirdi ve kararmış sütunların yanındaki raflara bıraktı. İkisi böyle yan yanayken tuhaf görünüyorlar diye düşündü. Fakat, ikinci katta ağabeyiyle karşılıklı bağdaş kurarak oturmak, bahçe partisine göre çok daha keyif vermişti.

Keyifle sakelerini içtiler. Ağabeyi yiyip içerken dünyevi muhabbetlerden başka bir işi yokmuş gibi davranıyordu. Daisuke de farkına varmadan konuşacağı önemli meseleyi unutmuş gibiydi. Garson kız üçüncü kadehi bırakıp gittiğinde konuşacağı mesele ancak aklına gelmişti. Daisuke'nin konuşmak istediği, söylemeye bile gerek olmadığı üzere, Miçiyo'nun kendisinden rica ettiği para meselesiydi.

Aslını söylemek gerekirse, Daisuke şimdiye kadar parayla ilgili ağabeyini hiç rahatsız etmemişti. En çok, okuldan ayrıldığı dönemde geyşalarla fazlaca ilgilendiğinden sırtını ağabeyine yasladığını hatırlıyordu. O zamanlar ağabeyi kızar diye düşünmüştü fakat Seigo, "Öyle mi? Demek zor durumda kaldın," diyerek babalarına hiçbir şey bildirmemesini tembihlemiş, eşi aracılığıyla güzelce Daisuke'nin borcunu ödemişti. Daha sonra Daisuke'ye bu konuda tek söz etmemişti. Daisuke o andan itibaren, ağabeyine minnet duyar olmuştu. Cep harçlığı konusunda sıklıkla zor durumda kaldığı zamanlarda bile her başı sıkıştığında yengesine durumu açardı. Bu yüzden, böyle durumlarla ilgili olarak ağabeyiyle ilk defa konuşacaktı.

Daisuke açısından bakılınca Seigo bir demlik gibiydi, ona ne zaman dokunması gerektiğini bilemezdi. Fakat aynı zamanda tam da bu nedenle ağebeyi ilginç gelirdi ona.

Daisuke, toplumsal meselelerden laf açtıktan sonra Hiraoka çiftinin geçmişiyle ilgili konuşmaya başladı. Seigo bu durumdan rahatsızmış gibi görünmüyordu ve yemeğini yerken, "hı-hı, hı-hı," diyerek ritim tutar gibi dinliyordu. Daisuke bir adım daha ileri gidip Miçiyo'nun para istemeye geldiği meselesine geçince bile hâlâ, "hı-hı," diye onaylayarak dinlemeyi sürdürdü. Daisuke en sonunda, "İşte ben de hâllerine üzülüp endişelendiğim için kabul ettim," dedi

"Hıı!? Öyle mi?"

"Nasıl olur acaba?"

"Peki, sen para verebilecek misin?"

"Ben tek kuruş bile veremem, ödünç alayım diyordum."

"Kimden?"

Daisuke başından beri meseleyi buraya getirmek niye-

tinde olduğu için net bir ifadeyle, "Senden alsam diye düşünüyorum," deyip tekrar Seigo'nun yüzüne baktı.

Ağabeyi her zamanki gibiydi. Ve sakince, "Öyleyse vazgeçmelisin!" dedi.

Seigo'nun sebeplerini dinleyince bahsettiğinin sadece sorumluluklar ve insan ilişkileri ya da geri öder, ödemez gibi kâr-zarar meseleleriyle ilgisi olmadığını anladı. Sadece durumu olduğu gibi bırakınca kendiliğinden yoluna gireceğini söylemişti ağabeyi.

Seigo bu iddiayı kanıtlamak için çeşitli örnekler verdi. Seigo'nun evini Fucino adında bir adam kiralamış. Bu Fucino adındaki adam bir akrabasının oğlunun ricasıyla oğlanı da eve almış. Fakat oğlanın zorunlu askerlik muayenesi için acilen memleketine dönmesi gerekmiş. Daha öncesinden memleketinden gönderilen okul masrafları ve yol masraflarını Fucino'nun kullandığını söyleyerek borç almak için Seigo'ya gelmiş. Tabii ki Seigo doğrudan adamla görüşmemiş ama eşi aracılığıyla reddettiğini iletmiş. Oğlan beklenen tarihe kadar memleketine dönüp sorunsuz bir şekilde muayene olmuş. Ardından Fucino'nun bir akrabası, kiraladığı evin depozitosunu kullanmış ama kiracısı taşınmaya karar verince, depozitoyu karşılayamadığını söyleyerek Fucino'nun yanına ağlayarak gelmiş. Seigo bunu da eşi aracılığıyla reddetmiş. Buna rağmen herhangi bir tatsızlık çıkmadan depozito geri ödenmiş. Bunun dışında başka şeyler de olmuş, yani böyle olaylara sık sık rastlanırmış.

Daisuke, "Umeko senin arkandan parayı vermiştir kesin. Ha ha ha! Ağabey sen de pek kolay kandırılıyorsun ha!" dedi yüksek sesle gülerek.

"Ne? Hiç öyle şey olur mu!" Seigo hâlâ aynı şekilde ona bakıyordu. Sonra önündeki sake kadehini ağzına götürdü.

6

Daisuke o akşam Seigo'dan ödünç para alamayacağını anladı. Daisuke de Miçiyo'nun durumunun acınasılığını ya da kadının fakirliğini açığa vuracak sızlanmalardan mümkün mertebe kaçınmaya çalıştı. Kendisi Miçiyo'ya karşı böyle duygular beslese bile, hiçbir şey bilmeyen ağabeyini o noktaya getirmek için sıradan bir çaba harcamayacaktı. Hem böylesi duygusal cümleleri aceleyle ağzına alsaydı, kardeşi küçümseyici davranırdı – halihazırda Seigo onu biraz gülünç buluyor gibiydi. Böylece her zamanki Daisuke gibi davranarak onunla oralara buralara gitti geldi ve içki içti. İçerken de babasının söylediklerini, kendisinin hırstan yoksun oluşunu düşündü. Fakat Daisuke, insanları gözyaşlarıyla ikna etmeye çalışacak kadar kaba olmadığı için kendisiyle gurur duyuyordu. Dolaylı sözler, ağlama, ıstırap, ciddiyet, hırs gibi bencil davranışlar kadar insana rahatsızlık veren bir şey olmadığının farkındaydı. Ağabeyi de bunu çok iyi biliyordu. Dolayısıyla Daisuke öyle davranmaya kalkarsa, hayatının geri kalanında ağabeyinin gözünde değerini kaybedeceğinin bilincindeydi.

Daisuke içerken gitgide para meselesinden uzaklaştı. Sadece baş başa oturdukları için güzel bir içki muhabbeti yapabilmenin farkındalığıyla sohbet ettiler. Ancak iş çay içme faslına gelince aklına bir şey gelmiş gibi "Ödünç almasam olur da sen acaba Hiraoka'yı işe alamaz mısın?" diye ricada bulundu.

Seigo, "Hayır, bu tarz insanlarla işim olsun istemem. Ayrıca böylesi bir ekonomik durgunluk içinde yapabileceğim bir şey de yok," derken bir yandan yemeğini yiyordu.

Ertesi gün uyandığında Daisuke'nın aklına ilk şunlar geldi: "Ağabeyimi ancak benzer bir işadamı ikna edebilir. Yalnızca kardeş sevgisiyle böyle şeyler yapılamıyor!"

Böyle düşünmesine rağmen ağabeyini duygusuz bir insan olarak görmüyordu hâlâ. Hatta Seigo'nun doğru karşılığı verdiğini hissediyordu. Oysa Daisuke'nin savurganlığının masraflarını hiç şikâyet etmeden karşılamıştı ağabeyi. "Peki, Hiraoka için mühür basıp* ardı ardına ödünç para alırsam ne yapar acaba? Ya da o zaman yaptığı gibi güzelce durumu düzeltir mi? Ağabeyim buraya kadar düşünüp mü reddetti acaba? Ya da benim bu kadar mantıksız bir şey yapmayacağıma güvendiği için mi ödünç para vermedi?" diye düşündü.

Daisuke insanlar için hiç de mühür basacak türde biri değildi aslında. Kendisi de bunu biliyordu. Fakat ağabeyi bu noktayı gözden kaçırıp para ödünç vermezse, biraz beklenmedik bir hareketle ağabeyinin tepkisinin nasıl değişeceğini de test etmek istiyordu. Mesele buraya kadar gelirse, kendisi için bile pek iyi şeyler olmayacağını düşünerek içinden acı acı gülümsedi.

---

* Japonya'da kişilerin üzerinde isimlerinin yazdığı kendilerine ait mühürleri vardır. –*çn*

Ancak kesin olan bir şey vardı: Hiraoka, bir gün elinde borç belgesiyle ondan para istemeye gelecekti. Daisuke bunları düşünürken yataktan kalktı. Kadono oturma odasında bağdaş kurmuş gazete okuyordu ki saçları ıslak hâlde banyodan çıkan Daisuke'yi görür görmez oturduğu yerden hemen kalkıp gazeteyi katlayarak minderin yanına iteledi.

"Görünüşe göre *Duman** epey ses getirmiş," dedi.

"Sen okudun mu?"

"Evet, her sabah okuyorum."

"Eğlenceli mi?"

"Bir şekilde eğlenceli."

"Ne demek bir şekilde?"

"Nesi eğlenceli diye sorulunca tabii cevap vermek biraz zor ama. Şey, yani, modernliğin yarattığı huzursuzluğun ortaya çıkması gibi bir şey, öyle değil mi?"

"Et kokusu** gibi bir şey, değil mi?"

"Tabii öyle, büyük oranda."

Daisuke sustu.

Elinde çay fincanıyla çalışma odasına geçip sandalyeye oturduğunda şaşkınlıkla bahçeye baktı ve nar ağacının kuru dallarının tomurcuklarla kaplandığı, gri renkteki gövdesinin kök kısımlarında koyu yeşil ve kırmızı karışımı genç sürgünler ortaya çıktığını gördü. Daisuke'nin gözüne ilişen bu görüntü, bir anda etkisini kaybetti.

---

* *Baien* 煤煙 [Duman], Morita Sōhei (1881-1949) tarafından kaleme alınan, Ocak-Mayıs 1909 arasında *Tōkyo Asahi* gazetesinde tefrika edilen romandır. Kendi iç dünyasındakileri anlatan bir itiraf romanı olduğu için büyük bir ilgi görmüştür. –*çn*

** Özellikle sığır eti yemek Japonya'da Meici dönemi ile başlamıştır. Burada ifade edilen "et kokusu", Batı aracılığıyla ülkeye getirilen böylesi bir yeniliğe bir diğer ifadeyle et yemeye alışmanın zor olduğuna işaret etmektedir. –*çn*

Daisuke'nin kafasında henüz somut bir fikir yoktu. Dışarıdaki hava misali sessizce, yoğun bir şekilde düşünüyordu. Ancak zihninde dibe çöken, tanımlanamayan çok sayıda parçacık birbirlerini itiyordu sanki. Bir parça peynirdeki küf parçacıkları ne kadar hareket ederse etsin, peynir sabit kaldığı sürece hareket algılanmaz. Daisuke de küçücük kıpırdanmaların hiç farkında değildi. Sadece, ne zaman fizyolojik bir tepkiye yol açsalar, koltuğunda kıpırdanmak zorunda kalıyordu.

Daisuke son zamanlarda herkesin dilinde dolanan "modernlik" ya da "huzursuzluk" gibi kelimeleri pek ağzına almazdı. Bu durum, kendisinin modern olduğunu söylemese de bilmesinden ve modernliğin illaki huzursuzluğa sebep olmadığı inancına sarılmasından kaynaklanıyordu.

Daisuke Rus edebiyatında ortaya çıkan huzursuzluğu, hava durumu ve siyasi baskı ortamı olarak yorumladı. Fransız edebiyatında ortaya çıkan huzursuzluğu cinselliğin fazla olmasına yordu. D'Annunzio'nun temsil ettiği İtalyan edebiyatının kaygısının, sonu gelmeyen yolsuzluklar ile ortaya çıkan bilinç kaybı hissinden kaynaklandığı yargısında bulundu. Bu nedenle, Japon edebiyatçılarının merak içinde huzursuzluk ifadesini kullanmalarının, toplumu resmetmek için sadece ithal edilmiş ürünlerin kullanımına benzediğini düşündü.

Okul günlerinde, Daisuke gerçekten de entelektüel şüphenin ardından gelen huzursuzlukla ilgili bir deneyime sahipti. Ancak belli bir noktaya geldikten sonra bu huzursuzluk aniden durmuş ve tersine dönmeye başlamıştı. Tıpkı semaya fırlatılan bir taş gibi. Daisuke o taşı hiç almamaış olmayı diliyordu. Zen rahiplerinin yüreğinde çok değerli

olan, görünen her şeyden şüphe etmek düsturu, henüz bilmediği bir dünyaya aitti ve Daisuke oraya adım atmamıştı. Daisuke, böylesine bir tez canlılığa kapılıp her şeyden şüpheye düşmeyecek kadar zeki bir adamdı.

Daisuke, Kadono'nun övgüyle bahsettiği *Duman*'ı okuyordu. Fakat bugün çay fincanının yanına koyduğu gazeteyi açıp bakma isteği yoktu. D'Annunzio'nun başkahramanları hep parasız erkekler olduğundan aşırılıklarının akılsızlığa yol açması mantıksız değildi, *Duman*'ın başkahramanının ise böylesi bir imkânı bile yoktu. Onu bu noktaya iten, aşkın gücünden başka bir şey olamazdı. Fakat Yōkiçi adlı kahramanda da, Tomoko adlı kadında da gerçek aşk nedeniyle toplumun dışına itilmeye zorlandıklarına dair bir emare görünmüyordu. Onları harekete geçiren içsel gücün ne olabileceğini düşünürken Daisuke şüpheci yaklaşıyordu. Böyle durumlarda bu kadar kararlı davranabilen kahraman, muhtemelen huzursuz değildi. Böyle bir durumda tereddüt edecek olan Daisuke'nin kendisinde huzursuzluk tohumlarının bulunduğunu varsaymak çok daha mantıklıydı. Daisuke tek başına kaldığında, kendisinin alışılmışın dışında biri olduğunu düşünürdü. Fakat Yōkiçi'nin kendisine göre daha da orijinal olduğunu kabul ediyordu. Şimdiye kadar merakla *Duman*'ı okuduysa da kendisi ile Yōkiçi arasındaki mesafenin giderek açıldığını düşündüğünden tefrikayı okumadan günlerin geçmesine izin vermişti.

Daisuke, sandalyenin üzerinde ara ara kıpırdandı. Ve kendisinin tamamıyla sakin olduğunu düşündü. Sonunda çayını içip bitirince her zamanki gibi okuyup yazmaya başladı. Yaklaşık iki saat sorunsuz ilerledi ama sayfanın ortasına geldiğinde birden durup elini çenesine koydu. Sonra yanın-

da duran gazeteyi eline alıp *Duman*'ın o günkü tefrikasını okumaya başladı. Fakat daha önceki gibi hikâyeye aklını veremediğini hissetti. Daha sonra yurtdışı haberlerini okudu. Kont Ōkuma'nın Tokyo Ticaret Lisesi'ndeki anlaşmazlık ile ilgili büyük isyanı sürdüren öğrencilerin yanında durduğunu okudu. Bunlar gayet iddialı sözlerle yazılmıştı. Ne zaman böyle bir şey okusa, Daisuke bunu Kont Ōkuma'nın öğrencileri kendi kurumu olan Vaseda Üniversitesi'ne çekmek için yaptığı bir manevra olarak yorumlama eğilimindeydi. Daisuke gazeteyi bir kenara fırlattı.

Daisuke öğleden sonra kendisini pek de iyi hissetmediğini fark etti. Midesinde çok sayıda kıpırtı meydana gelirken bu kıpırdanmalar şekil değiştirmiş gibi vücudunun her yerinde hissedilir hâle gelmişti. Daisuke zaman zaman böylesi duyumların kontrolü altında kalırdı. Bu nedenle, bu tür deneyimleri şimdiye kadar basit fizyolojik durumlar olarak değerlendirmişti. Önceki gün ağabeyiyle birlikte yılan balığı yediği için biraz pişmanlık duydu. Yürüyüşe çıkmışken Hiraoka'ya uğramayı düşündü ama amacının yürüyüş mü yoksa Hiraoka'ya uğramak mı olduğunu kendisi de kestiremedi. Evdeki hizmetçi teyzeye kimonosunu çıkarmasını, üzerini değiştireceğini söylerken yeğeni Seitarō geldi. Şapkasını elinde tutarak biçimli yuvarlak kafasını Daisuke'nin önünde eğdi ve gelip oturdu.

"Okulu astın mı? Bunu yapmak için henüz çok erken değil mi?

"Hiç de erken değil," derken güldü Seitarō ve Daisuke'nin yüzüne baktı. Daisuke el çırparak hizmetçi teyzeyi çağırdı.

"Seitarō, sıcak çikolata içer misin?" diye sordu.

"İçerim."

Daisuke iki bardak sıcak çikolata söyledikten sonra

Seitarō'ya takıldı. "Seitarō, beyzbol oynadığından bu sıralar ellerin bir hayli büyümüş. Ellerin kafandan daha büyük."

Seitarō sırıtarak sağ eliyle başını kaşıdı. Gerçekten de elleri kocamandı.

"Dün babam yemek ısmarlamış sana galiba, amca."

"Aaa, harika bir ziyafet oldu! O yüzden bugün midem epey fena durumda!"

"Yine gerginlik...

"Gerginlik falan değil, gerçekten. Tamamen ağabeyim yüzünden."

"Çünkü babam öyle söyledi de."

"Ne dedi?"

"Yarın okuldan çıktıktan sonra Daisuke'ye bir uğra, sana bir ziyafet verecek dedi."

"Hıı? Dün için teşekkür mü?"

"Evet, bugün bana yemek ısmarlarsın, yarın da sıra senin olur!"

"Sırf onun için mi geldin?"

"Evet."

"Ağabeyimin oğlusun gerçekten, iyi ve kurnaz. Bu yüzden sıcak çikolata ısmarlıyorum ya, olmaz mı?"

"Sıcak çikolata mı?"

"İçmeyecek misin?"

"İçmesine içerim de..."

Seitarō'nun ne istediğini iyice sorunca sumo müsabakaları başladığında onu Ekōin'e götürmesini ve müsabakayı en ön sırada izlemek istediğini söyledi. Daisuke bunu düşünmeden kabul etti. Bunun üzerine Seitarō mutlu bir ifadeyle hemen, "Amca, tembelsin falan ama gerçekten seçkin bir adamsın," dedi.

Daisuke bunu duyunca biraz şaşırdı. İster istemez, "Seçkin olduğumu bilmiyor muydun?" diye yanıtladı.

"Ama dün bunu ilk kez babamdan duydum," diye itiraz etti yeğeni.

Seitarō'nun söylediğine göre, önceki akşam Daisuke'nin ağabeyi eve döndükten sonra yengesi ve babası Daisuke hakkında konuşmuştu. Çocuktan dinlediği için konuyu tam anlayamadı ama Seitarō da nispeten akıllı bir çocuktu, söylenen bazı lafları parça parça olsa da gayet iyi hatırlayabiliyordu. Daisuke'nin babası, ondan herhangi bir umudu olmadığı yönünde eleştiriler getirmiş. Ağabeyi de bu eleştirilere karşı, öyle olsa bile Daisuke'nin bazı şeyleri iyi anlayabildiğini, kendi hâline bırakmanın iyi olacağını, endişelenmek gerekmediğini söylemiş. Bu sıralar bir şeyler yapacaktır diye savunmuş. Ardından Daisuke'nin yengesi de onu onaylayarak bir hafta önce falcıya gittiğini, falcının bu kişi mutlaka insanlardan üstün hâle gelecek, buna şüphe yok dediğini söylemiş ve herhangi bir sorun olmadığını vurgulamış.

Daisuke, "Evet, sonra," diyerek konuşmayı baştan sona ilgiyle dinledi ama konu falcıya gelince gerçekten komik buldu. Sonunda kimonosunu değiştirip Seitarō'yu uğurlarken dışarı çıkıp Hiraoka'nın evine uğradı.

On yıldır devam eden enflasyonun orta sınıfı ekonomik anlamda zorlanmaya başladığı özellikle ev fiyatlarında gösteriyordu kendini, durum epey kötü ve katlanılmaz bir hâle gelmişti. Hiraoka'nın evi de bu sebeple son derece kaba ve çirkin bir yapıydı. Daisuke özellikle estetik açıdan eksikliklerine karşı hassastı.

Kapı ile giriş arasında iki metre kadar bir mesafe vardı,

mutfakla giriş arasındaki mesafe de o kadardı. Evin dört bir tarafı böyle dar evlerle sarılmıştı. Bu evler, Tokyo'nun zavallı şişkinliğinden yararlanarak, hayatta kalma mücadelesinin hatıraları olan bu eski püskü yapıları kurarak kendi yetersiz sermayelerini iki üç kat artırmayı planlayan en küçük finansörlerin açgözlülük eserleriydi.

Günümüzün Tokyo kentini, özellikle kenar mahalleleri, bu tarzda evler sarmıştı ve durum sadece bununla da kalmamıştı, tıpkı muson mevsiminde ortaya çıkan pireler gibi her gün olağanüstü bir hızla artmaya devam etmekteydi. Daisuke bir zamanlar bunu yenilginin sürmesi olarak adlandırıyordu. Bu yapılar, şu anki Japonya'yı en iyi temsil eden sembollerdi.

Bu evlerden bazıları, balıkların pulları gibi yağ tenekelerinin dibindeki parçalarla kaplanmıştı. Bu evlerin sakinleri arasında gece yarısı sütunların çatırtısından uyanmayacak bir kişi bile yoktu. Evlerin kapılarında mutlaka bir delik bulunurdu. Sürgü kapılar da muhakkak bozuktu. Sermayelerini kafalarıyla kazananlar, zihinsel çabalarıyla kazandıkları üzerinden aylık faizle yaşamaya çalışan insanların hepsi bu tarz evleri kiralayıp buralara tıkışırdı. Hiraoka da bu insanlardan biriydi.

Daisuke çitin önünden geçerken önce çatıyı fark etti. Koyu siyah kiremitlerin rengi, içinde garip bir his uyandırdı. Bu, Daisuke'ye herhangi parlaklığı olmayan toprak levhanın suyu sürekli emebileceğini düşündürdü. Girişin önünde taşınma sırasında çözülen hasır ipin ufak tefek saman çöpleri hâlâ duruyordu. Oturma odasına geçtiğinde Hiraoka masanın önüne oturmuş, uzun bir mektup yazıyordu. Yan odada Miçiyo'nun dolabı açıp kapama sesleri duyuluyordu.

Yanda büyük sandık açıktı, uzun kollarının yarısı dışarıda kalmış güzel bir kimono altlığı görünüyordu. Hiraoka kusura bakmamasını, biraz beklemesini rica ederken Daisuke de sandığa, uzun kollu kimono altlığına ve ara ara da sandığın içine giren nazik ellere bakıyordu. Açık kalan sürgü kapıyı kimse kapatmamıştı. Ve Miçiyo'nun yüzü gölgede kaldığından görünmüyordu.

Hiraoka sonunda fırçayı masanın üstüne atarcasına bıraktı ve minderini düzeltti. Karmaşık bir meseleyle ilgili yazıyor gibiydi, kulakları da gözleri kadar kızarmıştı.

"Nasıl gidiyor? Son zamanlardaki yardımların için teşekkürler. Sonrasında bir teşekkür ziyaretinde bulunmayı düşünüyordum da hâlâ gelemedim."

Hiraoka'nın sözleri bir mazeretten çok bir meydan okuma gibiydi. Üstünde gömlek ya da pantolon olmasa da bağdaş kurdu. Yakasını iyi iliklemediğinden göğüs kılları hafifçe dışarı çıkmıştı.

"Hâlâ tam yerleşemedin galiba?" diye sordu Daisuke.

"Yerleşmek mi? Hayatımın geri kalanında da bir yere yerleşemeyeceğim herhalde," dedikten sonra hemen sigarasını yaktı.

Daisuke, Hiraoka'nın ona neden böyle davrandığını iyi biliyordu. Hiraoka ona değil, topluma çatıyordu; hatta kendine kızıyordu aslında, diye düşünen Daisuke, onun için üzülmüştü. Yine de onun gibi biri için böyle durumlar son derece rahatsız ediciydi. Yine de öfkelenmemişti.

"Evin nasıl? Odaların genişliği iyi gibi, öyle değil mi?"

"Evet, ne yapalım, kötü olsa da elden ne gelir? Hoşuna giden bir eve girmek istesen, senet doldurmaktan başka çaren yok. Şu sıralar Tokyo'da gidilebilecek en mükemmel evlerin tümü borsacıların ellerinde değil mi?"

"Belki de. Öyle mükemmel evler yapılsın diye kimbilir ne kadar çok ev yıkılıyordur."

"İşte o yüzden de içlerinde yaşamak o kadar güzel!"

Hiraoka bunları dedikten sonra yüksek sesle güldü. O sırada Miçiyo geldi. Daisuke'yi hafifçe selamladı ve önceki gün için teşekkür etti, oturup elinde yuvarladığı kırmızı pazeni önüne koydu, Daisuke'ye gösterdi.

"Nedir, bu?"

"Bebeğin kimonosu. Ben yaptım ama daha açmadım. Sandığın dibine baktığımda orada duruyordu, çıkarıp getirdim," derken bağını çözüp her iki kolunu sağa sola doğru açtı.

"Aaa, hâlâ ne diye saklıyorsun o şeyi? Bir an önce bir bez parçası yap da kullan."

Miçiyo bebek kimonosu dizinin üstünde hiçbir yanıt vermeden bir süre aşağı baktı.

"Seninkiyle aynı yapmıştım," diyerek kocasına baktı.

"Bunu mu diyorsun?" Hiraoka çizgili desenli kimonosunun altına, çıplak bedeninin üstüne pazen giymişti. "Bu artık giyilmez. Havalar çok sıcak."

Daisuke ilk kez, eski Hiraoka'yı görmüş gibi oldu. "Çizgili kimononun altına pazen giyince çok sıcak olur. Fanilayla daha rahat."

"Evet, neyse çıkarması zahmetli diye hep giyiyorum."

"Yıkamak gerek, çıkarıver diyorum ama çıkarmıyor."

"Yok, şimdi çıkarıyorum, ben de biraz rahatsız oldum."

Sohbet, ölen bebek meselesinden giderek uzaklaştı. Böylece ilk geldiği andakine göre ortam biraz daha ısındı. Hiraoka uzun bir aradan sonra içki içmeyi teklif etti. Miçiyo yapacağı işleri olduğunu ama kendi eviydeymiş gibi

rahat etmesini söyledikten sonra diğer odaya gitti. Daisuke onun arkasından bakarken ne yapıp edip parayı ayarlaması gerektiğini düşündü.

"Bir yerlerden iş bulabildin mi?" diye sordu.

"Yani, var gibi görünmüyor. Bulamazsam başka şeyleri denerim. Yavaş yavaş iş ararsam, nasılsa bir şeyler çıkacaktır."

Söylerken sakindi ama Daisuke bunları duyduğunda onun söylediklerinin aksine, acele içinde iş aradığını düşündü. Daisuke, önceki gün ağabeyiyle arasındaki konuşmanın sonucunu Hiraoka'ya söylemek istedi ama onun bu sözlerini duyunca bir süre daha beklemeye karar verdi. Nedense bir şey söylemek, Hiraoka'nın kurduğu savunmayı kasten yıkmak olurmuş gibi geldi. Ayrıca Hiraoka para meselesiyle ilgili ona hiç akıl danışmamıştı. Bu nedenle, böyle bir konuyu açmaya da gerek yoktu. Fakat bu şekilde sessiz kalırsa, Hiraoka onun soğuk ve kalpsiz biri olduğu kanısına kapılabilirdi. Ancak şu anki Daisuke bu tür eleştirilere karşı bir hayli duyarsızdı. Ayrıca kendisinin pek tutkulu biri de olmadığını düşünüyordu aslında. Üç dört yıl önceki hâliyle şimdiki hâlini kıyaslasa biraz yozlaştığını görebilirdi. Ancak şimdiki hâliyle üç dört yıl öncesine dönüp bakınca kendi ahlakını abartarak över vaziyete gelmişti. Altın kaplamalı olanı som altınmış gibi gösterme zahmetine girmektense pirinç kullanarak pirinci küçümsemek yeğdir diye düşünüyordu.

Daisuke'nin pirince kanaat etmesinin sebebi, bir anda büyük bir deliliğe kapıldığından, fazla şaşkınlık geçirdiğinden ya da herhangi bir tavır değişikliğine yol açan bir olay yaşadığından değildi. Tamamen kendine özgü gözlem ve araştırma gücüyle zamanla altın kaplamayı soymasından

kaynaklanıyordu. Daisuke, altın kaplama gibi görünmeye çalışmanın babasının huyu olduğuna inanıyordu. O zamanlar babası altın gibi görünürdü. Kıdemli insanlar da altın gibi görünürdü. İyi eğitim alanların hepsi altın gibi görünürdü. Bu yüzden kendi altın kaplaması acı verici hâle gelmişti. Çabucak som altın olabilmek için sabırsızlanmıştı. Ancak keskin gözleri doğrudan diğer insanların iç katmanlarına nüfuz ettiğinde, çabaları aniden aptalca görünmeye başladı.

Daisuke aynı zamanda şöyle düşündü: Üç dört yıllık zaman diliminde, kendisi bu kadar değiştiği için aynı şekilde Hiraoka da kendi deneyimleri çerçevesinde bir hayli değişmiş olabilirdi. Eski Daisuke olsa, mümkün mertebe Hiraoka'yı düşünmek ister, böyle bir durumda ağabeyiyle kavga edip babasıyla tartışsa bile Hiraoka için planlar yapar ve bu planlara göre Hiraoka'nın yanına gidip olan biteni kelimesi kelimesine anlatırdı. Fakat böyle olmasını bekleyen kişi sadece eski Hiraoka'ydı ve şimdiki Hiraoka arkadaşlığa böyle bakmıyordu.

Bu nedenle önemli meseleleri konuşmayı yavaş yavaş bırakıp çeşitli konularda sohbet ederek vakit geçirirken içki içtiler. Miçiyo sake şişesinin altından tutarak onlara ikramda bulundu.

Hiraoka içtikçe daha çok konuşur oldu. Bazen ne kadar sarhoş olursa olsun tavrı değişmezdi; diğer zamanlardaysa son derece canlanır ve ses tonu zevkle dolardı. Bu gibi durumlarda, çoğu âlemciden daha geveze olmakla kalmaz, aynı zamanda nispeten ciddi sorunları gündeme getirir ve bunları karşısındakiyle mutlu bir şekilde tartışırdı. Daisuke, önceden bira şişelerini karşılıklı devirirken Hiraoka'yla kavga ettiklerini hatırladı. Daisuke'ye garip gelen ise Hira-

oka ancak böyle bir durumdayken onunla rahat rahat tartışabildiğini fark etmesiydi. "Hadi biraz içelim de içimizde ne varsa onu söyleyelim," derdi Hiraoka eskiden. Bugünlerdeyse ikisi arasındaki mesafe bir hayli artmıştı. Böyle birbirlerinden uzaklaşınca, yakınlaşma yollarını bulmanın ne kadar zor olduğu gerçeğini her ikisi de iyi biliyordu. Hiraoka'nın Tokyo'ya gelmesinin ertesi günü, üç yıl sonra ilk defa karşılaşma fırsatı bulan ikili, bu süreçte birbirlerinden ne kadar uzaklaştıklarını fark etmişlerdi.

Ancak bugün garip bir gündü. İçki içtikçe Hiraoka eskilerden bahsetmeye başladı. Sake onu öyle bir noktaya getirmişti ki dönemin mali çıkmazına, önündeki yaşama, ıstıraplarına, hoşnutsuzluğuna, yüreğinin derinliklerindeki kargaşaya kendini tamamen uyuşturmuş gibiydi. Hiraoka'nın sözleri bir kademe daha sertleşti.

"Evet, başarısız oldum. Fakat başaramasam da çalışıyorum. Bundan sonra da çalışmak niyetindeyim. Sen benim başarısızlığıma bakıp gülüyorsun – gülmediğini söylesen de aynı kapıya çıkıyor zaten, önemi yok. Yani gülüyorsun. Gülüyorsun ama hiçbir şey yapmıyorsun, değil mi? Sen dünyayı olduğu gibi kabul eden bir adamsın. Diğer bir deyişle, iradesini ortaya koyamayan bir adamsın. Çalışmaya dair bir isteğim, iradem yok dersen, sana inanmam. Sonuçta insansın. Bahse girerim her zaman bir şeyleri kaçırıyormuş gibi hissediyorsundur, bu da benim düşüncemi kanıtlıyor. Kendi irademi gerçek dünyaya uygulamadan ve bu dünyanın bir dereceye kadar, sadece benim irademe nedeniyle, hoşuma gidecek biçimde değiştiğine dair somut bir kanıt bulmadan yaşayamazdım ben. İşte burası, kendi varlığımın değerini fark ettiğim nokta. Sen sadece düşünüyorsun. Sadece dü-

şündüğün için de zihnindeki dünya ile zihninin dışında iki farklı dünya kurmuş, öyle yaşıyorsun. Bu büyük uyumsuzluğa katlanman – manevi açıdan kocaman bir hata değil mi bu? Neden diye bir sor. Ben sadece bu uyumsuzluğu dışarı çıkardım, oysa sen içine ittin. Bendeki başarısızlığın derecesi seninkine göre az bile olabilir. Ama sen bana gülüyorsun. Ve ben sana gülemiyorum. Hayır, gülmek istiyorum ama toplum yapamayacağımı söylüyor, değil mi?"

"Gülsen bile sorun değil! Senin bana gülmenden evvel ben zaten kendime gülüyordum."

"Bu bir yalan. Öyle değil mi, Miçiyo?"

Miçiyo sessizce oturmuş sadece konuşulanları dinlerken beklemediği bir anda kocasından böyle bir soru gelince gülümseyerek Diasuke'ye baktı.

Daisuke, "Doğru değil mi, Miçiyo?" derken boşalan kadehi uzatarak sake aldı.

"Yok, yalan bu. Karım neyi savunsa yalandır. Sen ne kadar insanlara da gülsen, kendine de gülsen, hepsini kafanın içinde yaşadığından doğru mu, yalan mı, onu bile bilemeyiz..."

"Hadi ama şaka yapma."

"Şaka değil. Tamamen düşündüklerimi söylüyorum. Eskiden böyle değildin sen. Hayır, eskiden hiç böyle değildin, şimdi epey değişmişsin. Değil mi, Miçiyo? Nagai'nin kim olduğuna bakınca, çok gururlu değil mi?"

"Başından beri yanında durup söylediklerini dinleyince, asıl gururlu olan sensin gibi görünüyorsun!"

Hiraoka yüksek sesle güldü. Miçiyo sıcak sake şişesini alarak yan odaya gitti.

Hiraoka elindeki çubuklarla masadaki balıktan iki üç

lokma aldı. Kafası aşağıda bir şeyler mırıldandı ve sonunda kafasını kaldırarak, "Bugün uzun bir aradan sonra iyice sarhoş oldum," dedi. "Ama bak, sen pek mutlu olmadın, değil mi? Buna şüphe yok! Ben eski Tsunecirō Hiraoka'ya döndüm ama senin eski Daisuke Nagai olmadığına şüphe yok. Bu affedilemez! Hadi, dene. İçki. Ben de daha çok içeceğim. Böylece sen de daha çok içersin."

Daisuke, bu konuşmanın içinde, şimdiki hâlini eskisine döndürmek için bir çeşit içten ve masum bir gayret olduğunu kabul etti. Ve bundan etkilendi. Fakat diğer taraftan, geçen gün yediği ekmeği şimdi iade etsin diye ona yalvarıldığını da hissetmekten kendini alamıyordu.

"İçince ifadelerin her ne kadar bir sarhoşunkiler gibi olsa da aklın berrak kalıyor. Bu yüzden konuşacağım."

"İşte bu! Tanıdığım Nagai işte bu!"

Daisuke söyleyeceklerinden dolayı bir an huzursuz oldu.

"Bilincinin yerinde olduğundan emin misin?" diye sordu.

"Tabii eminim. Sen eminsen ben de her zaman eminim," dedi Hiroka, Daisuke'nin gözlerine iyice bakarak. Gerçekten de dediği gibiydi.

Sonra Daisuke, "Çalışmıyorsun diyerek bana epeyce saldırdın, ben sesimi çıkarmadım!" dedi. "Sen saldırırken, ben çalışmak gibi bir niyetim olmadığı için sustum."

"Neden çalışmıyorsun peki?"

"Neden olmasın? Çalışmamak benim suçum değil. Yani, dünya kötü. Daha da abartarak söylemek gerekirse, Japonya'nın Batı'yla ilişkileri kötü olduğu için çalışmıyorum. Birincisi, Japonya kadar borçlanıp fakirlikten titreyen başka bir ülke yok! Bu borçları ne zaman ödeyebileceği-

mizi düşünüyorsun? Yani, yabancı tahvil kadarı ödenebilir. Fakat sadece borç almak da mesele değil ki. Japonya Batı'dan borç almazsa asla ayakta kalabilecek bir ülke değil! Üstelik birinci sınıf ülkeler gibi davranıyor. Zorla birinci sınıf ülkelerin arasına karışmaya çalışıyor. Bu nedenle ne tarafa dönsek, derine inemeden sadece birinci sınıf ülkeler arasında olalım gayreti çıkıyor. Düşünmeden hareket edilmesi daha da feci! İnek ile yarışa giren kurbağa misali, Japonya'nın artık midesi çatlayacak. Bunun hepimizin, bizlerin, bireylerin üzerindeki etkisine bir baksana! Batı baskısı altındaki milletlerin kafaları rahat olmayınca doğru düzgün iş yapamazlar. Bir hayli kısıtlanmış bir eğitim alıyorlar, başları dönene kadar burunlarını bileme taşına sürtüyorlar – bu yüzden hepsi sinir krizi geçiriyor. Konuşunca bak, hepsi aptal. O gün, o an, kendilerinin ötesinde bir şey düşünmezler. Başka bir şey düşünemeyecek kadar yorgunlar; yapacak bir şey yok. Ne yazık ki ruhun tükenmesi ve bedenin bozulması el ele gelir. Ve hepsi bu değil. Ahlakın çöküşü de başladı. Japonya'da nereye bakarsan bak, dört bir tarafta hareketlilik! Bu tam bir karanlık! İkisi arasında tek başıma dururken ne demişim, ne yapmışım hiçbir anlamı yok! Ben hep tembel biriydim. Aslında seninle birbirimize gelip gittiğimiz zamanlardan beri tembel biriydim ben. O dönemlerde biraz daha canlı görünmeye çalıştım, muhtemelen bu yüzden sana umut verici görünmüşümdür. Tabii ki Japon toplumu sağlam bir ruhsal, ahlaki ve fiziksel sağlıkta olsaydı – her yer sağlıklı olsaydı, o zaman umut verici olurdum, anlamıyor musun? Öyle olsaydı yapılacak çok şey olurdu. Benim tembelliğimi bile alt edebilecek bir sürü şey olabilirdi. Fakat öyle değil işte. Şimdiki gibi de-

vam ederse, ben de elbet bu hâlimle kalmayı tercih ederim. Ve sizin sözde dünyanız olduğu gibi kalacaksa, onu olduğu gibi kabul edeceğim ve sadece bana en uygun şeylerle temas kurmakla yetineceğim. Dışarı çıkıp başka insanların düşüncelerini kendi tarzıma getirmeye çalışmak – işte bu mümkün olabilecek bir durum değil..."

Daisuke biraz nefes aldı. Ve biraz daralmış gibi görünen Miçiyo'ya bakarak kendini övdü. "Miçiyo, sence düşüncelerim nasıl? Epey tembel biri olmak da iyi, değil mi? Katılmıyor musun?"

"Biraz karamsarlık, biraz tembellik gibi geliyor, garip bir şey. Ben pek anlayamıyorum. Fakat biraz aldatıcı davranıyormuşsunuz gibi geliyor bana."

"Ha, neresi?"

"Yani siz," diyerek kocasına baktı. Hiraoka, dirseği dizinde elini çenesine koymuş sessizlik içindeydi ve hiçbir şey söylemeden kadehi Daisuke'nin önüne uzattı. Daisuke de sessizce aldı. Miçiyo yine içki koydu ikisine.

Daisuke dudaklarını kadehe götürürken, daha fazla konuşmanın gereği olmadığını düşündü. Esasında, Hiraoka'nın düşüncelerini değiştirmek için bir savunma yapmadığı gibi, Hiraoka'nın fikirlerini sormak için de gelmiş değildi. İkisi ne kadar tartışsa da ayrı kaderlere sahip olduklarını başından beri bildikleri için tartışmayı kararında bırakarak sohbeti Miçiyo'nun da dahil olabileceği, sıradan toplumsal konulara getirmeye çalıştı.

Fakat Hiraoka sarhoş olduğunda, ısrarcı hâle gelen bir adamdı. Göğüs kıllarının göründüğü yere kadar açık olan bağrı kızarmıştı ve şöyle devam etti:

"Komik. Çok komik. Benim gibi çevresinde gerçeklerle

mücadele eden birinin böyle meseleleri düşünmeye fırsatı olmuyor. Japonya fakirmiş, güçsüzmüş, çalışırken unutuyorsunuz. Toplum yozlaşmış! Toplumun yozlaştığını fark etmedim, o sırada çalışmakla meşguldüm çünkü. Aa, sanırım Japonya'nın yoksulluğu ya da benim gibi insanların yozlaşması senin gibi boş bir adam tarafından fark edilebilir ama bu sadece toplumun geri kalanıyla hiçbir ilgisi olmayan bir adamın, bir seyircinin söyleyebileceği türden bir şey. Yani kendi yüzüne aynada bakabilecek vaktin olduğu için bunları söyleyebiliyorsun! İnsanlar meşgul olduğunda kendi yüzünü bile unutur, değil mi?"

Hiraoka konuşurken doğal olarak bu metaforu kullanmıştı ve büyük bir müttefik bulmuş gibi hissederek muzaffer bir şekilde durakladı. Daisuke çaresiz, hafifçe tebessüm etti. Bunun üzerine Hiraoka hemen devamını getirdi:

"Senin derdin, para konusunda hiçbir zaman endişelenmeye gerek duymamış olman. Hayatta zorlanmıyor, çalışma gereği duymuyorsun. Başka bir ifadeyle hâlâ 'küçük bey'sin, bu yüzden bu güzel, zarif şeyleri söylemeye devam ediyorsun..."

Daisuke, Hiraoka'dan biraz rahatsız oldu ve birden arkadaşının konuşmasını kesti.

"Çalışmak sorun değil ama eğer çalışırsam, ekmek derdinden fazlası için çalışmam gerekir, yoksa bu onurlu bir hizmet olmaz. Kutsal görevin her türlüsü, ekmek davasından ayrıdır."

Hiraoka garipseyerek rahatsız olmuş gibi Daisuke'nin yüzüne baktı. "Neden?" diye sordu.

"Çünkü bir hayat sürmek için çalışmak, gerçekten emek vermek değildir."

"Böyle teorik tartışmalardan anlamam ben. Bunu biraz insanların gerçek hayat deneyimlerinden edinilen ifadelerle anlatsan?"

"Diğer bir deyişle, yemek için çalışırsan samimiyetle çalışmazsın demek istiyorum."

"Ben tam tersini düşünüyorum. Yemek davası için canhıraş çalışmak istiyoruz gibime geliyor."

"Canhıraş çalışabilirsin ama bu samimiyetle çalışmayı olumsuz etkiler işte. Yemek için çalışıyorum diyorsan, yemek mi çalışmak mı, hangisinin asıl amacın olduğunu düşünüyorsun?"

"Elbette yemek."

"Şuna bakın! Asıl amaç yemekse, çalışmak araçsa, daha kolay yemek bulabileceğin bir çalışma biçimiyle ilerlemek yerinde olabilir. Ekmek bulabildiğin sürece ne yaptığının ya da nasıl yaptığının önemi kalmayacaktır o hâlde. Belirli bir çabanın içeriği ve bir yönünün olmadığı ya da düzeni dış koşullar tarafından sınırlandırıldığı sürece, bu çaba yozlaşmış bir çabadır."

"Yine teorik, hem de epey teorik. Peki, bu neden önemli olsun ki?"

"O hâlde daha iyi bir örnekle açıklayayım: Bu eski bir hikâye ama bir kitapta buna benzer bir şey okuduğumu hatırlıyorum. Oda Nobunaga* meşhur bir aşçı almış fakat bu aşçının pişirdiği yemekleri ilk yediğinde, yemekler ona son derece tatsız tuzsuz gelmiş ve aşçıyı epeyce azarlamış. Aşçı da en lezzetli yemekleri sunduğu hâlde azarlandığı için

* Oda Nobunaga (1534-1582), derebeyler arasında yıllarca süren feodal mücadeleleri sona erdiren ve Japon eyaletlerinin yarısını kendi yönetimi altında birleştiren, dönemin önde gelen savaşçılarından biridir. –*çn*

bir dahaki sefere ikinci, üçüncü sınıf yemekler hazırlayıp efendisinin önüne götürmüş. Bu kez yemeklerin tümü için övgüler almış. Şu aşçıya bak! Yaşamak için çalışmayı göze almış bir adam olabilir ama kendi ustalığını, yani açlığını göstermeye gelince samimi değildi. Sence bu yozlaşmış bir aşçı değil midir?"

"Fakat öyle yapmasaydı işten atılırdı, başka çaresi kalmamış."

"İşte bu nedenle. Yiyecek ve giyecek kaygısı olmayan insanlar, gülünç işler yaparak çalışmak zorunda kalınca ortaya ciddi işler çıkmıyor, öyle değil mi?"

"Yani yalnızca senin konumundaki bir adamın kutsal işlere muktedir olduğu anlamına geliyor bu. O zaman bir şeyler yapmak asıl senin görevin. Değil mi, Miçiyo?"

"Doğru gerçekten."

"Anlaşılan en başa döndük. Bu nedenle tartışmanın mânâsı yok ya," diyen Daisuke kafasını kaşıdı. Nihayetinde tartışma böylece bitmiş oldu.

7

Daisuke küvete girdi.

Kadono birden, "Sensei, suyun sıcaklığı nasıl? Biraz daha ısıtayım mı?" diye kafasını kapının önünden uzatarak sordu. Kadono bu tür işlerde çok dikkatli bir erkekti.

Daisuke sıcak suyun içinden, "Böyle iyi," diye yanıtladı.

Bunun üzerine Kadono, "İyi mi?" diyerek oturma odasına geri döndü. Daisuke Kadono'nun yanıtını duyunca kendi kendine güldü. Daisuke, insanların hissedemediklerini hissedebilme yeteneğine sahipti. Bu nedenle kimi zaman çok düşünmek ona acı verirdi. Bir gün, arkadaşının babası vefat ettiği zaman cenazesinde arkadaşına eşlik ederken, onun o resmi kıyafeti içinde elinde bambu çubukla tabutun arkasından yürürkenki görüntüsüne bakınca manzara ona o kadar komik gelmişti ki ne yapacağını bilememişti. Yine bir gün babasından bir hikâye dinlerken babasının yüzüne bakıp içinden bir anda kahkaha patlatmak arzusu yükselmiş, kendini zor tutmuştu. Evinde küvete giremediği zamanlar da yakındaki kaplıcaya giderdi. Orada, alışılmadık derecede kaslı Sansuke adında biri çalışıyordu. Oraya her gidişinde

adam içeriden fırlar, "Kirlerinizi temizleyeyim," diyerek sırtını ovalardı. Daisuke ona kendini her yıkattırdığında Mısırlı birine masaj yaptırdığını hissederdi. Ne kadar denerse denesin, adamı bir Japon olarak hayal edemezdi.

Daha başka tuhaf şeyler de olmuştu: Son zamanlarda okuduğu bir kitapta, Weber adındaki bir psikolog kendi kalp atışlarının hızlanmasını ya da yavaşlamasını isterse kontrol edebileceğini yazdığı için kalbinin atışını dinleme alışkanlığı hep bulunan Daisuke bunu denemek istemiş, bir gün birkaç kez korka korka bunu deneyince giderek Weber'e benzediğini fark edip bir anda şaşkına dönerek bu alışkanlığını bırakmıştı.

Sıcak suyun içinde sessizce uzanan Daisuke, sebepsizce sağ elini sol göğsünün üstüne bastırdı. Tık tık atan yaşamın sesini iki üç kez duyar duymaz aklına Weber gelince hemen küvetten çıktı. Bağdaş kurmuş bir hâlde yerde otururken, sersemleyerek bacaklarına bakakaldı. Bacakları garip gelmeye başlamıştı. Kendi bedeninden olmayan, kendisiyle alakasız bir şeyin orada öylece durduğu düşüncesine kapıldı. Böyle bir şeyi şimdiye kadar fark etmemişti ama gerçekten bakmaya dayanamayacak derecede çirkin şeylerdi bacakları. Kılları düzensiz, mavi damarları yer yer birbirine bağlı, oldukça garip mahlûklardı.

Daisuke yeniden sıcak suyun içine girdi. Hiraoka'nın söylediği gibi çok fazla boş vakti olduğundan dolayı böyle şeyleri düşünür hâle gelip gelmediğini merak etti. Sudan çıktı, aynaya kendi görüntüsü yansıdığında yine Hiraoka'nın söylediklerini anımsadı. Enine doğru geniş olan Batı tarzı tıraş bıçağıyla çenesini ve yanaklarını tıraş ederken keskin bıçağın aynada ışıldayan aksi bir tür kaşıntı hissi yarattı. Bu

durum şiddetli bir hâl alıp, yüksek bir kulenin tepesinden aşağıya bakmakla aynı hissi uyandırdığında nihayet tıraş bitmişti.

Oturma odasından çıkan Kadono, hizmetçi teyzeye; "Sensei çok marifetli," diyordu.

"Marifetli derken?" diye soran Daisuke durup Kadono'ya baktı.

"Aa, çıktınız mı? Hızlısınız," diye yanıtladı Kadono. Bu cevabı alan Daisuke marifet konusunu yeniden soramadı, çalışma odasına döndü ve sandalyesine oturup dinlendi.

Dinlenirken aklından geçenler garip ve rahatsız edici düşüncelere dönüşmeye başlayınca, bunların vücuduna zarar verebileceği endişesiyle bir süreliğine tatile gitmesi gerektiğini düşündü. Son zamanlarda evlilik konusunda ortaya çıkan sorunlardan kaçmak için de iyi bir fırsat olabilirdi. Sonra yine ilginçtir ki Hiraoka meselesi aklına gelince yer değişikliği planını hemen iptal etti. Etraflıca düşününce Hiraoka'dan çok Miçiyo'nun durumunu önemsediğini fark etti. Ancak konuyu bu kadar ilerlettiğinde bile, Daisuke en ufak bir ahlaksızlık hissetmedi. Aksine, kendini gayet rahat hissediyordu.

Daisuke'nin Miçiyo'yla tanışması bundan dört beş yıl önce Daisuke henüz öğrenciyken olmuştu. O günlerde Daisuke, Nagai ailesinin konumu nedeniyle flörtleşme tarzı ilişki ortaya çıkmaya başladığından birçok genç kızın simasını ve isimlerini bilirdi. Ancak Miçiyo öyle bir kadın değildi. Görünüşte onlardan daha sade, ruhen daha çekingen olduğu söylenebilirdi. O dönemlerde Daisuke'nin Suganuma adında okuldan bir arkadaşı vardı ve hem Daisuke hem de Hiraoka'yla samimiydi. Miçiyo, onun kız kardeşiydi.

Suganuma, öğrenciliğinin ikinci senesinin bahar aylarında kız kardeşini eğitim amacıyla Tokyo yakınlarındaki bir şehirden getirmiş, ayrıca o zamana kadar kaldığı pansiyondan ayrılarak ikisi için bir ev tutmuştu. O dönem, kız kardeşi memleketteki liseden henüz mezun olmuştu. Her ne kadar on sekiz yaşında olduğu söylense de kimonosunun omuz kısmına gösterişli yakalar takardı. Kısa süre sonra bir kız okuluna başladı.

Suganuma'nın evi Yanaka'daki Şimizu Mahallesi'ndeydi. Evde bahçe yerine veranda vardı. Verandaya çıkıldığında Ueno Ormanı'ndaki uzun sedir ağaçları görünürdü. Bu ağaçların aynı zamanda paslı demiri andıran garip bir renkleri vardı. Ağaçlardan biri neredeyse kurumuştu. Ağacın çıplak gövdesinin üstünde kalan kısımlara akşamları karga sürüleri toplanır, öterlerdi. Yanında genç bir ressam yaşıyordu. Ev pek araba geçmeyen dar bir ara sokakta olduğundan son derece sessiz ve sakin bir yerdi.

Daisuke oraya sıklıkla zaman geçirmek için giderdi. İlk kez Miçiyo'yla karşılaştığında, Miçiyo ona yalnızca başıyla selam vermiş ve içeri girmişti. Daisuke, Ueno'daki orman hakkında yorumlar yapıp evine geri dönmüştü. Evlerine ikinci, üçüncü kez gittiğinde de Miçiyo sadece çay getirip çıkıyordu. Ev bir hayli dar olduğu için yandaki odadan başka yer yoktu. Daisuke, Suganuma'yla sohbet ederken Miçiyo yan odada durduğu için konuşmalarını duyduğunu bilirdi.

Miçiyo'yla konuşma fırsatını nasıl yakaladığı Daisuke'nin hatırında değildi. Hatırlamadığına göre, muhtemelen önemsiz, sıradan bir olay neticesinde olmuştu. Şiir ve hikâyelerle dolup taşan Daisuke için her zamankinin aksine eğlenceli gelmişti bu. Fakat bir defa konuştuktan sonra,

bir şiir veya hikâyedeymiş gibi ikisi de kendilerini rahatlamış hissetmişlerdi.

Hiraoka da Daisuke gibi sık sık Suganuma'nın evine uğrardı. Zaman zaman ikisinin birlikte gittiği de olurdu. Ve Daisuke'yle hemen hemen aynı zamanda Hiraoka da Miçiyo'yla tanıştı. Miçiyo, ağabeyi ve Daisuke ile birlikte yemeğe çıkar, zaman zaman gölün kenarında yürüyüş yaparlardı.

Bu dörtlünün arkadaşlığı böyle iki yıla yakın sürdü. Suganuma'nın mezun olduğu yıl bahar zamanlarında, Suganuma'nın annesi köyden gelip bir süre yanlarında Şimizu Mahallesi'nde kaldı. Anneleri yılda bir iki kere Tokyo'ya gelir, çocuklarının evinde beş altı gün kaldığı olurdu fakat o gelişinde, memlekete dönüşünden bir gün önce ateşlenip yerinden hiç kalkamamıştı. Bir hafta sonra tifo olduğu ortaya çıkınca derhal üniversite hastanesine yatırıldı. Miçiyo refakatçi olarak annesiyle birlikte hastanede kaldı. Önceleri iyi durumda olan hasta bir süre sonra vefat etti. Bu da yetmezmiş gibi tifo hastalığı onu ziyarete gelen ağabeyine de bulaştı, o da kısa süre sonra hayatını kaybetti. Miçiyo'nun memlekette bir tek babası kalmıştı.

Miçiyo'nun babası, bu vefatlar sebebiyle memleketten çıkıp gelmiş cenaze işlemlerini yaparken Miçiyo'yla uzun zamandan beri yakın arkadaş olan Daisuke ve Hiraoka'yla da tanışmıştı. Miçiyo'yu alıp memlekete dönmeden önce birlikte her ikisinin de ayrı ayrı pansiyonlarına uğramış, zaman ayırdıkları için teşekkürlerini bildirmişti.

O yılın sonbaharında, Hiraoka ile Miçiyo evlendi. Bu ilişkide aralarındaki her şeyi ayarlayan kişi Daisuke'ydi. Aslında Hiraoka resmi anlamda kendisinden kıdemli olan bir

hemşerisinden rica edip, onu törende arabulucu yapmıştı. Ama asıl meşgul olan ve Miçiyo için gerekli düzenlemeleri yapan kişi Daisuke olmuştu.

Evlendikten kısa bir süre sonra çift Tokyo'dan taşındı. Memleketteki babası beklenmedik durumlardan dolayı mecburen Hokkaido'ya taşınmıştı. Miçiyo ise artık yalnızlığın eşiğinde yaşıyordu. Daisuke ne yapıp edip Tokyo'da huzur içinde yaşam sürmesini istiyordu. Yengesine danışarak bu süreçte para biriktirmeye karar verdi. Tekrar Miçiyo'yla buluşup içine düştükleri durumu daha ayrıntılı sormayı düşündü.

Ancak Hiraoka'nın evine gidip neden bu kadar paraya ihtiyaç duyduklarına dair herhangi bir şey soracak olsa da, Miçiyo her şeyi anlatacak yapıda bir kadın değildi. Mevcut borçlarının ayrıntılarını öğrense bile, çiftin ilişkisinin derinliklerini araştırmak zordu – ve Daisuke kalbinin derinlerine baktığında asıl öğrenmek istediği noktanın bu olduğunu anladı. Bu nedenle dürüstçe söylemek gerekirse paraya niye ihtiyaç duyduklarını araştırma hissi de çoktan geçip gitmişti. Böylesi önemsiz detayları öğrenip öğrenmemek bir fark yaratmıyordu; esasında sebepleri sormak yerine, Miçiyo'ya ödünç para vererek onu mutlu etmek istiyordu. Ama onun gözüne girmek için parayı bir araç gibi kullanmak da istemiyordu. Daisuke, Miçiyo'nun bunu hesaplanmış bir hareket olarak algılamasını göze alamazdı.

Üstelik Hiraoka'nın evde olmadığı bir zaman bulup bugüne kadar edindiği bilgileri, sadece ekonomik konularla ilgili olsa bile açık açık ona sorabilmesi de zordu. Hiraoka evde olduğu sürece, bu konularda samimi bir konuşma yapamayacağını biliyordu. Bunu yapabilse bile baştan sona

gerçekleri öğrenmesi mümkün değildi. Dünyevi güdülerin harekete geçirdiği Hiraoka, Daisuke'nin önünde çalım satıyordu. Hava atmasına gerek olmadığı durumlarda bile böylesi bir düşünceye sahip olduğu için sessizliğini koruyordu.

Daisuke her şeyden evvel yengesine danışmaya karar verdi. Ve kendisinin ne kadar kararsız biri olduğunu düşündü. Önemsiz meblağlar talep ederek onu defalarca rahatsız etmişti ama daha önce hiç bu kadar küstahça karşısına çıkmamıştı. Fakat Umeko'nun elinde bir miktar para vardı, maddi açıdan destek sağlayamayacak biri değildi. Bu işe yaramazsa tefeciye de gidebilirdi ama Daisuke bunu düşünmek istemedi. Bununla birlikte Hiraoka er ya da geç onu resmi anlamda ortak bir borç sorumluluğuna zorlayacaksa ve Daisuke kendisini reddedemeyecek durumda bulacaksa, inisiyatifi kendi eline almak ve Miçiyo'yu doğrudan memnun etmek çok daha iyi olurdu. Mantığın yardımı olmadan alınan bu karar, Diasuke'nin kafasına çoktan yerleşmişti.

Sıcak ve rüzgârlı bir gündü. Bulutlar uzun süre gökyüzünde kalmayı sürdürürken pek güneş açacak gibi görünmeyince, saat dördü geçerken evden çıkıp ağabeyinin evine kadar trenle gitti. Aoyama İmparatorluk Konutu'nun yakınlarına kadar geldiğinde, bindiği trenin sol tarafında babası ve ağabeyinin rikşalarında aceleyle gittiğini gördü. Selam vermeye bile fırsat olmayacak kadar anlık bir tesadüftü, karşıdakiler Daisuke'nin hiç farkına varmadan geçip gitmişlerdi. Daisuke bir sonraki durakta indi.

Ağabeyinin evinin kapısından içeri girdiğinde misafir odasından piyano sesi geliyordu. Daisuke bir süre öylece ayakta bekledi, sonra hemen sola dönüp mutfağa doğru yöneldi. Bahçe kapısının dışında, İngiliz asıllı büyük köpek

Hektor boynuna tasma bağlanmış, yere uzanmış vaziyette yatıyordu. Daisuke'nin ayak seslerini duyar duymaz uzun tüylü kulaklarını sallayarak benekli yüzünü birden yukarı kaldırdı. Sonra da kuyruğunu salladı.

Daisuke girişteki uşak odasına göz gezdirip eşikte durduğu sırada kibarca iki üç kelime etmesinin ardından hemen Batı tarzı odaya yönelerek kapıyı açtı. Yengesi piyanonun önüne oturmuş, her iki eli tuşlar üzerinde gezinmekteydi. Yanında saçları omuzlarına gelen, üzerinde uzun kollu kimonosuyla Nuiko duruyordu. Daisuke, Nuiko'nun saçını her gördüğünde kızın salıncakta sallanışını hatırlıyordu. Kimonosunun üzerine sarı bir obi giymişti ve siyah saçlarının üstündeki renkli kurdeleler rüzgâr estikçe kafasının üstünde dolanıyordu.

Anne kız aynı anda dönerek, "Aa!" dediler.

Nuiko sessizce yanına geldi. Sonra Daisuke'nin elini hızlıca çekiştirdi. Daisuke kendini piyanonun yanında buldu.

"Hangi büyük usta çalıyor acaba diye merak ettim," dedi Daisuke.

Umeko hiçbir şey söylemeden kaşlarını çattı, gülümseyerek elini salladı ve Daisuke'nin konuşmasını kesti. Yanına çağırarak, "Dai, şu kısmı bir çalabilir misin?" dedi.

Daisuke sessizce yengesiyle yer değiştirdi. Notalara bakarak iki elini piyanonun tuşlarında güzelce hareket ettirdikten sonra, "Böyle olmalı," diyerek hemen sandalyeden kalktı.

Yarım saat boyunca anne kız sırayla aynı pasajı gözden geçirdiler. Sonunda Umeko, "Artık bırakalım. Şu tarafa geçelim de bir şeyler yiyelim. Amcası siz de gelin," diyerek

ayağa kalktı. Odanın içi hafiften kararmıştı. Daisuke geldiğinden beri piyano dinleyip yengesi ve yeğeninin beyaz parmaklarının hareketine bakarken bir taraftan da ara ara kirişlerdeki vitray resimlere göz gezdiriyordu. Miçiyo'yu ve ödünç para meselesini neredeyse unutuvermişti. Odadan çıkarken arkasına dönüp bakınca sadece koyu mavi dalgalarda rüzgâr estiğinde oluşan beyaz köpükler net görünüyordu karanlıkta. Daisuke bu kocaman dalgaların üstündeki altın renkli bulutların zirvelerini şöyle bir aklında çizdi. Sonra bu bulutların zirvelerini iyice görünür yaparak ufuk çizgisini tamamladı; yakından bakıldığında saçları dağınık, devasa kadınlar çılgınca dans eden çıplak bir grup oluşturuyordu. Daisuke, bulutların Valkürleri akla getirmesini sağlamak amacıyla bu tasarımı sipariş etmişti. Bulutun zirveleri mi yoksa devasa kadınlar mı olduğunu ayırt edemediği kocaman kümeleri beyninde canlandırırken gizliden gizliye mutlu olmuştu. Fakat resim tamamlanıp duvarda yerini alınca, hayal ettiğinden kötü olduğunu görmüştü. Umeko'yla odadan çıkarken Valkürler neredeyse görünmüyordu. Yalnızca büyük beyaz köpük kümeleri soluk soluk parıldıyordu.

Oturma odasında ışıklar artık yanmıştı. Daisuke burada Umeko'yla akşam yemeği yedi. İki çocuk da yemeğe eşlik ettiler. Seitarō'ya ağabeyinin odasından bir puro getirtti, onu tüttürürken de sohbet etti. Sonunda Seitarō annesinden yarın için okuma yapma vaktinin geldiğine dair uyarı alıp odasına geçince ikisi yalnız kaldılar.

Daisuke aklındaki meseleyi birden açmasının garip karşılanacağını düşünerek hiç ilgisi olmayan konulardan bahsetmeye başladı. Babası ve ağabeyi rikşalarıyla nereye gi-

diyorlardı? Yakın zamanda Seigo ona yemek ısmarlamıştı. Neden Azabu'daki bahçe partisine yengesi de gelmemişti? Babasının Çin şiiri hakkında düşünceleri boş laflardan ibaretti. Daisuke böyle birçok meseleden konuşurken yeni bir gerçeğin de farkına vardı. Tam da tanık olduğu şeyle ilgiliydi. Umeko'ya göre, ağabeyi ve babası son dört ya da beş gündür bariz şekilde meşguldü – hatta uyuyacak vakit bile bulamıyorlardı.

"Ne yapıyorlar acaba?" diye sakince sordu Daisuke.

Bunun üzerine yengesi de gayet normal bir tavırla, "Evet, ne yapıyorlar acaba? Ne baban ne de ağabeyin bana herhangi bir şeyden bahsediyor, inan bilmiyorum," diye yanıtladı. "Dai, o neyse de şu sıralar bir gelin adayı..." derken ayak işlerine bakan oğlan geldi.

Oğlan, "Bu akşam da geç gelirim, eğer şu ya da şu gelirse çayevine geçmelerini söyleyiver," şeklinde bir telefonun geldiğini ileterek tekrar dışarı çıktı. Daisuke tekrar evlilik meselesine dönme eziyetine girmek istemediğinden, "Abla, senden bir şey rica etmeye gelmiştim," diyerek hemen konuya girdi.

Umeko, Daisuke'nin söylediklerini dikkatle dinledi. Daisuke'nin her şeyi anlatması yaklaşık on dakika sürdü. En sonunda, "O nedenle, biraz borç verebilir misin?" dedi.

Bunun üzerine Umeko yüzünde ciddi bir ifadeyle, "Öyle demek? Fakat paranın tamamını ne zaman iade etmeyi düşünüyorsun?" diye beklenmedik bir soru sordu. Daisuke eli çenesinde, yengesinin yüz ifadesini dikkatle inceliyordu. İfadesi gittikçe ciddileşen Umeko, "Alay etmiyorum. Sinirlenmemelisin," dedi.

Daisuke elbette sinirli değildi. Sadece yengesinden böyle bir sorunun geleceğini hiç ummamıştı. Bu noktada, evet, en

kısa zamanda borcunu geri ödeme niyetinin olduğu, aslında paranın kendisine verileceğini düşündüğü gibi detaylara girmek gereksiz olacağından, yengesinin dediklerine usulca boyun eğdi. Umeko nihayet karşısındakini kontrolü altına aldığını, onu bastırdığını hissettiği için devamını çok daha kolay getirdi. "Dai, beni aptal yerine mi koyuyorsunuz? Hayır, alay etmiyorum! Gerçek bu, yapacak bir şey yok. Öyle değil mi?"

"Böyle ciddi ciddi sorguya çekildiğimde ne diyeceğimi bilemiyorum."

"Her şey yolunda! Lafı dolandırmanıza gerek yok! Tam olarak ne olduğunu anlıyorum çünkü. Bu yüzden dürüstçe anlatın. Yoksa konuşmaya devam etmeyeceğim!"

Daisuke hiçbir şey söylemeden sadece sırıttı.

"Değil mi? Şuna da bakın. Fakat bu gayet normal. Hiç de önemsemiyorum. Ne kadar uğraşsam da senin gibi bir rakibi yenmenin mümkün olmadığı kesin! Seninle eskiden beri iyi geçiniriz, bundan memnuniyet duyuyorum, şikâyet edemem. Tüm bunlar bir kenara da, babanızı aptal yerine koymuş olmuyor musunuz?

Daisuke yengesinin samimiyetinden etkilenmişti. Bunun üzerine, "Evet, biraz aptal yerine koyuyorum," diye cevap verdi.

Umeko bu yanıtın ardından rahatlamış gibi bir kahkaha attı. "Ağabeyini de aptal yerine koyuyor musun?"

"Ağabeyimi mi? Ağabeyime büyük saygı duyuyorum."

"Yalan söylüyorsun. Daha başından hepsini ortaya dök lütfen."

"Eh, bazı noktalarda aptal olduğunu düşünmedim değil!"

"Şuna da bak! Sen ailedeki herkesi bir hayli aptal yerine koyuyorsun."

"Çok affedersin."

"Böyle özürlerin de bir önemli yok. Senin açından bakılırsa, herkesin aptal yerine konma ihtimali olduğu için..."

"Artık bitirmeyecek misin? Bugün epeyce katısın."

"Doğru. Bunun bir sakıncası yok. Kavgaya sebep olmayacak nasılsa. Fakat senin gibi böylesine seçkin birinin acaba neden benim gibi birinden borç alması gereksin ki? Bu biraz garip olmuyor mu? Hata bulmaya çalıştığımı düşünürsen sinirlenebilirsin. Bu öyle bir şey değil. Senin gibi seçkin birinin bile parası olmayınca, benim gibi birinin önünde başını eğmek zorunda kalabiliyor."

"İşte onun için uzun zamandır kafam eğik ya..."

"Beni hâlâ ciddiye almıyorsun?"

"Bu benim ciddi hâlim."

"Belki bu da senin seçkin olma yöntemindir. Ancak ödünç para verecek tek bir kişi bile bulamaz, arkadaşına yardım edemezsen ne olacak? Ne kadar seçkin olursan ol, ne fayda? Beceriksizlik açısından rikşa sürücünden farksızsın."

Daisuke yengesinin şimdiye kadar kendisi hakkındaki eleştirilerini bu kadar açıkça söylemesini beklememişti. Aslında para konusunu düşünmeye başladığından beri kendisinin de ne kadar zayıf olduğunu anlamıştı. "Doğru söylüyorsun, rişka sürücüsünden beterim. Bu nedenle senden rica etmeye geldim, abla."

"Çaresiz kaldınız, değil mi? Fazla seçkin olduğunuzdan. Para işini kendi başına halledebileceksiniz demek hı? Gerçek bir rikşa sürücüsü olsaydınız, borç para verirdim ama size olmaz! Çünkü tüm bunlar biraz fazla olmadı

mı? Her ay ağabeyiniz ve babanıza sıkıntı çıkardığınız yetmezmiş gibi, başka insanlara söz verip, onlara borç verebileceğinizi söylüyorsunuz. Bunun için size kim para vermek ister ki?"

Umeko'nun görüşü gerçekten mantıklıydı. Daisuke farkına varmadan makul olanı aşmıştı. Arkasına dönüp bir bakınca yengesi, erkek kardeşi ve babasının bir araya toplandığını gördü. Kendisinin de geri dönüp toplumun geri kalanıyla birlikte durması gerektiğini hissetti. Kendi evinden ayrılmadan önce yengesinin para konusunu reddedebileceğinden endişelenmişti. Fakat işte buna rağmen, çok çalışması ya da kendi parasını kendi kazanması gerektiğine dair hiç de kararlılık denebilecek bir duygu oluşmadı. Daisuke bu meseleyi o kadar da ciddiye almıyordu.

Umeko bu vesileyle birçok yönden Daisuke'yi teşvik etmeye gayret etmişti. Ancak Daisuke, Umeko'nun niyetini anlamıştı. Ne kadar çok anlarsa, o kadar az meyilli oluyordu. O sırada konuşma para meselesinden çıkıp tekrar evlilik meselesine geldi. Daisuke son zamanlardaki aday konusunda babasından iki kez nutuk dinlemişti. Babasının mantığı her zaman olduğu gibi eski moda ve katıydı ama bu seferki taktikleri her zamanki gibi acemi değildi. Babası, cankurtaranıyla aynı kandan biriyle bağları sağlamlaştırmanın iyi bir şey olduğunu söyledi; Daisuke onu kabul etmez miydi? Bu şekilde, Nagai Toku en azından yükümlülüklerini küçük bir şekilde ödeyebilirdi. Daisuke açısından bakıldığında hangisinin iyi olduğu, hangi iyiliğin geri ödeneceği belirsizdi – hepsi tamamen mantıksız iddialardı. Ayrıca adayla ilgili Daisuke'nin özel bir şikâyeti yoktu. Babasının mantığındaki doğruluğun tartışmanın sınırlarının ötesinde olduğu

göz önüne alındığında, Daisuke özellikle kızla evlenmeyi umursamıyordu. Daisuke iki üç senedir hiçbir şeye pek fazla kıymet vermemeyi alışkanlık hâline getirdiği gibi, evliliğe de pek önem vermenin gerekli olmadığını düşünüyordu. Sagavaların kızının sadece fotoğrafını görmesine rağmen bunun bile yeterli olduğunu düşündü – ayrıca kız fotoğrafta çok güzel görünüyordu. Yani iş onunla evlenmeye gelirse, çok da sıkıntı çıkaracağını düşünmüyordu. Yalnızca gerçekten evet gibi kesin bir cevap vermeye cesaret edemiyordu.

Babasının yorumuna göre onun bu muğlaklığı, görmesi gerekeni göremeyen bir körlük gibiydi. Evliliği, doğum ve ölüm arasındaki tek önemli olay olarak gören ve diğer tüm olayların ona tabi olması gerektiğini düşünen yengesi için bu tutumu korkunçtu.

"Ne de olsa ömür boyunca bekâr kalacağını düşünmüyorsun herhalde. Bencillik etmeden uygun bir fırsatta karar verseniz nasıl olur?" dedi Umeko biraz da bıkkınlıkla.

Ömür boyunca bekâr kalmak ya da bir metresle yaşamak veyahut bir geyşayla ilişki kurmak gibi konularda Daisuke'nin kesin bir kararı hiçbir zaman olmamıştı. Sadece evliliğe karşı diğer bekârlar kadar fazla ilgi duymadığı kesindi. Bunun izini üç konuya dayandırmak mümkündü: Birincisi, herhangi bir şeye bütün kalbiyle konsantre olmamak mizacının bir niteliğiydi; ikincisi, çağdaş Japonya'nın koşulları göz önüne alındığında öncelikle yanılsamaları ortadan kaldırmaya yönelik zihninin dikkate değer keskinliğiydi; ve son olarak, nispeten kısıtlanmamış mali durumunun ona belirli bir kadın tipini epey fazla tanıma fırsatı vermesiydi. Fakat Daisuke bu kadar ince düşünmenin gerekli olmadığını gördü. Sadece evliliğe ilgisi olmadığı ger-

çeğine tutunup bunu açıkça belli ederek yaşamak istiyordu. Bu nedenle, evliliğin bir zorunluluk olduğu öncülüyle yola çıkmak ve bir noktada bunu gerçekleştirmek için mücadele etmek Daisuke için doğal değildi, mantıksızdı ve dahası çok dünyeviydi.

Daisuke bu felsefesini başından beri yengesine açıklama hissi duymamıştı. Fakat üzerindeki baskı arttıkça, çaresizlik içinde, "Ama yenge, gerçekten biriyle evlenmek zorunda mıyım?" diye sorduğu olurdu. Elbette Daisuke bu soruyu sorarken ciddiydi ama yengesi buna şaşırırdı. Sonunda bunu Daisuke'nin onunla dalga geçtiği şeklinde yorumlamıştı.

Umeko o akşam Daisuke'ye dönüp aynı konuları tekrar ettikten sonra, "Bu kadar isteksiz olman garip doğrusu – isteksiz değilim diyorsun ama biriyle evlenmeyeceksen, istemiyorsun demek değil mi bu? Ya da sevdiğiniz başka biri var. O kişinin adını söyle," dedi.

Daisuke, şimdiye kadarki tüm ihtimaller arasında aklından sevdiği bir kadın olarak geçirdiği tek bir kişiyi hatırlayamıyordu. Fakat böyle sorulunca, nedense bir anda Miçiyo ismi aklında beliriverdi. Sonrasında, işte bu yüzden borç para istediğini söylemek istedi. Fakat Daisuke sadece acı bir tebessümle yengesinin karşısında oturmakla yetindi.

8

Daisuke yengesinden borç isteme konusunda eli boş eve döndüğü akşam vakit hayli ilerlemişti. Aoyama'ya giden son treni zar zor yakalayabilmişti. Gelgelelim yengesiyle konuşurken ne babası ne de ağabeyi eve dönmüştü. Bu sırada Umeko iki kez telefona çağrılmıştı. Fakat yengesinin tavrında değişen bir durum olmadığı için Daisuke hiçbir şey sormamıştı.

O akşam kuvvetli yağan yağmurdan dolayı gökyüzü yeryüzünün rengine bürünmüş görünüyordu. Otobüs durağının kırmızı sütununun yanında tek başına durmuş treni beklerken uzaklarda küçük bir ateş topu belirdi. Yukarı aşağı titreşip ona doğru yaklaşan bu ateş topu Daisuke'ye yapayalnızmış gibi geldi. Trene bindiğinde içeride kimse yoktu. Siyah kıyafet giyen kondüktör ve şoförün arasına sıkışmış, seslerin arasına gömülürken tren hareket etmişti. Hareket eden trenin dışı kapkaranlıktı. Daisuke tek başına aydınlığın altında oturmuş, inme şansı bulamadan sonsuza kadar sürüklenebileceğini hissetti.

Kagurazaka'da indiğinde, sağlı sollu iki katlı evlerle kuşatılmış ıssız yol önünde uzun ince uzanıyordu. Yolun yarı-

sına geldiğinde yol uğuldamaya başladı. Daisuke, rüzgârın evlerin çatılarına çarptığını düşündü. Durdu ve karanlık saçaklara baktı. Gözlerini çatılardan gökyüzüne doğru kaydırırken, birdenbire bir tür dehşete kapıldı. Kapıların, sürgü kapıların ve camların çarpma sesi o kadar şiddetlenmişti ki birden deprem olduğunu anladı. Daisuke ayakta dursa da iki büklüm vaziyette kalakalmıştı. Daisuke o anda yolun çevresindeki sağlı sollu iki katlı evlerin yıkılacağını hissetti. Bu sırada, sağ tarafında küçük bir yan kapı birden açıldı ve kucağında çocuk taşıyan bir adam, "Deprem, deprem, bu büyük bir deprem!" diye bağırarak çıktı. Daisuke bu adamın sesini duyduktan sonra nihayet rahatladı.

Eve varınca, evdeki hizmetçi teyze de, Kadono da yaşanan büyük depremden bahsettiler. Fakat Daisuke, ikisinin depremi onun kadar hissetmediğini düşündü. Yattıktan sonra yine Miçiyo'nun ricasını nasıl yerine getirebileceği üzerine kafa yordu. Ancak mantıklı bir çözüm bulamadı. Babası ve ağabeyinin son zamanlardaki yoğunluğunun sebebini merak etti. Evlilik konusunda tereddüdüne devam etmeye karar verdi. Ve uykuya daldı.

Ertesi gün gazetelerde ilk defa Japon Şeker Şirketi Olayı'yla ilgili haberler vardı. Bu, şeker üretim fabrikasının yöneticilerinin bazı meclis temsilcilerini satın almak için şirketin parasını kullandıklarından bahseden bir haberdi. Her zamanki gibi Kadono, yöneticilerin ve temsilcilerin tutuklanmasının heyecan verici olduğunu söylese de Daisuke o kadar da heyecanlanacak bir durum olduğu kanısında değildi. İki üç gün içinde yapılan incelemelerde sayı giderek arttı, toplum içinde bu olay büyük bir kızgınlık yaratmaya başladı. Bir gazete bunu, İngiltere'ye karşı yapılan tutuklamalar olarak yazdı. Bu açıklamada, İngiltere büyükelçisinin

Japon Şeker'in hisse paylarını satın aldığı, para kaybettiği, bundan dolayı şikâyette bulununca da Japon hükümetinin onu yatıştırmak için bu yola başvurduğu yazıyordu.

Japon Şeker Olayı'nın ortaya çıkmasından kısa bir süre önce Doğu-Batı Buharlı Gemiler Şirketi, yüzde on ikilik bir temettü ödemesinin ardından altı aylık dönemde sekiz yüz bin yen zarar bildirmişti. Daisuke bu olayı hatırlıyordu. O zamanın gazetelerinde bu raporun eleştirildiğini, güvenilirliğinin sorgulandığını hatırladı.

Daisuke, babası ve ağabeyinin bağlantılı olduğu şirketle ilgili hiçbir şey bilmiyordu. Fakat bazı durumların da yaşanma ihtimalinin olabileceği kanaatindeydi. Ayrıca ne babasının ne de ağabeyinin tamamen dürüst olduğuna inanıyordu. Eğer yanlış bir şeyler yaparlarsa, her ikisinin de tutuklanma tehlikesi altında kalabileceğinden şüphe duyuyordu. O kadar ileri gitmese bile, servetlerinin saf bir beceri ve cesaretle büyüdüğünü kesinlikle zannetmiyordu. Meici döneminin ilk yıllarında, hükümet bazı kişilerin Yokohama'ya taşınmaları için destek vermek üzere toprak dağıtmıştı. O zamanlar sadece aldığı topraklar sayesinde şimdi gayet zengin olanlar vardı. Fakat bu elbette bir lütuftu. Babası ve ağabeyi gibi adamlar, diye düşündü Daisuke, kendi seralarını inşa ettiler ve dahası, yapay olarak ve hesaplayarak sadece kendilerine fayda sağlayacak iyi talihi yaratmaya başladılar.

Daisuke bu düşüncelere sahip olduğundan gazetede okuduklarına pek de şaşırmadı. Babası ve ağabeyinin şirketiyle ilgili endişe edecek kadar dürüst de değildi. Sadece Miçiyo meselesine kafayı takmıştı. Ona eli boş gitmek istemediğinden son zamanlardaki meseleleri düşünürken kendini okumalara vermiş, dört beş gün böyle geçmişti. Gariptir ki ne Hiraoka'dan ne Miçiyo'dan daha sonrasında para

meselesiyle ilgili herhangi bir talep gelmişti. Daisuke içten içe, Miçiyo'nun yanıt almak için tek başına gelebileceğini düşünerek beklenti içinde bekledi ama beklemek boşunaydı.

Sonunda can sıkıntısı çekmeye başladı. Kafa dağıtacak bir yerler yok mu diye düşünerek eğlence mekânlarının broşürlerini araştırıp tiyatroya gitmeye karar verdi. Kagurazaka'dan Satobori hattına binip Oçanomizu'ya doğru gelirken fikrini değiştirip Morikavaçō'da yaşayan öğrencilik yıllarından arkadaşı Terao'yu ziyaret etmeye karar verdi. Bu oğlan okuldan çıktıktan sonra öğretmen olmak istemediği için mesleğini edebiyat üzerine kuracağını söylemiş, çevresindekilerin uyarılarına aldırmadan zor ve riskli işlere kalkışmıştı. Aradan üç yıl geçmişti ama henüz adını duyurmamıştı. Zorlana zorlana yazın hayatını sürdürüyordu. Terao'nun bağlantılı olduğu bir dergide hangi konuda olursa olsun yazması söylenince, Daisuke ona ilginç bir şeyler yazmıştı. Bir ay boyunca dergi dükkânların önündeki stantlarda her türlü unsura maruz kaldı ve ardından insan dünyasından sonsuza kadar kaybolmaya mahkûm edildi. O zamandan beri de Daisuke eline fırça almayı reddetmişti. Her karşılaşmalarında Terao ona tekrar yazması konusunda tavsiyede bulunuyordu ama her defasında da, "Hâlime bak," demeden de geçmiyordu. Fakat Terao'nun pes etmenin eşiğinde olduğunu söyleyenler vardı. Rus edebiyatını pek sever, özellikle isimleri hiç bilinmeyen yazarları beğenir, azıcık para denkleştirdi mi hemen yeni bir kitap almak onun en büyük keyfi olurdu. Arkadaşı bir keresinde iyice abarttığında Daisuke, yazarların Rusya'ya kafayı taktıkları sürece asla bir yere varamayacaklarını söylemişti. Bir keresinde, Rus-Japon Savaşı'nın ötesine geçemeyenle konuşulmaz diyerek onu eleştirmişti. Bunun üzerine Terao ciddi bir ifadeyle,

istediği zaman savaşmaya hazır olduğunu ama Rus-Japon Savaşı'nın ardından Japonya'nın daha can sıkıcı hâle geldiğini söylemişti. Korkak olabilirdi ama yine de Rusya'ya karşı bir tutkuya kapılmak daha güvenliydi. Böylece Terao, Rus edebiyatını savunmaya devam etti.

Girişten tatami odasına doğru bakınca, Terao odanın ortasına bir masa kurmuş, başı ağrıdığından kafasına bant takmış, kolları sıvayıp imparatorluk edebiyatı için bir şeyler karalıyordu. Daisuke, işine mâni oluyorsa başka zaman uğrayabileceğini söyleyince Terao gitmesine gerek olmadığını, sabahtan beri beş kere beş, yani iki yen ve elli sen değerinde iş bitirdiğini söyledi. Sonunda saçındaki bandı çıkarıp konuşmaya girişti. Başlar başlamaz, dönemin Japonya'sındaki yazar ve eleştirmenleri âdeta gözleri yuvalarından fırlayacak kadar sert bir dille eleştirdi. Daisuke bunları heyecanla dinliyordu. Fakat içten içe, Terao'yu kimse övmediğinden bu eleştirilerin bir çamur atma davranışı olabileceğini de düşündü. Bu görüşlerden bazılarını neden yayınlamadığı konusunda ısrar etti; Terao ise bunun olmayacağını söyleyerek güldü. Daisuke neden diye sordu ama yanıt alamadı. Fakat daha sonra, Daisuke gibi rahat bir hayat yaşayabilseydi konuşmaktan elbette çekinmeyeceğini söyledi – ama ekmek parası kazanmak zorundaydı. Zaten ciddi bir iş olmadığını söyledi Terao. Daisuke de bunun bir sorun olmadığını, elinden gelenin en iyisini yapmasını söyleyerek arkadaşını cesaretlendirdi. Terao'ya göreyse bir sorundu bu. Ciddi bir iş yapmak istiyordu. Ne derdi, Daisuke ona biraz borç vermek ve ondan ciddi bir adam yapmak istemez miydi? Daisuke ise Terao'nun şu anda yaptığı işte ciddi olduğunu hissettiği vakitte ona borç para vereceğini söyleyerek dalga geçti. Bu sözlerle dışarı çıktı.

Hongō Caddesi'ne kadar geldi ama can sıkıntısı hâlâ geçmemişti. Nereye giderse gitsin nafileydi. Artık birilerinin evine ziyarete gitmek de istemiyordu.

Hâline bakınca, tüm vücudunun büyük bir mide bulantısından oluştuğunu hissetti. Dördüncü Cadde'den yeniden trene binip bu defa Tenzūinmae'ye kadar geldi. Tren her sallandığında, bir buçuk metreden biraz fazla büyüklükteki midesinde çürümüş bir şeylerin dalgalandığını hissetti. Saat üçü geçerken sersemlemiş hâlde eve döndü. Kadono onu kapıda karşıladı ve "Evinizden bir haberci geldi. Mektubu çalışma odasında masanın üzerine bıraktım. Makbuzu kendim imzaladım," dedi.

Mektup eski tarz bir kutunun içindeydi. Kırmızı renkli yüzeyinde isim, adres gibi hiçbir şey yazılmamıştı, dar kıvrımları siyah bir mürekkeple işaretlenmiş, pirinç bir halkadan geçirilmişti. Daisuke masanın üzerindeki mektuba bakınca bunun yengesinden geldiğini hemen anladı. Yengesinin böyle eski tarz hobileri olduğundan, beklenmedik anlarda bu yönü ortaya çıkardı. Daisuke makasın ucuyla kıvrımlı yeri keserken mektubu açmanın ne kadar zahmetli olduğunu düşündü.

Fakat içindeki mektup, kutunun tersine basit bir ifade kullanılarak yazılmıştı.

> *Son uğradığınızda, ricanızı yerine getiremediğim için üzüldüm. Daha sonra düşününce o sırada çekinmeden sarf ettiğim kaba sözlerimin farkına vardım. Çok kötü biri olduğumu düşünmüşsünüzdür. Size gereken parayı gönderiyorum. Ayrıca hiç kimseye söylemeyeceğim. Yalnızca 200 Yen denkleştirebildim. Parayı arkadaşınıza he-*

men teslim edebilirsiniz. Bu ağabeyinizle aramızda gizli olduğu için yerine koymak gerekiyor. Bir eş olarak bunu yerine koymaya söz verdiğim için, iyi düşünerek yanıtınızı veriniz.

Mektubun içinde iki yüz yenlik bir çek duruyordu. Daisuke bir süre mektubu okudu ve Umeko'ya karşı mahcup hissetmeye başladı. O akşam eve dönerken arkasından, o hâlde para gerekmiyor mu diye sormuştu. Daisuke, para talebinde bulunduğunda, yengesi sert bir şekilde onu geri çevirmişti. Daisuke vazgeçip gitmek üzereyken endişeyle onun tepkisini yoklamıştı yengesi. Daisuke o anda bu davranışta kadının hem güzelliğini hem de zayıflığını görmüştü. Ve bu zayıflıktan faydalanma cesareti bulamamıştı. Bu güzel zayıflıkla oynamaya yüreği dayanmazdı. Hayır demiş, gerek olmadığını, bir şekilde halledeceğini söyleyerek evden ayrılmıştı. Kuşkusuz, Umeko bunun soğuk bir yanıt olduğunu düşünmüştü. Bu soğuk cevabın ardından Umeko'nun alışılmış düşünce ve eylemlerinin arka planındaki hislerle bu mektubu yazmış olabileceğine karar verdi Daisuke.

Hemen cevap yazdı. Olabildiğince samimi ifadeler kullanarak teşekkür ettiğini belirtti. Daisuke bu minnettarlığı ağabeyine karşı bile hissetmemişti. Babasına karşı da hissetmemişti. Daha önce hiç kimseye yönelik böylesi bir minnettarlık duygusuna kapılmamıştı. Umeko'ya karşı böylesi bir minnettarlığı ilk kez hissediyordu.

Daisuke, hemen Miçiyo'nun evine gitmeyi düşündü. Gerçeği söylemek gerekirse, iki yüz yen gereken paranın yarısıydı. Yengesi bu kadarını verebiliyorsa en başta istediği meblağın tamamını verip içini rahatlatmalıydı onun. Gerçi Umeko'ya cevap yazmayı bırakıp Miçiyo'yu düşün-

meye başladığında gelmişti bunlar aklına. Ve tüm kadınların hatta en kararlı olanların bile gönül meseleleri söz konusu olduğunda tereddüt ettiğine inanan Daisuke için, Umeko'nun hareketi şikâyet için bir neden gibi görünmüyordu. Aksine bir kadının böyle davranması daha engin bir anlayışın parçası olduğu için erkeklerin uzlaşmazlığından daha rahatlatıcıydı. Bu nedenle iki yüz yeni veren Umeko değil de babası olsaydı, Daisuke bunu finansal bir bocalama örneği olarak yorumlayıp tam tersine kendini rahatsız hissedebilirdi.

Daisuke akşam yemeğini yemeden hemen tekrar dışarı çıktı. Gokenço'dan Edo Nehri kıyısına geçip nehir boyunca ilerledi, daha önce yürüyüş yaptığı andaki ruhsal yorgunluk onu terk etmişti. Yokuşu tırmanıp Tenzūin yakınlarına çıktığında, tapınakların arasında bulutlu gökyüzüne kirli dumanlar saçan uzun, dar bir bacaya rastladı. Hayatta kalmak için mücadele eden cılız bir endüstriyel gücün zahmetli nefesi karşısında Daisuke üzüntü duydu. Ve bu dumanların karaltısı, o çevrede yaşayan Hiraoka'yı aklına getirdi. Böyle durumlarda, sempati duygusu yerine estetik duygusu ön plana çıkardı. Daisuke o anda, gökyüzüne dağılan bu sefil kömür dumanından o kadar rahatsız olmuştu ki Miçiyo meselesini tamamen unutmuştu.

Hiraoka'nın evinin girişindeki ayakkabılıkta kadınların giymesi için konan hasır terlikler öylece çıkarılıp atılmıştı. Sürgü kapıyı açtığında, Miçiyo içeriden eteklerini sürüye sürüye geldi. İki tatami büyüklüğündeki giriş neredeyse karanlıktı. Miçiyo bu karanlığın ortasına oturarak selam verdi. İlk başta kimin geldiğini anlayamamış gibi görünüyordu ama Daisuke'nin sesini duyar duymaz, "Ben de kim geldi acaba diye düşündüm," dedi hayli kısık bir sesle. Daisuke

pek de iyi göremediği Miçiyo'yu her zamankinden daha güzel buldu.

Hiraoka yoktu. Bunu duyunca, onunla konuşmanın hem daha kolay hem de daha zor olacağına dair içinde garip bir duygu hissetti. Ancak Miçiyo her zamanki gibi sakindi. Lamba yanmayan karanlık odanın kapısını kapatarak iki kişi karşılıklı oturdular.

Miçiyo hizmetçinin evde olmadığını söyledi. Kendisinin de az önce bir iş için dışarı kadar çıktığını, yeni döndüğünü, akşam yemeğini de yediğinden bahsetti. Sonunda Hiraoka'nın sohbeti açıldı.

Beklendiği gibi Hiraoka aynı koşuşturmaca içindeydi. Ancak son haftalarda pek dışarı çıkmamıştı. Yorulduğunu söyleyerek hep evde yatmıştı. Diğer zamanlarda sake içiyordu. Birileri ziyarete gelirse yine sake içiyor ve çok sinirleniyordu. Sıklıkla insanları aşağılıyordu.

"Eskisi gibi değil, sinirleri harap, çok zor," diyen Miçiyo odanın karanlığıyla aynı duyguları paylaşıyor, sempati arıyor gibiydi. Daisuke sessizdi. Hizmetçi kadın geri dönünce, kapıdan tıkırtı sesleri duyuldu. Bir süre sonra elinde gaz lambasıyla geldi. Sürgü kapıyı kapatırken Daisuke'nin yüzüne bakıp gitti.

Daisuke cebinden çeki çıkardı. İkiye kıvrılmış hâlde Miçiyo'nun önüne koyup ilk kez, "Miçiyo Hanım," diye seslendi. Daisuke, Miçiyo'ya ilk kez "Miçiyo Hanım" diye sesleniyordu.

"Daha önce benden rica ettiğiniz para..."

Miçiyo hiçbir cevap vermedi. Sadece gözünü dikip Daisuke'ye baktı.

"Aslında hemen hallederim diye düşünsem de denk-

leştiremeyince bir hayli gecikti – ama ne dersiniz, bu yeter mi?" diye sordu.

Miçiyo'nun sesi birden alçaldı ve kederlendi. "Yetmiyor. Çünkü yetecek gibi değil," diyerek gözlerini dikip Daisuke'ye baktı.

Daisuke katlanmış çeki alarak ikiye açtı.

"Bu kadarı yetmiyor mu?"

Miçiyo elini uzatarak çeki aldı.

"Teşekkürler. Hiraoka sevinecektir." Sessizce çeki tatamininin üzerine koydu.

Daisuke parayı nasıl aldığını kısaca açıkladı ve kendini mazur göstermek istercesine, durumu ne kadar kaygısız görünse de ne zaman başkasına yardım etmeye kalkışsa epey beceriksizleştiğini ekledi; bu yüzden onun hakkında kötü düşünmemesini umuyordu.

"Biliyorum. Sıkıntıya girince ne yapacağımı bilemedim, mecburen sizden rica ettim." Miçiyo'nun özrü anlayış doluydu.

Daisuke bunun üzerine, "Parayı nasıl denkleştireceksiniz? Eğer denkleştiremezseniz yine bir şeyler düşüneceğim," dedi.

"Başka şeyler düşüneceğim derken...?"

"Mühür basıp faizle borç para alacağım."

"Ah! Böyle bir şeyi..." diyen Miçiyo bundan hemen vazgeçmesini söylemek ister gibiydi. "Bu daha da kötü olur. Siz..."

Daisuke, Hiraoka'nın tüm sıkıntılarının tefecilerden borç aldığında başladığını öğrendi; bu krediler ortalıkta dolanıp duruyor ve hâlâ onu rahatsız ediyorlardı. Kansai'ya gittiklerinde Hiraoka ilk zamanlar gayet çalışkan biri olarak biliniyormuş ancak Miçiyo'nun doğumdan sonra kalbi

kötüleşince, dışarılarda takılıp eğlenmeye başlamış. Bu da ilk zamanlarda o kadar fazla değilmiş, Miçiyo sosyal zorunluluktan olduğunu düşünerek kaderine boyun eğmiş fakat daha da şiddetlenince, sonunda endişeye kapılmış. Eğer meseleleri iyileştirmeye çalışırsa, sağlığı daha da bozulacakmış. Sağlığı bozulursa, Hiraoka'nın sefahati de ağırlaşacakmış. Hiraoka nezaketsiz değildi. Hatanın kendisinde olduğunu söyledi Miçiyo. Fakat tekrar yüzünde bir yalnızlık belirdi, en azından çocuğu yaşasaydı ne iyi olurdu diye sürekli düşündüğünü itiraf etti.

Daisuke ekonomik sorunların ardında yatan karı koca arasındaki ilişkiyi tahmin edebilmiş, o konuda soru sormaktan kaçınmıştı. Dönerken, "Bu kadar moralinizi bozmayın. Lütfen eskisi gibi sağlıklı olmaya çabalayın. Ve biraz olsun dışarı çıkıp iyi vakit geçirmeye çalışın," diye Miçiyo'yu cesaretlendirdi.

"Doğru," diyerek güldü Miçiyo. Karşılıklı birbirlerinin yüzüne baktıklarında ikisi de eski günleri hatırladı. Hiraoka henüz eve dönmemişti.

İki gün sonra, Hiraoka birdenbire çıkageldi. O gün meltem rüzgârı eserken masmavi pırıl pırıl hava, her zamankinden sıcaktı. Sabah gelen gazetelerde, süsen çiçekleriyle ilgili bir rehber vardı. Daisuke'nin satın aldığı büyük saksının içinde verandadaki zambak artık çiçeklerini dökmüştü. Vakizaşi* gibi geniş ve uzun yaprakları da sapları itiyor ve yukarı doğru boy atıyordu. Siyaha çalan yaşlı yapraklar güneşte parlıyordu. Bu yapraklardan bir tanesi şans eseri ikiye katlanmış, gövdeden uzayan kısım on beş yirmi santim

* Otuz ile altmış santimetre uzunluğu arasında katanaya benzeyen fakat daha kısa olan Japon kılıcıdır. Samuraylar vakizaşi ve katanayı beraber taşırlardı. –*çn*

uzunluğunda kırılıp aşağıya sarkmıştı. Daisuke için çirkin bir manzaraydı. Elinde makasla verandaya çıktı. Yaprağı kırıldığı yerin hemen dibinden kesip attı. Kalın kenar sızıyor gibiydi ve Daisuke izlerken veranda zemininde bir damla sesi duyuldu. Kesik kenarda kalın, ağır yeşil bir sıvı toplanmıştı. Daisuke koklamak için çiçeğin içine doğru burnunu yaklaştırdı. Verandaya damlayan suyu öylece bıraktı. Ayağa kalkıp kimonosunun kolundan bir mendil çıkarıp bıçağın ucunu silerken Kadono, Hiraoka'nın geldiğini haber verdi. O sırada Daisuke'nin aklında ne Miçiyo ne de Hiraoka vardı. Garip yeşil renkli sıvının etkisi altındayken bir süre dünyayla ilgisi kesilmiş gibiydi. Hiraoka'nın adını duyar duymaz bu his kayboldu. Ve nedense onunla görüşmek istemediğini hissetti.

Kadono, "Bu tarafa doğru buyur edeyim mi?" diye ısrar edince Daisuke, "Hı-hı," diyerek odaya geçti. Daha sonra oturması içi yer gösterilen Hiraoka'ya bakınca üzerine artık yaz kıyafetlerini giydiğini gördü. Sadece beyaz gömleği ve yakası yeni değildi, ama çok moda olan bir tür örgü kravat takmıştı. Bütün bunlar o kadar modaya uygun bir araya getirilmişti ki kimse onun işsiz olduğunu tahmin edemezdi.

Anlattığına göre hâlâ bir gelişme yoktu. Son zamanlarda yaptığı başvurulardan da hiçbir sonuç çıkmadığı için her gün böyle boş dolanıyordu. Onu yapamayınca da evde yattığını söyleyip yüksek sesle güldü. Daisuke bu durumun normal olduğunu söyledi, ardından da onu rahatsız etmeyecek toplumsal meselelerle ilgili konuştu. Ancak konuşmanın gidişatı kendiliğinden dünyevi meselelere gelmemiş, belirli bir sorundan kaçınmak amacıyla özellikle bu konu açılmış olduğundan ikisi de içten içe gerginlik hissetmişti.

Hiraoka, ne Miçiyo meselesini ne de para meselesini ağ-

zına aldı. Bu nedenle, üç gün önce Daisuke'nin onun yokluğunda eve geldiğine dair hiçbir şey söylemedi. Daisuke başlarda, özellikle bu noktaya değinmeden sohbeti sürdürdü ancak Hiraoka da bu konunun dışında kalmayı sürdürdüğünden Daisuke aksine daha da huzursuz oldu.

"Aslında iki üç gün önce senin evine gittim ama sen yoktun," deyiverdi.

"Evet. Öyleymiş. Onun için sana teşekkür etmeliyim. Senin sayende... Eh, seni rahatsız etmeden de halledebilirdik ama Miçiyo çok endişelendi, sonunda seni rahatsız ettik," diye soğuk bir teşekkür etti. Ardından, "Aslında sana teşekküre gelmiştim ama muhtemelen bir gün kendisi de teşekküre gelecektir," diye ekledi, Miçiyo'yla kendisini ayırarak konuşmuştu.

Daisuke sadece, "Bunun için buraya kadar zahmet etmene gerek yoktu," diye yanıtladı. Konu burada kapandı. Dahası konu her ikisi için de ortak olan fakat pek ilgilerinin olmadığı bir tarafa doğru kaydı.

Sonra Hiraoka aniden, "Ben artık duruma bakılırsa çalışmayı düşünmeyebilirim. Esasında işin iç yüzünü öğrendikçe daha da nefret ediyorum. Ayrıca buraya gelerek biraz iş konusunu konuşayım diye düşünmüştüm ama cesaretim iyice kırıldı," diyerek kalbinin derinliklerinde hissettiklerini itiraf etti.

Daisuke sadece, "Öyledir," diye yanıtladı.

Hiraoka yanıtın fazla soğuk olmasına şaşırmış görünüyordu. Fakat diye sözlerine devam etti. "Daha önce de biraz bahsetmiştim ama gazeteye girsem mi diye düşündüm."

"Görüştüğün bir yer var mı?" diye sordu Daisuke.

"Şimdi, bir tane var. Olacak gibi."

Geldiği zaman iş başvurusu bile yapmadığını söylemiş,

öylesine vakit geçirdiğinden bahsetmişti, şimdiyse gazete işinin olacak gibi göründüğünü söylüyordu, biraz tutarsızdı. Fakat sorgulamanın zahmetli olacağını düşünen Daisuke, "O da ilginç olabilir," diye söylediklerini onayladı.

Hiraoka'yı kapıya kadar geçirdikten sonra Daisuke bir süre eşikte durup sürgü kapıya yaslandı. Kadono da Hiraoka'nın arkasından bakıyordu. Birden, "Bay Hiraoka beklediğimden de şıkmış. Böyle giyinerek bizi mahcup etti neredeyse," dedi.

Daisuke ayakta dururken, "Pek de değil. Son zamanlarda herkes öyle," diye yanıtladı.

"Sadece kıyafete bakmakla anlayamayacağımız bir toplum hâline geldik çünkü. Bu beyefendi nerede yaşıyor acaba diye düşünürken, birden giyimiyle hiç uymayan bir eve girebiliyor," diye ekledi hemen Kadono.

Daisuke yanıt vermeden çalışma odasına döndü. Verandadaki zambaktan akan yeşil damlacıklar şurubumsu bir hâle gelerek kurumuştu. Daisuke çalışma odası ile tatami odasının arasını özellikle kapattı ve kendini içeri kapadı. Misafirlerle zaman geçirdikten sonra bir süre tek başına oturmak Daisuke'nin âdetiydi. Özellikle bugünkü gibi kendini iyi hissetmediği zamanlarda, buna ayrı bir ihtiyaç duyardı.

Hiraoka giderek ondan uzaklaşmıştı. Her görüştüklerinde birbirlerine giderek daha soğuk cevap verdiklerini hissediyordu. Doğruyu söylemek gerekirse bunu düşünen sadece Hiraoka değildi. Kiminle görüşse böyle hissediyordu. Modern toplum, yalıtılmış bireylerin bir toplamından başka bir şey değildi. Dünyanın büyük bir kısmı doğallığını devam ettirse de üzerine evler inşa edildikçe her şey bir anda bölük pörçük hâle geliyordu. Evlerin içindeki insanlar

da öyleydi. Daisuke bunu, medeniyetin insanları yalnızlaştırması olarak yorumladı.

Bir zamanlar Daisuke'ye yakın olan Hiraoka, insanların onun için üzülmesinden zevk alırdı. Belki de hâlâ aynıydı. Ama buna dair hiçbir belirti vermediği için, bunu söylemek zordu. Hayır, aksine insanlara sempati duyuyor gibi davranmaya kendini zorlardı. Ya kendine güvenmeye ve dünyayı tek başına aşabileceğini göstermeye karar vermişti ya da yalnızlığın modern toplumun gerçek durumu olduğunu anlamıştı.

Daisuke, Hiraoka'yla samimi olduğu dönemlerde insanlar için üzülen bir adamdı. Zamanla üzülmemeye başlamıştı. Bunun sebebi üzülmemenin daha modern olması değildi. Aslında tam da ağlamadığı için modern olduğunu iddia etmeyi tercih ederdi. Batı medeniyetinin baskısını gören, bu yük altında inleyen, sırtında acımasız bir hayatta kalma mücadelesi taşıyan ve gerçekten başka insanlar için üzülen bir insanla Daisuke şimdiye dek hiç karşılaşmamıştı.

Daisuke artık Hiraoka'ya karşı mesafeli olmaktan ziyade ondan nefret ettiğinin farkındaydı. Elbette karşısındakinin de kendisi hakkında aynı hisleri beslediğine karar vermişti. Eski Daisuke kendi içinde böylesi gölgelerin olduğunu görünce şaşırmıştı. Çok üzülmüştü. Şimdi bu üzüntü neredeyse yok olup gitmişti. Bu nedenle içindeki kara gölgeyi öylece seyretti. Ve bunun gerçek olduğunu düşündü. Ancak benliğini ele geçiremeyeceğini de düşündü. Hepsi buydu.

Böyle bir yalnızlığın derinliklerine düşen Daisuke'nin zihni, bunun için ıstırap çekemeyecek kadar berraktı. Bu durumun, modern insanların kaçınılmaz kaderi olduğunu düşünüyordu. Dolayısıyla, şimdi Hiraoka'dan uzaklaştığını düşündüğünde bunun, tüm insanların normal seyri boyunca

belirli bir noktaya kadar ilerlemelerinin sonucundan başka bir şey olmadığı sonucuna vardı. Fakat aynı zamanda, aralarındaki belirli koşullar nedeniyle bu noktaya pek çoğundan daha hızlı geldiklerini fark etmekten de kendini alamıyordu. Bu mesele Miçiyo'nun yaptığı evlilikti. Hiraoka'ya Miçiyo'yla evlenmesini tavsiye eden Daisuke'ydi. O zaman pişman olacak kadar iradesi zayıf değildi. Şimdi bile geriye dönüp baktığında, bu davranışı geçmişini aydınlatan onurlu bir davranış gibi görünüyordu. Fakat aradan üç yıl geçince hayatın getirdiği kendine has sonuçlar, ikisinin de önüne dayatılmıştı. Tatminden ve ihtişamdan sıyrılarak bu gücün önünde başlarını eğmek zorunda kalmışlardı. Sonra Hiraoka'nın göz göre göre nasıl Miçiyo'yla evlendiği zihnini meşgul etti. Daisuke içinde bir yerlerde, Miçiyo'yu niçin onunla tanıştırdığını soran bir ses işitti.

Çalışma odasına kapanan Daisuke tüm günü düşüncelerine gömülerek geçirdi.

Akşam yemeği vaktinde Kadono, "Sensei, gün boyu çalıştınız. Biraz yürüyüş yapmaya ne dersiniz? Bu akşam kaplan festivali var. Tiyatro salonunda Çinli öğrenciler oynuyor. Nasıl bir oyun olacak acaba? Gidip baksanız nasıl olur? Şu Çinliler hiç utangaç değiller, her şeyi yaparlar. Eğlenceli olmalı," diye kendi kendine konuştu durdu.

9

Daisuke yine babası tarafından çağrıldı. Meselenin ne olduğunu az çok biliyordu. Daisuke, babasıyla sürekli görüşmemeye çalışırdı. Bu günlerde, evin iç kısımlarından uzak durmaya daha bir dikkat ediyordu çünkü babasına ne kadar nazikçe davransa da içten içe onu hor görüyordu.

Hiçbir insanın bir başkasıyla küçümseme duygusu olmadan iletişim kuramadığı çağdaş toplum, Daisuke'nin yirminci yüzyılın çöküşü dediği şeyi teşkil ediyordu. Son zamanlarda aniden kabaran yaşam iştahları, ahlak içgüdüsü üzerinde aşırı baskı yapıyordu ve onun çöküşünün habercisi durumundaydı. Üstelik bu fenomeni Daisuke eski ve yeniye ait isteklerin çarpışması olarak da görüyordu. Son olarak, günlük hayattaki şaşırtıcı yaşama iştahının Avrupa'dan gelen tsunami dalgaları olduğunu anlamıştı.

Bu iki etki bir yerlerde dengelenmeliydi. Fakat Daisuke, yoksul Japonya'nın Avrupa'nın en güçlü ülkeleriyle finansal olarak kıyaslanabilecek hâle gelene kadar bu dengeyi kazanamayacağı kanaatindeydi. Ayrıca güneşin o güne kadar Japonya'nın üstünde parlamayacağını düşünerek umutsuz-

luğa düştü. Bu nedenle, bu zor durumla karşı karşıya kalan Japon soylularının çoğu her gün yasaya uymayan suçları işlemek zorunda kaldılar – ya da bunda başarısız olduklarında, suçları kafalarında işlemek zorunda kaldılar. Ve kendi aralarında karşısındakinin nasıl bir günahı olduğunu bilerek ona göre muhatap olmak zorundalardı. İnsan ırkından biri olan Daisuke, bu tür suçlarla itham edilmeye de, bu tür suçları birine yüklemeye de tahammül edemiyordu

Daisuke'nin babası karmaşık bir vakaydı çünkü bu dilemmaya verdiği reaksiyon epey benzersizdi. Restorasyon öncesi samuray sınıfına özgü ahlak merkezli bir eğitim almıştı. Bu eğitim, duygusal davranış standardını benliğin çok uzak bir noktasına yerleştiren ve dolaysız olguların ortaya çıkardığı gerçekleri görmeyi reddeden mantıksız bir işti. Babası da bu alışkanlıklara esir düşmüş, şimdi bile bu eğitime takılı kalmış hâldeydi. Dahası, bir yandan da dünyevi arzulara kendini kolay kaptırabileceği bir işle uğraşıyordu. Aslında babası bu dünyevi arzular nedeniyle günden güne çürümekteydi. Bu nedenle, eski hâliyle şimdiki hâli arasında büyük bir fark vardı. Babası bu gerçeği kabul etmezdi. Eskisi gibi olduğunu ve bugüne gelene kadar da aynı kalabildiği için işlerini sürdürebildiğini söyler dururdu. Ancak Daisuke, öncelikle yalnızca feodal zamanlarda geçerli olan bir eğitimin etkisini sınırlamadan modern iştahı tatmin etmenin mümkün olmadığını düşünüyordu. Eğer her iki taraf da birlikte var olmaya devam ederse, bunun ortasında kalan birey içine düşeceği çelişkiden dolayı büyük sıkıntılar çekecekti. İçten içe bu sıkıntıyı yaşayan, bunları sadece sıkıntı olarak görüp nedenini kestiremeyen kişi aklı zayıf, aşağı bir insan türüydü. Daisuke babasıyla her karşı-

laştığında bu adamın ya kendini beğenmiş bir ikiyüzlü ya da muhakeme yeteneği olmayan bir aptal olduğunu hissetmekten kendini alamıyordu. Ve Daisuke böyle hissetmekten nefret ediyordu.

Yine de kendi zekâsı babasının önünde hiçbir işe yaramıyordu. Ve Daisuke bunu iyi biliyordu. Bu yüzden babasını henüz kendi çelişkilerinin sınırlarına kadar zorlamamıştı.

Daisuke ahlakın kökeninin tamamen toplumsal gerçeklere dayandığına inanırdı. İlk olarak kafamızın içine sağlam bir ahlak yerleştirilir, bu ahlak ile toplumsal gerçeklerin ortaya çıkacağına dair baştan sona yanlış bir hikâye uydurulduğunu düşünürdü. Buna bağlı olarak Japonya'daki okullarda verilen ahlak eğitimi derslerinin anlamsız olduğu görüşündeydi. Okullarda öğrencilere ya eski ahlak öğretilirdi ya da içleri ortalama bir Avrupalıya uygun bir ahlakla doldurulurdu. Şiddetli dünyevi arzuların saldırısına uğrayan talihsiz bir millet açısından bakıldığında, tüm bunlar gereksiz boş konuşmalardan öteye gitmiyordu. Bu gereksiz eğitimi alanlar, bir gün bu toplumu göz önüne alıp düşündüklerinde, derslerde anlatılanlara güleceklerdir. Ya da aptal yerine konulduklarını hissedeceklerdir. Daisuke'ye gelince, sadece okul değil, kendi babasından da son derece katı ve hiç işe yaramayan bir ahlak eğitimi almıştı. Bu nedenle, aklında büyük bir çelişki olduğuna dair bir sıkıntı hissetmişti. Bunun için de ona kin duyuyordu.

Daisuke geçenlerde Umeko'ya teşekkür ziyaretine gittiğinde, kadın içeriye girip selamlaşması gerektiği konusunda uyarmıştı onu. Daisuke de gülmüş, anlamamış gibi yaparak babasının oralarda olup olmadığını sormuştu. Orada oldu-

ğuna dair kesin yanıt alınca da, "Bugün biraz acelem var çıkayım," diyerek gitmişti.

Bugün özellikle bu sebeple geldiğinden, ne olursa olsun babasıyla görüşmek zorundaydı. Her zamanki gibi iç giriş tarafından dolanarak tatami odasına gelince, pek görmeye alışkın olmadığı ağabeyi Seigo bağdaş kurmuş şarap içiyordu. Ağabeyi, Dasiuke'yi gördüğünde önündeki içki şişesini sallayarak, "Bir kadeh almaz mısın?" dedi. İçinde hâlâ çok içki vardı. Umeko ellerini çırparak bir kadeh daha almaya gitti.

"Tahmin et ne kadar eski olabileceğini," dedi doldururken.

Seigo kardeşinin dudaklarına doğru bakarken "Daisuke asla tahmin edemez," dedi. Daisuke bir yudum aldıktan sonra kadehi yere bıraktı. Meze tabağında atıştırmalıklar yerine ince gofret vardı.

"Lezzetliymiş," dedi.

"O yüzden tahmin et dedim ya."

"Bir yaşı mı var? Epey iyisinden almışsın. Eve giderken bir şişe yanımda götüreyim."

"Ne yazık ki sadece bu şişe var. Hediye," derken Umeko verandaya çıkıp dizlerinin üstüne düşen gofret kırıntılarını silkeledi.

"Ağabey, bugün bir şey mi oldu? Epey keyifli görünüyorsun," diye sordu Daisuke.

Seigo henüz yakmadığı purosunu ağzına götürerek, "Bugün dinleniyorum. Son zamanlarda bir hayli meşguldüm," dedi. Daisuke yanındaki kibriti yakarak uzattı.

"Dai-san, asıl sen rahat görünüyorsun," dedi Umeko, verandadan içeri dönerken.

"Abla kabuki* izlemeye gittin mi? Eğer gitmediysen gidip izlemelisin. Eğlenceliydi çünkü."

"Sen gittin mi? Şaşırdım. Epey aylaksın gerçekten de."

"Aylaklık demezdim ben ona. Benim çalışma alanım farklı bir yere denk düşüyor diyelim."

"Her zaman yüksekten atıp duruyorsun. İnsanların ne düşündüğünü bilmiyorsun," Umeko, Seigo'ya döndü. Seigo kızaran gözlerle purosunu tüttürüyordu.

"Haksız mıyım?" diye Umeko ısrar etti.

Seigo konuşmasından rahatsız olmuş gibi puroyu parmaklarının arasında gezdirerek, "Şimdiden çok ders çalış da biz fakirleşirsek yardım edersin, olmaz mı?" dedi.

Umeko, "Dai-san, sen aktör olsana," deyince Daisuke hiç yanıt vermeden kadehi yengesinin önüne doğru uzattı. Umeko da sessizce üzüm şarabı şişesini aldı.

"Ağabey, son zamanlarda neden çok meşguldün?" diyen Daisuke, önceki meseleye geri dönerek sordu.

Seigo, "Of, çok yoğundu," derken, yere doğru uzandı.

Daisuke, "Şu Japon Şeker Fabrikası Olayı'yla bir ilgisi var mı?" diye sordu.

"Onunla bir ilgisi yok ama meşguldüm işte."

Seigo'nun cevapları asla bundan daha net olmamıştı. Muhtemelen şu an da daha net olmayı umursamıyordu ama Daisuke'ye konuşmadaki alışılmış tembelliğinden farklı gelmedi. Böylece Daisuke, kardeşinin cevaplarının kalbine dalmayı her zaman kolay bulmuştu.

"O olay sıkıcı bir hâle geldi ama durum bu hâle gelmeden çözmenin bir yolu yok muydu acaba?"

"Eh, belki. Bu dünyada ne olacağını asla bilemezsin.

* Kabuki, Edo döneminde ortaya çıkan bir çeşit halk tiyatrosudur. –*çn*

Ume, Naoki'ye söyle de Hektor'u biraz dışarı çıkarsın ki hareket etsin. Böyle çok yiyip hep yatması zararlı," diyen Seigo uykulu gözlerini ovuşturdu.

Daisuke, "Ben artık içeri geçeyim babamdan biraz azar yiyip geleyim," derken yine kadehi yengesinin önüne doğru uzattı. Umeko güldü ve kadehi doldurdu.

"Eş meselesi mi?" diye sordu Seigo.

"Yani, öyle olduğunu düşünüyorum."

"Bir kız alsan iyi olacak. Böyle yaşlıları endişelendirmemelisin," dedi ama sonrasında daha net bir ses tonuyla, "Dikkat et. Biraz sinirliydi," diye uyardı.

Daisuke ayağa kalkarak, "Acaba geçenlerde kaçtığım için sinirlenmiş olabilir mi?" diye hatırlattı.

Ağabeyi yere uzanmış hâlde, "Bir fikrim yok. Öyle görünüyor. Bizler de Japon Şeker yöneticileri gibi ne zaman tutuklanacağını bilemeyen tiplerden olduğumuz için," dedi.

Umeko, "Aptalca şeyler söyleme!" diye azarladı.

"O benim tembelliğimden dolayı sinirlidir," diyen Daisuke gülerek ayağa kalktı.

Koridor boyunca ilerleyip orta bahçeyi geçtikten sonra iç odaya doğru bakarken babasını Çin tarzı masasının önüne oturmuş, Çince bir kitaba bakarken buldu. Babası şiir sever, boş zamanlarında ara ara Çinlilerin şiir koleksiyonunu okurdu. Fakat aynı zamanda bazen kendini iyi hissetmediğinin de bir emaresiydi bu. Böyle zamanlarda, ağabeyi bile her ne kadar yumuşak huylu olsa da yanına mümkün mertebe uğramamaya çalışırdı. Mutlaka görüşmesi gereken bir durum varsa, Seitarō ya da Nuiko ikisinden birini yanına alır, babasının yanına öyle gitme yolunu denerdi. Daisuke verandaya kadar geldiğinde bunu fark etti ama bu kadar

abartmaya gerek olmadığını düşünüp bir odayı geçip babasının oturma odasına geldi.

Babası önce gözlüğünü çıkardı. Onu okuduğu kitabın üstüne koyup Daisuke'ye döndü. Ve sadece "Gelmişsin," dedi. Ses tonu her zamankinden farklı, gayet sakindi. Daisuke elini dizlerinin üstüne koyarken ağabeyi onunla dalga mı geçti diye merak etti. Daisuke orada her zamanki gibi acı bir çay içip bir süre sohbet ederek zaman geçirdi: Bu sene şakayıklar erken açmıştı, çay toplama müziğini dinleyerek mayışma vakti gelmişti, bir yerlerde büyük bir sarmaşığın çiçekleri bir metreden fazla olmuştu... Bu tarz muhabbetleri olabildiğince makul düzeyde uzatabildiği kadar uzattı. Daisuke kendince konuları uzatırken, bir konudan diğerine geçiyordu. Sonunda iş kontrolden çıkmaya başlayınca babası nihayet, "Bugün seni çağırmamın sebebi..." diye söze başladı.

Daisuke bu söz üzerine tek kelime etmedi. Sadece saygıyla babasının ne söylediğini dinledi. Babası da Daisuke'nin bu hâlini görünce, uzun süre tek başına vaaz vermekten kendini alıkoyamadı. Fakat bu konuşmaların yarısından fazlası yalnızca geçmişin tekrarıydı. Yine de Daisuke bunları da ilk kez duyuyormuş gibi dikkatle dinledi.

Babasının uzun konuşması sırasında, Daisuke iki üç yeni nokta bile tespit etti. Bunlardan biri "bundan sonra ne yapmaya karar verdiği" ile ilgili ciddi bir soruydu. Bu, Daisuke'nin kaçamak cevaplar vermeye alışık olduğu bir soruydu. Fakat bu soru böyle ciddiyetle sorulunca öyle rasgele bir cevap veremedi. Mantıksız bir şey söylerse, babası hemen sinirlenirdi. Dürüstçe itiraf ederse de kendisini ağlamasını sağlamak için iki üç sene babasının zihnini

eğitmesi gerekirdi. Daisuke bu önemli soruya karşı yanıt olarak kendi geleceğine dair açıkça fikir beyan edebileceği hiçbir düşünceye sahip değildi. Kendisi bunun gayet doğal olduğunu düşünüyordu. Fakat babasına bunu söylerse, durumunu anlayabilmesi yıllar falan alırdı. Asla anlayamama ihtimali de vardı. Daisuke'nin tek yapması gereken ülkeye ya da dünyaya hizmet etmekle alakalı bir şeyler söyleyip babasını mutlu etmek, evlilikle bağdaştırılamayacak büyüklükte bir şey öne sürmekti. Fakat Daisuke kendisiyle ne kadar alay ederse etsin böyle aptalca şeyler söylemeye cesaret edemedi. Bu noktada mecburen "Aslında birçok planım var ama her birini bir düzene koyduktan sonra size danışmak niyetindeyim," diye yanıtladı. Yanıtladıktan sonra da bunun gerçekten saçma olduğunu düşündü ama iş işten geçmişti.

Ardından Daisuke'ye, bağımsız olabilecek kadar bir mirası isteyip istemediği soruldu. Daisuke elbette istediği yanıtını verdi. Bunun üzerine babası eğer istiyorsa Sagava'ların kızıyla evlenmesi gerektiğini söyledi. Mevzubahis mirası, Sagava'nın kızının mı getireceği yoksa babasından mı alacağı konusu tamamen muammaydı. Daisuke bu meseleyi öğrenmek istedi ama nihayetinde bir sonuç elde edemedi. Fakat bu konuda takılıp kalmaya gerek olmadığını düşünerek vazgeçti.

Ardından, yurtdışına gitmeye niyet edip etmediği soruldu. Daisuke bunun iyi olabileceğini söyledi. Fakat bu konuda da öncelikle evlenmesi gerektiği sorunu karşısına çıktı.

Daisuke sonunda, "Sagava'ların kızı ile evlenmem bu kadar gerekli mi?" diye sordu. Bu soru üzerine babasının yüzü kızardı.

Daisuke babasını asla öfkelendirmek niyetinde değildi. Son zamanlarda, birinin kavga etmesinin insanlığın aşağılık

davranışı olduğu felsefesini benimsemişti. Birini öfkelendirmenin de kavganın bir parçası olduğunu, öfkelendiren meseleden ziyade öfkelenen kişinin yüzünün aldığı rengin bir hayli rahatsızlık verici olduğunu düşündüğünde, hayatın kıymetli anlarını ziyan etmeye değen bir sebebin olmadığının farkına varmıştı. Suçluluk konusunda da kendine has düşüncelere sahipti. Fakat bunun için gayet normalmiş gibi davranmanın suçtan muaf olmak anlamına da gelmediğine inanıyordu. Daisuke bu denli hassas bir erkekti. Bu nedenle, babasının yüzünün kızardığını görünce, garip bir şekilde kendini rahatsız hissetti. Fakat bu kabahati iki misli telafi etmek için babasının söylediklerini yapmaya da hiç niyeti yoktu. Çünkü, birçok açıdan, Daisuke akli melekelerine büyük önem veriyordu.

Bu sırada babası yaşlandığını, oğlunun geleceğini kara kara düşünüp durduğunu, bir oğula gelin bulmanın ebeveylerin görevi olduğunu, bir ebeveynin gelinin nitelikleri gibi konularla damattan bile daha fazla titizlikle ilgilenmesi gerektiğini anlatıyordu hararetli bir şekilde. Bu ebeveyn nezaketi, o sırada istenmeyen bir müdahale gibi görünebilirdi ancak kendisinin böyle saçma sapan tavsiyeleri özleyeceği günün geleceği kesindi. Daisuke ciddiyetle dinledi. Ama babasının sözleri akışı kesilince, hâlâ hiçbir onay belirtisi göstermedi. Sonra babası kasıtlı olarak soğukkanlı bir tonda, "O zaman Sagava'yı alma. Devam et ve istediğin kişiyle evlen. İstediğin biri var mı?" dedi.

Bu soru yengesinin sorusuyla aynıydı ve Daisuke, Umeko'nun karşısındaki ironik gülümsemesini babasının karşısında sergileyemezdi. "Özellikle evlenmek istediğim biri yok," diye net bir yanıt verdi.

Bunun üzerine babası coşkuyla patlayarak, "O hâlde sürekli kendini düşünmeyi bırakıp da birazcık benim durumumu düşünebilir misin?" dedi.

Babasının bir anda oğlunun meselesinden kendi meselelerine atlamış olması Daisuke'yi şaşırtmıştı. Ama bu şaşkınlık, konu değişiminin mantıksızlığı ve aniliği sebebiyleydi sadece.

"Sizin için bu kadar önemliyse, bir kez daha düşüneceğim," diye yanıtladı.

Babasının keyfi daha da kötüleşti sadece. Daisuke'nin insanlarla konuşurken hiçbir şekilde kendi mantığından uzaklaşamadığı zamanlar oluyordu. Bu nedenle, insanlar onun kendilerini köşeye sıkıştırmak gibi bir amacı olduğu hissine kapılırlardı. Gerçeği söylemek gerekirse onun kadar insanları köşeye sıkıştırmaktan nefret eden başka bir adam olamazdı.

Babası, "Sadece kendimi düşünerek evlenmeni istiyor değilim," diyerek az önce söylediğini düzeltti. "Madem bu kadar eleştirel olacaksın, izin ver söyleyeyim, kayıtlara geçsin diye diyorum, otuz yaşına geldin, değil mi? Otuz yaşına gelip de evlenmemiş bir adamla ilgili toplumun ne düşündüğünü az çok bilirsin. Tabii eski âdetler artık değişti, bekârlık da senin kararın ama bekâr olduğun için ailen ya da ağabeyine rahatsızlık verecek olursan ya da bilhassa, sonunda kendi onurunu zedeleyecek bir durum oluşursa, ne yapmayı planlıyorsun peki?"

Daisuke boş bir ifadeyle babasının suratına baktı. Babasının onu nasıl bir konuşmaya doğru itme niyetinde olduğunu hiç anlayamamıştı. Bir süre sonra, "Benim de eksiklerim var tabii ama..." derken babası hemen sözünü kesti.

"Ben bundan bahsetmiyorum."

İkisi de bunun üzerine bir süre ağızlarını açmadılar. Babası bu sessizliğin Daisuke'ye karşı indirdiği darbenin sonucu olduğuna inandı. Sonunda sözlerini biraz yumuşatarak, "Pekâlâ, iyi düşün lütfen," dedi. Daisuke düşüneceğini söyledi ve babasının odasından ayrıldı. Ağabeyine bakmak için salona geldi ama onu bulamadı. Yengesini sorduğunda, hizmetçi kadın misafir odasında olduğunu söyledi ve Daisuke oraya gidip kapıdan baktığında Nuiko'nun piyano öğretmeninin geldiğini gördü. Daisuke öğretmene hızlı bir selam verip Umeko'yu kapıya çağırdı.

"Benim meselemle ilgili babama herhangi bir söz söylemedin, değil mi?"

Umeko yüksek sesle güldü. "İçeri gelsene. Çok iyi bir zamanda geldin," diyerek Daisuke'yi piyanonun yanına doğru çekti.

10

Karıncaların odalara çıkma zamanı gelmişti. Daisuke büyük bir vazoya su koyup içine beyaz zambakları yerleştirdi. Düzensiz ince çiçekler vazodaki koyu desenlerin kenarlarını gizliyordu. En ufak harekette dökülürlerdi. Daisuke vazoyu kalın bir sözlüğün üstüne koydu. Sonra onun yanına yastığını koyarak sırtüstü uzandı, siyah başı tam vazonun gölgesinde kalıyor, çiçeklerin kokusu doğrudan burnuna geliyordu. Daisuke bu kokuyu içine çekerek şekerleme yaptı.

Zaman zaman, sıradan fiziksel dünya Daisuke'yi aşırı derecede etkilerdi. Bunlar şiddetlenirse, güneş ışınları bile tahammül edilemez hâle gelebilirdi. Böyle zamanlarda, insanlarla olabildiğince az iletişime girer, sabah akşam demeden uyumanın yolunu bulurdu. Bu yöntem için son derece sade, hafif tatlı çiçek kokularını çokça kullanırdı. Gözkapaklarını kapattığında gözlerine yansıyan güneşin parlak ışıklarına karşı, sessizce burnundan nefes alıp verirken yastığının yanı başındaki çiçek yavaş yavaş bilincini rüyaya doğru üflerdi. Bu şekilde uyumayı başardığında,

Daisuke'nin sinirleri yeni doğmuş gibi sakinleşir, dünyayla olan iletişimi öncekine kıyasla nispeten daha rahat olurdu.

Daisuke, babasının çağrısından iki ya da üç gün sonra bahçesinin bir köşesindeki kırmızı güllerden rahatsız olmuştu; ne zaman onları fark etse gözüne batıyor gibiydiler. Böyle zamanlarda hep lavabonun kenarındaki taş pırasa çiçeklerinin yapraklarına yönelirdi. Bu yaprakların parlak beyaz üç dört tane şeridi uzun ve dağınıktı. Daisuke onlara her baktığında, yapraklarının uzadığını düşünürdü, beyaz şeritlerinin de bağlanmadıkları için özgürce uzadığını hissederdi. Narçiçekleri güllerden daha baskın ve gösterişli görünüyordu. Renkleri o kadar canlıydı ki yeşillikler arasında hemen göze çarpıyordu. Bu nedenle bu çiçek Daisuke'nin şimdiki ruh hâliyle uyuşmuyordu.

Ara ara olduğu gibi şimdiki ruh hâlinde genel olarak bir çeşit karamsarlık hissediyordu. Bu nedenle parlak bir şeyi izlemeye pek katlanamazdı. Uzun süre zambak yapraklarına baktığında tiksinecek hâle gelirdi.

Şu anki ruh hâli, bazen olduğu gibi, genel bir karanlık tonuna bürünmüştü. Sonuç olarak, aşırı parlak nesnelere maruz kaldığında, uyumsuzluğa katlanmanın zor olduğunu gördü. Taş pırasa yaprakları bile onlara yeterince uzun süre baktığında onu iğrendiriyordu. Üstelik Daisuke, modern Japonya'ya özgü bir tür endişeyle kuşatılmaya başladı. Bu kaygı, bireyler arasındaki inanç eksikliğinden kaynaklanan ilkel bir olguydu. Bu psikolojik fenomen sayesinde Daisuke şiddetli bir huzursuzluk yaşadı. Tanrıya inanmaktan mutlu olan biri değildi. Doğal olarak, entelektüel biri olarak tanrıya inanmayan bir yapıdaydı. Birbirine güveni olan insanların, tanrıdan bir şey istemeye ihtiyaçları olma-

dığına inanırdı. İnsanların birbirine karşı hissettiği şüphe duygusunun verdiği acıyı ortadan kaldırmak için tanrı kavramının yaratıldığına inanırdı. Bu nedenle, tanrı inancının olduğu ülkelerde insanların yalan söylediğini düşünürdü. Fakat keşfetmişti ki şimdiki Japonya ne tanrıya ne de insana inancı olan bir ülkeydi. Bunu da Japonya'nın ekonomik durumuyla ilişkilendirmişti.

Dört beş gün önce, gazetelerde bir yankesiciyle gizlice işbirliği yapan polis memurun işlediği suçla ilgili bir haber okumuştu. Bir ya da iki kişiyle sınırlı değildi bu. Diğer gazetelerde yazdığına göre, bu durum ciddi boyutlara ulaşırsa ve sürmeye devam ederse, Tokyo'da polis kalmayabilirmiş. Daisuke bu yazıyı okuduğunda, sadece acı acı gülümsemişti. Ve hayatta büyük zorluklarla baş etmek zorunda kalan düşük maaşlı bir polis memurunun kötü bir işe karışmasının aslında normal olduğunu düşünmüştü.

Daisuke babasıyla konuşup evlilik konusunda görüştüğünde de biraz aynı hislere kapılmıştı. Fakat bu, sadece babasının inancı olmamasından kaynaklanan, Daisuke'ye göre talihsiz bir öneriden öteye geçmiyordu. Ayrıca Daisuke yüreğinde bu tatsız öneriyi bir ahlaksızlık olarak düşünmemişti. Çünkü babasının şüpheleri gerçekler tarafından doğrulanırsa onun makul olduğunu kabul etme niyetindeydi.

Daisuke'nin Hiraoka hakkında da benzer düşünceleri vardı. Ancak Hiraoka'nın durumunda, başka doğal bir davranış biçiminin olmadığı kanaattindeydi. Hiraoka'yı sevmeyi bir türlü beceremiyordu. Daisuke kardeşini severdi. Ancak ona da güvenemezdi. Yengesi samimi bir kadındı. Ama Daisuke, varoluşun iniş çıkışlarıyla yüzleşmek zorunda kalmadığı için yengesine, erkek kardeşinden daha kolay yakın hissebildiğini düşündü.

Daisuke için toplumdan uzak olmak normaldi. Bu nedenle son derece hassas biri olmasına karşın nadiren huzursuzluğa kapılırdı. Ve kendisi de bunu biliyordu. Şimdi, bir sebepten, huzursuzluk başgöstermişti. Daisuke bunun fizyolojik değişimden kaynaklanabileceğinden şüphelendi. Bu yüzden birinin ona Hokkaido'dan toplayıp getirdiği zambak demetini çözüp zambakları suyun içine koyduktan sonra hemen yanlarına uzanmıştı.

Bir süre sonra Daisuke kocaman, siyah gözlerini açtı. Bu gözler bir müddet tek bir noktaya odaklanmış hâlde hiç kıpırdamadan kaldı. Elleri ve ayakları uyku vaziyetini hiç bozmadan kalmıştı, bu sebeple tıpkı bir ceset gibi duruyordu. O sırada siyah bir karınca pazenin yakasından geçip Daisuke'nin boğazına düştü. Daisuke hemen sağ eliyle boğazına bastırdı. Ve alnını kırıştırarak parmaklarının arasına sıkıştırdığı küçücük canlıyı burnunun dibine kadar getirip baktı. Karınca artık ölmüştü. Daisuke işaretparmağının ucundaki siyah varlığı başparmağının tırnağıyla ileri doğru fırlattı. Sonra kalktı.

Dizinin çevresinde üç dört tane daha dolaşıyordu ve onları da fildişi renkli ince mektup açacağını kullanarak öldürdü. Ardından ellerini çırparak birini çağırdı.

"Uyandınız mı?" diyerek çıkageldi Kadono. "Çay koyayım mı?"

Daisuke çıplak göğsünü kaşıyarak, "Ben uyurken kimse geldi mi?" diye sakin bir ses tonuyla sordu.

"Evet, geldi. Hiraoka Bey'in eşi. Nereden bildiniz?" diye Kadono gayet sıradan bir hâlde yanıtladı.

"Neden uyandırmadın beni?"

"Çok derin uyuyordunuz."

"Misafir geldiyse uyandırmalıydın ama." Daisuke'nin ses tonu biraz sertti.

"Fakat Hiraoka Bey'in eşi uyandırmamamın daha iyi olacağını söyleyince..."

"Gitti mi peki?"

"Tam gitti sayılmaz. Kagurazaka'da alışveriş yapacakmış, sonra tekrar geleceğini söyledi."

"Yani tekrar gelecek?"

"Öyle. Aslında siz uyanana kadar bu odada beklemek üzere gelmişti ama yüzünüze bakınca çok derin uyuduğunuzu, hemen uyanacak gibi olmadığınızı düşündü herhalde."

"Tekrar çıkıp gitti yani?"

"Evet, aynen öyle oldu."

Daisuke gülerek her iki eliyle yüzünü ovuşturdu. Sonra banyoya yüzünü yıkamaya gitti. Başını ıslattıktan sonra verandaya dönüp bahçeye bakınca kendini az önceki hâlinden çok daha iyi hissetti. Bulutlu gökyüzünde iki kırlangıcın uçarkenki görüntüsü epey keyif vericiydi.

Önceki gün Hiraoka'nın yaptığı ziyaretin ardından Miçiyo'nun gelmesini bekliyordu. Fakat Hiraoka'nın söyledikleri olmamıştı. Miçiyo başka bir özel durum çıkmış ve o nedenle özellikle mi gelememişti ya da Hiraoka başından beri iltifatlar mı kullanıyordu şüpheliydi ama sebep ne olursa olsun Daisuke yüreğinde bir boşluk hissetmişti. Fakat bu boşluk hissini hayatın içindeki bir tecrübe olarak görene kadar bunun sebebi konusunda ne yapabileceğini pek düşünmemişti. Bu tecrübenin derinliklerine indiğinde, daha derin karanlıklar olduğunu hissetti.

Bu nedenle daha sonrasında Hiraoka'yı ziyaret etmek-

ten kaçındı. Yürüyüş yaparken ayakları çoğunlukla Edogava Nehri yönüne doğru gidiyordu. Akşam rüzgârının esintisiyle kirazçiçekleri dökülürken, dört köprüleri geçip karşıdan tekrar diğer tarafa geçerek uzun bir set örer gibi yürüdü. Kiraz çiçekleri düşmüştü, artık ağaçların karanlık zamanıydı. Daisuke ara ara köprünün ortasında durup parmaklıklara yanağını dayayarak yaprakların arasından süzülen suyun parlaklığına bakardı. Bu ışıltının uzandığı yerde yukarılara yükselen Mecirodai Ormanı'na doğru göz atardı. Fakat köprüyü geçmez ve Koişikava tepesini tırmanarak dönerdi eve. Bir keresinde, Omagari'deyken, Hiraoka'nın silüetini elli metre öteden fark etti. Bir vagondan iniyordu. Daisuke onun Hiraoka olduğundan emindi. Hemen dönüp iskele tarafına yönelmişti.

Hiraoka'nın iyi olup olmadığını merak etti. Hâlâ işsiz bir hayat sürmenin verdiği rahatsızlık içinde olduğu kesindi. Daisuke, Hiraoka'nın hayatın ona nasıl bir yol açacağına dair bir ipucu yakalamış olabileceğini hayal etti. Fakat bunu öğrenmek için Hiraoka'nın ne yaptığını sorma isteği hissetmedi. Hiraoka'yla yüz yüze geldiğinde, sebebi belirsiz bir çeşit rahatsızlık doğacağını tahmin etmeye başlamıştı. Bununla birlikte, sadece Miçiyo'nun iyiliği için Hiraoka'dan nefret etmiyor değildi, Hiraoka'nın kendi iyiliği için de başarması için dua ediyordu.

Bu ruh hâli içinde Daisuke, bir taraftan kalbindeki boşluğa sarılarak günlerini geçirdi. Az önce Kadono'yu çağırıp yastık getirmesini istemiş, öğle uykusundayken fazla hareketli olan evrenin uyaranlarına dayanamayan beynini eğer mümkünse mavi derin suların içine daldırmak istemişti. Hayatının epey keskin şekilde bilincindeydi. Dolayısıyla

sıcak başını yastığa koyduğunda ne Hiraoka ne de Miçiyo vardı. Neyse ki gönül rahatlığıyla uyumuştu. Fakat bu huzurlu uyku sırasında, birilerinin sessizce gelip yine sessizce çıkıp gittiğini hissetmişti. Uyandığında bile bu his hâlâ devam edince, kafasından bunu silip atamamıştı. Bu nedenle Kadono'yu çağırmış, uyuduğu sırada birilerinin gelip gelmediğini sormuştu.

Daisuke iki elini alnına koyarak yükseklerde uçan kırlangıçların hareketini verandadan izledikten sonra gözleri yorulunca odaya geçti. Ancak Miçiyo'nun tekrar geleceği beklentisi ruh hâlini etkilediğinden ne düşünebildi ne de kitap okumaya eli uzandı. Daisuke sonunda kitaplıktan büyük resimli bir kitap çıkardı. Kitabı dizlerinin üstüne koyup sayfalarını çevirmeye başladı. Fakat yaptığı sadece parmaklarıyla sayfaları çevirmekten ibaretti. Tek bir resimden dahi tat alamadı. Sonunda Brangwyn'nin* olduğu sayfaya geldi. Daisuke'nin bu dekorasyon sanatçısına hep bir ilgisi vardı ve bir anlığına, resme bakarken gözleri her zamanki ışığını kazandı. Bu, bir yerlerdeki bir limanın resmiydi. Arka planda gemiler, gemilerin direği ve büyük bir yelken; gökyüzündeki bulutlar canlı bir şekilde resmedilmişti. Koyu mavi renkteki suyun önünde dört beş tane çıplak işçi vardı. Daisuke, bu erkeklerin dağ gibi şişkin kaslarına ve omuzlarından sırtlarına kadar uzanan bedenlerinin birleştiği noktada oluşan yükseltiye bakıp bir süre oradaki beden gücünün zevkine vardı. Sonunda kitap açık hâlde bakışlarını yukarı kaldırarak seslere kulak kesildi. O sırada yaşlı kadının sesi duyuldu. Süt geleceği için boş şişeleri çıngırdatarak hızlı adımlarla dışarı çıktı. Ev sessiz olduğundan keskin bir işitme duyusu olan Daisuke bu sesleri hemen işitti.

* Frank William Brangwyn (1867 – 1956). *–çn*

Daisuke dalgın dalgın duvara bakıyordu. "Kadono'yu çağırıp Miçiyo'nun ne zaman geleceğini tekrar sorsam mı acaba?" diye düşündü ama çok aptalca olacağı için vazgeçti. Ayrıca bir başkasının karısını böyle merakla beklemenin de hiçbir anlamı olmadığına hükmetti. Bu kadar bekleyeceğine, kendisinin bir gün gidip konuşması gerektiğini düşündü. Daisuke, her açıdan bunun bir çelişki olduğunu anlayınca bir anda mantığını kaybettiği için utandı. Sandalyeden hafifçe kalktı. Mantıklı düşünememesinin altında yatan sebepleri kendisi de çok iyi biliyordu. Ve yaşadığı bu mantıksızlık hâlinin tek gerçek olduğunu çaresizce kabullendi. Gerçeklerle çatışan teorilerin, kendisiyle ilgisi olmayan teorilerle bağlantı kuran bedenini hor görmekten başka bir işe yaramadığını aklından geçirdi. Bu düşüncelerle sandalyeye tekrar oturdu.

Ardından Miçiyo tekrar gelene kadar Daisuke zamanı nasıl geçirdiğinin hiç farkına varmadı. Kapıdan bir kadın sesi geldiğinde, göğsünde bir çarpıntı hissetti. Akıl yürütme güçleri müthiş olan Daisuke, gönül meselelerinde çok zayıftı. Son yıllarda öfkelenememesinin nedeni kafasıydı; aklı, öfke gibi bir kendini küçük düşürme eylemine izin vermezdi. Ama diğer durumlarda Daisuke duyguların en isteksiz öznesiydi. Kapıyı açan Kadono gürültüyle çalışma odasının girişine vardığında, Daisuke'nin pembe yanakları parıltısını kaybetmişti.

Kadono son derece basit bir soruyla, "Buraya mı geçireyim?" diye Daisuke'nin nerede oturmak istediğini sordu. Kendi odası mı yoksa çalışma odasında mı görüşeceğini sormak daha zahmetli olduğundan böyle kısaca soruvermişti. Daisuke, "Evet," diyerek kapıda bekleyen Kadono'yu

uzaklaştırmak istercesine ayağa kalkıp verandaya doğru bakındı. Miçiyo veranda ile giriş arasındaki yerde beklerken karşıya doğru bakmaya çekinmişti.

Miçiyo'nun yüzü önceki karşılaşmalarına göre daha solgun görünüyordu. Daisuke mimikleriyle onu çalışma odasına davet ettiğinde, Miçiyo'nun nefesinin kesildiğini fark etti. "Ne oldu?" diye sordu.

Miçiyo hiçbir yanıt vermeden odaya girdi. Bir iç kimonosunun üstüne sade, ince yünlü bir kimono giymişti. Elinde üç büyük beyaz zambak vardı. Bu zambakları fırlatır gibi masanın üstüne koyup yanındaki sandalyeye oturdu. Saçına yeni topuz yaptırmasına aldırmadan sandalyeye sırtını dayayıp, "Çok keyifsizdim," dedi. Daisuke'ye doğru bakıp gülümsedi. Daisuka su istemek için ellerini çırpmak üzereydi ki Miçiyo Batı tarzı masanın üstünü işaret etti sessizce. Orada Daisuke'nin yemek yedikten sonra ağzını çalkalamak için masanın üzerinde bıraktığı cam bardak vardı. İçinde bir miktar su kalmıştı.

"Temiz, değil mi?" diye sordu Miçiyo.

"Bir süre önce ondan içmiştim, o yüzden..." deyip bardağı eline alırken biraz çekingendi. Daisuke oturduğu yerden suyu boşaltmak isteseydi sürgülü kapının dışındaki cam panellerden biri buna mâni olurdu. Kadono'nun her gün cam panellerden bir ikisini kapalı bırakma gibi bir alışkanlığı vardı. Daisuke sandalyeden kalkıp verandaya çıktı, elindeki suyu bahçeye boşaltırken Kadono'ya seslendi. Az önce yanında olan Kadono'dan nereye gittiyse hemen cevap gelmemişti. Daisuke biraz telaşlanıp tekrar Miçiyo'nun yanına döndü, "Biraz bekle hemen su koyup geliyorum," diyerek biraz önce boşaltmakla uğraştığı bardağı masanın

üzerine bırakıp mutfağa doğru gitti. Oturma odasından geçerken Kadono beceriksiz elleriyle tenekeden çaydanlığa yeşil çay koyuyordu.

Daisuke'yi görünce, "Sensei, hemen geliyorum," diye bir şeyler geveledi.

"Çay sonra da olur. Su lazım," diyen Daisuke mutfağa kendi gitti.

Çaydanlığı bir kenara bırakan Kadono, "A, öyle mi? Bitmiş mi?" diyerek arkasından gitti. İkisi de bardak aradılar ama bulamadılar. "Teyze nerde?" diye sorulunca "Misafire tatlı almaya gitti," diye yanıtladı Kadono.

Daisuke musluktan su doldururken, "Madem tatlı yoktu daha önce alsaydı ya," dedi.

Kadono üzgün bir şekilde başını eğerek, "Şey, teyzeye misafir geleceğini söylememiştim de," dedi.

Daisuke mutfaktan çıkarken, "O hâlde tatlıyı almaya sen gitseydin," diye Kadono'yu payladı.

Kadono hâlâ cevap vermeye çalışıyordu. "Tatlı dışında da alacakları olduğunu söylemişti. Ayakları ağrıyordu, hava da kötü, gitmemeliydi yani ama..." diyordu.

Daisuke arkasına bile dönmeden çalışma odasına gitti. Eşikten içeri girer girmez Miçiyo'ya baktığında kadın az önceki cam bardağı iki elinin arasına koymuş dizlerinin üstünde tutuyordu. Bu bardağın içinde Daisuke'nin bahçeye döktüğü kadar su vardı. Daisuke elinde suyla şaşkın bir hâlde Miçiyo'nun önünde durdu. "Ne oldu?" diye sordu.

Miçiyo her zamanki gibi sakin bir hâlde "Teşekkür ederim. Şimdi şunu içtim de kâfi. Çok güzel," diye yanıtlayıp zambakların konulduğu vazoya baktı. Daisuke bu büyük vazonun neredeyse tepesine kadar su koymuştu. Soluk yeşil

renkteki kürdan gibi ince saplar suyun içine dizilmişti ve porselenlerdeki desenler hafifçe süzülüyor izlenimi yaratıyordu.

Daisuke şaşkınlık içinde, "Neden onu içtiniz?" diye sordu.

Miçiyo elindeki bardağı Daisuke'nin önüne doğru uzatıp içini göstererek, "Zehir değil ya sonuçta," dedi.

"Zehir olmasa da iki üç gün beklemiş bir su ise ne olacak?"

"Hayır, biraz önce geldiğimde koklayıp bakmıştım. O esnada o oğlan vazoya daha yeni su koyduğunu, tenekeden yeni boşalttığını söylemişti. Sorun yok. Kokusu güzel."

Daisuke susup sandalyesine geçti. Acaba şiirsel bir etkiyle mi vazodaki suyu içti yoksa fizyolojik bir ihtiyaç nedeniyle mi içtiği meselesi üzerinde durmaya cesaret edemedi. Eğer sebep ilkiyse şiirlerdeki ya da romanlardaki gibi bir etki uyandırmadığı kesindi. Bu nedenle sadece, "Daha iyi misiniz şimdi?" diye sordu.

Miçiyo'nun yanaklarına nihayet biraz renk gelmişti. Cebinden mendil çıkarıp ağzının kenarını sildikten sonra konuşmaya başladı: "Genellikle Dentsuinmae'den trene binip Hongo'ya kadar alışveriş yapmaya gelirdim ama duyduğuma göre Hongo ile Kagurazaka'yı kıyaslayınca, yüzde on, yüzde yirmi pahalıymış, ben de son zamanlarda bir iki kere bu tarafa geldim. Daha önce sana uğramayı planlamıştım ama çok geç olunca alelacele eve dönmüştüm. Bugün bu niyetle evden erken çıktım. Ancak sen dinleniyordun, o yüzden tekrar alışverişe gittim. Dönüşte uğrayayım dedim. Ama Varadana'dan yukarı doğru çıkarken hava kötüleşince yağmur yağmaya başladı. Yanımda şemsiye yok diye

ıslanmamak için bir hayli acele ettim ve de nefesim sıkıştı. Fakat buna alışkın olduğumdan sürpriz olmadı," diyerek Daisuke'ye bakıp hüzünle gülümsedi.

Daisuke, "Kalbiniz daha tam iyileşmedi mi?" diye üzgün bir ifadeyle sordu.

"Hayatım boyunca hiç iyi olmayacak ki..." Miçiyo'nun sözleri, sözlerin anlamlarının taşıdığı kadar çaresizliğe gömülmüş gibi değildi. İnce parmaklarını oynattı ve taktığı yüzüğe baktı. Ardından, mendilini yuvarlayarak tekrar cebine soktu. Daisuke, başını aşağıya eğen Miçiyo'nun alnıyla saçlarının birleştiği yere doğru baktı.

Sonra Miçiyo aniden bir şey hatırlamış gibi, yakın zamanda verdiği çek için teşekkür etti. O sırada nedense biraz yanakları kızarmıştı. Keskin bir duyarlılığa sahip olan Daisuke bunu hemen fark etti ve sebebini borç alıp verme meselesinden kaynaklanan bir utanma duygusu olarak yorumladı. Bu nedenle sohbeti hemen değiştirdi.

Biraz önce Miçiyo'nun getirdiği zambaklar hâlâ masanın üzerindeydi. Bu tatlı, güçlü koku ikisinin arasında yayılmıştı. Daisuke bu güçlü kokunun ağır biçimde burnuna gelmesine katlanamıyordu. Fakat Miçiyo'dan izinsiz kaldıracak kadar da kadına karşı düşüncesizce bir davranış sergileyemezdi. "Bu çiçek nereden çıktı? Satın mı aldınız?" diye sordu.

Miçiyo sessizce başıyla onayladı. Sonra, "Güzel kokuyor, değil mi?" diyerek burnunu çiçeğin yapraklarına yaklaştırıp kokladı.

Daisuke içgüdüsel olarak birden geri çekildi. "O kadar yakından koklamamalısınız."

"Aaa, neden?"

"Nedeni yok ama yapmamalısınız!" Daisuke biraz kaşlarını çattı.

Miçiyo yüzünü geri çekti. "Bu çiçeklerden hoşlanmıyor musunuz?"

Daisuke hâlâ arkaya yaslamış hâlde, hiç yanıt vermeden hafifçe gülümsedi.

"O hâlde almasaydım daha iyiydi. Dolambaçlı yoldan gitmek de anlamsızdı. Üstelik yağmurda ıslandım, nefesim kesildi..."

Gerçekten yağmur yağıyordu. Olukta toplanan yağmur damlalarının oluktan akarken çıkardığı sesler duyuluyordu. Daisuke sandalyesinden kalktı. Gözünün önündeki zambak demetini alıp köklerinin bağlı olduğu ıslak samanı kesti. "Eğer bana getirdiyseniz o hâlde hemen suya koyalım." Konuşurken çiçekleri az önceki vazoya bıraktı. Sapları çok uzundu ve uçları su sıçratıyordu, vazodan düşecek gibi duruyorlardı. Daisuke su damlayan sapları tekrar sudan çıkardı. Masanın çekmecesinden Batı yapımı makası çıkararak yarısına yakın bir kısmını kesti. Sonra bu büyük çiçekleri vadi zambaklarının arasında yüzmeye bıraktı. "Evet, böyle güzel oldu," diyen Daisuke makası masanın üzerine koydu.

Miçiyo böyle garip bir şekilde düzensiz yerleştirilen zambakları bir süre izledikten sonra aniden, "Ne zamandan beri bu çiçeği sevmez oldunuz?" diye garip bir soru sordu.

Eskiden Miçiyo'nun ağabeyi hayattayken Daisuke uzun saplı zambaklar alıp Yanaka'daki evlerine ziyarete gelmişti. O sırada Miçiyo'ya pis durumdaki bir vazoyu temizletmiş, kadın da titreyen elleriyle temizliği bitirince kendisi de çok önemli bir şey alıp gelmiş gibi çiçekleri vazoya yerleştirerek hem Miçiyo'ya hem de Miçiyo'nun ağabeyine dönüp nasıl

düzenlediğine bakmasını istemişti. Miçiyo bunu hatırlamıştı. "Siz de burnunuzu yakınlaştırıp koklamıştınız," dedi. Daisuke böyle bir şeyin yaşandığını hatırlayınca yüzünde acı bir gülümseme belirdi.

O sırada yağmur giderek hızlandı. Uzaktan gelen bir ses duyuldu. Kadono çıkıp geldi, "Biraz soğuk oldu, cam kapıları kapatayım mı?" diye sordu. Kadono cam sürgü kapıyı çekerken her ikisi de bahçeye doğru bakıyorlardı. Yeşil yaprakların her biri hayli ıslaktı, sessiz bir nem cam kapının arasından Daisuke'ye doğru esti. Dünyada uçan her şey sanki yere inmiş gibi görünüyordu. Daisuke uzun bir aradan sonra kendi benliğine geri döndüğünü hissetti. "Çok güzel bir yağmur," dedi.

"Hiç de değil, hasır terlik giyip gelmiştim çünkü..." Miçiyo oluktan dökülen yağmur damlalarına nefretle baktı.

"Sorun yok, eve gideceğiniz zaman bir rikşa çağırırım. Rahatlayabilirsiniz."

Miçiyo uzun süre rahatlayacak gibi değildi. Daisuke'nin yüzüne doğru bakarak, "Her zamanki gibi gamsızsınız, haksız mıyım?" diye tersledi. Fakat gözlerinde bir çeşit gülümseme vardı.

Hiraoka'nın şimdiye kadar Miçiyo'nun gölgesindeki bulanıklıkta gizlenmiş olan yüzü, aniden kendini Daisuke'nin zihin gözüne açıkça yansıttı. O anda aniden Daisuke karanlıkta bir şeyler âdeta kendisine saldırıyormuş hissine kapıldı. Ne de olsa Miçiyo arkada bırakılması zor siyah bir gölgeyi peşinde sürükleyen bir kadındı.

Bilerek kayıtsız kayıtsız, "Hiraoka nasıl?" diye sordu.

Miçiyo'nun dudakları biraz gerildi. "Her zamanki gibi."

"Henüz bir iş bulamadı mı?"

"O konu artık halloldu sanırım. Önümüzdeki aydan itibaren bir gazete ofisinde bir kadro açılacak gibi duruyor."

"Bu iyi olmuş. Hiç bilmiyordum. Bu bir süre idare eder sanırım."

Miçiyo ciddileşerek kısık bir sesle, "Evet, çok memnunum," dedi.

Daisuke o sırada Miçiyo'yu çok sevimli buldu. Ardından, "O hâlde şimdilik benim açımdan birilerine rica edeceğim bir durum kalmadı mı?" diye sordu.

Miçiyo biraz tereddütle, "Sizin açınızdan mı?" derken birden yüzü kızardı. Aşağı eğdiği başını tekrar yukarı kaldırarak, "Aslında bugün bunun için özür dilemeye gelmiştim," dedi.

Daisuke, nazik kadının kalbini daha da üzecek en ufak bir hoşnutsuzluk belirtisi göstermeye dayanamadı. Aynı zamanda, onun anlamını tahmin edebilecek ve onu daha da özür dilemeye zorlayacak herhangi bir şey söylemekten kaçındı. Bu yüzden sessizce söylediklerini dinledi.

Daha önce Daisuke'den aldığı iki yüz yenin doğrudan borçlu oldukları kişiye verilmesi gerekiyordu. Ama yeni eve geçtikleri için birçok masraf çıkmıştı ve her şey o paranın bir kısmının ev için harcanmasıyla başlamıştı. Ama bir kısmını... diye düşünmüştü. Sözlerinin devamında günlük harcamaların birbirini kovaladığından bahsetmişti. Borç istemekten hiç hoşlanmasa da sıkıştığı için mecbur kalmış, zor zamanlarda bu parayı kullanınca da sonunda para bitmişti. Elbette kendisi bunu yapmasaymış çiftin bugünleri görebilecek kadar ömürleri olmayacakmış. Şimdi düşündüğünde, olaylar bir derece daha zorlaşmamış olsa bir şekilde çaresini bulabilirlermiş ancak ellerindeki para acil bir du-

rumda kullanılınca acilen ödenmesi gereken asıl borç senedi de ödenmeden kalmış. Bunun suçlusu kesinlikle Hiraoka değilmiş, bu tamamen onun suçuymuş.

Miçiyo son derece üzgün bir hâlde, "Ben gerçekten affedilemez bir şey yaptığımı düşünüyorum ve pişmanlık duyuyorum. Fakat sizden borç aldığımda, sizi kesinlikle kandırıp yalan söylemek gibi bir niyetim yoktu. Bu nedenle, beni bağışlayın," dedi.

Daisuke, "Ben o parayı zaten sana verdim. Ne şekilde kullanırsan kullan bunun için kimseye bir açıklama yapman gerekmiyor. Sana fayda sağladıysa güzel olan bu öyle değil mi?" diye teselli etti. "Sana" kelimesini vurgulamış, havada hafifçe süzülmesine izin vermişti.

Miçiyo sadece, "Sonunda rahatladım," dedi.

Yağmur hızlandığı için Daisuke söz verdiği gibi Miçiyo dönerken onun için rişka çağırdı. Hava soğuk olduğundan kadının üzerine erkek haorisi giydirmek istedi fakat Miçiyo güldü ve onu giymedi.

II

İnsanlar artık ince ipek kimonolar giyerek dışarılarda dolaşmaya başlamışlardı. İki üç gündür evde araştırmalarıyla uğraşan ve bahçeden dışarı çıkmayan Daisuke kışlık şapkasını kafasına geçirerek dışarı çıkmış ve birden sıcak olduğunu hissetmişti. Yürürken artık fanilanın çıkarılması gerektiğini düşünürken beş altı cadde kadar ilerledikten sonra astarlı kimono giyen iki kişiyle karşılaşmıştı. Yeni açılan dondurmacıda çalışan genç çırak elindeki cam bardaktan soğuk bir şeyler içiyordu. Daisuke o sırada Seitarō'yu düşündü.

Daisuke son zamanlarda Seitarō'yu daha da fazla sevmeye başlamıştı. Dışarıda başkalarıyla konuşurken derin bir muhabbet edemiyor gibi hissediyor, onları can sıkıcı buluyordu. Fakat kendine dönüp baktığında, esas kendisinin insanların canını daha fazla sıktığını düşündü. Bu durumun uzun yıllar süren hayatta kalma mücadelesinin sebep ve sonucundan meydana gelen bir ceza olduğunu düşününce de içinde pek bir minnettarlık hissi uyanmadı.

Son zamanlarda Seitarō ara sıra top üzerinde kalma alıştırmaları yapıyordu. Ve bu kesinlikle onu Asakusa'daki

eğlence bölümlerine götürmesinin bir sonucuydu. Bu ne istediğini bilen özelliğini annesinden almıştı. Fakat babasından da baskın bir cömertlik huyu almıştı. Daisuke yanında Seitarō'nun olmasını seviyordu, ruhları birbirine dokunabiliyordu. Daisuke günün her ânı kalkanlarını indirmekten imtina eden ruhlarla çevrili olmayı acı verici buluyordu.

Seitarō bu yıl, ilkbaharda ortaokula başlamıştı. Sonra birdenbire boyu uzadı. Bir iki yıl içinde sesi de değişecekti. Bundan sonra kendine nasıl bir yol çizeceğini bilmiyordu ama insanca yaşarken insanların nefretiyle de karşılaşma kaderinden kurtulamayacaktı. O zamana dek insanların gözüne bile ilişmeyen kıyafetlerle dilencilere benzer bir hâlde bir şeyler dilenerek şehir şehir de gezebilirdi.

Daisuke hendeğin yanından geçti. Daha geçen gün, açelya yığınları diğer kıyının yeşili üzerine kırmızı beyaz bir desen oluşturmuştu ama şimdi onlardan hiçbir iz yoktu; çimlerin yayıldığı dik yamaçta çam ağaçları ardı ardına göz alabildiğine uzanıyordu. Gökyüzünün çok güzel bir açıklığı vardı. Daisuke tramvayla eve gitmeyi, yengesiyle muziplik yapmayı ve Seitarō ile oynamayı düşündü ama birdenbire arzusunu kaybetti ve çamlara bakıp yorulana kadar hendek kıyısını takip etmeye karar verdi.

Şinmitsuke'ye geldiğinde, ileri geri giden tramvaylar rahatsız eder oldu, bu yüzden hendeği geçti ve Şokonşa'dan Banço'ya doğru yola çıktı. Orada daireler çizerken aniden amaçsızca dolaşmak ona aptalca geldi. Normalde, yalnızca alt tabakanın bir amaç için yürüdüğüne inanırdı ancak bu özel durumda, alt tabakanın daha takdire şayan olabileceğini hissetti. Yine can sıkıntısına kapıldığını fark etti ve eve doğru yürümeye başladı. Kagurazaka'da, önünde parlak bir

gramofon bulunan bir dükkâna rastladı. Ses korkunç derecede metalikti ve kulaklarını çınlattı.

Daisuke kendi evinin kapısına geldiği sırada Kadono, ev sahibinin evde olmayışından faydalanmış yüksek sesle biva şarkıları söylüyordu. Daisuke'nin ayak seslerini duyar duymaz, hemen şarkı söylemeyi bıraktı. "Ne kadar da erken döndünüz, sensei," diyerek kapıya doğru geldi.

Daisuke hiçbir yanıt vermeden şapkasını astı ve verandadan çalışma odasına doğru geçti. Ardından bilerek sürgü kapıyı kapattı. Kadono, peşinden gelerek sıcak çay getirdi. "Kapalı mı kalsın? Sıcak olmaz mı?" diye sordu.

Daisuke kimonosunun kol cebinden bir mendil çıkararak alnını sildikten sonra, "Kapalı kalsın," diye emretti. Kadono garipsemiş bir ifadeyle sürgü kapıyı kapatıp çıktı. Daisuke karanlık odanın içinde on dakika kadar hiçbir şey yapmadan durdu.

Daisuke'nin insanları kıskandıracak derecede parlak bir cildi ve işçilerde eşine az rastlanır cinsten esnek kasları vardı. Doğduğundan beri başından büyük bir hastalık geçmediğinden sağlık yönünden şanslıydı. Hayatı yaşamaya değer kılan tek şeyin bu olduğunu düşündüğünden kendi sağlığına, çoğu insanın değer verdiğinden iki kat fazla değer verirdi. Aklı da bedeniyle aynı sağlamlıktaydı. Tabii ki mantık anlayışı ona rahat vermezdi hiç. Ayrıca kafasının ortasının bir uzun yayın hedefi gibi hissettiği zamanlar da vardı – iki veya üç eşmerkezli halkadan oluşan bir dizi. O sabahtan beri de bu histen her zamankinden daha fazla mustaripti.

Böyle zamanlarda Daisuke sessizce bu dünyaya ne amaçla doğduğunu düşünürdü. Sık sık bu sorunla boğuşmuş ve gözlerinin önünde tutmuştu. Bazen basit felsefi me-

rakla motive olurdu; diğer zamanlarda, onu çevreleyen sosyal güçler, beynini çok karmaşık renk tonlarıyla doldurmaya zorlardı veya bugün olduğu gibi, düşünceler can sıkıntısının bir sonucu olarak gelirdi. Ancak her seferinde aynı sonuca varıyordu. Gelgelelim bu sonuç, soruna bir çözüm değildi hatta inkâr anlamına geliyordu. Onun düşüncesine göre insan belirli bir amaç için doğmamıştı. Tam tersi: Yalnızca bir bireyin doğumuyla beraber bir amaç beliriyordu. Başlangıçta nesnel olarak bir amaç üretmek ve bunu bir insana uygulamak, doğuştan onun hareket özgürlüğünü elinden almaktı. Dolayısıyla amaç, bu dünyaya gelen bireyin kendisi için yaratması gereken bir şeydi. Ama hiç kimse, kim olursa olsun, özgürce bir amaç yaratamaz. Bunun nedeni, kişinin varoluş amacının, bu varoluşun seyri tarafından evrene hemen hemen kesin şekilde ilan edilmesiydi.

Bu bağlamda, Daisuke insanın doğal eylemlerini, o kişinin doğal amacı olarak görüyordu. Bir adam yürüyordu çünkü öyle istiyordu. Sonra da amacı yürümek oluyordu. Adam düşünüyordu çünkü öyle istiyordu. Sonra da amacı düşünmek oluyordu. Nasıl ki belirli bir amaç için yürüyüp düşününce, yürüme ve düşünme eylemi değersizleştiriyorsa, harici bir amaç belirleyip onu gerçekleştirmek için eyleme geçince de o eylem değersizleşiyordu. Yani belirli bir hedef uğruna hareket eden herkes aslında kendi varoluşunun amacını yok ediyordu.

Bu yüzden bugüne dek Daisuke zihnine giren her türlü düş ve arzuyu gerçekleştirmeyi amaç edinerek yaşamıştı. Kalbinde birbiriyle zıt iki arzu ya da düş çatıştığında da durum aynıydı. Bunu yalnızca çelişkiden doğan bir amacın tüketilmesi olarak gördü. Bunun özü, Daisuke'nin her

zaman amacı olarak sözde amaçsız eylemlerle kendini idame etmesiydi. Ve kimseyi aldatmadığı sürece bunun en etik davranış biçimi olduğunu düşünüyordu.

O nedenle Daisuke, bugüne dek zihninin derinliklerinde bir istek ve heves uyandığında bu istek ve hevesi gerçekleştirmeyi amaçlayarak varlığını sürdürdü. Benzer durum, çatışma hâlindeki iki istek ve heves içinde oluştuğu durumlarda da aynıydı. Bunu sadece çelişkiden doğan, tek bir amacın tüketilmesi olarak yorumluyordu. Kısacası o, normalde bu amaçsız eylemi, amaçlı bir eylem hâline getiriyordu. Ayrıca diğerlerini aldatmama noktasında da bunun oldukça etik olduğunun farkına varmıştı.

Bu ilkeyi mümkün mertebe hayata geçirmek için yaşayan Daisuke farkına varmadan uzun zaman önce reddettiği soruyla kuşatılıyordu zaman zaman: Yaptığı şeyi neden yaptığını sormaya başlıyordu. Banço'da gezinirken ve neden gezindiğini merak ederken olan buydu...

Böyle durumlarda Daisuke, ruhunun yetersiz beslendiğini fark ediyordu. Açlıktan ölmek üzere olan bir gerçekleşme, tek bir darbede icra edilecek ne yeterli cesareti ne de ilgiyi içeriyordu; bu yüzden yarı yolda önemini sorgularken buldu kendini. Bunu can sıkıntısı olarak nitelendirdi. Mantıktaki karışıklık nöbetlerinin, can sıkıntısı tarafından kuşatıldığında ortaya çıktığına inanıyordu. Bir eylemin ortasında durup onun amacını sorgulaması –arabayı atın önüne koymak– ancak can sıkıntısının işi olabilirdi.

Kapalı odanın içinde, başını ellerinin arasına aldı ve bir iki kez sallamaya çalıştı. Çağlar boyunca sayısız düşünürün tekrar tekrar deneyimlediği anlamsız şüpheyi bir kez daha aklına getirmeye ve sakız gibi uzatmaya dayanamayacaktı.

Şekli gözlerinin önünde titreştiğinde, bir daha olmaz diye düşündü ve içeri girmesini hemen engelledi. Aynı zamanda, hayati enerjilerinin yetersizliğini keskin bir şekilde hissetti. Kendi iyiliği için bir eylemi barışçıl bir şekilde yürütmek için yeterli ilgisi yoktu. Bir çölün ortasında tek başına duruyordu. Kafası allak bullaktı.

Daisuke, kendi son derece rafine yaşam iştahının tatmin edilmesini hararetle arzuladı. Ve bazı yönlerden, ahlakın ortaya koyduğu taleplerin tatminini de elde etmeye çalıştı. İkisinin çatışacağı ve kıvılcımlar çıkaracağı bir noktanın geleceğini biliyordu. Bu nedenle yaşam iştahını düşük seviyede tuttu ve dinlenmeye çalıştı. Sıradan bir Japon tarzı odasıydı burası. Mobilyalarında kayda değer bir şey yoktu. Ona göre tek bir düzgün öğe bile yoktu. Renk cümbüşünde göze çarpacak kadar güzel olan her şey, kitaplığın içine dizilmiş Batı kitaplarında yoğunlaşmıştı. Şimdi o kitapların arasında boş boş oturuyordu. Bilincini bu kadar ağır bir uyuşukluğa çeken şeyin alelade bir şey olmadığını düşündü, onu tüm keskinliğine uyandırmak için yaşam alanı hakkında bir şeyler yapması gerekecekti. Gözleri odanın her yerinde gezindi. Sonra yine boş boş duvara dik dik bakmaya başladı. Sonunda, onu bu sulandırılmış varoluştan yalnızca bir şeyin kurtarabileceğini düşündü. Ve kendi kendine, "Eninde sonunda Miçiyo-san'ı görmeliyim," dedi.

Ayaklarının onu taşımakta isteksiz olduğu bir yöne doğru yürümeye başladığı için pişman oldu. Tam tekrar ayrılmayı ve Hiraoka'lara gitmeyi düşünüyordu ki Terao, Morikavaço'dan geldi. Yeni bir hasır şapka ve mütevazı bir yazlık yelek giyiyordu ve kırmızı yüzünü ovuştururken sıcaktan şikâyet ediyordu sürekli.

Daisuke soğuk bir edayla, "Hangi rüzgâr attı seni buraya?" diye sordu. Terao'yla bu tarz konuşmalar yapmak onun için sıradan bir durumdu.

Terao, "Ziyaret için şimdi en uygun zaman olmalı. Yine uyukluyordun, değil mi? Herhangi bir işi olmayan insanlar zayıf ve işe yaramazdır. Sen ne için doğdun acaba?" dedi ara ara şapkasıyla göğsünü serinleterek. Henüz çok sıcak bir zaman olmadığından yaptığı abartılı hareketi komikti.

"Ne için doğduğum seni ilgilendirmez. Buraya neden geldin ki? Bir 'on günlüğüne sadece' vakası daha mı? Eğer para için geldiysen duymak dahi istemiyorum," diye tersledi Daisuke peşin peşin.

Terao çaresizce, "Nasıl davranılır hiç bilmiyorsun, değil mi!" diyebildi sadece. Fakat söylenen sözlerden pek de incinmiş gibi görünmüyordu. Gerçeği söylemek gerekirse, Daisuke tarafından söylenen bu laflar Terao'da en ufak bir saygısızlık hissi uyandırmamıştı. Daisuke sessizce Terao'nun yüzüne baktı. Adamın yüzü ifadesizdi.

Terao kimonosundan kabaca bağlanmış kirli bir kitap çıkardı. "Bunun tercüme edilmesi gerekiyor," dedi. Daisuke hâlâ sessizdi. "Bir sonraki öğününde ne yiyeceğini düşünmek zorunda değilsin diye böyle tembel olmak zorunda değilsin. Kendine gel, olur mu? Benim için hayat memat meselesi bu," dedi kitabı sandalyenin köşesine iki kez vurarak.

"Ne zamana kadar?"

Terao kitabın sayfalarını çevirirken net bir ifadeyle, "İki hafta," diye cevapladı. "O zamana kadar bir şekilde tamamlamazsam aç kalacağım. Başka bir çarem yok," diye açıkladı.

Daisuke, "Muhteşem bir tutku," diyerek takıldı.

"Ta Hongo'dan bu yüzden çıkıp geldim. Para ödünç al-

masam da olur –verirsen çok iyi olur tabii de– ayrıca pek anlayamadığım yerler olduğu için sana danışayım diye düşündüm."

"Bu benim için zahmetli olur. Bugün kafam pek yerinde değil, oturamam başına. Git yarım yamalak yap, ne fark eder ki? Sana her türlü sayfa başı ödüyorlar, değil mi?"

"Bir çeviriye kalkışıyorsam hangi koşulda olursa olsun böyle sorumsuz davranmayacağımı bilmiyor musun? Yanlış bir çeviri yaptığım söylenirse sonra sıkıntı olur."

"Yapabileceğim bir şey yok!" diyen Daisuke aynı tutumunu sürdürüyordu.

"Hey," dedi Terao. "Şaka yapmıyorum. Senin gibi tembel tembel vakit geçiren insanlar nadiren de olsa bu kadarcık işle uğraşmazlarsa sıkıntıdan patlayabilirler. Ben gerçekten iyi bir okur yazara danışabilecek olsaydım özellikle sana gelmezdim. Fakat öyle olan insanların hepsi meşgul olduklarından senden farklı durumdalar," derken hiç pes edecek gibi görünmüyordu. Daisuke kavga etmek ya da ona yardım etmek arasında bir tercih yapmaya karar verdi. Kişilik olarak karşısında böyle biri olduğunda onu küçümseyebilirdi ama onu sinirlendirmek istemedi.

"Az da olsa bir şeyler yapabilirim belki," derken işaretlenen yerlere bakıyordu. Daisuke bu kitabın içeriğini sormaya yeltenmedi bile. Kendisine danışılan kısımlarda da anlayamadığı birçok yer vardı. Terao sonunda, "Teşekkür ederim," diyerek kitabı kaldırdı.

Daisuke, "Anlayamadığımız yerleri ne yapacaksın?" diye sordu.

"Bir şekilde hallederim – kime sorarsam sorayım muhtemelen kimse tam anlayamayacak. Her halükârda zaman

yok, o yüzden yapacak bir şey de yok," diyen Terao yanlış bir çeviri yapmaktansa geçim masrafları derdi daha büyük bir sorunmuş gibi meseleyi kadere bıraktı.

Soracakları bittikten sonra Terao, her zamanki gibi konuyu edebiyat sohbetine getirdi. Böyle anlarda gariptir ki kendi çevirilerinden farklı olarak her zaman son derece büyük bir istekle konuşurdu. Daisuke, günün önde gelen yazarlarının isimlerini taşıyan eserler arasında, yazarları için Terao'nun çevirilerinin kendisi için taşıdığı önemi taşıyan pek çok eser olması gerektiğini düşündü ve Terao'daki bu çelişkiye kendi kendine gülümsedi. Ama çok zahmetli olduğu için bir şey söylemedi.

Terao sayesinde Daisuke o gün Hiraoka'lara gidemedi.

Akşam yemeği esnasında Maruzen'den küçük bir paket geldi. Yemek çubuklarını bir kenara bırakıp paketi açınca içinde epey bir zaman önce yurtdışından sipariş verdiği iki üç adet yeni kitap olduğunu gördü. Daisuke onları kolunun altına alıp çalışma odasına döndü. Kitapları sıraladı ve karanlık olmasına rağmen iki üç sayfasına göz gezdirdi ama ilgisini çeken hiçbir yer olmadı. Son kitaba geldiğinde kitapların isimlerini bile unutmuştu. Bir ara okuyabileğini düşünerek hepsini bir araya toplayıp kitaplığın üstüne bıraktı. Verandadan dışarı bakınca güzel gökyüzünün yükseklerinde silinen renkler arasında yandaki anka ağacı daha koyu görünürken ay silikleşmişti.

Sonra Kadono elinde büyük bir lambayla geldi. Kırışmış ipek gibi dikey çizgileri olan yeşil bir gölgeliği vardı. Kadono onu masaya koydu ve verandaya çıktı, çıkarken, "Ateşböceklerinin zamanı yaklaşıyor, değil mi?" dedi.

Daisuke şaşkın bir ifadeyle, "Daha çıkmazlar," diye yanıtladı.

Bunun üzerine Kadono her zamanki gibi, "Öyle mi?" diye yanıtladı ama hemen ciddi bir ifadeyle, "Ateşböcekleri eskiden burada sık görülürdü ama son zamanlarda pek fazla ortaya çıkmaz oldular. Bunun anlamı ne olabilir? Son zamanlarda hiç ateşböceği ya da karga görmedim," dedi.

Daisuke de ciddi ama boş bir ifadeyle, "Öyle. Neden acaba?" dedi.

Bunun üzerine Kadono, "Tabii elektrikli lambaların ışıklarından bunalıp giderek ortalıktan kayboluyor olabilirler," dedikten sonra kendi kendine "ehehehe," diyerek şakasını şık bir sonla bağladı ve kütüphanesine geri döndü.

Daisuke de onun ardından koridora çıktı. Kadono arkasına baktı. "Tekrar dışarı mı çıkıyorsunuz? Peki, ben lambayı kapatırım. Teyzenin bir süredir midesi ağrıyordu onun için yattı ama önemli bir şeyi yoktur herhalde. Siz keyfinize bakın."

Daisuke dışarı çıktı. Edogava'ya vardığında nehrin suları artık siyaha dönmüştü. Her zamanki gibi Hiraoka'ya uğramak istedi. Bu nedenle nehir kenarından gitmeden köprüyü hemen geçerek Kongo tapınağının olduğu yokuştan tırmandı.

Gerçeği söylemek gerekirse, Miçiyo ve Hiraoka'yla Daisuke iki üç kez buluşmuştu. İlk karşılaşmaları Hiraoka'dan aldığı epey uzun bir mektubun ardından gerçekleşmişti. Mektupta öncelikle Tokyo'ya geldiğinden beri ona yaptığı yardımlarından dolayı teşekkürlerini belirtiyordu. Ardından, birçok arkadaşının ve kıdemli meslektaşlarının çabalarını boşa çıkardığını, yakın zamanda bir tanıdığı aracılığıyla bir gazetenin ekonomi bölümünün sorumlu yazarı olması için davet aldığını yazıyordu. Kendisinin de bu işi yapmak

istediği anlaşılıyordu. Fakat Tokyo'ya geldiğinde ondan bir ricada bulunacağını ama bunu ondan izinsiz yapamayacağını düşündüğünden öncelikle danışmak istediğini belirtiyordu devamında. O zamanlar Hiraoka, Daisuke'den onun ağabeyinin şirketine girmesi için aracı olmasını rica etmiş, mesele öylece kaldığından bu ricasının hâlâ geçerli olduğu algısı yaratmıştı. Bu nedenle Daisuke bir cevap vermesi gerektiğini düşünmüştü. Daisuke, "Hiraoka'ya iş konusunun olumlu sonuçlanmadığını mektupla ifade etmek yakışık almaz," diye aklından geçirdiğinden ertesi gün dışarı çıkıp onunla iş konusunu görüşmüş, Hiraoka'ya şimdilik bunun mümkün olamayacağını belirtmişti. Hiraoka da, "Ben de zaten öyle tahmin etmiştim," diyerek garip gözlerle Miçiyo'ya bakmıştı.

"*Gazetedeki işim kesin gibi, bir akşam seninle uzun uzun içmeye gitmek isterim. Bir gün uğra,*" diyen Hiraoka'nın kartpostalı eline ulaştığında, yürüyüş sonrası onun bu teklifini yerine getirmeyeceğini söylemek üzere Hiraoka'nın evine uğradı. O sırada Hiraoka minderin üzerinde sırtüstü uzanmış yatıyordu. Akşam bir yerlerde arkadaşlarıyla toplandıklarını, fazla içtiği için bu hâlde olduğunu söyleyerek kızaran gözlerini ara ara ovuşturmuştu. Daisuke'ye bakarak birden, "İnsan senin gibi bekâr olsa çalışmak zorunda olmaz. Ben de tek olsaydım Mançurya ya da Amerika gibi yerlere giderdim," derken çoğunlukla karı koca olmanın zorluklarından yakınmıştı. Miçiyo, onlar konuşurken yan odada sessizce işiyle uğraşıyordu.

Üçüncü defa ise Hiraoka işteyken ve evde değilken Miçiyo'yla görüşmüşlerdi. O sefer öylesine uğramıştı. Yarım saat kadar verandada oturup konuşmuşlardı.

O zamandan beri Koişikava taraflarına gitmemeye çalışmıştı. Daisuke Takehayaço Caddesi'ne çıkıp karşı yöne geçti ve iki üç cadde daha ilerledikten sonra üstünde Hiraoka yazan ev levhasının önüne geldi. Çitlerin dış tarafında durmuş beklerken elinde fener tutan hizmetçi kadın dışarı çıktı. Hiraoka çifti evde değillerdi. Daisuke kapıdan içeri bile girmeden hemen geri döndü ve trene binip Hongo'ya gitti orada aktarma yapıp tekrar Kanda'ya geçti ve bir bara girip birasını içti.

Ertesi gün uyandığında, beyninin merkezden iki farklı yarım daireye bölündüğü hissine kapıldı. Böylesi anlarda Daisuke beyninin içiyle dışının farklı özelliklerden oluştuğunu düşündüğünden başını sallar, iki farklı tarafın birbirine karışmasını sağlamaya çalışırdı. Yastığın üstüne uzandığında elini yumruk yaparak kulağına iki üç kez vurdu.

Daha önce içtiğinde Daisuke, kafasında böyle bir gariplik hiç hissetmemişti. Az az da olsa çocukluğundan beri içen biriydi. Ne kadar içerse içsin hiç etkilenmezdi. Ayrıca iyi bir uyku çekerse hiçbir şeyi kalmazdı. Bir keresinde bir sebeple ağabeyiyle içme yarışına tutuşmuş, on üç şişe içkiyi devirmişlerdi. Ertesi gün Daisuke hiçbir şey olmamış gibi okula gitmişti. Ağabeyi ise iki gün boyunca baş ağrısından şikâyet etmişti. Sonra da bunun aralarındaki yaş farkından kaynaklandığını söylemişti.

Daisuke başına vururken önceki akşam içtiği birayı daha öncekilerle kıyaslamanın saçma olacağını düşündü. Neyse ki Daisuke'nin her ne kadar beyni iki kısma ayrılmış olsa da beyin aktivitelerinde olağandışı herhangi bir durum yoktu. Doğru, bazen beynini kullanmaya isteksiz olurdu. Ancak biraz zorladığında epey karmaşık işlerin dahi üstesinden

gelebilme konusunda kendine güvenirdi. Bu nedenle bu tür tuhaflıklar hissettiğinde bile beynindeki değişikliğin ruhunu kötü yönde etkileyebileceğine dair olumsuz düşüncelere kapılmazdı. Bunu ilk kez yaşadığında şaşırmıştı. Bu durum ikinci kez olduğunda ise tabii ki bu garip yeni duyguyu tecrübe etmiş olmaktan dolayı mutluydu. O sıralardaki bu deneyim, çoğunlukla manevi enerjisinin düşüklüğünden kaynaklanıyordu. Bu, onun içeriğini dolduramadığı hislerle yaşadığını gösteriyordu. Daisuke için bu rahatsız ediciydi.

Yattığı yerde doğrulup tekrar başını salladı. Sabah kahvaltısında Kadono, o günkü gazetede çıkan yılan ile kartal arasındaki savaş haberinden söz açtı ama Daisuke karşılık vermedi. Kadono, "Yine başladı," diye düşünerek oturma odasından çıktı. Mutfağa gidince, "Teyze, bu kadar çalışırsan kötüleşeceksin. Senseinin tabaklarını ben yıkarım, sen şu tarafa git biraz dinlen," diyerek yardımcı olmaya çalıştı. Daisuke ilk defa yaşlı teyzenin rahatsızlığının farkına vardı. Birkaç kibar söz söylemek istedi fakat uğraşmak istemeyince vazgeçti.

Yemeğini bitirir bitirmez çay fincanını alarak kütüphaneye geçti. Saate baktığında çoktan dokuzu geçmişti. Bir süre bahçeyi seyre dalarak çayını yudumlamıştı ki Kadono geldi.

"Evinizden sizi almaya geldiler," dedi. Daisuke evden kendisini almaya birilerinin geleceğini hatırlamıyordu. Kadono'ya şoförün mü yoksa başka birinin mi geldiğini sorduğunda herhangi bir cevap alamayınca başını sallayarak ön kapıya çıkıp baktı. Dışarıda ağabeyinin arabasını çeken Katsu ismindeki kişi duruyordu. Lastik tekerlekli arabayı dikkatlice kapının önüne kadar yanaştırdıktan sonra kibarca selam verdi adam.

Daisuke, "Katsu, ne bu beni alma meselesi?" diye sorunca, adam çekingen bir tavırla, "Hanım arabayı alıp sizi oraya getirmemi buyurmuştu," dedi.

"Acil bir iş mi çıktı ki?"

Katsu hiçbir şey bilmiyordu. "Gittiğinizde, öğrenecekmişsiniz sanırım..." diyerek kısaca yanıtladı ama cümlenin sonunu getirmedi.

Daisuke içeri girdi. Yaşlı teyzeyi çağırıp kimonosunu çıkarmasını söylemeyi düşündü ama karnı ağrıyan birini bu iş için uğraştırmak hoş olmayacağından kendisi gardırobun çekmecesini açıp derhal hazırlandıktan sonra Katsu'nun sürdüğü arabaya bindi.

O gün rüzgâr sert esiyordu. Katsu zorlanır gibi kullanıyordu arabayı. Daisuke arabada kafasının içindeki iki ayrı kısmın birbirine karışmasına neden olacak kadar rüzgâra maruz kaldı. Fakat hiçbir ses ve gıcırtı çıkarmayan araba gayet iyi hareket ediyor, yarı uykulu bir vaziyette bilinci zayıflayan Daisuke'nin sanki gökyüzünde taşınıyormuş gibi rahat hissetmesini sağlıyordu. Aoyama'daki eve vardıklarında Daisuke sabah uyandığı hâlinden çok daha iyi hissediyordu.

"Bir şey mi oldu acaba?" diye düşünerek arabadan indi, çocukların odasına göz attığı sırada Naoki ve Seitarō üzerine pudra şekeri serpilmiş çileklerden yiyorlardı.

Daisuke, "Vay ziyafet var demek!" deyince, Naoki hemen oturuşunu düzelterek selam verdi. Seitarō dudak kenarları ıslak hâlde hemen, "Amca, ne zaman bir eşin olacak?" diye sordu. Naoki sırıtıyordu. Daisuke bir an cevap verip vermeme konusunda bocaladı. Çaresiz, "Neden bugün okula gitmediniz? Ayrıca sabah sabah çilek yemek de nedir?" diye alay edercesine azarlar gibi sordu.

Seitarō ciddi ciddi, "E, çünkü bugün pazar, öyle değil mi?" dedi.

Daisuke, "Ne, pazar mı?" diye şaşırdı.

Naoki, Daisuke'nin bu ifadesini görünce sonunda kahkahayı patlattı. Daisuke de gülerek salona girdi. Odada kimse yoktu. Tataminin üstünde gül ağacından yapılma bir tepsi vardı ve ortasındaki çay fincanında Kyoto'lu Asai Çū'nun* desen çalışmaları yer alıyordu. Bu boş odaya sabahın ışıklarıyla bahçenin yeşilliği vururken oda sessiz görünüyordu. Dışarıdaki rüzgâr birden dinmiş gibiydi.

Salondan geçip ağabeyinin odasına geldiğinde birinin gölgesini gördü. "Ama bu çok fazla," diyen yengesinin sesi duyuluyordu. Daisuke içeri girdi. Odada ağabeyi, yengesi ve Nuiko vardı. Ağabeyi kuşağına altın bir zincir takmış, son zamanlarda popüler olan garip bir ince ipekten yapılma bir haori giymişti ve Daisuke'nin geldiği tarafa doğru dönük, ayakta duruyordu. Daisuke'yi görünce, "İşte geldi. Götürsün seni," dedi Umeko'ya. Daisuke hâlâ neler olduğunu anlamamıştı. Ardından Umeko, Daisuke'ye dönerek, "Dai-san, bugün kesin boşsunuzdur," dedi.

"Evet, yani boş sayılırım," diye yanıtladı Daisuke.

"O hâlde lütfen benimle birlikte kabuki izlemeye gel."

Daisuke yengesinin bu sözlerini dinlerken "Bu nasıl bir saçmalık," diye düşündü. Fakat bugün her zaman yaptığı gibi yengesiyle alay etme cesareti yoktu. Uğraşmak istemediğinden geçiştirmek için, "Tamam, olur gidelim," diye yanıtladı.

---

* Asai Çū, on dokuzuncu yüzyılın sonlarında ve yirminci yüzyılın başlarında Japon resminde yoga sanat hareketini geliştirmeye yönelik öncü çalışmaları nedeniyle dikkat çeken bir Japon ressamdır. –*çn*

Bunun üzerine Umeko, "Ama zaten kabuki izlemeye gittiğini söylemedin mi?" diye sordu.

Daisuke, "Bir ya da iki kere izlemiş olmak hiç fark etmez. Gidelim," diyerek Umeko'ya bakıp gülümsedi.

Umeko, "Sen de eğlenceye amma düşkünsün!" diye eleştirdi. Bu durum Daisuke'ye daha da komik gelmeye başladı.

Ağabeyi işi olduğunu söyleyerek hemen çıktı. Eğer dört civarlarında işleri biterse oyunu seyretmeye geleceğine söz vermişti anlaşılan. O sırada gösteriyi izleyecek olanlar sadece Umeko ve Nuiko'ydu. Ancak Umeko iki kişi gitmek istemediğini söylemişti. Öyle olunca Seigo, Naoki'yi de götürmesini istemiş, Naoki koyu mavi desenli haori ve hakamasıyla kasıla kasıla oturup orada sıkılabileceğini belirterek reddetmişti. Bunun üzerine mecburen uşağa Daisuke'yi almaya gitmesini söylemişlerdi. Çıkarken ağabeyi böyle açıkladı Daisuke'ye. Daisuke bunun pek de mantıklı bir açıklama olmadığını düşünse de sadece, "Öyle mi?" diye cevap vermekle yetindi. Perde aralarında konuşmak için yengesinin birini aradığını, acil bir durum olursa birtakım işlerini yaptırmak için özellikle kendisini çağırdığına şüphesi yoktu.

Umeko ve Nuiko vakitlerini uzun süre makyaj yapmaya harcadılar. Daisuke makyaj yapmalarını sabırla izleyerek yanlarında bekliyordu. Ara sıra yarı şaka yollu onlara takılıyordu. Nuiko, amcasına iki üç kez, "Çok oldun ama!" diye tekrarladı.

Daisuke'nin babası bu sabah erkenden çıkmıştı, evde yoktu. Yengesi nereye gittiğini bilmediğini söyledi. Daisuke de nerede olduğunu pek bilmek istemiyordu. Sadece evde babasının olmamasından dolayı memnundu. En son görüş-

tüklerinden beri, Daisuke babasını sadece iki kez görmüştü. Bu görüşmeler de on on beş dakikayı geçmemişti. Bir sohbete gireceğini hissettiği anda, hemen kibarca vedalaşıp kalkmayı alışkanlık hâline getirmişti. Babası da salona gitmiş, son zamanlarda Daisuke'nin hiç oturmaya gelmediğinden, kendisinin yüzünü görür görmez kaçmaya çalıştığından dert yanmıştı. Yengesi, aynanın önünde yazlık kuşağının arka kısmını bağlarken Daisuke'ye anlatmıştı bunu.

"Eyvah, güvenini kaybettim desene!" Daisuke böyle dedikten sonra yengesi ve Nuiko'nun güneş şemsiyesini alarak bir adım önden gidip ön kapıya çıktı. Üç rişka orada bekliyordu.

Daisuke rüzgâr çıkması endişesiyle şapka takmıştı. Ama sonunda rüzgâr dinmiş, güneş yüzünü bulutların arasında göstermişti. Öne doğru ilerleyen Umeko ve Nuiko şemsiyelerini açtılar. Daisuke ara ara elini gözlerine siper ediyordu.

Salonun içinde yengesi ve Nuiko çok sayıdaki meraklı seyirci arasındaydı. Daisuke ikinci kez izlemesinden midir, üç dört gündür beynindeki durumlardan mıdır sahneye ilgisini pek verememişti. İçindeki sürekli sıkıntının verdiği hararetten dolayı ara ara eline yelpazeyi alıp yakasından başına doğru salladı.

Perde her kapandığında Nuiko, Daisuke'ye doğru dönüp tuhaf tuhaf sorular sordu. O adam neden lavaboda içki içiyor, rahip neden birden general oldu gibi kolayca açıklanamayacak türden sorulardı. Umeko, bu tür sorular kendisine yöneltildiğinde her defasında gülüyordu. Daisuke iki üç gün önce gazetede edebiyatçıların eleştirilerini hatırladı. Yazıda Japon senaryolarının fazla sıradışı olmasından ötürü kolay anlamanın mümkün olmadığı yazıyordu. Daisuke

kendini bir aktörün yerine koyduğunda, böylelerinin izlemesine gerek olmadığının kanaatine vardı. O sırada, yazarların yazması gereken şikâyetleri aktörlerin önüne götürmenin, Çikamatsu'un* eserlerini öğrenmek için Koşici'en** coruri*** dinlemek istemek kadar aptalca bir şey olduğunu Kadono'ya açıklamıştı. Kadono da her zamanki gibi "Öyle mi?" demekle yetinmişti.

Çocukluğundan beri Japonya'ya özgü oyunları izlemeye alışkın olan Daisuke, elbette Umeko gibi sanat konusunda sıradan bir eleştirmendi. Ayrıca sahne sanatlarının anlamını, aktörün sadece yeteneğini kullanması gerektiği yönünde dar bir çerçeveden yorumluyordu. Bu konuda Umeko'yla sık sık konuşurlardı. Arada bir görüşüp işinin ehli gibi eleştiriler yaparak karşılıklı birbirlerini etkilerlerdi. Fakat tiyatrodan bahsetmekten artık sıkılmışlardı. Perde aralarında dürbünle sağa sola bakındılar. Karşı taraflara dürbünle bakınca birçok geyşa gözlerine çarptı. Bazıları da gözlükleriyle onların olduğu tarafa bakıyorlardı.

Daisuke'nin sağında, güzel karısıyla birlikte oturan aynı yaşlarda bir adam vardı. Saçları evli kadın tarzında yapılmıştı. Adamın karısının profiline bakan Daisuke, tanıdığı bir geyşaya çok benzediğini düşündü. Solunda yaklaşık dört kişilik bir erkek grubu vardı. Hepsi akademisyendi ve Daisuke her birinin yüzünü hatırlıyordu. Yanlarında da iki kişi, sadece kendileri için geniş bir alanı ele geçirmişlerdi. Bir tanesi

---

* Çikamatsu Monzaemon (1653 - 1725), ağırlıklı olarak kabuki ve coruri (kukla tiyatrosu) oyunları yazan Edo döneminin en önemli oyun yazarlarından biridir. –*çn*

** Takemoto Koşicidayu (? - 1848), Edo döneminin kukla tiyatrosu ustalarındandır. –*çn*

*** Bir kukla tiyatrosu. –*çn*

ağabeyinin yaşlarında gibiydi ve takım elbise içinde düzgün giyinmişti. Altın çerçeveli gözlük takıyordu ve ne zaman bir şey söylemek istese çenesini öne çıkarıp hafifçe yukarı çevirme alışkanlığı vardı. Bu adamı gördüğünde Daisuke, onun bir şekilde tanıdık geldiğini düşündü. Fakat en nihayetinde kim olduğunu hatırlamaya çalışmadı bile. Arkadaşı genç bir kadındı. Daisuke kadının henüz yirmi yaşında olmadığına karar verdi. Pelerinsiz gelmişti ve pompadour'unun fazladan öne sarkmasına izin vermişti; kadın genellikle çenesini yakasına yaslamış bir vaziyette oturuyordu.

Daisuke sıkıldığı için defalarca yerinden kalkıp arkadaki koridora çıktı ve dar alanda gökyüzüne baktı. Ağabeyi geldiğinde yengesi ve Nuiko'yu eve gönderip hemen eve dönmek geçti içinden. Bir ara Nuiko'yu da yanına alıp o civarda biraz gezindiler. Sonrasında biraz sake getirtip içmeyi bile düşündü.

Ağabeyi güneş batmak üzereyken geldi. "Çok geç kalmadın mı?" diye sorunca kardeşi obisinden altın saatini çıkarıp gösterdi. Aslında saat altıyı biraz geçiyordu. Ağabeyi her zamanki gibi umursamaz bir ifadeyle çevresine göz gezdirdi. Ancak yemek esnasında kalkıp koridora çıktı ve geri gelmedi. Bir süre sonra Daisuke gayriihtiyari başını çevirince ağabeyinin diğer koltuktaki altın çerçeveli gözlük takan adamın olduğu tarafa geçip konuştuğunu gördü. Genç kadınla da ara ara sohbet ediyordu. Fakat genç kadın bir anlığına gülümsedikten sonra hemen ciddi bir ifadeyle sahneye doğru bakıyordu. Daisuke, yengesine bu kişilerin adını sormayı düşündü. Ama erkek kardeşi, sosyal çevresi çok geniş olan, aslında toplumu kendi evi gibi gören bir adamdı ki insanlar nerede toplanırsa toplansın şimdi yaptı-

ğı gibi herhangi bir gruba kolayca girerdi. Böylece Daisuke ikinci kez düşünmedi ve sessiz kaldı.

Perde kapanmaya yakın ağabeyi giriş kapısına kadar gitti, "Daisuke, biraz gelir misin?" diyerek onu altın kaplama çerçeveli gözlük takan adamın koltuğuna kadar götürüp küçük erkek kardeşi olarak tanıştırdı. Kadın zarif bir şekilde selam verdi. Ağabeyi o sırada bu kadının, Bay Sagava'nın kızı olduğunu söyledi. Daisuke genç kadının adını duyunca, içinden "İyi ayarlanmış bir tanışma," diye geçirdi. Hiçbir şey anlamamış gibi davranıp hoş bir ifadeyle konuştu. Yengesi de bir an Daisuke'ye doğru dönüp baktı.

Beş altı dakika sonra, Daisuke ağabeyiyle birlikte koltuğuna geri döndü. Sagava'nın kızıyla tanıştırılana kadar ağabeyini görür görmez kaçmak niyetindeydi ancak artık bunu yapamazdı. Bencil biri gibi görünmenin pek de olumlu bir sonuç doğurmayacağını hissettiğinden sıkıcı olmasına katlanarak oturmaya devam etti. Ağabeyi de oyuna hiç ilgisi olmamasına rağmen her zamanki gibi fedakârlık edip uzun süre sardığı sigarasını tüttürdü. Sıra eleştiriye gelinceyse, "Nuiko, bu sahne güzel ayarlanmıştı, değil mi?" diyordu. Umeko ise meraklı yapısına rağmen ne Takagi ne de Sagava'nın kızıyla ilgili bir soru sordu, tek bir yorum bile yapmadı. Daisuke'ye onun bu tavrı tersine komik geldi. Daisuke'nin bugüne dek zaman zaman yengesinin tuzağına düştüğü olmuştu. Fakat bunlara bir kez olsun öfkelenmemişti. Başka bir zaman olsa bu defaki hileyi de sıkıcı denebilecek bir saçmalık olarak yorumlayabilir ve gülüp geçebilirdi. Sadece bununla da kalmazdı. Eğer kendisi evlenme niyetinde olsa bu hilelere başvurur, kendi yeteneğiyle tebrik edilesi bir komedi yaratarak bir ömür kendisiyle

dalga geçme mutluluğunu yaşayabilirdi. Ancak yengesinin, Daisuke'nin babası ve ağabeyiyle gizli bir anlaşma yaparak yavaş yavaş onu böylesi bir oldubittiye getirdiğini düşününce bunu, sadece gülünecek bir olay olarak değerlendirmedi. Daisuke, yengesinin bu olayla ilgili ileride ne işler çevirebileceğine akıl erdiremezdi. Çünkü ailesinde böylesi planlara ilgisi olan sadece yengesiydi. Eğer yengesi bunu kafasına takar ve Daisuke'ye baskı yapmaya devam ederse, sonunda aileden uzaklaşmak zorunda kalacağı korkusu Daisuke'nin aklının bir köşesinde duruyordu.

Oyun bittiğinde saat on bire yaklaşıyordu. Dışarı çıktıklarında rüzgâr tamamen dinmişti ve ne ay ne de yıldızların göründüğü bu sessiz gecede lambalar ortalığı çok az aydınlatıyordu. Vakit bir hayli geç olduğundan bir kafede sohbet edecek zaman kalmamıştı. Diğer üçünü almaya araba gelmişti ama Daisuke kendine bir rikşa çağırmayı sorumsuzluğundan unutmuştu. Bir an önce dönmek istediğinden yengesinin teklifini geri çevirdi ve kafenin önünden trene bindi. Sukiya Köprüsü durağında tren değiştirmeyi düşündü. Karanlık yolda sırtında çocukla karşıdan gelen bir kadın çekinerek yaklaştı. Karşı taraftan iki üç tren geçti. Raylar ile Daisuke arasında taşlar ve toprak yığını şeklinde, set tarzında bir yükselti vardı. Daisuke yanlış tarafta durduğunu o anda yeni fark etmişti.

"Hanımefendi, eğer trene binecekseniz bu taraf değil. Karşı taraf," diye kadına seslendi ve yürüdü. Kadın teşekkür ederek onunla birlikte ilerledi. Daisuke gecenin karanlığında yoluna devam etti. On dört on beş dakika boyunca sol tarafına hendeğin sınırını alarak ilerleyince nihayet durağın olduğu tabelayı gördü. Kadın orada Kandabaşi yönüne gi-

den trene bindi. Daisuke ters yöne doğru giden Akasaka yönündeki trene tek başına bindi.

Trendeyken uyku bastırdı ama uyuyamadı. Ortalıkta dolanırken bile, o gece uykuya dalmak için ne gibi sorunlar yaşayacağını tahmin ediyordu. Sık sık yorgun olmasına ve gün ışığının sunduğu her şeye karşı kayıtsızlıkla boğuşmasına rağmen, bilinmeyen bir heyecan onu kuşatacak ve istediği gibi sakin bir gece geçirmesini engelleyecekti. Gün boyunca zihninde sırayla iz bırakan renkler, kronolojiye veya şekle bakılmaksızın bir anda titreşti. Ve hangi renklerin veya hangi etkinliklerin olduğunu tam seçemiyordu. Gözleri kapalıyken, eve döndüğünde tekrar viskinin yardımına başvurmaya karar verdi.

Bu düzensiz, parlak renk akışı, kaçınılmaz olarak bir yansımayı, Miçiyo'nun yansımasını getirdi. Ve orada Daisuke bir cennete gelmiş gibi hissetti. Ama bu sığınak kendini onun gözüne açıkça yansıtmıyordu. Bunu sadece kalbinin ritmiyle algıladı. Miçiyo'nun yüzünün, tavırlarının, sözlerinin, kocasıyla ilişkisinin, hastalığının – kısacası, tüm durumunun tam da onun beğenisine uygun bir varlık oluşturduğunun keşfinden başka bir şey değildi bu.

Ertesi gün Daisuke, Tacima'daki bir arkadaşından uzun bir mektup aldı. Bu arkadaş mezun olduktan hemen sonra memleketine dönmüş, o zamandan beri Tokyo'ya gelmemişti. Tabii ki dağların ortasında yaşamayı düşünmemişti ama ebeveyn emirleri onu memleketine hapsetmişti. Yine de yaklaşık bir yıl boyunca babasına galip geleceğini ve Tokyo'ya döneceğini baş belası olacak kadar yazmaya devam etmişti. Son zamanlarda, sonunda istifa etmiş gibi görünüyordu ve artık huysuz huysuz sözlenmiyordu. Ailesi

bölgede köklü bir aileydi ve görünüşe göre asıl işi atalardan kalma ormanda ağaç kesmek idi. Bu son mektubunda günlük hayatını ayrıntılı olarak anlatmıştı. Sonra şaka yollu, aşırı ciddi bir dille, bir ay önce belediye başkanı seçildiğini ve yıllık üç yüz yen maaş alma statüsüne ulaştığını duyurmuştu. Kendisini bazı arkadaşlarıyla karşılaştırarak, doğrudan üniversiteden bir ortaokul öğretmeninin en az üç kat daha fazla kazanacağını yazmıştı.

Bu arkadaşı, memlekete döndükten sonra bir yıl içinde Kyoto eteklerinde yaşayan zengin bir adamın kızıyla evlenmişti. Bu da, elbette ailesinin isteği üzerine olmuştu. Kısa bir süre sonra çocukları doğdu. Evlendiğini söylemek dışında eşiyle ilgili hiçbir şey yazmamıştı ama çocuğunun doğup büyümesi konusuna ilgi gösteriyor gibi görünüyor, zaman zaman Daisuke'yi gülümseten bilgiler veriyordu. Daisuke bunları her okuduğunda, çocuğu konusunda memnuniyet duyan arkadaşının hayatını gözlerinin önünde canlandırırdı. Ayrıca, çocuk sahibi olduktan sonra onun eşine olan duygularının ilk evlendiği dönemlerle kıyasladığında, ne kadar değiştiğini merak ederdi.

Arkadaşı bazen kurutulmuş balık, kurutulmuş cennet hurması gönderirdi. Daisuke de hediyeler karşılığında genellikle yeni yayımlanmış Batı edebiyatı kitapları gönderirdi. Bunun üzerine o da cevap olarak, bu kitapları keyifle okuduğunu kanıtlayacak türden eleştirilerini mutlaka eklerdi. Ancak bu uzun sürmedi. Sonunda kitapların ulaştığına dair bir teşekkür notu bile gelmez oldu. Daisuke, kendisi özellikle sorduğunda, kitaplar için minnettar olduğu yanıtını vermişti. Okuduktan sonra teşekkürlerini belirtmeyi düşünmüş ancak zaman geçivermişti. Aslında henüz oku-

mamıştı. Okumaya zaman bulamamaktan ziyade okumak istemediğini itiraf etmişti. Doğrusunu söylemek gerekirse, okusa da anlamamaya başladığını belirten bir yanıt gelmişti. Bunun üzerine Daisuke kitap göndermeyi bırakmış, onun yerine yeni oyuncaklar alıp göndermişti.

Daisuke, arkadaşının mektubunu tekrar zarfa koyarken bir zamanlar aynı hayat görüşünü paylaştığı eski arkadaşının o zamanlardaki görüşleriyle hiç uyuşmayan bir düşünce yapısına sahip olduğunu, hayatın gerçekleriyle karşılaştığını acı bir şekilde öğrenmişti. Ardından iki farklı notanın hayatın titreşimleriyle nasıl yankılandığını karşılaştırmıştı.

Bir teorisyen olarak Daisuke, arkadaşının evliliğini kabul ediyordu. Sadece ağaçları ve vadileri olan dağlarda yaşayan bir adamın, ebeveynlerinin seçtiği bir eş alarak güvenliğini sağlamak istemesinin doğanın bir ilkesi olduğunun farkındaydı. Aynı mantıkla, kentliler için tüm evliliklerin talihsizlik olacağı sonucuna vardı. Bunun nedeni, şehrin bir insan vitrininden başka bir şey olmamasıydı. Daisuke, önermesinden bu sonuca varmak için şu yolu izlemişti:

Daisuke, ruh güzelliği ile beden güzelliğinin farklı olduğunu düşünen bir adamdı. Her çeşit güzellikle bağlantı kurabilme fırsatını elde edenlerin ise şehirlilere verilmiş bir hak olduğu görüşündeydi. Her çeşit güzellikle kurulan bağlantı, bir insanın ruhunu A noktasından B noktasına, B noktasından C noktasına ulaştırmıyorsa o kişinin kıymet bilmekten yoksun, cansız biri olduğu sonucuna varmıştı. Bunun kendi deneyimlerinden öğrendiği tartışılmaz gerçekler olduğuna inanıyordu. Bundan, şehirde yaşayan tüm erkek ve kadınların, koşullara göre, birbirlerine olan çekiciliklerinde öngörülemeyen değişikliklere maruz kaldık-

ları sonucuna vardı. Bunun doğal bir sonucu olarak, halk arasında "sadakatsizlik" olarak adlandırılan şeyin tehdidi altında olan bir evliliğin tarafları, geçmişte meydana gelen talihsizliklere maruz kalıyorlardı sürekli. Daisuke, yüksek duyarlılıkları ve geniş kapsamlı temas özgürlüğü nedeniyle geyşaları göze çarpan kentliler olarak seçti. Kim bilebilirdi bir ömür boyunca içlerinden bazılarının sevgilileri ne sıklıkla değiştirdiğini? Tüm şehirliler geyşa değil miydi, sadece daha az derecede? Bu gün ve çağda ölümsüz aşka övgüler söyleyen herkes Daisuke'nin tahminine göre ilk dereceden ikiyüzlü sınıfına aitti.

Düşüncelerini bu kadar ileri götürdüğünde, Miçiyo'nun şekli aniden kafasının içine sürüklendi. Sonra, hesaplamalarından bir faktörü atlayıp atlamadığını merak etti. Ama ne kadar denerse denesin onun ne olabileceğini keşfedemiyordu. Bu durumda, kendi mantığına göre Miçiyo'ya karşı beslediği duygular geçici bir hayalden başka bir şey değildi. Zihni bunu olduğu gibi kabul etti. Ama kalbi bunu bir kesinlik olarak kabul etmeye cesaret edemedi.

12

Daisuke, yengesinin baskısından korkuyordu. Miçiyo'nun çekim gücünden de korkuyordu. Yazın sıcağından bir yerlere kaçmak için henüz erkendi. Tüm eğlencelere karşı ilgisini yitirmişti. Ne okuduğunu anlamadığı gibi siyah harflerin üzerine düşen gölgesini de artık tanıyamıyordu. Sessizce düşüncelere daldığında bu düşünceler onu daha fazla çıkmaza itiyor, ortaya çıkanların sadece ürkütücü şeyler olduğunu görüyordu. Sonunda hatırına getirmek zorunda kalmasından da korktu. Daisuke, yorulan zihnini toparlayabilmek için bir süre seyahate çıkmanın iyi olabileceğini düşündü. İlk olarak babasının yazlığına gitmeye karar verdi. Ancak Tokyo'dan gelecek baskıları tahmin edince Uşigome'de olmanın pek de bir şeyi değiştirmeyeceği kanısına vardı. Daisuke bir seyahat rehberi kitabı aldı ve gidebileceği yerleri araştırdı. Fakat yeryüzünde gidebileceği hiçbir yer yokmuş gibi geldi ona. Fakat zor da olsa bir yerlere gitmesi gerekiyordu. Bunun aslında kapsamlı hazırlıklar gerektirmediğine karar verdi. Daisuke trene binip Ginza'ya gitti. Hafif rüzgârlı bir öğleden sonrasıydı. Şinbaşi pazarında şöyle bir

dolaşıp geniş caddede yürüdükten sonra Kyobaşi'ye doğru indi. Karşısındaki evler o sırada Daisuke'nin gözüne bir boyama kitabındaki iki boyutlu arka plan manzaraları gibi göründü. Çatıların hemen üzerinde mavi gökyüzü vardı.

Daisuke, Çin eşyalarının satıldığı iki üç dükkânda dolaştı, gereken malzemeleri aldı. Aldıkları arasında nispeten pahalı bir parfüm de vardı. Şiseido'da diş macunu alacakken her ne kadar kabul etmek istemese de genç bir satıcı kendi kullandığı ev yapımı ürünü çıkarıp ısrarla kullanmasını tavsiye etti. Daisuke yüzünü buruşturarak dükkândan çıktı. Paketleri kolunun altına alarak Ginza'nın ücra yerlerine kadar geldi, oradan Daikongaşi'de dolaşıp Kacibaşi'den Marunouçi'ye gitmeye niyetlendi. Nereye gideceğine karar veremeden batıya doğru yürürken bunun sıradan bir tatil olabileceğini düşündü. Yorulduğu için bir rikşaya binmek istedi ama hiçbir yerde bir tane bulamayınca tekrar trene binip geri döndü.

Eve girdiğinde, kapının önünde Seitarō'nun olduğunu tahmin ettiği ayakkabılar düzgünce kenarda duruyordu. Kadono'ya gelenin Seitarō olup olmadığını sorduğunda, "Evet öyle, sizi bekliyor," yanıtını aldı. Daisuke hemen çalışma odasına geçti. Seitarō, Daisuke'nin kullandığı büyük sandalyeye oturmuş Alaska coğrafi keşifleriyle ilgili bir kitap okuyordu. Masanın üzerinde soba mancu* tatlısının yanında çay tepsisi duruyordu.

Daisuke, "Seitarō, o ne, ben evde yokken gelip ziyafet çekiyorsun öyle mi?" dediğinde, Seitarō gülerek kitabı cebine koyup sandalyeden kalktı.

---

* Kara buğday unu ile yapılan ve içinde tatlı fasulye bulunan bir çeşit hamur tatlısıdır. *–çn*

"Orada öyle durmak istiyorsan dur tabii," dedi ama Seitarō duymazdan geldi.

Daisuke, Seitarō'yu yakalamışken her zamanki gibi sataşıyordu. Seitarō, kabuki izlerken amcasının kaç kere esnediğini saymıştı. Şimdi de, "Amca, ne zaman evleniyorsun?" diye yine son zamanlardaki sorulardan birini yöneltti.

O gün Seitarō babasının yönlendirmesiyle amcasının evine gitmişti. Söylediğine göre, ertesi gün saat on bire kadar Daisuke'nin eve gelmesini ifade etmişlerdi. Daisuke, babası ve ağabeyi tarafından eve çağrılmaktan hoşlanmazdı. Seitarō'ya dönerek yarı sinirli bir vaziyette, "Bu da ne, bu kadarı fazla olmuyor mu? Ne için olduğunu bile söylemeden ayağına çağırmak!" dedi.

Seitarō sırıtıyordu. Daisuke bunu söyledikten sonra konuyu değiştirdi. Gazetedeki geçen günkü iki sumo maçının sonuçlarından bahsettiler.

Daisuke, "Akşam yemeğini ye de öyle git," dedi ama Seitarō okulda yediğini söyleyerek teklifi geri çevirdi, eve döneceğini söyledi. Gitmeden önce, "Amca, o hâlde yarın gelmeyecek misin?" diye sordu. Daisuke gönülsüzce, "Hı? Bilemiyorum. Amcam tatile gidebilirmiş der misin eve döndüğünde?" dedi.

Seitarō, "Ne zaman?" diye tekrar soruyla karşılık verince Daisuke, "Yarın ya da ertesi gün," diye yanıtladı. Seitarō bunun üzerine ikna olmuş gibi giriş kapısında, çıkmak üzere ayakkabıların olduğu yere doğru gitti. Sonra arkasını dönüp bir anda, "Nereye gideceksin?" diyerek Daisuke'ye baktı. Daisuke, "Nereye gideceğimi henüz bilmiyorum. Kafama göre gezeceğim," deyince Seitarō yine sırıtarak evden ayrıldı.

Daisuke, "Hemen bu akşam çıkmalıyım," diye düşünerek Kadono'ya seyahat çantasını getirttirdi. İçine kişisel eşyalarını yerleştirdi. Kadono biraz merak edip Daisuke'nin çantasının içine baktı ayakta dikilirken. "Yardım edeyim mi?" diye de sordu.

Daisuke, "Hiç gerek yok," diye reddetti ve paketinden çıkardığı parfüm şişesini aldı, poşetini yırttı, kapağını çıkardı ve burnuna götürdü.

Kadono kendi odasına yollandı. İki üç dakika sonra geri geldi ve, "Sensei, rikşa çağrılacak mı?" diye sordu.

Daisuke seyahat çantasını önüne koydu kafasını kaldırdı. "Hımm, biraz bekle," dedi.

Bahçeye göz attığında havanın hafif karardığını gördü. Daisuke dışarı bakarken, "Yarım saat içinde gideceğim yere karar vermeliyim," diye düşündü. Uygun saatte olan bir trene binip götürdüğü bir yerde inmeyi, ertesi güne kadar orada konaklayıp yeni bir kaderin kendisini bir yerlere sürüklemesini beklemeyi aklından geçiriyordu. Tatil için harcayacak yeterli parası elbette yoktu. Daisuke'nin bütçesi orada ancak bir hafta kalabilmesine müsaade edecek kadardı. Fakat böyle detaylara kafa yormamaya karar verdi. Zorda kalırsa eve para almaya gidebilirdi. Bu tatil planı birçok şeyden kaçmayı hedefleyen bir eylem olduğu için önceliği pek de lüks bir yer olmamalıydı. Keyfine göre çantasını sırtlayıp bir gün boyunca gezinti yapmanın bile iyi bir fikir olabileceği kanaatine vardı.

Yine seyahat rehberini önüne açıp dikkatle inceledi fakat karar verme aşamasına gelince aklı tekrar Miçiyo'ya takıldı. Ayrılmadan önce bir kez nasıl olduğuna bakıp ardından Tokyo'dan ayrılsam diye düşündü. Bavulunu gece

hazırlayıp ertesi sabah erkenden çıkmaya karar verdi. Acele adımlarla girişe çıktı. Sesleri duyan Kadono koşarak geldi. Daisuke üzerine gündelik kıyafet giymişti. Uzanıp askıdan şapkasını aldı.

Kadono şaşkın bir ifadeyle, "Tekrar çıkıyor musunuz? Bir şeyler almaya, değil mi? İsterseniz ben alıp gelebilirim," dedi.

"Bu akşam gitmiyorum," diyen Diasuke evden çıktı. Dışarıda hava çoktan kararmıştı. Muhteşem gökyüzünde yıldızlar, her yerde gölgesini artırarak ilerliyor gibi görünüyorlardı. Rüzgâr kollarında hoş bir esinti yarattı. Ancak uzun bacaklarıyla hızlı adımlarla ilerleyen Daisuke iki üç sokak yürüdükten sonra alnındaki teri fark etti. Kafasından şapkasını çıkardı. Gecenin nemi kafasına vururken şapkasıyla arada kendini serinleterek yürüdü.

Hiraoka'nın evinin yakınlarına geldiğinde, bir insan silueti yarasa gibi oraya buraya hareket ediyordu hafifçe. Çitlerin arasından sadece Batı tarzı lambaların aydınlığı yansıyordu. Miçiyo bu ışığın altında gazetesini okuyordu.

"Bu saatlerde gazete mi okursun?" diye sordu, o da ikinci kez okuduğunu söyledi.

Daisuke, döşeği eşiğe doğru getirip vücudunu verandadan yarı sarkıtarak sürgü kapıya yaslandı. "O kadar vaktin var mı?" diye sordu.

Hiraoka yoktu. Miçiyo kaplıcadan az önce döndüğünü söyledi. Yelpazesi dizlerinin yanında duruyordu. Yanaklarında her zamanki gibi pembelik vardı.

"Birazdan gelir, rahatına bak," diyerek çay koymak üzere oturma odasına geçti. Saçlarını Batı tarzında toplamıştı.

Hiraoka, Miçiyo'nun dediği kadar erken dönmedi. Her zaman böyle geç mi kalır diye sorunca, gülerek "Evet," diye

yanıtladı. Daisuke bu gülümsemenin içinde bir çeşit yalnızlık olduğunu fark edince gözlerini dikerek Miçiyo'ya baktı. Miçiyo bir anda yelpazesini alıp kollarının altını serinletti.

Daisuke, Hiraoka'nın ekonomik durumunu merak ediyordu. Doğrudan, son zamanlarda geçim masrafları konusunda sıkıntı yaşayıp yaşamadıklarını sordu. Miçiyo öyle olduğunu söyleyerek az önceki gibi gülümsedi. Daisuke hemen cevap vermeyince, "Sana da öyle mi geldi?" diye bu defa karşı taraftan bir soru geldi. Ardından elindeki yelpazeyi bir kenara bırakıp Daisuke'nin önüne doğru ince narin parmaklarını açarak gösterdi. Bu parmaklarda ne Daisuke'nin hediye ettiği yüzük ne de başkası tarafından verilen bir yüzük vardı. Hatırasının imgesini her zaman kalbinde taşıyan Daisuke, Miçiyo'nun ne demek istediğini anlamıştı. Miçiyo elini çekerken yüzü kızardı.

"Yapacak bir şey yok, beni affet," dedi. Daisuke hüzünlü hissetti.

Daisuke, o akşam saat dokuz gibi Hiraoka'nın evinden ayrıldı. Ayrılmadan önce cüzdanının içinde olan şeyi çıkarıp Miçiyo'ya uzattı. O sırada aklından pek çok düşünce geçiyordu. Öncelikle kimonosunun cebindeki cüzdanı sakince açmış, içindeki parayı hiç saymadan avuçlayıp, "Bunları sana veriyorum, sen kullan," diyerek Miçiyo'nun önüne bırakmıştı.

Miçiyo tereddüt ederek kısık sesle, "Ah, hayır, yapma," derken iki elini vücuduna koydu. Ancak, Daisuke ellerini çekmedi.

"Yüzüğü kabul ediyorsan, bunları da kabul edebilirsin. Aynı şey. Bunları da kâğıt yüzük olarak düşün ve al."

Daisuke gülümseyerek söyledi bunları. Miçiyo ise bu

çok fazla olur diyerek tereddüt etti. Daisuke, "Hiraoka duyarsa sana kızar mı ki?" diye sordu. Miçiyo ona kızar mı yoksa onaylar mı bilemiyordu o yüzden kararsız kalmaya devam etti. Daisuke, "Hiraoka eğer kızacaksa sessiz kalman daha iyi olur," diye akıl verdi. Miçiyo elini henüz paraya uzatamamıştı. Daisuke de verdiği parayı asla geri almazdı. Yanına doğru yaklaşıp avuçlarını Miçiyo'nun kalbine doğru yaklaştırdı. Aynı anda yüzünü de yaklaştırarak kısık sesle, kararlı bir şekilde, "Sorun değil, o parayı al," dedi. Miçiyo çenesini yakasına doğru gömer gibi yaptı ve geri doğru çekilerek sessizce sağ elini öne doğru uzattı. Paralar elinin üstüne düştü. O sırada, Miçiyo'nun uzun kirpikleri iki üç kez birbirine çarptı. Ve avuçlarına düşen parayı kuşağının içine yerleştirdi.

Daisuke, "Tekrar gelirim. Bay Hiraoka'ya selamlar," diyerek çıktı. Kestirmeden geçip ara sokağa indiğinde hava iyiden iyiye kararmıştı. Daisuke güzel bir rüya görmüş gibi gecenin karanlığını delercesine yürüdü. Aradan yarım saat geçmeden kendi evine ulaşmıştı. Fakat içeri girmek istemedi. Gökyüzündeki yıldızları seyrederek sessizlik içindeki kasabada dolaştı. Sabaha kadar dolaşsa bile yorulmayacakmış gibi hissediyordu. Sonunda tekrar evinin önüne geldi. İçerisi sessizdi. Kadono ve yaşlı teyze oturma odasında sohbet ediyorlardı.

Kapıdan girer girmez, "Epey geç oldu, sensei, ama yarın saat kaç treniyle gideceksiniz?" diye bir soruyla karşılaştı.

Daisuke tebessüm ederek, "Yarın da iptal," diye yanıtlayıp kendi odasına geçti. Yatağı serilmişti. Daisuke, az önce kutudan çıkardığı parfümü eline alıp yastığının üstüne bir kez sıktı. Fakat nedense bu ona yeterli gelmedi. Şişeyi eli-

ne alıp odanın dört bir köşesine bir iki kez sıktı. Bundan tatmin olunca beyaz yukatasını* giyip yeni, hafif yorganın altına girdi. Ardından gül kokularının arasında uyuyakaldı.

Uyandığında güneş yükselmişti, altın renkli titrek ışıklarını verandaya yansıtıyordu. Yastığının ucuna iki adet gazete bırakılmıştı. Kadono'nun ne pencereyi açtığının ne de gazete alıp getirdiğinin farkına varmıştı. Daisuke bir kere gerildi ve kalktı. Banyoda keselenirken, biraz üzgün bir hâlde Kadono çıkageldi. "Ağabeyiniz Aoyama'dan sizi görmeye gelmiş," dedi. Daisuke de, "Hemen geliyorum," diye yanıtlayıp vücudunu güzelce kurulamaya başladı. Oturma odası neredeyse hiç temizlenmezdi ama Daisuke çabuk davranmasının bir anlamı olmadığını düşündü, bu yüzden acele etmeden her zamanki gibi saçlarını ayırıp tıraş olduktan sonra yavaş yavaş oturma odasına döndü. Oradaki masaya oturmak içinden gelmedi. Ayaktayken çayını yudumlayıp havluyla bıyığını sildikten sonra kenara doğru attı ve hemen misafir odasına geçti.

"Aaah, ağabey!" diye selam verdi. Ağabeyi her zamanki gibi koyu renkteki ateşi sönmüş purosunu parmaklarının arasında tutarken sakin sakin Daisuke'nin gazetesini okuyordu. Daisuke'yi görür görmez, "Bu odada pek güzel bir koku var gibi ama senin saçlarından mı geliyor ki?" diye sordu.

"Ben içeri gelmeden önce de vardı ama, değil mi?" diye yanıtlayıp önceki gece parfüm sıktığından bahsetti.

Ağabeyi sakince, "Epey şık olmuş," dedi.

Seigo, Daisuke'ye pek uğramazdı. Nadiren uğradığın-

---

* Yukata, kimono tarzında olup, pamuklu kumaştan üretilen günlük giyime uygun bir çeşit Japon kıyafetidir. –*çn*

daysa mutlaka gelmesini gerektiren bir işi olurdu. Ayrıca işi biter bitmez hemen dönerdi. "Bugün de mutlaka bir işi vardır kesin," diye düşündü Daisuke. Bunun, dün Seitarō'yu güzelce atlatmasına karşılık bir hareket olabileceğini tahmin etti. Beş altı dakika sohbet ettikten sonra ağabeyi nihayet asıl konuya geldi: "Dün akşam Seitarō eve döndüğünde amcam yarından itibaren seyahate gidiyormuş deyince çıkıp geldim."

Daisuke sakince, "Evet, aslında bu sabah saat altı civarında çıkayım diye düşünüyordum," diye cevap verdi.

Ağabeyi ciddi bir ifadeyle, "Saat altıda kalkabilecek kadar erken uyanan biri olsaydın, ben de özellikle Aoyama'dan bu saatte çıkıp gelmezdim," dedi. Ne için geldiğini sorduğunda ise tahmin ettiği gibi onu rahatsız edecek aynı meseleden başka bir şey değildi. Hemen bugün Bay Takagi'yi ve Sagava'nın kızını kesin yemeğe çağıracakları için Daisuke de katılsın diye babası talimat vermişti. Ağabeyinin söylediğine göre, akşam Seitarō'nun ilettiği haberi duyduğunda babasının morali bir hayli bozulmuştu. Umeko bu duruma üzülmüş, Daisuke çıkmadan onu yakalayıp tatili erteletebileceğini söylemiş. Ağabeyi onu engellemiş gibi görünüyordu.

"Bu gece çıkarım dese bile şimdi çantası önünde anca düşünüyordur. Yarın olsun da bir bakalım, kendi hâline bırakırsak zaten dönüp gelecektir diyerek ablanı sakinleştirdim," diyen Seigo gayet sakindi.

Daisuke giderek sinirlendi, "O hâlde beni kendi hâlime bırakıp da görseydiniz ne oluyor," dedi.

"Fakat kadınlar tez canlı oldukları için babam kötü oldu diye sabah bu saatte gelmemi istedi," diyen Seigo'nun hiç

de bu durumu garipsemiş gibi bir hâli yoktu. Elbette rahatsız edici bir ifadeyle Daisuke'ye bakıyordu. Daisuke gidip gitmeyeceğine dair hiçbir yanıt vermedi. Fakat ağabeyine karşı da Seitarō'ya yaptığı gibi meseleyi geçiştirebilecek cesareti yoktu. Dahası yemek teklifini geri çevirip tatile çıksa bile maddi olarak bunu karşılayamazdı. Artık ağabeyiyle, yengesiyle hatta babasıyla konuşmadan içinden çıkamayacağı bir köşedeydi; kısacası muhaliflerden biriydi. Böylece Takagi ve Sagava'nın kızı hakkında tarafsız bir değerlendirme yapmaya başladı. Takagi ile on yıl kadar önce sadece bir kez karşılaşmıştı ancak garip bir şekilde bir yerlerden gözü ısırmış, kabuki izlerken gözüne iliştiğinde, "Acaba o mu?" diye düşünmüştü. Buna karşın Sagava'nın kızının daha önce sadece fotoğrafını görmüş olmasına rağmen gerçeğini gördüğünde bile hiç kafasında canlandıramamıştı. Fotoğraf tuhaf bir şeydir. Önce birini tanıyıp ardından fotoğraftan onun kim olduğuna karar vermek daha kolayken, tam tersine fotoğrafa bakıp gerçekte görünce tanımak çok daha zordur. Felsefi açıdan bu, bir ölümden bir hayat doğmasının mümkün değilken, hayattan ölüm sürecine geçişin doğal düzen olduğu gerçeğine benzer.

"Ben böyle düşünüyorum," dedi Daisuke.

Ağabeyi, "Tabii," diye yanıtladı ancak pek de etkilenmişe benzemiyordu. Purosu gittikçe küçülmüş, bıyığı alev alıyormuşçasına pervasızca dumanı üflerken, "O hâlde, bugün mutlaka tatile çıkmana gerek yok herhalde?" diye sordu.

Daisuke, "Gerek yok," demek zorunda kaldı.

"Öyleyse bugünkü yemeğe gelsen iyi olur."

Daisuke mecburen, "Olur," dedi.

"Tamamdır. Ben buradan sonra bir başka yere daha uğ-

rayacağım, vaktinde gel," derken her zamanki gibi acelesi var görünüyordu. Artık pes ettiğine göre, Daisuke ne olduğunu umursamadığını hissetti ve kardeşinin istediği gibi cevap verdi.

Bunun üzerine ağabeyi birden, "Neler oluyor? Bu kızla evlenmek istemiyor musun? Evlensen iyi olmaz mı? Hoşuna gitmesini beklediğin bir kadın arıyorsan, Genroku Dönemi'ndeki yakışıklılar gibi komik duruma düşersin. O dönemin ıstırap dolu bir aşkın içinde kıvranan insanları gibi mi oldun sen de yoksa? Her neyse, nasıl biliyorsan öyle yap ama büyüklerini de fazla sinirlendirme!" diyerek oradan ayrıldı.

Daisuke odasına geri döndü ve kardeşinin uyarısını düşünüp taşındı. Aslında evlilik konusunda ağabeyi ile aynı görüşleri paylaştığını kabul etmek zorunda kaldı. Bu nedenle, onu evliliğe teşvik edecek olan Seigo, aslında onu rahat bırakmalıydı; Daisuke böylece kardeşinden tam tersi bir sonuca vardı, kendi bilincine uygun bir sonuç.

Ağabeyinin söylediğine göre, Sagava'nın kızı, amcası tarafından Tokyo'ya uzun zaman sonra ilk kez bir ziyaret esnasında uğramış ve iş ile gezi bir araya getirilmişti. Amcalarının işi halledildiğinde, tekrar eve götürülecekti. Babasının bu fırsattan çıkarlarını daimi olarak artırmak için yararlanıp yararlanmadığı ya da son seyahati sırasında bu fırsatı yaratmak için inisiyatifi ele alıp almadığı Daisuke için önemsiz görünüyordu. O insanlarla aynı sofrada oturduğu ve yemeğini zevk alıyormuş gibi yediği sürece sosyal sorumluluklarını yerine getirmiş olurdu. Daha ileri adımlar gerekli olursa, o zaman bir çözüm araması gerektiğine karar verdi; şu an bu, onun için açık olan tek yoldu.

Daisuke, teyzeyi çağırıp kıyafetini hazırlamasını istedi. Can sıkıcı olsa da iyi niyetini göstermek için ailesinin armasıyla süslenmiş olan yazlık haorisini giydi. İnce hakama olmadığı için eve gittiğinde babası ya da ağabeyininkilerden birini giymeye karar verdi. Daisuke gergin biri olmasına rağmen çocukluktan gelen bir alışkanlıkla insan arasına karışma konusunda pek de sıkıntı yaşamazdı. Ziyafetler, davetler, uğurlama gibi fırsatlar olduğunda genellikle katılırdı. Bu nedenle bir yerde gördüğü birinin simasını çoğunlukla hatırlardı. Bunlar arasında kontlar, vikontlar gibi genç asilzadeler de bulunurdu. Böylesi insanlar arasına girip bu insanlar ile ilişki kurma konusunda herhangi bir kazanç ya da kayıp hissetmezdi. Tavırları ve konuşmaları nereye giderse gitsin hep aynıydı. Dışarıdan bakınca, bu noktada ağabeyi Seigo'ya epey benziyordu. Bu nedenle, onu çok iyi tanımayan insanlar bu kardeşlerin huylarının tamamen aynı olduğuna inanırlardı.

Daisuke, Aoyama'ya vardığında saat on biri beş geçiyordu fakat misafirler henüz gelmemişti. Ağabeyi de henüz dönmemişti. Yengesi güzelce hazırlıkları yapmış, salonda oturuyordu. Daisuke'yi görünce, "Siz de çok kabasınız. Beni bir kenara itip tatile gitmek ha!" diye hemen iğneledi. Umeko bazen mantıksız davranırdı. Şimdi de kendisinin Daisuke'yi bir kenara itiyor olduğunu hiç fark etmeden söyleyivermişti. Bu durum Daisuke'ye samimi geldiğinden hemen yanına oturup Umeko'nun görünüşünü falan övmeye başladı. Babasının içeride olduğunu duymuştu ama özellikle yanına gitmemişti. Israr edilince de son derece sıradan bir ifadeyle, "Misafirler gelince babama haber vermeye içeri giderim. O zaman saygılarımı falan sunarım, olur mu?"

dedi. Her zamanki gibi çenesi açılmıştı fakat Sagava'nın kızıyla ilgili tek kelime dahi etmedi. Umeko ne yapıp edip sohbeti oraya getirmeye çalıştı. Daisuke bunu açıkça fark etmişti. Bu nedenle bilmiyormuş numarası yaparak karşısındakini gıcık etti.

O sırada beklenen misafirler gelince Daisuke daha önce söylediği gibi içeriye babasını çağırmaya gitti. Babası bu haber üzerine, "Öyle mi?" diyerek hemen ayağa kalktı. Daisuke'ye tek laf edecek vakti olmamıştı. Daisuke çıkınca sırtına hakamayı geçirdi, ardından misafir odasına geçti. Misafirler ile evdekiler orada karşılaştı. İlk sohbet, Daisuke'nin babası ile Bay Takagi arasında başladı. Umeko, ağırlıklı olarak Sagava'nın kızıyla konuşuyordu. O sırada ağabeyi üzerinde sabah çıktığı kıyafetleriyle sessizce içeri girdi.

"Ah, epey geciktim," diye misafirlere doğru selam verip yerine oturunca Daisuke'ye doğru dönerek, "Epey erkencisin," diyerek kısık sesle laf attı.

Yemek için oturma odasının yanındaki oda kullanılmıştı. Daisuke kapının açık olduğu aradan beyaz masa örtüsünün köşesinden çarpıcı renkleri görünce, akşam yemeğinin Batı tarzında hazırlandığını anladı. Umeko bir an sandalyeden kalkıp yan odanın girişini kontrol etmeye gitti. Bu babasına yemek hazırlıklarının tamamlandığını haber vermek içindi.

"O zaman, hadi buyurunuz!" diyen babaları ayağa kalktı. Takagi de başıyla hafifçe eğilerek ayağa kalktı. Sagava'ların kızı da amcasının arkasından ayağa kalktı. Daisuke o sırada kızın belden aşağısının epey ince ve uzun olduğunu fark etti. Yemek sırasında Daisuke'nin babası ve Bay Takagi ortada birbirleriyle karşılıklı oturuyordu. Bay Takagi'nin

sağında Umeko, babasının sağında ise genç kız oturuyordu. Hanımlar karşılıklı oturdukları gibi Seigo ve Daisuke de karşılıklı oturuyordu. Daisuke, baharat standının biraz çaprazından kızın yüzüne bakmıştı. Yanakları ve rengi pencereden yansıyan güneş ışınlarına maruz kalmış, burnunun kenarında koyu bir gölge oluşmuştu. Öte yandan kulağının kenarları açık pembeydi. Küçük kulakları gün ışığı nüfuz ederken narin görünüyordu. Yüzünün aksine iri, siyah gözleri vardı. Bu iki zıtlıktan muhteşem hatların ortaya çıktığı yüzünün şekli epey yuvarlaktı.

Gelen kişi sayısı düşünülünce çok da büyük bir masada değillerdi. Odanın büyüklüğüyle kıyaslandığında elbette küçük denebilecek kadardı ancak bembeyaz masa örtüsünün üzeri dışarıdan toplanan çiçeklerle bezenmişti ve çatallarla bıçak güzelce parlıyordu.

Masadaki sohbet genellikle havadan sudan muhabbetlerden oluştu. İlk başta, bu bile fazla ilgi uyandırmadı. Bu gibi durumlarda, Daisuke'nin babası normalde en sevdiği resim, kitap ve antika konularını açardı. Ve eğer coşarsa, onlardan dilediğini depodan çıkarır, misafirinin önüne koyardı. Babası sayesinde Daisuke bu konuda az çok bilgi sahibi olmuş gibiydi. Ağabeyi de aynı nedenle ressamların isimlerini bilirdi. Ama bir resmin önünde durup "Ah bu resmi yapan kişi Qiu Ying* mi yoksa Ōkyo** mu," demekten öteye gitmezdiler. Yüz ifadesini hiç değiştirmediği için hiç de ilgilenmiş görünmezdi. Ne Seigo ne de Daisuke, bir eserin gerçekliğini tespit etmek için büyüteç kullanmamıştı. Ne de söz konusu resim ne olursa olsun, babalarının

* 1494-1552 yılları arasında yaşamış ünlü bir Çinli ressamdır. *–çn*

** Maruyama Ōkyo 1733-1795 yılları arasında yaşamış Edo dönemi ressamlarındandır. *–çn*

söylemeye alıştığı türden bir eleştiriyi hiç uygulamadılar; eski ustalar asla böyle dalgalar çizmediler, bu dalgalar öğretiyle çelişiyordu.

Babaları sohbeti biraz renklendirmek için, konuyu kendi ilgisinin olduğu alanlara çekmeye çalıştı. Ancak, sohbet her iki tarafın da muhabbet edebileceği bir yere geldiğinde, her iki taraf da pek ilgili gibi görünmediler. Sonunda, Daisuke'nin babası Takagi'ye hobilerinin ne olduğunu sordu. Takagi, özellikle bir hobisi olmadığı cevabını verdi. Görünüşe göre sohbetin çıkmaza girdiğine karar veren yaşlı adam, Takagi'yi oğullarına teslim etti ve bir süre konuşma çemberinin dışında kaldı. Seigo, Kobe'deki bir handan Nanko Jinja Mabedi'ne kadar uzanan meseleleri, akla gelen her şeyi anlatmayı sürdürdü. Ayrıca Sagava'nın kızı için doğal bir açıklık yarattı. Kız, konuşmayı gerekli kelimelerle noktalıyor, sonra hemen geri çekiliyordu. Daisuke ve Takagi önce Doşişa Üniversitesi'ni ele aldı, ardından Amerikan üniversitelerinin durumuna döndü. Sonunda Emerson ve Hawthorne isimleri gündeme geldi. Ancak Daisuke, sadece Takagi'nin bu konuda bilgiye sahip olduğunu tespit etti ve konuyu daha fazla dinlemeyi sürdürmedi. Böylece edebi sohbet, iki ya da üç yazar ve eser adının ortaya çıkması ve hiç gelişmemesi üzerine sona erdi.

Umeko başından beri durmadan konuşuyordu. Bu çaba ağırlıklı olarak tabii ki karşısındaki kızın çekingenliği ve sessizliğini kırmak içindi. Kız, nezaketinden Umeko'nun ardı arkası kesilmeyen sorularına cevap vermek zorunda kaldı. Ancak Umeko'nun kalbini olumlu yönde çarptıracak bir faaliyet neredeyse hiç olmamıştı. Sadece konuşur-

ken boynunu yana doğru eğme alışkanlığı vardı. Fakat bu, Daisuke'ye cilve yapmak diye yorumlanamazdı.

Genç kız, Kyoto'da eğitim almıştı. Müzikte ilk olarak koto* çalmayı öğrenmiş, ardından piyanoya geçmişti. Biraz keman da çalışmıştı ama parmaklarını kullanmakta zorlandığı için bu çalamamakla eşdeğerdi. Tiyatro izlemeye pek gitmezdi.

Umeko, "Geçen gün izlediğimiz kabuki sizce nasıldı?" diye sorduğunda, genç kız hiçbir yanıt veremedi. Daisuke bunu oyundan anlamamak olarak değil, oyunu küçümsemek olarak algıladı. Bu karşılığa rağmen Umeko, aynı soru hakkında konuşmaya, ilk oyuncu ve ikinci oyuncu ile ilgili yorumlar yapmaya devam etti. Daisuke, yengesinin yine mantıksız konuşmaya başladığını düşündü. Çaresizce yan taraftan, "Belki tiyatro sevmiyordur ama roman okumayı seviyor olabilir?" diye sorarak oyun konusunu kapattırdı.

Genç kız o anda ilk defa, bir anlığına Daisuke'ye doğru baktı. Fakat yanıtı alışılmışın dışında ve netti: "Hayır, roman da..."

Genç kızın bu yanıtı vereceğini bekleyen herkes hep bir ağızdan güldü. Takagi, genç kızın yerine açıklamaya çalıştı. Dediğine göre, genç kızın eğitim aldığı bir hanımın etkisiyle bazı noktalarda neredeyse bir püriten gibi eğitilmişti. Bu nedenle Takagi, onun çağın gerisinde olduğunu açıklayıp ardından eleştirisini ekledi. Tabii o anda hiç kimse gülmedi. Hıristiyanlık eğitimine pek iyi gözle bakmayan babaları, "Bu kadarı da kâfi," diyerek övdüğünü hissettirdi. Umeko, bu tarz bir eğitimin değerine dair hiçbir şey an-

* Japonya'ya özgü bir enstrümandır. Müzik aletleri içinde kanuna benzeyen bir şekli vardır. –*çn*

lamamıştı. Buna rağmen, "Gerçekten de öyle," diyerek hiç de ilgi alanına girmediği hâlde gereksiz konuşmuştu. Seigo, Umeko'nun sözlerinin pek de ağır bir etki bırakmaması için hemen konuyu değiştirdi.

"O hâlde İngilizceniz iyidir?"

Genç kız gülümsedi ve "hayır," diye yanıtladı.

Yemek bittikten sonra misafirler yeniden oturma odasına döndüler. Sohbete başladılar ama muhabbetin alevi bir mumun ötekini yaktığı gibi yeni konulara geçecek gibi durmuyordu. Umeko ayağa kalkıp piyanonun kapağını açarak, "Bir parça çalmaya ne dersiniz?" derken genç kıza baktı. Genç kız yerinden kımıldamadı.

Bu defa Daisuke'ye "O hâlde Dai-san, başlangıç olarak bir şeyler çal!" dedi. Daisuke insanlara çaldıklarını dinletecek kadar yetenekli olmadığını biliyordu. Fakat böyle bir mazeret karşısında ısrarcı yanıtlar geleceğinden, "Sen kapağı açık bırak. Ben bir ara bir şeyler çalacağım," diye yanıtlarken alakasız bir konuda konuşmaya devam etti.

Bir saat kadar sonra misafirler ayrıldı. Dört kişi arkalarından ön kapıya kadar çıktı. İçeri geldiklerinde babası, "Daisuke, eve dönmüyor henüz, değil mi?" diye sordu. Daisuke herkesin bir adım kadar gerisinde kalmıştı ve iki kolu köşeye değecek kadar gerinip kollarını uzattı. Ardından, kimsenin olmadığı misafir odası ve yemek odasını gezdikten sonra salona baktığında ağabeyi ve yengesinin karşılıklı bir şeyler konuştuklarını gördü.

"Hey, henüz dönemezsin. Babam seni görmek istediğini söylüyor. İçeri git," derken ağabeyi özellikle eğleniyor gibiydi. Umeko ise hafifçe gülüyordu. Daisuke hiçbir şey söylemeden kafasını kaşıdı.

Daisuke'nin tek başına babasının odasına gitmeye ce-

sareti yoktu. Bir şekilde ağabeyi ve yengesine birlikte gelmelerini söylemek istedi. Bunda da pek başarılı olamadığı için sonunda köşeye oturdu. Sonra evdeki uşak gelip, "Genç damadımız içeri teşrif ederlerse," diye davet etti.

"Tamam, hemen geliyorum," diye yanıtladı. Ardından ağabeyi ve yengesine dönerek şöyle bir fikir yürüttü: Kendisi tek başına babasıyla görüşürse adam ısrarcı bir ortam yaratabilir, kendisi de böyle bir ortama uymayacağı için özellikle yaşlı babasını sinirlendirebilirdi. Bu durumda ağabeyi ve yengesi sonrasında yorucu bir arabuluculuk faaliyetine girmek zorunda kalabilirlerdi. Böylesi daha da rahatsız edici olacağından birlikte gitmek daha iyi olabilirdi.

Ağabeyi herhangi bir konuda mantık yürütmekten hoşlanmayan bir adam olduğundan yüzünde isteksiz bir ifade belirmesine karşın, "O hâlde gidelim," deyip ayağa kalktı. Umeko da gülerek hemen kalktı. Üçü koridordan geçerek babalarının odasına gidip masumca oturdular.

Umeko, babalarının azarlamalarının Daisuke'nin geçmişine dokunmaması için konuşmayı ustaca yönetti. Sohbetin akışını mümkün olduğunca yeni ayrılan misafirlerin değerlendirilmesine yöneltti. Sagava'nın kızını çok sessiz, hoş bir kız olarak övdü. Babaları, Seigo ve Daisuke hepsi bu konuda hemfikir olduklarını ifade ettiler. Ancak ağabeyine göre, kız eğer gerçekten bir Amerikalı hanımefendi tarafından eğitildiyse, Batı tarzında biraz daha net olması gerekmez miydi? Daisuke sorunun makul olduğunu düşündü. Babası ve yengesi sessiz kaldı. Sonra Daisuke, sessizliğinin utangaçlığından geldiğini ve bu nedenle hanımefendinin eğitiminden gayet alakasız olduğunu açıkladı; muhtemelen Japonya'daki kadın-erkek sosyal ilişki standartlarıyla ilgi-

liydi. Babası bunun çok doğru olduğunu düşündü. Umeko, genç hanımın eğitim gördüğü yer olan Kyoto'nun da bununla bir ilgisi olabileceğini tahmin etti. Ağabeyi Tokyo'da bile tüm kadınların Umeko gibi olmadığını söyledi. Bunun üzerine babaları kül haznesine hafifçe vurdu ve ciddi bir tarafsızlık ifadesini benimsedi. Sonra Umeko, görünüşünün de ortalamadan daha iyi olduğunu söyledi. Ne babalarının ne de Seigo'nun buna bir itirazı vardı. Daisuke de onlara katıldığını belirtti. Dörtlü daha sonra Takagi'nin değerlendirmesine geçti. Bu, onun iyi, istikrarlı bir karaktere sahip olduğu görüşüyle kolayca çözüldü. Ne yazık ki kimse genç kadının anne babasını tanımıyordu. Ama babaları onların alçakgönüllü, güvenilir insanlar olduğuna dair söz verdi. Aynı eyaletten Akranlar Evi'nin bir üyesini araştırtmıştı. Son olarak, Sagava ailesinin servetleri konusuna girdiler. Babaları, onlar gibi insanların sağlam bir temele dayandıkları için sıradan işadamlarından daha istikrarlı olduklarını söyledi.

Kızın özellikleriyle ilgili kararları neredeyse netleşir gibi olunca babaları Daisuke'ye dönerek, "Pek itirazın yok gibi?" diye sordu. Ne ses tonu ne de kelimeleri ona ne düşündüğünü soruyormuş gibiydi.

Daisuke, "Öyle gibi," diye kararsız bir yanıt verdi. Babası bakışlarını Daisuke'ye dikmişti ancak kırışıklık içindeki alnı giderek daha da kasvetli hâle geldi. Ağabeyi mecburen, "Bir süre düşünmek daha iyi olacaktır," diyerek Daisuke'nin işini kolaylaştırdı.

13

Aradan dört gün geçtikten sonra Daisuke tekrar babasının emriyle Bay Takagi Tokyo'dan ayrılırken onları uğurlamak üzere Şimbaşi İstasyonu'na gitti. O gün epey uykusu olmasına rağmen erkenden kalkıp uykusuzluğun yanı sıra rüzgârdan dolayı başı üşüdüğünden midir bilemediği bir sebepten istasyona vardığında saçlarının diplerinin üşüdüğünü, nezle olduğunu hissediyordu. Bekleme salonuna girer girmez Umeko hemen onun yüzündeki solgunluğu fark etti. Daisuke hiçbir yanıt vermeden şapkasını çıkarıp ara ara terleyen başını sildi. Sabah güzelce ayırdığı saçları sonunda yine darmadağın olmuştu.

Platformda Takagi birden Daisuke'ye dönerek, "Bu trenle Kobe'ye kadar gelip ziyarette bulunmaya ne dersin?" diye öneride bulundu. Daisuke sadece, "Teşekkürler," demekle yetindi. Sonunda tren göründüğünde Umeko özellikle pencereye doğru yaklaşıp genç kıza seslenerek, "Yakın zamanda mutlaka tekrar gelin!" dedi. Genç kız kibarca başıyla onayladı ama pencereden dışarı doğru uzanıp herhangi bir şey söylemedi. Tren ayrılırken bilet gişesinden çık-

tıktan sonra dördü birbirinden ayrıldı. Umeko ayrılmadan önce Daisuke'yi Aoyama'ya götürmek istedi ama Daisuke başını eğerek yanıt vermedi.

Bir rikşaya binip derhal Uşigome'ye döndü ve çalışma odasına girip sırtüstü uzandı. Kadono bir an durumu nedir diye yokladı ancak Daisuke'nin sıradan hâlini bildiği için hiçbir şey söylemeden sandalyeye iliştirilmiş olan haoriyi alıp çıktı.

Daisuke uzanırken kendisini yakın gelecekte nelerin beklediğini düşünüyordu. Böyle giderse, muhakkak biriyle evlenmesi gerekecekti. Şimdiye kadar, kızların hepsini geri çevirmişti. Reddetmeye devam ederse gitgide ailesi ona olan inancını yitirebilir, ya da iyice öfkelenebilir ya da her iki durum birden yaşanabilirdi. Ona bir eş bulmaya çalışmaktan vazgeçerlerse, bundan daha iyi bir şey olamazdı ama ona ciddi bir şekilde kızmalarını sağlamak da son derece sakıncalı olurdu. Öte yandan, modern bir insanın istemediği bir şeyi kabul etmesi aptalca görünüyordu. Daisuke bu ikilemin ortasında gezinip durdu.

Babasının aksine Daisuke bir planla başlayıp sonra doğayı buna uymaya zorlayan eski kafalı biri değildi. Bunun nedeni, doğanın, insan tarafından yapılmış herhangi bir plandan daha büyük olduğuna inanmasıydı. Babasının onu kendi doğasına aykırı davranmaya ve emirlerini yerine getirmeye zorlaması, terk edilmiş bir eşin evli olduğunun kanıtı olarak boşanma mektubunu sallamasıyla aynı şeydi. Ancak Daisuke, babasını böyle bir argümanla karşı karşıya getirmeye en ufak bir niyeti yoktu. Babasına mantıkla saldırmak girişimlerin en zoruydu. Ayrıca zorluğu göze alsa bile hiçbir şey elde edemeyecekti. Sonuç, sadece babasının

hoşnutsuzluğunu davet etmek olacak ve maçı bir sebep göstermeden reddetmekten farklı olmayacaktı.

Daisuke, babası, ağabeyi ve yengesinden oluşan üçlünün arasında en çok da babasından şüphe duyar olmuştu. Bu defaki evlilik meselesinde de babasının tek amacının evlilik olmadığını tahmin etti. Fakat babasının gerçek niyetinin ne olduğunu başından beri net olarak bilebilmesine imkân yoktu. Çocukluğundan beri babasının niyetleri konusunda böyle tahminlerde bulunmayı hiç de saygısızlık olarak düşünmemişti. Kendisinin talihsiz bir çocuk olduğuna dair bir düşünceye de hiç kapılmamıştı. Ancak sadece bu nedenle babasıyla arasına şimdiye dek hiç olmadığı kadar mesafe girmesinden rahatsızlık duyuyordu.

Aralarındaki uçurumun bir ucunda, mirastan mahrum kalma olasılığı yatıyordu. Daisuke bu durumu hayal etmeye çalıştı. Biraz ıstırap çekeceğinin farkındaydı ama dayanılmayacak kadar değildi. Onu asıl korkutan bunun sonucunda kendisine gelecek paraların kesilmesiydi.

Daisuke her zaman, patatesler onun için elmaslardan daha önemli hâle geldiğinde bir insanın bittiğini iddia etmişti. Babasının gazabını üzerine çeker ve en kötüsü gerçekleşirse, yani mali bağları koparsa, o zaman elmasın peşini bırakıp patatesi kemirmek zorunda kalacaktı. Karşılığında geriye kalan tek şey, ona doğal olarak gelen bir aşktı. Ve bu aşkın nesnesi başka bir adamın karısıydı.

Yattığı yerde bunları düşündü. Ancak ne kadar kafa yorduysa da hiçbir yere varamadı. Kendi kaderine karar verebilme hakkı yokmuş gibi kendi geleceğini bile belirleyemiyordu. Aynı zamanda kaderini tümüyle gözlerinin önünden geçirdiğinde, geleceğine dair bazı gölgeler gördü. Sonra bu gölgeleri beyhude yere yakalamaya çalıştı.

Böyle anlarda Daisuke'nin beyni, geceyi ürküten yarasalar gibi fantezilerle yanıp tutuşuyordu. Çırpınan kanatlarının ışığını takip ederek yatarken, başı yerden kalkar gibi, yüzer gibi oldu. Daha ne olduğunu anlamadan hafif bir uykuya daldı.

Birden kulağının dibinde sanki birisi zil çalıyormuş gibi hissetti. Daisuke, yangın düşüncesi aklından geçmeden önce uyandı. Ancak ayağa kalkmadı; sadece yatmaya devam etti. Rüyalarında böyle sesler duyması neredeyse normaldi. Bazen, o uyandıktan sonra bile yankı devam ederdi. Beş altı gece önce, evin şiddetle sallandığının bilinciyle uykusu bölünmüştü. O sırada omuzları, kalçaları ve sırtının bir kısmı zeminin hareket ettiğini açıkça hissetmişti. Aynı zamanda, bir rüyada hissettiği kalp çarpıntılarının uyanıklığa da taşındığı sık sık oluyordu. Böyle durumlarda elini göğsüne koyar ve bir aziz gibi, bakışlarını tavana çevirirdi.

Daisuke uzanmış, kulağının derinliklerindeki çanın uğultusunun kesilmesini bekliyordu. Sonra kalktı. Oturma odasına girdiğinde, tepsisinin dolu olduğunu ve maltızın yanına bırakıldığını gördü. Saat on ikiyi gösteriyordu. Yaşlı kadın yemeğini bitirmiş olmalıydı; hizmetçi odasındaydı, dirseği pirinç tenceresine dayalı, başını sallıyordu. Kadono ortalıkta görünmüyordu.

Daisuke banyoya gidip yüzünü yıkadıktan sonra oturma odasındaki masaya geçti. Tek başınaydı. Orada yemeğini yalnız başına yedi ve tekrar çalışma odasına döndü. Uzun bir aradan sonra bugün biraz okumaya karar verdi.

Bir süredir okuduğu çeviri kitapta ayracın olduğu yeri açıp göz gezdirince, öncesi ve sonrasında ne yazdığını tamamen unutmuştu. Böyle bir durum Daisuke'nin hafızası

için epey nadir rastlanan bir durumdu. Okul yıllarından itibaren iyi bir okur olmuştu. Mezun olduktan sonra bile giyinmek, yemek yemek gibi engeller olmadığında, kitap alıp okumanın avantajlarından makul bir şekilde faydalanmaktan dolayı kendisiyle övünürdü. Bir sayfaya bile göz gezdirmeden bir gün geçirse, o günün ziyan olduğunu hissederdi. Bu nedenle, ne olursa olsun mümkün mertebe bir fırsatını bulup yazılarla haşır neşir olmaya çalışırdı. Okumanın, kendi benliğini yaşayabildiği tek alan olduğunu düşünürdü.

Daisuke dalgın dalgın sigarasını içerken okuduğu sayfanın iki üç sayfa ilerisini çevirip baktı. Orada nasıl bir bahsin geçtiği, devamının nasıl geleceği üzerine biraz kafa yordu. Bu çaba bir mavnadan iskeleye atlamak kadar kolay değildi. Birbirine ters düşen iki zıt köşenin birinden diğerine geçmek zorunda kalmak gibiydi. Daisuke buna rağmen sabırla, yaklaşık iki saat boyunca gözlerini sayfalarda gezdirdi. Ancak sonunda dayanamadı. Okuduğu kelimeler bir araya toplanan anlamlı bir şeylere benzemelerine rağmen, beynindeki yansımaları herhangi bir etki uyandırmıyordu. Kesesinin dışından buzu ısırmak gibiydi, tatmin edici bir his vermiyordu.

Kitabı kapattı. Ve böyle anlarda kitap okumanın pek mümkün olmadığını, aynı zamanda artık rahat yatamadığını da fark etti. Tedirginliğinin sebebi her zamanki can sıkıntısı değildi. Hiçbir şey yapamayacak kadar kayıtsız olduğundan değildi; aklı artık bir şey yapmamaya dayanamayacağı bir durumdaydı.

Ayağa kalkıp oturma odasına gelerek katlanmış olan haoriyi tekrar giydi. Ardından giriş kapısının önünde çıkardığı terliklerini ayağına geçirerek dışarı çıktı. Saat dört

civarlarıydı. Kagurazaka'dan inip nereye gideceğine karar veremeden gözüne ilişen ilk trene bindi. Kondüktör nereye gideceğini sorduğunda, pek düşünmeden yanıt verdi. Cüzdanını açtığında, Miçiyo'ya verdiğinden geriye kalan, tatil için harcamayı düşündüğü paralar duruyordu. Daisuke bileti aldıktan sonra paraları saydı.

Daisuke o akşamı Akazaka'da bir yerde geçirdi. Kaldığı yerde ilginç bir hikâye duydu. Genç ve güzel bir kadın, oradan geçen bir adamla bir ilişki yaşamış, nihayetinde bir çocuk doğurmuş ve daima gözyaşı döküp üzülmüş. Daha sonra sorulunca, kadın ağlamasının nedeninin böyle bir çağda dünyaya çocuk getirmenin üzüntüsü olduğunu söylemiş. Bu aşk ilişkisi epey kısa sürmüş, gencin aklı başına gelse de ebeveyn-çocuk ilişkisi acımasız olduğu kadar bir çeşit huzursuzluk yaratıyormuş. Söylemeye gerek yok, saygın bir kadın değilmiş. Daisuke, hikâyeyi, başka hiçbir şey üzerinde düşünmeden yalnızca tenin güzelliğine ve ruhun sevgisine kendini adayan bir kadının psikolojisine sağladığı içgörü açısından son derece ilginç buldu.

Ertesi gün Daisuke, sonunda yine Miçiyo'yu görmeye gitti. O sırada aklından daha önceden verdiği para meselesi, Miçiyo'nun Hiraoka'yla konuşup konuşmadığı, eğer konuştuysa çiftin neye karar verdiği gibi konularda endişelendiğini bahane etmek geçiyordu. İçindeki bu endişenin kendisini peşine sürüklediği, hiç huzur vermediği, sonunda ise Miçiyo'ya gitmesi gerektiği şeklinde yorumladı.

Daisuke evden çıkmadan önce, geçen akşamki kıyafetlerini değiştirip zihnini tazeledi. Dışarıda termometrenin sıcaklığı epey yukarılarda göstermeye başladığı zamanlardı. Yürürken nemli yağmur mevsimini aratacak bir sıcaklık

hissediliyordu. Önceki akşamın tersine, bu güneşli sıcak havada yere düşen gölgesi bile ıstırap çekiyordu. Kafasında geniş siperli bir şapka vardı, tez zamanda yağmur yağsa iyi olacak diye düşündü. Yağmur mevsimine zaten iki üç gün kalmıştı. Yağmurun gelişini seziyormuş gibi donuk ve ağırdı başı.

Sonunda Hiraoka'nın evinin önünde durduğunda, dumanlı kafası için kalın bir örtü oluşturan saçları sıcak ve nemliydi. Daisuke içeri girmeden önce şapkasını çıkardı. Demir parmaklık kilitliydi. Sesler duyunca onları arkaya kadar takip etti ve Miçiyo'yu hizmetçiyle birlikte kumaş dinklerken buldu. Hâlâ eğilmiş hâlde, narin boynunu depo kulübesinin kenarına dayalı dolgu tahtasının ortasından dayadı ve buruşuk kumaşı özenle geren elini dayayarak Daisuke'ye baktı. İlk başta hiçbir şey söylemedi. Daisuke de bir an için sessiz kaldı. Sonunda, "Yine geldim," deyince, Miçiyo ıslak ellerini silkti ve neredeyse koşarak mutfak kapısından içeri girdi. Aynı zamanda gözleriyle ona öne doğru gelmesini işaret etti. Kilidi açmak için basamak taşına geldi ve, "Çünkü güvenli değil," diye açıkladı. Açık ve güneşli havada çalışmaktan solgun yanakları kızarmıştı. Renk, ince bir ter tabakasının parıldadığı saç çizgisine doğru her zamanki solgunluğuna dönüştü. Daisuke, Miçiyo'nun neredeyse şeffaf tenini izledi ve sessizce kapının açılmasını bekledi.

Miçiyo, "Kusura bakma beklettim," diyerek Daisuke'yi davet ederken kenara çekildi. Daisuke, içeri girerken ona sürtünüyordu neredeyse. Salona geldiğinde, Hiraoka'nın masasının önüne mor renkli bir döşek güzelce yerleştirilmişti. Daisuke onu görünce içinde bir anlık nefret hissetti.

İşlenmemiş toprağın sarı sarı parladığı bahçede, uzun, çirkin çimenler büyüyordu.

Daisuke yine zamansız gelip rahatsızlık verdiği şeklinde alışıldık özürleri sıralarken bu özensiz bahçeye bakıyordu. O sırada Miçiyo'yu böylesi bir evde yaşatmanın aslında ne kadar üzücü olduğu hissine kapıldı. Miçiyo hafif ıslak ellerini dizlerinin üstüne koyarak canı çok sıkıldığından kumaş dinklemeye çıktığını söyledi. Miçiyo sıkıldığını söylerken, kocası sürekli dışarıdayken, ev işlerinin sıkıcı saatlerinin onun omuzlarına yük olduğundan bahsediyordu aslında.

Daisuke, "Ne güzel bir konum!" diyerek ona takıldı.

Miçiyo, içindeki kasvetten dolayı Daisuke'ye yakınıyor değildi. Sessizce kalkıp yan odaya geçti. Şifonyerin çekmecesini açtı ve kırmızı kadifeyle kaplanmış küçük bir kutu alıp getirdi. Daisuke'nin önüne oturup kutuyu açtı. İçinde Daisuke'nin uzun süre önce aldığı yüzük duruyordu. Miçiyo sadece, Daisuke'den özür dilercesine, "Güzel, değil mi?" dedikten sonra hemen ayağa kalkıp tekrar yan odaya gitti. Sanki herkesten saklanıyormuş gibi hatıra yüzüğü hemen şifonyerin içine geri koyup geri döndü. Daisuke yüzükle ilgili hiçbir şey söylemedi. Bahçeye doğru bakarak, "O kadar boş zamanın varsa, bahçedeki çimleri biçsen nasıl olur?" dedi. Bu defa Miçiyo sessiz kaldı. Kısa bir sürenin ardından Dasiuke tekrar sordu: "Şu geçenlerdeki meseleyle ilgili Bay Hiraoka'yla konuştunuz mu?"

Miçiyo alçak sesle, "Hayır," diye yanıtladı.

"O hâlde henüz bilmiyor mu?" diye sordu.

Miçiyo'nun dediğine göre durumu açıklamak istemişti ama son zamanlarda Hiraoka eve hiç uğramadığından bu konuda ona henüz hiçbir şey anlatamamıştı. Daisuke

her zamanki gibi Miçiyo'nun yalan söylemediği kanaatindeydi. Ancak beş dakika bile olsa kocasıyla konuşabileceği bir meseleyi bugüne kadar konuşmamasının sebebinin Miçiyo'nun yüreğinde nedense anlatmaktan çekindiği bir tedirginlikten kaynaklandığını da aklından geçirmeden edemedi. Miçiyo'yu Hiraoka'ya karşı bu derece suçlu bir insan hâline getirmiş olabileceğini düşündü. Ancak bu mesele Daisuke'nin vicdanını çok da sızlatmadı. Hukuki yaptırımları bir kenara, doğal bir yaptırım olarak Hiraoka'nın da buna sebep olduğundan dolayı açıkça suçlanması gerektiğini düşünüyordu.

Daisuke, Miçiyo'ya Hiraoka'nın son zamanlardaki durumunu sordu. Her zamanki gibi, Miçiyo fazla bir şey söylemek konusunda isteksizdi. Ne var ki Hiraoka'nın karısına karşı davranışının, evliliklerinden bu yana değiştiği açıktı. Daisuke, çift Kyoto'dan döndüğünde zaten bu kadarını görmüştü. O zamandan beri, ikisine duygularını hiçbir zaman açıkça sormamıştı ancak ilişkilerinin her geçen gün artan bir hızla kötüye gittiği tartışılmaz görünüyordu. Bu yabancılaşma, üçüncü bir kişi olarak çiftin arasına girdiği için ortaya çıksaydı, Daisuke davranışlarında daha dikkatli olabilirdi. Daisuke kendi kendine düşündü ve böyle bir durum olabileceğine hiç ihtimal vermedi. Bu sonuca varmasının bir nedenini Miçiyo'nun hastalığına bağladı. Böylesi bir bedensel ilişkinin, kocasının ruhuna tesir etmiş olabileceğini tahmin etti. Bir diğeri çocuklarını kaybetmeleriydi. Bir başka sebebin ise Hiraoka'nın zevkine düşkünlüğünden kaynaklandığını düşündü. Bir diğer sebep, Hiraoka'nın birey olarak başarısızlığıydı. Geriye kalan en son sebep ise Hiraoka'nın savurganlığından kaynaklanan ekonomik sıkıntılarıydı.

Durumu özetledikten sonra Hiraoka evlenmemesi gereken biriyle evlenmiş, Miçiyo gelin olmaması gereken birine gelin olarak gitmişti diye yorumladı. Daisuke yüreğinin derinliklerinde sıkıntı çekerken Hiraoka'nın ricasına cevap vererek Miçiyo'yla onun arasını yapmış olmaktan dolayı pişmandı. Ancak kendisinin Miçiyo'nun yüreğini titrettiği için Hiraoka'nın eşinden uzaklaştığını hiç düşünmedi.

Aynı zamanda Daisuke'nin Miçiyo'ya aşkı gibi, bir çiftin ilişkisinde aşk duygusunun olmazsa olmaz bir koşul olduğu da inkâr edilemezdi. Daisuke'nin Miçiyo'yla ilişkisinin, kadının Hiraoka'yla evlenmesinden önce ne kadar ileri gittiği sorusu önemsizdi çünkü Daisuke'nin artık Miçiyo'ya kayıtsız kalamadığı kesindi. Eski Miçiyo'ya nazaran hastalık geçiren Miçiyo'ya sadece acıyordu. Çocuğunu kaybeden Miçiyo'ya karşı eski Miçiyo'ya da acıdığını hissetti. Eski Miçiyo'ya kıyasla kocasının aşkını yitiren Miçiyo'ya acıdığını hissetti. Eski Miçiyo'ya kıyasla hayatın zorluklarıyla mücadele eden Miçiyo'ya acıdığını hissetti. Ancak Daisuke, çift arasındaki bağı tamamen koparmak için doğrudan bir girişimde bulunacak kadar cesur değildi. Aşkı o kadar da kör değildi.

Miçiyo'nun sıkıntısı ekonomik sorunlardı. Hiraoka'nın kazancının, masraflarını karşılamadığı Miçiyo'nun konuşmalarından açıkça anlaşılıyordu. Daisuke sadece bu hususta bir şeyler yapması gerektiğini düşündüğünden, "Ben bir kere Bay Hiraoka'yla görüşüp güzelce konuşayım," dedi. Miçiyo kendini yalnız hissediyormuş gibi Daisuke'ye baktı. Eğer konuşma beklediği gibi geçerse bundan memnun olurdu. Eğer iyi geçmezse, bunun öncelikle Miçiyo'nun rahatsız olmasından başka bir işe yaramayacağını bildiği için

bunu yapmak konusunda ısrar etmedi. Miçiyo tekrar ayağa kalkıp yan odadan bir mektup getirdi. Mektup açık mavi bir zarfın içindeydi. Hokkaido'daki babasından, Miçiyo adına gönderilmişti. Miçiyo zarfın içinden uzun mektubu çıkararak Daisuke'ye gösterdi.

Bu mektup, oradaki yetersiz koşulları, hayatı zorlaştıran yüksek fiyatları, ailesiz ve akrabasız olmanın belirsizliğini ve eğer bir şey ayarlanabilseydi Tokyo'ya gelme arzusunu ayrıntılı olarak anlatıyordu; içindeki her şey acıklıydı. Daisuke mektubu dikkatlice yuvarladı ve Miçiyo'ya verdi. O sırada Miçiyo'nun gözleri dolmuştu.

Miçiyo'nun babası bir zamanlar hayli varlıklı bir toprak sahibiydi. Rus-Japon Savaşı sırasında insanların tavsiyesi üzerine hisse senedi olarak elindekilerin hepsini çıkarıp tüm varlığını kaybetmiş, sonra atalarının topraklarını da satmak zorunda kalınca Hokkaido'ya gitmişti. Sonra neler olduğunu Daisuke mektubu okuyana kadar hiç bilmiyordu. Miçiyo'nun ağabeyi hayattayken akrabalarının varlığıyla yokluğunun bir olduğunu ara sıra anlattığı olurdu. Sonuçta Miçiyo, babası ve Hiraoka'ya bağlı bir hayat yaşıyordu.

Gözleri parıldayarak, "Sana özeniyorum," dedi kadın. Daisuke'nin buna itiraz etmeye cesareti yoktu. Bir süre sonra tekrar, "Hâlâ birini bulamadın mı?" diye sordu. Daisuke bu soruyu da yanıtlayamadı.

Bir süre sessizlik içinde Miçiyo'nun yüzüne bakarken kadının yanaklarından rengin giderek silindiğini, gözlerinin her zamankinden daha da soluklaştığını gördü. O sırada Daisuke, Miçiyo'yla karşılıklı uzun süre oturmanın tehlikeli olabileceğinin ilk kez farkına vardı. Konuşmalarının onlar farkında olmadan onları arınmış topraklardan

çıkardığının* iki üç dakikadan beri farkında bile değillerdi. Daisuke başından beri biraz daha ileri giderse, sonunun nereye varacağı belirsiz bir konuşmanın içinde olduğunun farkındaydı. Ne zaman bir Batı romanı okusa, hikâyedeki kadın-erkek arasındaki konuşmalarının epey uygunsuz, fazla şehvetli, etkileyici olduğuna tanık olmuştu. Bu romanları orijinal dilinde okurken Japoncaya çevrilemeyecek bir tadı olduğunu düşünürdü. Dolayısıyla, kendisi ile Miçiyo'nun ilişkisini ilerletmek için yabancı dilden aktarılan ifadeleri kullanmaya hiç de niyeti yoktu. İkisi arasında makul düzeyde sıradan kelimeler de yeterliydi. Ancak bu durum farkına varmadan giderek farklı bir duruma kayma tehlikesini de barındırıyordu. Daisuke neredeyse bir adımlık bir mesafede duruyordu. Eve döneceği vakit Miçiyo ön kapıya kadar ona eşlik etti ve, "Yalnızlık içindeyim, tekrar gelir misin?" dedi. Hizmetçi arka tarafta hâlâ kumaş dinkliyordu.

Daisuke ön kapıdan çıktı ve bir süre öylesine dolaştı. İyi bir zamanda konuşmayı kestiğini düşünmesi gerekirken, içinde buna dair en ufak bir tatmin duygusu yoktu. Dahası içinde Miçiyo'yla biraz daha oturup doğanın buyurduğu gibi muhabbet edip ayrılsaydı daha iyi olacağına dair bir pişmanlık da yoktu. Konuşma onun istediği noktada kesilmiş olsa da, beş on dakika sonra kesilmiş olsa da fark etmeyeceğini düşündü. Miçiyo'yla kendisinin şimdiki ilişkisinin, geçen sefer karşılaştıklarında zaten çoktan ilerlemiş olduğunu hatırladı. Hayır, ondan önce karşılaştıklarında zaten öyle olduğunu hatırladı. Daisuke ikisinin geçmişine doğru zamanda yolculuk yaparken ikisi arasında bir aşk ateşinin alevlenmediği bir an bile bulamadı. Hepsinden öte

* Eski Tang metinlerinde geçen bir ifadedir. –*çn*

Miçiyo'nun Hiraoka'yla evlenmeden önce zaten kendisiyle evlenmiş olmasıyla aynı mesele olduğunu düşündüğü zaman katlanılması zor bir şey yüreğinin derinliklerine doğru fırlatılmıştı. Bu ağırlıktan dolayı adımları amaçsızlaştı. Eve döndüğünde Kadono, "Yüzünüzün rengi epey kötü görünüyor, ne oldu, sensei?" diye sordu. Daisuke banyoya girip soluklaşmış alnındaki terleri güzelce sildi. Ardından fazla uzamış olan saçlarını soğuk suya daldırdı.

Sonraki iki gün boyunca Daisuke hiç dışarı çıkmadı. İkinci gün öğleden sonra, trene binip Hiraoka'yı çalıştığı gazetede ziyarete gitti. Hiraoka'yla görüştüğünde, Miçiyo için konuşmaya karar vermişti. Görevliye kartını uzatıp tozlarla kaplı resepsiyonda beklerken ara ara cebinden mendilini çıkarıp burnunu sildi. Nihayet ikinci kattaki bekleme odasına geçmesi söylendi. Bekleme odası havasız, fazlasıyla nemli, sıcak, kasvetli ve küçük bir odaydı. Daisuke burada bir sigara yaktı. Editör odası yazan kapı başından beri açıktı ve birileri odaya girip çıkıyordu. Daisuke'nin görüşmeye geldiği Hiraoka da bu kapıdan göründü. Daha önce karşılaştığında giydiği yazlık kıyafetleriyle her zamanki gibi şık yaka ve manşetleri vardı. Meşgul gibi görünerek, "Merhaba, uzun zaman oldu," deyip Daisuke'nin önünde dikildi. Daisuke de karşı taraf onu kışkırtıyormuş gibi ayağa kalktı. İkisi ayakta dikilirken kısa süreli konuştular. Editörlükle meşgul olduğu bir dönem olduğu için yapılabilecek bir şey yoktu. Daisuke yeniden Hiraoka'nın ne zaman müsait olabileceğini sordu. Hiraoka cebinden saatini çıkarıp baktı, "Affedersin ama bir saat kadar sonra gelebilir misin?" dedi. Daisuke şapkasını tutarak karanlık, tozlu merdivenlerden tekrar indi. Dışarı çıktığında serin bir rüzgâr esiyordu.

Daisuke amaçsızca çevrede gezindi. Sonunda Hiraoka'yla

buluştuğunda nasıl bir konuşma yapacağına dair kafa yormaya başladı. Daisuke'nin niyeti, Miçiyo'ya şimdilik ufak bir rahatlama hissettirmekten başka bir şey değildi. Ancak bu sebeple tam tersine Hiraoka'nın duygularına da zarar verebileceğini düşündü. Daisuke böylesi kötü bir sonucun en uç noktası olarak kendisi ile Hiraoka arasında oluşabilecek bir kopmayı bile öngördü. Ancak böyle bir durumda Miçiyo'yu nasıl kurtaracağına dair bir fikri yoktu. Daisuke, Miçiyo'nun rızasıyla aralarında herhangi bir şey olmasına cesaret edemediği gibi onun için bir şeyler yapmadan da duramıyordu. Bu nedenle bugünkü görüşme, aklını kullanarak ortaya çıkan bir güvenlik önleminden ziyade bir aşk fırtınasına yakalanma macerası eylemiydi. Bu noktada her zamanki Daisuke'den farklı bir Daisuke ortaya çıkmıştı. Gelgelelim Daisuke'nin kendisi bunun farkında değildi. Bir saat sonra tekrar editör odasının kapısında bekliyordu. Sonra Hiraoka'yla gazetenin kapısından çıktı.

Arka caddede üç dört sokak ilerledikten sonra Hiraoka öne geçti ve bir binadan içeri girdiler. Tatami olan evin önüne tsurişinobu* bitkisi asılmış, küçük bahçenin üzeri suyla ıslanmıştı. Hiraoka ceketini çıkardı ve hemen bağdaş kurarak oturdu. Daisuke'ye pek de sıcak gelmedi. Yelpazeyi sadece elinde tutuyordu.

Konuşma gazeteden açıldı. Hiraoka iş yoğunluğa rağmen memnun olduğunu söyledi. Söylediklerinden herhangi bir sıkıntısı olduğu hissedilmiyordu. Daisuke, sorumsuz bir yerde çalışmaya başladığı için işten hoşlanmış olabileceğini söyleyerek takıldı ona. Hiraoka ise ciddileşerek kendisini savundu. Sonra günümüzde neden hiçbir şeyin gazeteler-

* Eğrelti otuna benzer bir tür bitki. Bahçelere iple asılmaktadır. –çn

deki rekabet kadar şiddetli ve kurnaz bir zekâ gerektirmediğinin nedenlerini açıkladı.

Pek de etkilenmişe benzemeyen Daisuke, "Anladım, sadece kalemi iyi olmak pek de işe yaramıyor," dedi.

Bunun üzerine Hiraoka, "Ben ekonomiden sorumluyum ama sadece o konuda bile oldukça ilginç gerçekler var," dedi. "Biraz da sizin aile şirketinizde olanları da yazsak mı?"

Daisuke kendi sıradan gözlemlerinden sonra böyle bir şey söylenince şaşırıp afallamıştı.

"İlginç olurdu. Fakat adil olmanı rica ederim," dedi.

"Tabii ki niyetim yalan bir şey yazmak değil."

"Hayır, sadece benim ağabeyimin şirketi değil, tek tek her birini yazmanı istediğim anlamında söyledim."

Hiraoka o anda şeytani bir kahkaha attı. Ne düşündüğünü açıkça belli etmeden, "Sadece Nitto Olayı yeterli olmadığı için ha?" dedi. Daisuke sessizce sakesini içti. Konuşma burada giderek heyecanını yitiriyor gibiydi. Bunun üzerine Hiraoka, iş dünyasının iç meselelerle ilgili olduğunu düşündüğünden midir nedir bir anda Çin-Japon Savaşı zamanlarında Taisei Şirketi'nde meydana gelen bir anekdotu Daisuke'ye anlattı. O zamanlar, Taisei Şirketi'nin Hiroşima'da askeri kullanım amaçlı yiyecek olarak yüzlerce ineği orduya teslim etmesi gerekmiş. Bunun için her gün belirli sayıda inek ayırırlarken akşam olunca sessizce gidip inekleri çalıp geri getiriyorlarmış. Sonra hiçbir şeyin farkında değillermiş gibi davranıp ertesi gün tekrar aynı ineği veriyorlarmış. Görevli her gün aynı inekleri alıyormuş. Fakat sonunda bu durum fark edilince, aldıkları ineğe işaret koymaya başlamışlar. Ama şirkettekiler bunu bilmediklerinden verdikleri ineği yeniden çalmışlar. Bu da yetmezmiş

gibi hiçbir şey olmamış gibi ertesi gün de inekleri geri götürdüklerinde yaptıkları sonunda ifşa edilmiş.

Daisuke bu hikâyeyi dinleyince, bunun gerçek hayata dokunan bir noktası olan modern bir mizah örneği olduğunu düşündü. Ardından Hiraoka hükümetin, Şūsui Kōtoku adlı bir sosyalistten nasıl korktuğunu anlattı. Şūsui Kōtoku'nun evinin önünde ve arkasında iki üç devriye sabah akşam nöbet tutuyormuş. Bir zaman çadır kurup onu gözetlemişler. Şūsui dışarı çıktığında polis arkasından onu takip ediyormuş. Olur da gözden kaçırırlarsa ciddi bir mesele olurmuş. Şimdi Honkyō'da görüldü, şimdi Kanda'ya geldi – birinden diğerine telefon görüşmeleri sürerken Tokyo'da büyük bir yaygara kopmuş. Şincuku Polis Karakolu sadece Şūsui için ayda yüz yen harcıyormuş. Onun yoldaşı Ameya Daidō da şekerleme işiyle uğraşırken beyaz giysili bir polis memurunun şekere doğru burnunu uzatıp onu rahatsız etmesine de kayıtsız kalınmış.

Bu hikâye de Daisuke'ye pek ilginç gelmedi.

Hiraoka, "Bunlar hep modern zamanın mizah örnekleri değil mi?" diye az önceki eleştiriyi tekrarladığı esnada Daisuke'ye meydan okudu. Daisuke öyle olduğunu söyleyip güldü ama bu konulara pek ilgi duymadığı gibi bugün her zamanki sıradan toplum meselelerini konuşmak istemediği için sosyalizm meselesini de olduğu yerde bıraktı. Daha önce Hiraoka'nın çağırmayı düşündüğü geyşayı da zorla bıraktırmasının nedeni buydu.

Daisuke, "Aslında seninle konuşmak istediğim bir konu vardı ama..." diyerek devam etti.

Bunun üzerine Hiraoka ciddileşerek huzursuz bakışlarını Daisuke'ye dikerek birden, "Aslında borcu kapatmayı

planlıyordum ama şu anda yapacak durumda değilim maalesef. Biraz daha bekleyebilir misin? Karşılığında, ağabeyin ve babanın meselesini haber yapmam ben de," diye birden beklenmedik bir cevap verdi.

Daisuke bu cevabın aptalca değil de nefret dolu olduğunu hissetmişti. Soğuk bir ifadeyle, "Sen de epeyce değiştin," dedi.

Hiraoka, "Senin değiştiğin gibi değişiverdim. Böyle olması kaçınılmaz. Bu yüzden biraz daha bekle," diye cevapladıktan sonra özellikle güldü.

Daisuke, Hiraoka'nın söylediklerine aldırmadan kendi söylemek istediği şeyleri söylemeye karar verdi. Borcu konusunda onu sıkıştırmaya gelmediğini açıklasa Hiraoka yine kendi bildiğini okuyacaktı; Daisuke bunun düşüncesini bile rahatsız edici buldu ve yanlış anlaşılmayı düzeltmemeye karar verdi. Fakat başka bir sorun vardı: Miçiyo'nun geçinememe sorunu kadından öğrendiğini söylerse, Miçiyo'nun başına bela açabilirdi. Ancak sorunun bu noktasına değinmeden ne uyarı ne de tavsiyelerin bir faydası olacaktı. Daisuke mecburen başka bir yol denemeye karar verdi.

"Buralara sık gelip gidiyor gibisin – tanımayan yok seni."

"Mali durumum seninki kadar iyi olmadığı için pek lüks eğlenceler yapamıyorum ama tanıdıklar olunca mecburen," diyen Hiraoka sake kadehini hünerli elleriyle ağzına götürdü.

Daisuke cesurca, "Gereksiz olacak ama ev ekonomisini böyle dengeleyebiliyor musun?" diye sordu.

"Evet, yani makul seviyede olunca."

Hiraoka bunları birden ses tonu düşük, morali epey bozuk hâlde yanıtlamıştı. Daisuke daha fazla zorlamak istemedi. Mecburen, "Normalde bu saatlerde eve dönüyor-

sundur herhalde? Geçenlerde size uğradığımda epey geç kalmış gibiydin?" diye sordu.

Bunun üzerine Hiraoka, bu sorulardan kaçmak isteyen bir ses tonuyla, "İşte bazen dönüyorum bazen dönmüyorum. Bizim işin belli bir saati olmadığı için," diyerek kendini yarı savunur hâlde muğlak bir yanıt verdi.

"Miçiyo Hanım kendini yalnız hissediyor olmalı."

"Hiç sorun değil. O da epey değişti zaten," derken Hiraoka, Daisuke'ye baktı. Daisuke, gözbebeklerinin içinde tehlikeli bir korku hissetti. Belki de çiftin ilişkisi eskisi gibi olmayacak diye düşündü. Eğer bu çiftin ilişkisi doğal bir şekilde biterse, kendi kaderi geri döndürülemez bir geleceği gözlerinin önüne sermekteydi. Çift birbirinden koptukça kendisi ve Miçiyo giderek yakınlaşmak zorunda kalacaklardı. Daisuke ani bir dürtüyle şöyle söyledi:

"Böyle bir şey olamaz. Değişmesi, sadece yaşlanmanın getirdiği bir değişim. Olabildiğince eve erken dönüp Miçiyo'yu teselli et."

"Sen böyle mi düşünüyorsun?" diyen Hiraoka kadehi bir yudumda içti. Daisuke sadece

"Düşünmek derken, kim olsa böyle düşünür, öyle değil mi?" deyip yanıtı ona bıraktı.

"Sen Miçiyo'nun üç yıl önceki Miçiyo mu olduğunu düşünüyorsun? Epey değişti. Ah, epey değişti!" diyen Hiraoka, içkisini tekrar bir yudumda içti. Daisuke farkına varmadan kalbinin çarptığını hissetti.

"Aynı. Bana göre tamamen aynı. En ufak bir değişiklik yok."

"O zaman eve gittiğimde hiçbir şeyin eğlenceli olmamasına ne demeli?"

"Öyle bir şey olamaz!"

Hiraoka gözlerini açarak tekrar Daisuke'ye baktı. Daisuke'nin biraz nefesi sıkıştı. Ancak günahkâr birinin cezalandırıldığına dair bir hisse hiç kapılmadı. O sadece sıradanlıktan uzak ve mantığına uymayanları tepkisel olarak söyleyivermişti. Fakat bunun gözünün önündeki Hiraoka için olduğuna kesinlikle şüphe yoktu. Hiraoka çiftini üç yıl önceki hâllerine getirip buna sığınarak kendisini Miçiyo'dan uzaklaştırmak için son çabalarını yarı bilinçsiz yerine getirmeye çalışıyordu. Tüm bunların kendisi ile Miçiyo arasındaki ilişkiyi Hiraoka'dan gizleme çabaları olduğunu hiç düşünmüyordu. Daisuke, Hiraoka'ya karşı güven duymadan hareket etmesini gayet asil ve samimi bir davranış olarak değerlendirdi. Bir süre sonra, Daisuke tekrar eski hâline dönmüştü.

"Bu kadar çok dışarıda zaman geçirirsen, doğal olarak para gerekir. Buna bağlı olarak ev ekonomisi iyi yürümez. Ailen de giderek eğlencesiz bir hâle gelir, öyle değil mi?"

Hiraoka beyaz gömleğinin kollarını dirseğine kadar çekerek, "Aile mi? Aile bana pek bir şey vermiş değil. Aile kavramını önemli görenler, senin gibi bekârlar sadece," dedi.

Daisuke bu sözleri dinlerken Hiraoka kötüleşmişti. İçinden geçenleri açıkça diyebilse, "Ailenden bu kadar nefret ediyorsan et. Ben de karını senden çalarım!" diye açıkça söylemek isterdi. Fakat ikisi arasındaki konuşmaların bu aşamaya gelmesi için hâlâ zaman vardı. Daisuke dışarıdan Hiraoka'nın iç dünyasına dokunmaya çalıştı.

"Tokyo'ya geldiğinde, ben senden ahlak dersi dinlemiştim. Bir şeyler yapmam üzerine."

"Evet. Senin muhafazakâr felsefeni dinlediğimde şaşırmıştım."

Daisuke de aslında Hiraoka'nın şaşırabileceğini düşün-

müştü. O zaman Hiraoka, ateş içinde yanan hastaların susaması gibi harekete geçmek için can atıyordu. Eylemin bir sonucu olarak zenginlik mi istemişti ya da onur veya güç mü arzulamıştı? Veya sadece eylemin kendisini mi yapmak istemişti? Bunu Daisuke bile anlamamıştı.

"Benim gibi ruhen çöken insanlar, kaçınılmaz olarak böyle muhafazakâr fikirler sunarlar... başlangıçta bir fikir olur ama insanlar onu uygulamaz. İnsanlara uyan fikirler çıktığı için benim görüşlerim sadece bana uygun olanlar oluyor. Sana asla şöyle ya da böyle yap diyemem. Ben senin o zamanki görüşlerine saygı duyuyorum. Sen o zaman kendi söylediğin gibi tamamen eylem insanısın. Senden eylem bekliyorum."

"Elbette, ben de büyük oranda bunun için çabalama niyetindeyim."

Hiraoka'nın yanıtı sadece bir cümleydi. Daisuke içten içe utandı.

"Gazetede bunu yapma niyetindesin, değil mi?"

Hiraoka biraz tereddüt etmişti. Ancak sonunda açıkça söyleyiverdi.

"Gazetede olduğum sürece gazetede çabalayacağım."

"Ne düşündüğünü anlıyorum. Ben aslında hayatını sorguluyor değilim, bu nedenle verdiğin cevaplar yeterince uzun. Fakat gazetede senin için eğlenceli olan faaliyetler yapamaz mısın?"

Hiraoka, "Yapabileceğimi düşünüyorum," diye basit bir yanıt verdi.

Sohbetleri şimdiye kadar sadece soyut olarak ilerlemişti. Daisuke söylenenlerden anlaması gereken her şeyi anlamıştı ancak Hiraoka'nın asıl düşüncelerine biraz olsun ulaşama-

mıştı. Daisuke, her nasılsa karşısında üzerinde sorumluluk olan bir hükümet yetkilisi ya da bir avukat olduğu hissine kapılmıştı. Daisuke o anda politik bir iltifatta bulundu. Savaş kahramanı Takeo Hirose örneğini verdi. Takeo Hirose, Rus-Japon Savaşı sırasında abluka ekibine katıldıktan sonra hayatını kaybettiği için o dönemin halkı tarafından bir idol olarak görülmüş, sonunda ona bir savaş tanrısı olarak tapınılmaya başlanmış. Ancak dört beş yıl sonra bugün bakınca, savaş tanrısı Takeo Hirose'nin adını anan neredeyse hiç kimse kalmamıştı. Popüler hâle gelen kahramanlık söylemlerinin ortadan kalkması da dramatikti. Bir diğer deyişle çoğu durumda, kahraman o dönemin hayli önemli bir kişisi hâline gelir, sadece adı bile seçkin olsa da, bu aslında sadece pragmatiktir. Bu nedenle zor zamanlar atlatıldığında, toplum bu nitelikleri yavaş yavaş ortadan kaldırır. Rusya'yla savaşın ortasında, abluka ekibi önemliydi belki ancak barışın şafağında, yüzlerce Takeo Hirose tamamen sıradan insandan başka bir şey olmazdı. İnsanların komşularıyla ilişkisi ne kadar çıkara dayalıysa, kahramanlarıyla ilişkileri de aynıydı. Yani idollerin arasında bile mütemadiyen değişen bir süreç, bir hayatta kalma mücadelesi mevcuttu. Daisuke'nin kahramanlık mertebesine ulaşmaya dair zerre arzusu yoktu. Ancak cesur ve hırslı bir genç erkeğin, kılıcın bir anlık gücü yerine, sonsuza kadar sürecek bir kalem gücünü seçmesi daha mantıklıydı, ancak böyle kalıcı bir üne ulaşabilirdi insan. Gazete de bu amacı temsil eden bir işti.

Daisuke buraya kadar açıklamayı denedi ancak fazlasıyla övgü dolu konuşmuştu, tüm söylediklerindeki o gençlik yüzünden ilgisini kaybetti dediklerine – hatta hafiften komik gelmeye bile başladı bunlar.

Hiraoka buna yanıt olarak, "Ah, teşekkür ederim," de-

mekle yetindi. Pek sinirlenmiş görünmediği gibi biraz olsun etkilenmemiş olduğu da yanıtından açıkça belli oluyordu.

Daisuke, Hiraoka'yı biraz küçük gördüğü için utandığını hissetti. Aslında bu taraftan onun yüreğini titretip fırsatını yakaladığında meseleyi değiştirip ailevi durumlardan söz açmak Daisuke'nin niyetiydi. Yine en zor ve dolaylı olan yöntemden başladığı için çok ilerleyemeden tökezlemişti.

O akşam Daisuke, Hiraoka'dan ayrılırken kendini aptal gibi hissetmişti. Görüşmenin sonucundan bahsetmek gerekirse, Hiraoka'nın çalıştığı şirkete ne sebeple ziyarete gittiğini kendisi bile anlamamıştı. Hiraoka açısından bakıldığında da durum aynıydı. Daisuke ne sebeple gazeteye kadar gitmişti, eve dönerken kendi kendine bunu sorup durdu.

Daisuke, ertesi gün kütüphanesinde tek başına önceki akşam olanları zihninde tekrarlıyordu. İki saat süren sohbetlerinde, kendisinin Hiraoka'ya karşı nispeten samimi olduğu tek an Miçiyo'yu savunduğu sırada yaşanmıştı. Fakat bu samimiyet bile sadece basit bir teşvikten kaynaklıyordu. Ağzından çıkanlar düşünülmeden söylenen sözlerden ibaretti. Açıkça ifade etmek gerekirse, sadece yalandan ibaret olduklarını söylemek daha yerindeydi. Kendisinin samimiyet olduğuna inandığı dürtü bile nihayetinde kendi geleceğini kurtarmanın bir yoluydu. Hiraoka açısından bakıldığında baştan beri samimi olduğu söylenemezdi. Üstelik diğer konuşmalara gelince, Daisuke başından itibaren Hiraoka'nın şimdiki pozisyonunu kendi istediği yere doğru çekmeye çalışmış, planlar yapmıştı, çıkarcı biriydi. Bu yüzden Hiraoka konusunda başarısız olmuştu.

Eğer hiç düşünmeden Miçiyo'yu örnek verip kendi düşündüklerini çekinmeden yüzüne vurabilseydi – işte o za-

man daha güçlü şeyler söyleyebilirdi. Hiraoka'yı sarsabilirdi. Onun yüreğine nüfuz edebilirdi. Buna şüphe yoktu. Fakat bunu yapmak Miçiyo'yu zorda bırakabilirdi. Hiraoka'yla aralarında kavga çıkabilirdi. Bunlar olabilirdi.

Daisuke farkında olmadan güvenli ama beceriksiz bir yol izleyerek Hiraoka'yla iletişime girmenin anlamsız olduğunu fark etti. Eğer böyle bir tavrı Hiraoka'ya gösterirken diğer taraftan Miçiyo'nun kaderini kesinlikle Hiraoka'nın mahvetmesine izin veremeyecek kadar rahatsız ise affedilemez bir mantık çelişkisi işlediği söylenebilirdi.

Daisuke eskinin insanlarına imreniyordu: her ne kadar çıkarcı davransalar da mantıklarının muğlaklığı sayesinde ağlayabiliyor, hissedebiliyor, öfkelenebiliyorlardı, bu sırada da ne yapıyorlarsa başkalarının iyiliği için yaptıklarına ikna ediyorlardı kendilerini, oysa sadece kendi çıkarlarına göre hareket ediyorlardı. Onun zihni de bu kadar muğlak olsaydı, dün geceki konuşmada karşısındakini biraz daha etkileyebilir, daha iyi bir sonuç elde edebilirdi. İnsanlar, özellikle de babası ona hep samimiyet konusunda yetersiz bir adam olduğunu söylerdi. Kendini analiz ettiğinde de bu durum gerçekten böyleydi. İnsanlar her zaman, samimiyetin gerektirdiği gibi asil, içten, temiz eylem ve davranışlara sahip varlıklar değillerdir. Dahası çok daha kaba varlıklardır. Bu kaba davranış ve eylemleri samimiyet olarak kullanmak ise düşüncesiz, çocuksu beyne sahip olanların veyahut yapmacık bir samimiyetle kendini yüksekte gören sahtekârların davranışlarından başka bir şey değildir. Bu nedenle Daisuke'nin soğukluğu insan evriminde ileriye doğru bir başka adım olarak görülemezse de en azından insana dair gelişmiş bir analizin sonucunda ortaya çıkmıştı.

Nihayetinde Daisuke sıradan eylem ve davranışlarını iyice inceledikten sonra kendisinin gayet kurnaz, içten pazarlıklı ve genellikle hilebaz olduğunu fark etmiş, insanlara karşı samimi davranmak içinden gelmez olmuştu. Bunun kesinlikle böyle olduğuna inanıyordu.

Burada bir çeşit ikilemle karşılaştı. Miçiyo'yla arasındaki ilişkinin, doğa yasalarına uygun biçimde gelişmesine mi izin vermeliydi yoksa masum geçmişe geri mi dönmeliydi? İki yoldan birini seçmeliydi yoksa hayatının anlamını tamamen kaybedecekti. Diğer tüm seçenekler yalanla başlıyor ve kaçınılmaz olarak yalanla bitiyordu. Bu seçenekler toplum açısından güvenliydiler ancak Daisuke açısından tamamen işe yaramazlardı. Böyle düşünüyordu.

İlahi bir gücün istediği biçimde Miçiyo'yla ilişkisinin ilerlemesine izin vermek –bunun ilahi bir gücün iradesinden başka bir şey olduğunu düşünemiyordu Daisuke– toplumsal açıdan tehlikeli olan bir yoldu, farkındaydı bunun. Her ne kadar ilahi niyet gerçekleşiyor olsa da insanların kanunlarına karşı koyan bir aşk, sadece bu ilişkinin öznelerinin ölümünün ardından toplum tarafından kabul görebilirdi. Daisuke ikisi arasında yaşanabilecek böyle bir trajedi aklından geçince bir anda dehşete kapıldı.

Daisuke yine bunun aksine Miçiyo'dan sonsuza dek ayrı kaldığını da hayal etti. O anda ilahi gücün buyurduğunun aksine kendi iradesiyle kendi hayatına kıymayı düşündü. Bunun bir yolu, babası ve yengesinin tavsiye ettiği evliliği yapmaktı. Bu evliliği kabul ederek tüm ilişkilerine bir yenilik getirebileceğini düşündü.

14

Daisuke doğanın emrettiği gibi mi yoksa kendi isteklerine göre mi yaşayacağı konusunda kararsızdı. İlkesel olarak, sıcak ve soğuk sözkonusuyken hemen tepki verebilirken, bu konuda kendisini bir makine gibi katı, esnek olmayan bir kanuna bağlamanın saçmalığından nefret ediyordu. Öte yandan, hayatında önemli bir karar vermesinin gerektiği bir yol ayrımına geldiğinin de kesinlikle farkındaydı.

Evlilik meselesiyle ilgili olarak iyice düşünmesi söylendiğinden beri hâlâ kendi kendine bunu düşünebilecek bir vakit yaratamamıştı. Oradan döndüğünde, bugünü de böyle atlatıp meseleyi olduğu gibi bıraktığına minnettardı. Babasından henüz herhangi bir ısrar gelmemişti ancak bu iki üç gün içerisinde tekrar Aoyama'ya çağrılacağı hissine kapılmadan edemiyordu. Daisuke çağrılana dek hiçbir şey düşünmeme kararı almıştı elbette. Eğer çağrılırsa, babasıyla konuşurken söylenenlere o anda bir cevap bulmaya kendini hazırlamıştı. Babasını aptal yerine koymak gibi bir düşüncesi yoktu. Tüm cevapların böyle durumlarda, karşısındakinin görüşlerine göre ortaya çıktığı gerçeğinin farkındaydı.

Eğer Miçiyo'ya karşı tavrının sonuna kadar zorlandığı hissine kapılmasaydı, babasına karşı şüphesiz belirli bir önlem alabilirdi. Ancak Daisuke, babasının karşılığı ne olursa olsun, elindeki zarı atmak zorundaydı. Ortaya çıkacak sonuç ister Hiraoko'ya ister babasına uygun olmasın, zarı bir kere attığında, ilahi gücün kanunlarına uymaktan başka seçenek kalmayacaktı elinde. Zarı tutan da, atacak olan da kendisiyse eğer, çıkacak sonucu belirleyen de sadece ama sadece o olacaktı. Daisuke içten içe nihai yetkinin kendisinde olduğuna karar verdi. Karar ufkunda ne babası, ne ağabeyi, ne yengesi ne de Hiraoka karşısına çıkabilirdi.

Daisuke sadece kaderinden korkuyordu. Dört beş günü yalnızca elinde duran zarlara bakarak geçirdi. Bugün de zarları elinde tutuyordu. Kaderi hemen dışarıdan gelip eline hafifçe vursa ne iyi olur diye düşündü. Ancak öte yandan hâlâ zarları elinde tutabiliyor olmasının farkında olmak, onu çok mutlu etmişti.

Kadono ara ara kütüphaneye geldi. Her geldiğinde Daisuke'yi masasında buluyordu.

"Biraz yürüyüşe çıkmaya ne dersiniz? Bu kadar çok çalışmak bedeniniz için pek iyi olmayabilir," diye bir iki kez uyardı. Gerçekten de yüzü pek iyi görünmüyordu. Yaz olunca Kadono her gün su ısıtıyordu. Daisuke her banyoya gidişinde, uzun süre aynaya bakıyordu. Gür sakallı olduğundan, tıraş etmeyi biraz aksatsa bile epey çirkin göründüğünü hissederdi. Dokunup sakallarının sertliğini hissettiğinde daha da rahatsız olurdu.

Her zamanki gibi yemeğini yedi. Ancak hareketsizlik, uyku düzensizliği, aklındaki endişe gibi nedenlerle sindirim sisteminde de değişiklikler olmuştu. Ama Daisuke hiç

oralı olmadı. Tek bir şeye kafayı takıp onun etrafında dönüp durduğu için fizyolojik durumunu dert edecek kadar vakti yoktu. Bu alışkanlık hâline geldiğinde aynı fikrin etrafında sonsuza dek dolaşıp durmak bu döngüden kurtulmaya çabalamaktan daha kolay gelmeye başlamıştı.

Daisuke en sonunda kararsızlığından dolayı kendi kendinden nefret etti. Mecburen Miçiyo'yla ilişkisini geliştirme yöntemi olarak Sagava'yla evlilik konusunda görüşmeyi reddetmeyi bile düşünebildiğine şaşırdı. Ancak Miçiyo'yla ilişkisini kesmenin bir yolunun bir başkasına evlilik teklifinde bulunmak olduğu fikrini hiç ama hiç düşünmedi.

Evlilik görüşmesini reddetme kararını defalarca kendi başına alabilirdi. Sadece evlilik kararını reddetmesinin sonucunda, mecburen Miçiyo'nun etkisine kapılacağını düşünme fikri onu ürkütmüştü.

Daisuke babasının ısrar etmesini bekliyordu. Ancak babasından herhangi bir talep gelmemişti. Miçiyo'yla bir kez daha buluşmayı düşündü. Fakat bu cesareti kendinde bulamadı.

Başkasıyla evlenirse ahlaki âdetlere göre Miçiyo'yla bağlarının kopabileceğini ancak ahlakın özü itibarıyla ikisinin de bundan asla etkilenmeyeceğini düşünmeye başladı en sonunda. Zaten Hiraoka'yla evli olan Miçiyo'yla böyle bir ilişki kurabilirse, Daisuke'nin evlenmesinin yaratacağı koşullar bu ilişkinin sonunu neden getirsindi ki? İlişkinin devam etmemesi gerektiğini düşünmek toplumun görüşüydü ancak gelenekler gönüle söz dinletecek kadar güçlü değillerdi ve gelenekler çoğaldıkça kalbin ıstırabını artırmaktan başka bir işe yaramazlardı. Daisuke böyle bir mantık yürütüyordu. Böylece evlilik görüşmesini reddetmekten başka yolu yoktu.

Böyle bir karara varmasının ertesi günü, Daisuke uzun bir aradan sonra saçlarını kesti ve tıraş oldu. Yağmur mevsimi başlamıştı ve iki üç gündür çok yağmur yağdığından zemin ve ağaçların dalları nemlenmiş, etraf sessizliğe bürünmüştü. Güneş önceki günlere göre daha sönüktü. Bulutların arasından sızan ışıklar, zemin ıslak olduğundan yansıma gücünü yarı yarıya kaybetmiş gibi hafif görünüyordu. Daisuke berberin aynasına yansıyan görüntüsüne bakarken her zamanki gibi şişkin yanaklarını okşadı ve bugünden itibaren, nihayet aktif bir hayata başlayacağını düşündü.

Aoyama'ya vardığında kapının önünde iki tane rikşa duruyordu. Arkadaşını bekleyen sürücülerden biri koşu tahtasına yaslanıp uyuyakalmıştı ve yanından geçen Daisuke'yi fark etmedi. Umeko kucağında bir gazeteyle salonda oturuyor, bahçenin yeşilliğine boş boş bakıyordu. Uykulu görünüyordu o da. Daisuke birden onun karşısına oturdu.

"Babam buralarda mı?"

Yengesi cevap vermeden önce bir gözlemci edasıyla Daisuke'nin yüzüne baktı.

"Dai, biraz zayıflamış gibisin, değil mi?" dedi. Daisuke yine yanağını şişirerek, "Öyle bir şey yok sanki," diyerek itiraz etti.

Umeko, "Rengin pek iyi değil," diyerek ona baktı.

Daisuke bahçeye ekilenlere bakarak, "Bahçedendir. Yeşil yapraklar yansıyordur," dese de yengesi, "Rengin iyice solmuş," diye devam etti.

"Ben iki üç gündür pek iyi değildim."

"Ben de görünce öyle olduğunu düşündüm. Ne oldu? Nezle misin?"

"Yoo, nedense öyle esnedim sadece."

Umeko bunları söyledikten sonra gazeteyi bir kenara bıraktı ve el çırpıp hizmetçiyi çağırdı. Daisuke tekrar babasının evde olup olmadığını sordu. Umeko bu soruyu bir an unutmuştu. Kapının önünde araba vardı, babasının konukları gelmişti. Daisuke uzun sürmeyeceğini, misafirler dönene kadar beklemeyi düşündü. Yengesi banyoya gideceğini, kendine gelmek için yüzünü yıkayıp geleceğini söyleyerek kalktı. Hizmetçi hoş kokular yayan çimakiyi* derin bir kapta getirdi. Daisuke çimakinin alt tarafından tutarak ara ara kokladı.

Umeko tazelenmiş görünerek dönünce, Daisuke çimakiden birini yiyordu. "Ağabeyim ne yapıyor?" diye sordu.

Umeko bu klişe soruyu cevaplama mecburiyeti yokmuş gibi verandanın kenarında dikilip bahçeye bakarak, "İki üç gün yağmur olunca yosunların rengi daha belirginleşti," diye. pek de sıradan olmayan bir gözlem yaparak koltuğa döndü. Ardından, "Ağabeyine ne olmuş ki?" diye sordu. Daisuke önceki soruyu tekrar ettiğinde yengesi daha da ilgisiz bir hâlde, "Her zamanki gibi işte," diye yanıtladı.

"Yine mi evde yok?"

"Evet evet. Ne sabah ne akşam evde."

"Abla, o evde olmayınca kendini yalnız hissetmiyor musun?"

"Yapacak bir şey var mı?" diyerek güldü Umeko. Daisuke'nin ona takıldığını düşündüğünden mi yoksa tüm bunları çocuksu bulduğundan bilinmez, Umeko pek onu umursamamıştı. Daisuke de her zamanki hâline bakınca ciddi bir tavırla böyle bir soruyu sorduğu için kendisinin

* Bambu yapraklarına sarılarak hazırlanan bir çeşit pirinçten yapılan yemektir. –*çn*

de epey garip olduğunu düşündü. Şimdiye kadar ağabeyi ile yengesi arasındaki ilişkiyi uzun süre gözlemlemiş olsa bile buna hiç dikkat etmemişti. Yengesi de hiçbir zaman Daisuke'nin dikkatini çekecek kadar memnuniyetsizlik belirtisi göstermemişti.

"Acaba dünyadaki çiftler böyle mi geçiniyorlar?" gibisinden bir söz söyledi sadece ama bu söz üzerine Umeko'dan bir yanıt beklemediği için Daisuke karşısındakinin yüzüne bakmaksızın yalnızca yerde duran gazeteye göz gezdirdi.

Bunun üzerine Umeko hemen, "Ne dedin?" diye anlamak istercesine sordu. Daisuke yengesinin sesiyle şaşırıp bakışlarını ona çevirdiğindeyse kadın, "E, biriyle evlenirsen sürekli evde oturup karını şımartırsın artık," dedi.

Daisuke ilk defa Umeko'nun karşısındaki hâlinin hiç de sıradan Daisuke'ye benzemediğini fark etti. Bu nedenle olabildiğince sıradan hâlini ortaya çıkarmaya çalıştı.

Ancak Daisuke'nin zihnindekiler sadece başka bir evliliğin reddedilmesi ve bu reddedişin ardından olmasını istediği Miçiyo'yla kendisi arasındaki ilişkiye dikkatini vermekti. Buna bağlı olarak her ne kadar kendine dönüp Umeko'nun karşısında olduğunu unutmamaya çalışsa da Umeko'nun beklemediği farklı bir tını zaman zaman konuşmanın içinde farkına varmaksızın ortaya çıkıyordu.

Umeko sonunda, "Dai, bugün sana bir şey mi oldu?" dedi. Daisuke yengesinin laflarına doğrudan bir cevap vermekten kaçınabilmenin birçok yöntemini biliyordu. O günse bu yöntemlere başvurmaya isteksizdi – zahmetli ve ikiyüzlü geliyorlardı. Onun yerine ciddi bir ifadeyle garip olan şeyin ne olduğunu söylemesini rica etti. Umeko, Daisuke'nin bu sorusunu aptalca bulduğundan yüzünde onu garipseyen bir

ifade belirdi. Ancak Daisuke daha da ısrar edince, "O hâlde anlatayım," diye başlayıp Daisuke'nin nasıl davrandığına dair bir örnek verdi. Umeko, Daisuke'nin özellikle ciddi bir tavır takınarak sormasını şöyle yorumlamıştı:

"Ağabeyin genellikle evde olmadığından bir hayli yalnız hissediyor olmam gerektiğini aşırıya kaçan empati yüzünden ve iyiliğimizi fazla düşündüğünden söylüyor olsan gerek," dedi. Daisuke kendini sıkışmış hissetti.

"Hayır, aslında tanıdığım bir kadın var, o da aynı bu durumda ve öyle mutsuz görünüyor ki bir başka kadına nasıl hissettiğini sorasım geldi. Kesinlikle alay etmek gibi bir niyetim yoktu."

"Gerçekten mi? O hâlde bunu kim için sordun?"

"İsmini söylemek zor."

"O hâlde sen de onun kocasına gidip eşine biraz zaman ayırsa iyi olur diye tavsiyede bulunsan daha iyi olurdu."

Daisuke tebessüm etti.

"Sen de böyle mi düşünüyorsun?"

"Normal olan budur."

"Eğer o adam benim tavsiyelerimi dinlemezse ne yapmalıyım?"

"O zaman yapabileceğin bir şey yoktur."

"Öyle kendi hâline mi bırakayım?"

"Öyle kendi hâline bırakmayıp ne yapacaksın?"

"O zaman karısının kocasına karşı eş sorumluluğunu sürdürmesine gerek var mıdır?"

"Bu önemli bir suç nedeni tabii. Bu kocasının nezaketsizliğinin ne derecede olduğuna göre değişir herhalde."

"Peki, karısının âşık olduğu biri varsa ne olur?"

"Bilmiyorum. Ne aptalca! Eğer sevdiği biri vardıysa, başından onun yanında olsaydı daha iyi olmaz mıydı?"

Daisuke sessizce düşündü. Bir süre sonra, "Abla," dedi. Umeko, bu derin ruh hâline şaşırarak tekrar Daisuke'nin yüzüne baktı. Daisuke aynı vaziyette konuşmayı sürdürdü. "Ben bu defaki evlilik görüşmesini geri çevireyim diye düşünüyorum."

Sigarasını tutarken elleri biraz titriyordu. Umeko ise eski tavrı değişmiş bir hâlde Daisuke'nin evlilik görüşmesinden vazgeçtiğine dair sözlerini ifadesiz bir suratla dinlemişti. Daisuke karşısındakinin ne düşündüğünü önemsemeden sözlerine devam etti.

"Bugüne dek evlilik konusunda sana defalarca zahmet verdiğim gibi bu kez de seni yine endişelendireceğim. Artık otuz yaşındayım, dediğin gibi bir noktada tavsiyelere göre davranmam gerek. Fakat epey düşündüm ve bu evlilik görüşmesinden vazgeçmek istiyorum. Babam için de, ağabeyim için de hoş olmayacak bu ama yapacak bir şey yok. Bu, o kişinin dikkatimi çekmediği anlamına gelmiyor ancak reddedeceğim. Son zamanlarda babam iyice düşünmemi söyledi, iyice de düşündüm, reddetmem daha iyi olacak, onun için reddediyorum. Aslında bugün bu mesele için babamla görüşmeye gelmiştim ama misafirleri var gibi, onun için öncesinde söylemek ayıp olacak ama seninle de konuşayım diye düşündüm."

Umeko, Daisuke'nin hâlindeki ciddiyeti görünce her zamanki gibi araya gereksiz laflar karıştırmadan dinledi ve dinleyecekleri bittiğinde ilk defa kendi fikrini söyledi. Bu son derece basit, gayet gerçekçi kısa bir ifadeydi.

"Fakat baban kesinlikle zor durumda kalacaktır."

"Ben babamla doğrudan konuşacağım için fark etmez."

"Ama konu artık bu noktaya kadar ilerledi."

"Konu nereye kadar ilerlerse ilerlesin, evleneceğim diye bir şey söylemedim ben."

"Fakat açıkça evlenmeyeceğini söylemedin, öyle değil mi?"

"İşte şimdi onu söylemeye geldim."

Daisuke ile Umeko birbirlerine bakıp bir süre sustular.

Daisuke, kendisi açısından söylenmesi gereken her şeyin artık söylendiğini hissediyordu. Bundan daha fazlasını söyleyip Umeko'ya kendisiyle ilgili daha fazla açıklama yapmayı hiç düşünmüyordu. Umeko'nun ise konuşması ve sorması gereken birçok soru vardı. Ancak bu kısacık zaman diliminde, az önceki gibi soru ve cevaplar ağızlarından çıkmadı.

Umeko sonunda, "Senin haberin yokken, evlilik sohbeti ne kadar ilerledi ben de bilmiyorum ancak her kim olursa olsun açıkça reddedeceğin aklımdan geçmezdi," dedi.

Daisuke soğukkanlı ve sakince, "Neden?" diye sordu.

Umeko kaşlarını kaldırdı. "Neden diye sormak hiç mantıklı değil."

"Mantıklı olup olmaması önemli değil, onun için söyle lütfen."

Umeko, "Her seferinde reddedeceksen, en nihayetinde ne fark eder?" diye açıkladı. Ancak bunun anlamı, hemen Daisuke'nin zihninde yankılanmadı. Anlamsız gözlerle Umeko'ya baktı. Umeko ilk kez ne düşündüğüne dair açıklama yaptı:

"Yani sen bile bir gün biriyle evlenme niyetinde olmalısın. Bu durumdan sıkıldığın için çaresizsin, değil mi? O zamana kadar da bencilce konuştuğun her gün babana göre sadece haksızlık edeceksin. Sebep bu. Kimi getirirse getirsin ilgini çekmeyecek, yani kim gelirse gelsin değişen bir şey

olmayacak demek istiyorum. Sana kimi getirsek boşuna! Bu hayatta ilgini çekecek bir kişi bile yok. Bu nedenle bu huyundan vazgeçip ilk görüşte dikkatini çekmeyen biriyle evlenmekten başka çaren yok gibi. Eğer bizim en uygun gördüğümüzü sen de sessizce kabul edip evlenirsen bir şekilde işler yoluna girecektir. Onun için baban özellikle bu defa sana danışmayabilir. Baban açısından bakarsak bu normal bir şey. Bunu yapmazsa, yaşarken seninle evlenecek kişinin yüzünü göremeyecek, öyle değil mi?"

Daisuke sakince yengesinin söylediklerini dinledi. Umeko'nun söyleyecekleri bitmesine rağmen Daisuke hemen bir yanıt veremedi. Söylenenleri çürütse bile, sadece daha çok söze maruz kalacağını, söyleyeceklerine kesinlikle Umeko'nun kulak asmayacağını düşündü. Ancak karşısındakinin söylediklerini hiç kabul etmek gibi bir niyeti yoktu. Aslında her iki yönden de bu sorunun onu sadece sıkıntıya düşüreceğine inanıyordu. Bu nedenle, yengesine dönerek, "Söylediklerinin mantıklı bir tarafı var ancak benim de kendime ait fikirlerim var, bu nedenle burada keselim lütfen," dedi. Bu durumda Umeko'nun müdahalesiyle uğraşmak doğal görünüyordu. Bu söz üzerine Umeko kendini tutamadı.

"Dai, artık bir çocuk olmadığına göre elbette bir fikriniz olacak. Benim gereksiz ve küstahça sözlerim seni rahatsız etmiş olabilir bu nedenle artık tek kelime etmeyeceğim. Ancak kendini babanın yerine koy. Her ay ne kadar paraya ihtiyacın varsa o kadarını veriyor sana, yani öğrencilik yıllarına göre babana daha fazla yük oluyorsun. Ayrıca sana bakmak, başından beri olan bir durum ama yaşın ilerliyor ve tek başına olduğu için söylenenleri hiçbir zaman dinlemeyip kibirli davranmanın anlamı yok."

Umeko biraz hiddetli görünürken devamını söylemeye yeltendiğinde Daisuke lafını kesti. "Öyleyse, bir kadınla evlendiğimde babama verdiğim bu rahatsızlık daha da artmayacak mı?"

"Baban bunu istediğini söylediği için böylesi daha iyi, öyle değil mi?"

"O hâlde babam, ben ne kadar istemesem bile bana mutlaka birini bulmaya kararlı?"

"Sevecek birini bulmak için tüm Japonya'yı dolaşsan bile öyle birini bulamayacaksın, değil mi?"

"Nerden biliyorsun?"

Umeko güçlü bakışlarla Daisuke'ye doğru baktı ve, "Tam anlamıyla avukat gibi konuşuyorsun," dedi.

Daisuke, alnını yengesine doğru eğdi. Kısık sesle, "Abla, benim sevdiğim bir kadın var," deyiverdi.

Daisuke'nin şimdiye kadar Umeko'ya bu tip konularda sıklıkla şaka yaptığı olurdu. Umeko önce bunun yürekten söylendiğini düşünürdü. Hatta Daisuke'nin arkasından durumu öğrenmeye çalıştığı bazı komik durumlar da yaşanmıştı. Ancak bir kere gerçeği öğrenince, Daisuke'nin bu birini sevdiğine dair itiraflarının etkisi de kaybolmuştu. Daisuke bu laflarını artık hiç umursamıyor ya da o da işi alaya vuruyordu. Daisuke açısından bakıldığında o da bu durumdan gayet memnundu. Fakat bu sefer tamamen farklıydı durum. Yüz ifadesi, bakışları, kısık sesinin derinliklerinde gizlenen o güç, Daisuke'yi bu konuya kadar getiren her şey – tüm bunlar Umeko'yu şaşırttı. Bu kısacık cümle parlayan bir kılıç gibi saplandı kadına.

Daisuke kemerinden saatini çıkarıp baktı. Babasına gelen ziyaretçilerin pek de dönmeye niyetleri yok gibiydi.

Hava bulutlanmıştı. Daisuke artık eve dönmenin, daha sonra babasıyla tekrar konuşmaya gelmenin daha iyi olacağını düşündü.

"Tekrar gelirim. Sonra uğradığımda babamla görüşmek daha iyi olacak," diyerek kalktı. Umeko o sırada kendine geldi. Yorulana kadar insanlarla ilgilenen bir kadın olduğu gibi hiçbir şeyi yarım bırakamazdı. Baskı yaparcasına Daisuke'yi durdurup kadının adını sordu. Daisuke her zamanki gibi cevap vermedi. Umeko ısrar etti. Daisuke yine yanıtlamadı. Bunun üzerine Umeko, neden o kadınla evlenmediğini sordu. Daisuke de mümkün olmadığı için evlenemediğini söyledi sadece. Sonunda, Umeko'nun gözlerinden yaşlar döküldü. Başkalarının çabalarını boşa çıkardığını söyleyerek ona kızdı. Neden başından açıkça ona söylemediğini sorarak eleştirdi. Bunları düşününce, üzgün olduğunu söyleyip ona acıdı. Ancak Daisuke, Miçiyo hakkında hiçbir şey konuşmadı. Umeko sonunda pes etti. Daisuke nihayet eve dönme vaktinin geldiğini söylediğinde, yengesi, "O hâlde, babanla doğrudan sen konuşursun herhalde. O zamana kadar hiçbir şey söylememem iyi olur değil mi?" diye sordu.

Daisuke, yengesinin sessiz kalmasının mı yoksa onun adına konuşmasının mı daha iyi olacağını bilemiyordu. "Yani," diyerek tereddüt etti ama "Nasılsa görüşmekten vazgeçtiğimi söyleyeceğim," diyerek yengesine baktı.

Umeko kibarca, "O hâlde, konuşabilme fırsatım olursa konuşayım. Kötü gibi olursa, hiçbir şey söylemeyeceğim için siz baştan konuşunuz. Böylesi iyi olur herhalde," dedi.

Daisuke, "Kararı sana bırakıyorum," deyip dışarı çıktı. Köşeye gelince, Yotsuya'dan itibaren yürümeye niyeti olduğu için özellikle Şioçō'ya giden trene bindi. Renpeiba'nın

yanından geçerken koyu bulutlar batıda kesilmiş, yağmur mevsiminde eşine az rastlanır akşam güneşi kızıl rengiyle geniş düzlüklerin üzerinde parlıyordu. Işık uzaklara doğru giden bir rikşanın tekerleklerine öyle düşüyordu ki tekerlekler her döndüğünde çelik gibi parlıyordu. Araba uzak düzlüklerin içinde küçük görünüyordu, arazi rikşayı ufacık gösterecek kadar büyüktü. Güneşin ışınları capcanlıydı, kan gibi. Daisuke bu manzaraya yandan bakarken rüzgârı kesen tren ilerliyordu. Ağırlaşan kafası sallanıyordu. Son durağa geldiğinde, aklı mı bedenini yönetiyordu yoksa bedeni mi aklını yönetiyordu bilinmez kendini öyle hissediyordu ki trenden hışımla inmek istedi. Yağmur ihtimaline karşı yanına aldığı şemsiyesini bir baston gibi sürüyerek yürüdü.

Yürürken, bugün kaderinin yarısını yok ettiğini içten içe fısıldadı. Şimdiye dek babası ve yengesiyle arasına makul bir mesafe koyarak ılımlı bir şekilde egosunu sürdüregelmişti. Fakat bu sefer gerçek hislerini ortaya çıkarmasa bu durumun üstesinden gelemeyecekti. Aynı zamanda mutluluğa erişeceğine dair umudu da azalmıştı. Ancak geri çekilmek için zamanı vardı hâlâ. Sadece bunun için babasını kandırmasının gerekli olduğuna şüphesi yoktu. Daisuke şimdiye kadarki hâline içten içe alay ederek güldü. Nihayet bugünkü itirafıyla kaderinin yarısını yok ettiğini kabul etmek istedi. Böylece, daha sonra alacağı darbelere tepki olarak kararlı bir şekilde Miçiyo'nun üzerini örtmek ister gibi şiddetle eyleme geçmek istedi.

Babasıyla bir sonraki görüşmesinde bir adım bile geri atmayacak şekilde kendini hazırlamak istedi. Bu nedenle Miçiyo'yla görüşmeden önce, babasının onu tekrar çağırmasından derin bir korku hissetti. Onun adına konuşup ko-

nuşmama kararını yengesine bıraktığı için pişmandı. Eğer bu akşam yengesi konuşursa, Daisuke yarın sabah eve çağrılabilirdi. O zaman bu akşam Miçiyo'yla buluşup konuşması gerekecekti. Ancak akşam olduğu için uygun zaman olmadığını düşündü.

Sunokami'de indiğinde güneş batmıştı. Askeri okulun önünden doğrudan Horibata'ya çıkıp iki üç sokak ilerledikten sonra Sadobaraçō'ya dönmesi gereken yerde özellikle tren hattını takip ederek yürüdü. Her zamanki gibi eve dönüp akşamı sessizce kütüphanesinde geçirme fikrine bile katlanamıyordu. Hendeğin ayırdığı yüksek meşe ağaçlarından setler göz alabildiğine sıralanırken, aşağıda trenler bir o yana bir bu yana gidiyorlardı. Daisuke hafif bir kutunun rayların üstünde zorlanmadan kayarak gidişi ve yine kayarak gelişindeki hız kabiliyetinin karşısında bir ölçü neşelendi. Öte yandan, onunla sürekli aynı güzergâhı takip eden Sotobori hattındaki tren, normalden daha gürültülü ve kötüydü. Oşigome yakınlarına geldiğinde, uzaklardaki Koişikava ormanının birkaç yerinde fenerlerin ışıldadığını fark etti. Daisuke akşam yemeğini yemeyi düşünmeden Miçiyo'nun olduğu yöne doğru yürüdü.

Yaklaşık yirmi dakika sonra Andō yokuşunu tırmanıp Denzüin'deki* yanık harabelerin önüne geldi. Sağında ve solunda büyük ağaçların olduğu yerden geçerken sola doğru dönüp Hiraoka'nın evinin yanına geldiğinde, tahta çitlerden her zamanki gibi ışık yansıyordu. Daisuke duvara yaslanıp bir süre onları izledi. Kısa bir süre sonra sesler kesildi, ev tamamen sessizleşti. Daisuke kapının yanına gidip

* Tokyo'da bulunan Codo mezhebine ait tapınaktır. 1602 yılında Ieyasu Tokugava'nın annesinin gömülmesi vesilesiyle yasal olarak bu adla adlandırılmaya başlanmıştır. –*çn*

çitlerin dışından seslenmeyi düşündü. O sırada veranda yakınlarında alt bacağına bir şey çarptı. Ardından birilerinin ayağa kalkıp içeri doğru gittiklerini gördü. Sonunda konuşma sesleri duyulmaya başladı. Neyle ilgili olduğunu çok iyi duyamıyordu ama bu sesler kesinlikle Hiraoka ve Miçiyo'ya aitti. Konuşmalar bir süre sonra kesildi. Ardından yine ayak sesleri verandaya kadar geldi ve birilerinin oturma sesleri işitildi. Daisuke bunun üzerine çitlerin yanından uzaklaştı. Ve geldiği yolun tersi istikamette yürüyüp gitti.

Bir süre ne tarafa ne şekilde yürüyeceğine odaklandı. O sırada Daisuke'nin kafasında az önceki manzara geziniyordu. Bu manzara kaybolunca bu kez kendi eylemlerine yönelik tarif edilemez bir utanç hissetmeye başladı. Daisuke ne sebeple böyle bir basitliğe kapılıp birden şaşkınlığa uğramışçasına geri çekildiğini merak etti. Karanlık küçük bir caddede durup gecenin dünyayı işgal edişine içten içe sevindi. Üstelik mayıs yağmurunun ağır havası da etrafı sarmıştı ve yürüdükçe boğuluyormuş gibi hissediyordu. Kagura yokuşunun tepesine çıktığında, aniden gözleri parladı. Çevresini saran sayısız insan ve sayısız ışık huzmesi beynini yakmıştı birden. Daisuke kaçarcasına çatısı samanlardan yapılan dükkâna girdi.

Eve döndüğünde, Kadono her zamanki alışıldık ifadesiyle, "Epey geç oldu. Yemek yiyecek miydiniz?" diye sordu.

Daisuke'nin canı yemek istemediği için gerek olmadığını söyleyerek Kadono'yu kütüphaneden kovar gibi uzaklaştırdı. Ancak aradan iki üç dakika geçmemişti ki tekrar el çırpıp odaya çağırdı.

"Evden bir haber gelmedi, değil mi?"

"Hayır."

Daisuke, "O hâlde, güzel," dedi sadece.

Kadono bir şey bekler gibi kapının önünde dikiliyordu. "Sensei, siz evinize doğru çıkmamış mıydınız?"

Daisuke ciddi bir ifadeyle, "Niçin?" diye sordu.

"Çünkü çıkarken öyle söylemiştiniz."

Daisuke için Kadono'yla konuşmak sıkıcıydı. "Eve gittim işte. Evden bir haber gelmezse benim için daha iyi olmaz mı?"

Kadono kararsız bir şekilde, "Aa, öyle mi?" dedikten sonra çıktı. Daisuke, babasının ona karşı çevresine olduğundan da aceleci olduğunu bildiğinden, duruma göre evden çıktıktan sonra bile hemen bir haber gelme ihtimali olabileceğinden korktuğu için sormuştu. Kadono odasından ayrıldıktan sonra yarın mutlaka Miçiyo'yla görüşmesi gerektiğine karar verdi.

Daisuke o gece uyurken ne vesileyle Miçiyo'yla görüşeceği konusunu düşündü. Şoföre bir mektup verip evine çağırsa, Miçiyo gelmesine gelirdi ama bugün zaten yengesiyle görüştükten sonra ertesi gün de ağabeyi ya da yengesine karşıdan bir saldırı gelmeyeceği kesin değildi. Ayrıca Hiraoka'nın evine giderek görüşmek Daisuke için bir çeşit ıstıraptı. Daisuke çaresiz, kendisi ve Miçiyo'yla ilgisi olmayan bir yerde buluşmaktan başka yol olmadığını düşündü.

Gece yarısından itibaren sağanak yağmur başladı. Evin etrafını saran boğuk uğultu, soğuk ve yanlış yerdeymiş gibi gösteriyordu sinekliği. Daisuke bu gürültünün içinde günün aydınlanmasını bekledi.

Yağmur ertesi gün de dinmedi. Daisuke nemli verandada dikilip masmavi gökyüzüne bakarak dün akşamki planını yeniden değiştirdi. Daisuke, Miçiyo'yu sıradan bir yere ça-

ğırıp konuşmak için kendini yeterince rahat hissetmiyordu. Çaresiz kalırsa, "mavi gökyüzünün altında herhangi bir yer olur" diye düşündü ancak bu havaya da güven olmazdı. Ayrıca Hiraoka'nın evine de gitmeyi başından beri istememişti. Her ne olursa olsun Miçiyo'yu kendi evine getirmekten başka yol olmadığına karar verdi. Kadono biraz rahatsızlık verici olabilirdi ancak konuşmalarının, oğlanın odasından duyulmamasını sağlayabilirlerdi.

Öğle vaktine kadar dalgın dalgın yağmuru seyretti. Öğle yemeğini bitirir bitirmez kauçuk yağmurluğunu üstüne geçirip ön kapıya çıktı. Yağmur altında Kagura yokuşunun başına kadar gelip Aoyama'daki evine telefon etti. Yarın oraya gelmeye niyetlendiğini söyleyerek işleri kontrol altına almayı planladı. Telefona yengesi çıktı. Bahsettiği meseleyi henüz babalarıyla konuşmadığı için bir kez daha iyice düşünmesini söyledi. Daisuke teşekkür edip telefonu kapattı. Ardından Hiraoka'nın gazetedeki numarasını aradı ve işte olup olmadığını teyit etti. Hiraoka işteydi gerçekten de. Daisuke yağmura rağmen tekrar yokuşu tırmandı. Bir çiçekçiye girip hayli büyük beyaz zambaklar alıp eve geri döndü. Çiçekler ıslak olmasına rağmen iki tane vazoya onları yerleştirdi. Artan çiçekleri de bir şişeye su koyup gövdesinden kısalttıktan sonra içine yerleştirdi. Ardından masasına yönelip Miçiyo'ya bir mektup yazdı. Yazdığı gayet kısa bir cümleydi. Sadece konuşmak istediği konular olduğundan acilen görüşmeleri gerektiği için gelmesini rica ediyordu.

Daisuke el çırpıp Kadono'yu çağırdı. Kadono burnunu çekerek çıkageldi. Mektubu eline alırken, "İçerisi ne güzel kokuyor," dedi.

Daisuke, "Arabayı al, onu buraya getir," diye tembihledi. Kadono yağmurda durağa gitti.

Daisuke, zambaklara bakarken kendini odaya yayılan güçlü kokulara bıraktı. Bu kokuların etkisiyle net bir şekilde Miçiyo'nun geçmişteki hâlini hatırladı. Eski günlerden kopamayan kendi gölgesi bir duman gibi çevrelerini sarıyordu. Bir süre sonra, "Bugün ilk kez içimdeki geçmişe dönüyorum," dedi içinden. Böyle söyleyebildiği anda, daha önce hiç hissetmediği bir huzuru tüm bedeninde hissetti. Neden daha önce dönmediğini düşündü. Başından beri niçin kendi doğasına direndiğini düşündü. Yağmurun altında, zambakların ve eski günlerin arasından hiçbir ayrım gözetmeyen huzurlu bir yaşam buldu. Bu hayatın ne gerisinde ne de önünde çıkar, kazanç ya da kendisine baskı uygulayacak ahlaki kurallar yoktu. Bulutlar gibi bir özgürlük ve su gibi bir doğa vardı. Ve hepsi birer mutluluktu. Bu nedenle hepsi ayrı güzeldi.

Sonunda rüyadan uyandı. Bu bir anlık mutluluktan doğan sonsuz ıstırap o an şaşırtıcı bir şekilde Daisuke'nin beyninde yankılandı. Dudaklarının rengi soldu. Sessizlik içinde kendine ve ellerine baktı. Tırnaklarının dibinden akan kanın kıpırdadığını hissetti. Ayağa kalkıp zambakların yanına gitti. Dudaklarını zambakların çeneğine yaklaştırıp güçlü kokusunu gözleri kamaşana kadar içine çekti. Daisuke bir çiçekten diğerine dudaklarını hareket ettirip tatlı kokuları içine çekerken hayal kırıklığına kapılınca kendini yere bırakıvermek istedi. Sonunda kollarını bağlayıp kütüphane ve tatami odası arasında gidip geldi. Göğsünde sürekli bir kıpırdanma hissediyordu. Ara ara sandalyenin kenarı ve masanın önüne gelip durdu. Ardından tekrar yürümeye

başladı. Kalp atışları onun uzun süre bir yerde kalmasına izin vermiyordu. Aynı zamanda bir şeyler düşünebilmesi için karanlık bir yerde kalması gerekiyordu.

Bu sırada zaman akıp gidiyordu. Daisuke'nin gözü sürekli saatin ibrelerindeydi. Arada sırada saçakların altından yağmura baktı. Yağmur hâlâ devam ediyordu. Hava az öncekine göre biraz daha kararmıştı. Kümelenen bulutlar tek bir yerde toplandıktan sonra zeminin üstüne doğru sürüklenmeye hazır gibiydiler. O sırada arabadan gelen ışık, kapıdan içeri doğru süzüldü. Tekerleklerin sesi yağmurun sesini bastırıp Daisuke'nin kulaklarında yankılandığında, solgun yanaklarında bir gülümseme belirdi ve sağ elini göğsüne koydu.

Kadono'nun getirdiği Miçiyo giriş kapısından koridora girmişti. Koyu mavi desenli ipek kumaş üzerine şerit desenli bir obi bağlamıştı ve kıyafetin ön tarafı tamamen farklı olduğundan Daisuke ilk bakışta yeni gibi hissetti. Sıradan renkteydi ve pek güzel değildi ancak tatami odasının girişinde Daisuke'yle göz göze geldiklerinde kaşları, gözleri, ağzı birden işlevini yitirmiş gibi öylece kaldı. Eşikte dururken ayaklarının da hareket etmediğini fark etti. Miçiyo mektubu aldığından beri bir şeyler olacağı beklentisiyle gelmişti. Bu beklentide hem korku, hem sevinç hem de endişe vardı. Arabadan inip tatami odasına doğru geçirilene kadar Miçiyo'nun yüzü bu beklentinin yarattığı renklerle doldu. Miçiyo'nun ifadesi öylece kaldı. Daisuke'nin tavırları Miçiyo'ya sadece bu kadarlık bir şoku yaratabilecek kadar şiddetliydi.

Daisuke sandalyelerden birini işaret etti. Miçiyo kendisine gösterilen yere oturdu. Daisuke onun karşısındaki san-

dalyeye geçti. İkisi ilk defa karşı karşıyaydı. Ancak bir süre ağızlarını açmadılar.

Nihayet Miçiyo, "Bir şey mi oldu?" diye sordu.

Daisuke sadece, "Evet," dedi. Bu kısacık konuşmanın ardından ikisi de tekrar yağmurun sesini dinlediler.

"Acil bir şey mi?" diye Miçiyo tekrar sordu.

Daisuke tekrar, "Evet," dedi. Her ikisi de her zamanki gibi hemen konuşamadılar. Daisuke sakeden yardım alarak konuşmak zorunda kalan hâlinden utandı. Duygularını itiraf edeceği sırada, mutlaka normal hâlinde olması gerektiğine dair kendisini hazırlamıştı. Ancak yeniden Miçiyo'yla karşılaştığında, bir yudum daha içki içmek istedi. Sessizce yandaki odaya gidip her zamanki gibi bir kadeh viski koymayı düşündü ancak sonra bunu karara varmaya katlanamadı. Daisuke mavi gökyüzü ve aydınlık bir güneşin altında sıradan bir tavırla, karşısındakine itiraf edemedikçe kendi samimiyetine inanamayacaktı. Sarhoşluktan ibaret bir duvar örüp onun tepesinde cesaret bulmanın, bir tür korkaklık, zalimlik, karşısındakine hakaret olacağını düşünmeden edemedi. Toplumsal geleneklere karşı ahlaki bir tutum sergileyemiyordu ama onun yerine Miçiyo'ya karşı biraz olsun ahlaksızca bir eylemde de bulunmaya niyeti yoktu. Aksine Miçiyo'yu o kadar seviyordu ki kendisini aşağı bir seviyeye düşürmeyecek kadar âşıktı ona. Ancak Miçiyo'nun kendisini niçin çağırdığını sorduğunda ona dönüp hiçbir şey diyemedi. Kadın ikinci kez sorduğunda, daha da çekindi. Üçüncü defa sorduğundaysa mecburen, "Yani, uzun uzun konuşalım," diyerek sigarasını yaktı. Yanıtın gelmesi uzadıkça Miçiyo'nun suratı daha da soldu.

Yağmur devam ederken gizliden gizliye değdiği yerlerde

ses çıkarıyordu. İkisi de yağmurun çıkardığı sesler sayesinde herkesten uzaklaşmışlardı. Aynı evde yaşayan Kadono'dan ve yaşlı teyzeden bile uzaktılar. Her şeyden bağımsız sadece ikisi zambak kokularıyla kuşatılmışlardı.

"Az önce dışarı çıktım, bu çiçekleri alıp geldim," diyen Daisuke çevresine göz gezdirdi. Daisuke'nin ardından Miçiyo'nun da bakışları odanın içinde gezindi. Miçiyo daha sonra burnundan derin bir nefes aldı.

Daisuke, "Ağabeyin ve seninleyken Şimizu Caddesi'ndeki zamanları hatırlatır diye düşünerek olabildiğince çok alıp geldim," dedi.

Miçiyo, "Güzel kokuyorlar," derken dağılmış hâldeki büyük zambak yapraklarına bakıyordu fakat onlardan gözünü ayırıp bakışlarını Daisuke'ye çevirdiğinde hafifçe yanakları kızardı. "O zamanları düşününce..." dedi ve yarıda bıraktı.

"Hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum elbette."

"Üzerinde harika bir kimono yakası vardı, saçlarını da topuz bağlamıştın."

"Çünkü Tokyo'ya yeni gelmiştim. Kısa bir süre sonra bıraktım topuz yapmayı."

"Geçenlerde bana zambak alıp getirdiğinde de saçlarını topuz bağlamamış mıydın?"

"Aaa! Dikkat etmişsin! O sadece o zamana özgüydü."

"O zaman saçını öyle mi toplamak istedin?"

"Evet, kararsız kalınca öyle toplamak istedim."

"Ben saçını öyle topladığını görünce eski günleri hatırlamıştım."

"Doğru," derken Miçiyo utanarak onayladı.

Miçiyo Şimizu Caddesi'ndeyken –Daisuke'nin onunla rahatlıkla konuşmaya başlamalarından sonraydı– Daisuke,

kadının memleketten çıkıp geldiği o ilk zamanlardaki saç stilini övmüştü. O anda Miçiyo gülmüştü fakat bu sözden sonra saçlarını topuz asla bağlamamıştı. İkisi şimdi bile bunu gayet iyi hatırlıyordu. Ancak her ikisi de bununla ilgili bir şey konuşmadılar.

Miçiyo'nun ağabeyi ileri görüşlü bir yapıdaydı ve insanlara yakınlığı nedeniyle arkadaşları tarafından çok sevilirdi. Özellikle Daisuke onun en iyi arkadaşıydı. Miçiyo'nun ağabeyi ileri görüşlü olmasına rağmen kız kardeşinin ağır başlılığını takdir ederdi. Memleketten getirdikten sonra aynı evde yaşaması da kız kardeşinin eğitim alma zorunluluğundan kaynaklanan bir sorumluluk düşüncesinden değil, kız kardeşinin tamamen geleceğine olan tutkusu ve ona yakın olmayı istemesindendi. Miçiyo'yu çağırmadan önce, bu durumu Daisuke'ye açık yüreklilikle itiraf etmişti. O dönemlerde her genç gibi Daisuke de bu planlar karşısında meraklanmıştı.

Miçiyo geldikten sonra Daisuke ile kızın ağabeyi giderek daha da samimi oldular. Samimi olmak için hangisinin ilk adımı attığını Daisuke de bilmiyordu. Ağabeyin ölümünden sonra o zamanları her hatırladığında, Daisuke bu gizli dostluğun içinde bir tür anlam olduğunu düşünmeden edemiyordu. Miçiyo'nun ağabeyi ölene kadar bunu itiraf edemedi. Daisuke de özellikle hiçbir şey söylememişti. Böylece karşılıklı düşünceleri birbirleri arasında bir sır olarak gömülüp gitmişti. Miçiyo'nun ağabeyi hayattayken böyle bir fikri gizlice Miçiyo'ya sızdırıp sızdırmadığını Daisuke de bilmiyordu. Daisuke sadece Miçiyo'nun tavırlarından ve konuşma biçiminden öyle olabileceğine dair özel bir hisse kapılmıştı.

Daisuke o dönemlerde, Miçiyo'nun ağabeyine karşı kendini zevk sahibi biri olarak gösteriyordu. Miçiyo'nun ağabeyiyse ortalama bir duyarlılıktan ötesine sahip değildi. Sohbet ne zaman derin konulara dönecek olsa dürüst bir şekilde bunları anlamadığını itiraf eder ve gereksiz tartışmalardan kaçınırdı. Her nereden öğrendiyse "arbiter elegantiarum"* lafını keşfetmiş ve bunu Daisuke'nin lakabı olarak kullanmaya başlamıştı. Miçiyo yan odada sessizce ağabeyi ile Daisuke'nin konuşmalarını dinlerdi. Sonunda "arbiter elegantiarum" lafını da öğrenmiş ve bir seferinde bu kelimenin anlamını sorarak ağabeyini şaşırtmıştı.

Ağabeyi kız kardeşinin eğitimiyle ilgilenmesi için Daisuke'ye onu emanet etmiş gibiydi. Miçiyo'nun eğitimine ilham kaynağı olabilmesi niyetiyle Daisuke'yle temas kurması için olabildiğince fırsat yaratmaya çabalamıştı. Daisuke de bunu reddetmemişti. Sonradan hatırladığında kendisinin bu görevi üstlenmek istediğini düşündüren emareler de vardı. Miçiyo başından itibaren memnuniyetle onun kılavuzluğunu kabul etmişti. Üçü böylece birbiriyle yakınlık kurarken aylar birbirini kovaladı. Bilinçli ya da bilinçsiz, zaman geçtikçe birbirlerine yaklaştılar. Sonunda üçü bir yerde âdeta bir çember gibi birleştiler ama daire hâlinde bir çember hâline gelmeden bir süre önce biri aniden kayboldu ve diğerlerinin de dengesi bozuldu.

Daisuke ve Miçiyo beş yıl önceki meseleleri çekinmeden konuşmaya başladılar. Konuştukça, bulundukları andan uzaklaşıp giderek öğrencilik yıllarına döndüler. İkisi arasındaki mesafe yine eskisi gibi birbirine yaklaştı.

Miçiyo o zamanları özler gibi, "O zamanlar ağabeyim

* (Lat.) Zevk sahibi. *–yhn*

hayatını kaybetmeseydi ve hâlâ aramızda olsaydı, biz şimdi nasıl olurduk acaba?" dedi.

"Ağabeyin hayatta olsaydı başka türlü birisi mi olurdun?"

"Başka türlü birisi olmazdım tabii ki. Sence?"

"Bence de."

Miçiyo o sırada belli belirsiz bir ses tonuyla, "Aaaa, bu yalan!" dedi.

Daisuke derin bakışlarla Miçiyo'ya doğru baktı, "Ben o zamanlarda da, şimdi de aynıyım. Hiç değişmedim," dedi ve gözlerini bir süre daha karşısındakinden ayıramadı.

Miçiyo hemen bakışlarını kaçırdı. Sonra kendi kendine konuşur gibi, "Çünkü o vakitler sen artık değişmiştin," dedi.

Miçiyo'nun ağzından çıkan kelimeler sıradan bir konuşmaya göre epey sessizdi. Daisuke silinip giden bir gölgeye basar gibi hemen onun peşine takıldı. "Hayır, değişmemiştim. Sadece sana öyle geliyor. Öyleyse yapacak bir şey yok, bu bir yanılgı."

Daisuke her zamankinden çok daha coşkulu ve net bir ifadeyle kendini savunur gibi konuşmuştu. Miçiyo'nun sesi giderek alçaldı.

"Yanılgı ya da her neyse fark etmez ki."

Daisuke sessizce Miçiyo'nun hâlini gözlemledi. Miçiyo'nun başından beri bakışları yerdeydi. Daisuke onun uzun kirpiklerinin titrediğini gayet net görüyordu. "Benim hayatım için sen gereklisin. Ne olursa olsun gereklisin. Sadece bunu söylemek için seni özellikle buraya çağırmıştım."

Daisuke'nin sözlerinde sıradan âşıkların kullandığı tarzda bir şımartma ifadesi yoktu. Onun durumu bu kelimelerle birlikte basit ve sadeydi. Dahası gayet ciddi bir yere doğru ilerliyordu. Sadece bu kadarcık konuşmak için acil bir

iş olarak özellikle Miçiyo'yu çağırması önemsiz duruyordu. Ancak Miçiyo her zamanki gibi bu anlamda alışılmışın dışında acil olan bu meselenin ne olduğunu anlayabilecek bir kadındı. Ayrıca romanlarda rastlanan gençlik çağı retoriklerine de pek ilgi duymazdı. Daisuke'nin sözlerinin Miçiyo'nun duygularında ciddi bir etki yaratmadığı bir gerçekti. Fakat Miçiyo'nun bu sözlere ihtiyaç duymadığı da bir başka gerçekti. Daisuke'nin ifadeleri duygusallığı aşıp birden Miçiyo'nun yüreğine ulaştı. Miçiyo'nun titreyen kirpiklerinin arasından akan yaşlar yanaklarından süzüldü.

"Bunu bilmeni istiyorum. Lütfen bunu anla."

Miçiyo daha fazla ağlamaya başladı. Daisuke'ye cevap verebilecek durumda değildi. Cebinden mendil çıkarıp yüzüne tuttu. Koyu renkli kaşlarının bir kısmıyla alnı Daisuke'nin zihninde kaldı. Daisuke sandalyesini Miçiyo'nun olduğu tarafa doğru kaydırdı. Kulağına, "Anlıyor olmalısın," dedi.

Miçiyo hâlâ yüzünü kapatıyordu. Hıçkıra hıçkıra, mendilin arkasından, "Bu kadarı fazla," diyen ses Daisuke'yi âdeta çarptı.

Daisuke o anda bu itiraf için ne kadar geç kaldığını fark etti. Eğer başarabilseydi bunu Miçiyo'yla Hiraoka evlenmeden önce itiraf etmesi gerekirdi. Hıçkırıklar ve gözyaşları içinde Miçiyo'nun söylediği bu kelimeleri duymak katlanılır gibi değildi.

"Bunun böyle olduğunu sana üç dört sene önce itiraf etmem gerekiyordu," deyip hayal kırıklığı içinde sustu.

Miçiyo hızla mendili yüzünden çekti. Kızaran gözlerini birden Daisuke'ye dikti.

"Bunu itiraf etmesen de olurdu. Şimdi neden?" diyerek bir

anlık çekinceden sonra düşünmeden "Beni neden bir kenara ittin? der demez tekrar mendili yüzüne kapatıp ağladı.

"Benim suçum. Lütfen affet!"

Daisuke, Miçiyo'nun elini tutup yüzünden mendili çekmek istedi. Miçiyo buna karşı koymadı. Mendil dizlerinin üstüne düştü. Miçiyo dizlerinin üstüne bakarken kısık sesle, "Zulüm bu!" dedi. Küçük dudakları titreyerek kıpırdadı.

"Zalimlik ettiğimi söylüyorsan yapacak bir şey yok. Fakat cezamı çektim."

Miçiyo yüzünü kaldırdı ve yadırgayan gözlerle, "Nasıl?" diye sordu.

"Siz evlendiğinizden beri üç yılı geçti fakat ben hâlâ bekârım."

"Çünkü bu senin kararındı, öyle değil mi?"

"Hayır, benim kararım değil. Biriyle evlenmeyi düşünsem bile evlenemiyorum. O zamandan beri evdekiler evlenmem için o kadar ısrar ettiler ki bilemezsin. Fakat hepsini reddettim. Bu defa da yine birini geri çevirdim. Sonunda babamla ilişkim nasıl olacak bilemiyorum. Fakat ne olursa olsun önemli değil, geri çevireceğim. Sen benden intikam aldıkça ben insanları reddetmeye devam edeceğim."

Miçiyo, "İntikam mı?" dedi. Bu kelimenin korkunçluğuyla gözlerini kırpıştırdı. Biraz klişe bir ifadeyle "Ben evlendikten sonra bugüne dek senin bir an evvel biriyle evlenip güzel bir hayat yaşamanı istedim," dedi.

Fakat Daisuke dikkate almadı. "Hayır, benden sonuna kadar intikam almanı isterim. Bu benim tek isteğim. Bugün seni çağırıp özellikle yüreğimdekini açmış olmam da aslında sizden aldığım bir intikam olduğundan, başka bir şey düşünemiyorum. Bu bir çeşit toplumsal suça benziyor.

Ancak, böyle bir insan olduğum için suç işlemek benim doğamda var. Suçlu olsam da sana kendimi affettirebilirsem bu bile bana yeter. Bundan daha büyük mutluluk olamayacağını düşünüyorum."

Miçiyo gözyaşları içinde ilk defa gülümsedi. Fakat tek kelime etmedi. Daisuke kendisiyle ilgili daha fazla konuşabilme fırsatı buldu.

"Şimdi böyle bir şeyi sana söylememin zalimce olduğunu biliyorum. Bu her ne kadar zalimlik gibi gelse de benim için aynı zamanda bir başarı. Ayrıca bu zalimliği itiraf etmeseydim yaşayamazdım. Bir diğer deyişle bencilim ben. Bu nedenle senden özür diliyorum."

"Zalimlik değil. Bu nedenle özür dilemeyi bırakın."

Miçiyo'nun ruh hâli o anda birden netleşti. Üzülmüştü ama az önceye kıyasla bir hayli rahatlamıştı. Ancak, bir süre sonra tekrar, "Sadece biraz daha erken söyleseydin," diyerek gözyaşlarına boğuldu.

Daisuke o sırada şunu sordu: "O hâlde, ben bir ömür sessiz kalsaydım bir ömür boyu mutlu olacak mıydın?"

"Öyle değil," diyerek tüm gücüyle itiraz etti Miçiyo. "Sen bunu söylemeseydin belki de yaşayamazdım."

Bu kez de Daisuke gülümsedi. "O hâlde fark etmez sanırım."

"Fark etmez demekten çok sana minnettarım. Sadece–"

"Sadece Hiraoka için hoş olmadığını söylüyor olmalısın."

Miçiyo rahatsız olmuşçasına başını yukarı aşağı salladı.

Daisuke şu soruyu yöneltti: "Miçiyo Hanım, bana dürüstçe söyleyin. Hiraoka'ya âşık mısın?"

Miçiyo yanıt vermedi. Yüzünün rengi giderek soldu. Gözleri donuklaştı. İfadesi tamamen acı yüklüydü.

Daisuke tekrar sordu: "Peki, Bay Hiraoka sana âşık mı?"

Miçiyo'nun bakışları hâlâ yerdeydi. Daisuke düşündüklerini soru yoluyla öğrenmeye çalışırken bu cümleler ağzından çıkınca Miçiyo birden başını kaldırdı. Az önce yüzünde gördüğü huzursuzluk ve ıstırap neredeyse silinmişti. Gözyaşları bile tamamen kurumuştu. Yanakları az önceki gibi solgundu fakat dudakları kımıldamıyordu. O andan itibaren alçak sesle söylenen ağır ifadeler tek tek ağzından çıkıverdi. "Yapabileceğimiz bir şey yok. Hazırlanayım."

Daisuke başından aşağı soğuk sular dökülmüş gibi ürperdi. Toplum içinde gezinen iki ruh birbirleriyle karşılaşmış ve aralarında bir delik açılmış gibi birbirlerine bakmışlardı. Sonra her şey tersine dönmüş, onları bir araya getiren güç, korku içinde çarpışmıştı.

Bir süre sonra Miçiyo ani bir saldırıya uğramış gibi elini yüzüne koyup ağlamaya başladı. Daisuke, onun ağlamasını görmeye dayanamadı. Elini alnına götürdü ve parmaklarıyla alnını kapattı. İkisi de bu hâlde durarak âdeta bir aşk heykeli gibi bir süre sessiz kaldılar.

Her ikisi de bu hâlde yıllardır duruyormuş gibi ruhlarının heyecanla titrediğini hissettiler. Bu heyecanla birlikte her ikisi de peş peşe yaşam bilincini kaybettiler. Aşklarının azabını ve aşklarının kurbanı olma duygusunu aynı anda tatmışlar, aynı zamanda gerçeklerin farkına varmışlardı.

Bir süre sonra Miçiyo mendili aldı ve kibarca gözyaşlarını silip sessizce, "Ben artık döneyim," dedi.

"Güle güle," dedi Daisuke de.

Yağmur hafiflemişti ancak Daisuke her zamanki gibi Miçiyo'yu tek başına göndermek istemedi. Özellikle araba çağırmadı, kendisi götürdü. Hiraoka'nın evine kadar eşlik

ettikten sonra Edo Nehri'nin üstünde vedalaştılar. Daisuke köprünün üstünde bekleyip Miçiyo'yu yandaki caddeden dönene kadar arkasından izledi. Ardından ağır ağır yürürken, "Her şey tamam," dedi içinden.

Akşamleyin yağmur dindi, gece gökyüzünde bulutlar sürekli hareket etti. Bulutların arasından parlak ay göründü. Daisuke, ay ışığının yansıdığı bahçedeki ıslanan yaprakları uzun süre verandadan seyretti ve sonunda terliklerini ayağına geçirip aşağıya indi. Geniş olmayan bu bahçede çok sayıda ağaç bulunduğundan Daisuke'nin yürüyebileceği pek fazla yer yoktu. Bahçenin ortasında durup uçsuz bucaksız gökyüzüne baktı. Ardından öğlen vakti aldığı zambakları tatami odasından alıp etrafına serpti. Beyaz yapraklar ay ışığı altında parladı. Bazıları ağaçların altındaki karanlıkta kayboldu. Daisuke hiçbir şey yapmadan öylece çömeldi.

Yatma saati geldiğinde yeniden tatami odasına geçti. Odanın içindeki zambak kokuları hâlâ silinmemişti.

15

Miçiyo'yla görüşüp gerekenleri söyleyen Daisuke, öncesiyle kıyasladığında yüreğinde iç huzura epey yaklaşmıştı. Fakat bu onun beklentisinin dışında bir sonuç değildi.

Görüşmelerinin ertesi gününde uzun süredir elinde tuttuğu zarları atmaya cesaret eden birinin kararlılığıyla uyandı. Daisuke, kendisi ve Miçiyo'nun kaderine karşı dünden sonra bir tür sorumluluk üstlenmesi gerektiğini fark etti. Ayrıca bu kendi istediği bir sorumluluktu. Bu nedenle, onu üstlenmenin acı verici olduğunu düşünemedi. Bu ağırlığın baskısından dolayı doğal olarak ayaklarının onu sürüklediğini hissetti. Kendi belirlediği kaderini gerçekleştirmeyi kafasına koymuştu, babasıyla nihai bir savaşa hazırdı. Babasının arkasında ağabeyi ve yengesi vardı. Onlarla savaştıktan sonra sırada Hiraoka vardı. Onları atlatsa bu defa karşısında kocaman bir toplum vardı. Bireyin özgürlüğü ve duygularını hiç dikkate almayan bir aygıt olarak karşısındaydı toplum. Daisuke'ye bu toplum şimdi tamamen kapkaranlık göründü. Hepsiyle mücadele etmeye hazırdı. Kendi cesareti ve yürekliliğine şaşırdı. Şimdiye dek tutkulu olmaktan nef-

ret etmiş, tehlikeden uzak durmuş, kumardan hoşlanmamış, tedbirli ve kendini barışçıl bir beyefendi olarak görmüştü.

Daisuke yurtdışında çıkan popüler bir dergiye aboneydi. Bu derginin sayılarından birinde "Dağ Kazaları" adlı bir yazıya denk gelince şaşırmıştı. Yüksek dağlara tırmanan maceracıların yaralanmalara sebep olan çok sayıda hata sıralanıyordu. Dağa tırmanırken çığ altında kalan bir kişinin kemikleri kırk yıl sonra bir buzulda keşfedilmişti mesela; bir zirveye çıkan yolun ortasındaki düz ve dikey bir kayayı aşmak üzere olan dört maceranın başına gelen bir olay da anlatılıyordu yazıda, bu dörtlü maymunlar gibi birbirlerinin omuzlarına çıkmışlardı ama tam ucuna erişecekken kaya parçalanmış, halatları kopmuştu ve birbiri üstüne çıkmış olan üç dağcı dördüncünün yanından geçerek aşağıya düşmüştü. Yazının içerisine, tuğladan yapılmış duvar kadar dümdüz olan bir dağ yamacına yarasa gibi yapışan insanların çizimleri de yerleştirilmişti. Daisuke sert yamacın hemen yanında başlayan beyaz uçurumun ötesindeki uzak vadileri ve engin gökyüzünü hayal edince, korkudan başı döndü yine.

Daisuke ahlak dünyasında, bu dağcılarla aynı konumda durduğunu düşündü. Fakat tek başına oraya gelmişti artık ve içinde hiçbir korku emaresi yoktu. Korkmak ve bir şeyleri ertelemek ona göre daha da ıstırap vericiydi.

Daisuke bir an önce babasıyla karşılaşıp konuşmak istiyordu. Herhangi bir engel çıkmasından korktuğu için Miçiyo'nun geldiğinin ertesi günü tekrar telefon edip babasının müsait olup olmadığını sordu. Babasının evde olmadığı yanıtını aldı. Ertesi gün yeniden sorunca, bu defa da bir engel olduğu için geri çevrildi. Daha sonra evden bir

haber gelene kadar görüşme tarihinin uzayabileceğine dair bilgi verildi. Daisuke emredildiği gibi davrandı. Bu arada ne ağabeyi ne de yengesinden bir mektup aldı. İlk başlarda Daisuke, evdekilerin onun kendini gözlemleyip yeniden düşünmesi için ona olabildiğince uzun zaman vermelerinin bir strateji olabileceğini düşünerek sakince bekledi. Üç öğününü de güzelce yedi. Gece nispeten sakin rüyalar gördü. Yağmur dindiği sırada yanına Kadono'yu alarak bir iki kez yürüyüşe çıktı. Fakat evden ne bir haber ne de bir mektup geldi. Daisuke uçurumun kenarında uzun süre durunca huzursuz olmuştu. Sonunda kendisi Aoyama'ya gitmeye karar verip yola çıktı. Ağabeyi her zamanki gibi evde değildi. Yengesi, Daisuke'yi görünce üzülerek yüzüne baktı. Ancak konuştukları mesele hakkında hiçbir şey söylemedi. Daisuke'nin geliş sebebini sorup "O hâlde ben bir içeri gidip baban müsait mi diye sorup geleyim," diyerek kalktı. Umeko'nun tavrından Daisuke'yi babasının öfkesinden koruduğu anlaşılıyordu. Ayrıca onu uzaklaştırmaya çalıştığını da düşündü. Daisuke bu durumun nereye varacağını düşünerek endişe içinde bekledi. Beklerken de her ne yaşanırsa yaşansın buna hazır olduğunu tekrar edip duruyordu kendi kendine.

Yengesi içeriden dönene kadar epeyce vakit geçti. Daisuke'ye bakıp yine üzgün bir şekilde, "Bugün müsait olmayacakmış," dedi. Daisuke mecburen, "Ne zaman gelebilirim?" diye sordu. Az önceki şevki sönmüştü, korkuyla sormuştu. Umeko, Daisuke'nin hâlinden anlayarak, "Bu sorumluluğu ben üstüme alıyorum ve uygun olduğu zamanı iki üç gün içinde mutlaka sana bildireceğim ama şimdi dön," dedi. Daisuke evden çıkarken Umeko da özellikle onu

geçirmeye gelip, "Özellikle bu kez iyice düşününüz," diye uyardı. Daisuke hiçbir yanıt vermeden kapıdan çıktı.

Eve dönerken de kendini çok rahatsız hissetti. Miçiyo'yla karşılaştığından beri tadına vardığı bu iç huzurun babası ve yengesinin tavırlarıyla ne kadar bozulduğunu hissetti. Kendi fikirlerini babasına anlatmayı, onun da bir baba olarak düşüncelerini çekinmeden ortaya dökmesini ve bu çatışmanın ardından gelecek akıbeti korkusuzca kabul edecekti. Daisuke'nin beklentisi buydu. Babasının tavrıysa Daisuke'nin beklentisinin dışında keyfini kaçıracak cinstendi. Bu can sıkıcı davranış, babasından beklenen bir durum olduğu için fazlasıyla Daisuke'yi rahatsız etti.

Daisuke yoldayken, babasıyla buluşmayı öne çekmek için neden bu kadar zahmete girdiğini hatırlamaya çalıştı. Esasında bu, babasının talebinden öte bir şey değildi. Elbette bu görüşme onun menfaatine olduğu kadar bunu talep eden babasının da yararına olmalıydı. Babası her ne kadar ondan kaçıp görüşmeyi erteliyor gibi davranıyorsa da bu kendi sorununu çözmek için zamanı geciktirmek anlamına gelen belirsizlikten başka bir şey değildi. Daisuke kendi geleceğiyle ilgili en önemli aşamanın artık düzene girmesini istiyordu. Babası uygun zamanı belirleyip onu çağırana kadar evdeki düzenini de sürdürmeye karar verdi.

Daisuke eve döndü. Aklında babasına karşı sadece hafif bir huzursuzluğun karanlık gölgesi vardı. Ancak bu gölge yakın gelecekte mutlaka karanlığını artıracak bir nitelikteydi. Onun dışında gözünün önünde onu bekleyen kaderin çift yönlü bir eğilime sahip olduğunu kabul etti. Bu eğilimlerden biri Miçiyo ve kendisinin bundan sonra gitmesi gereken yönü gösteriyordu. Bir diğeriyse Hiraoka ile

kendisinin muhakkak bir yerde karşılaşmaları gerektiğinin korkunçluğuydu. Daisuke geçen gün, Miçiyo'yla buluştuktan sonra Hiraoka'yla ilgili hiçbir şey yapmamıştı. Bundan sonra Miçiyo'yla tekrar görüştüğünde –bundan sonra onu görmek için uzun süre beklemek gibi bir niyeti yoktu– içinde oldukları durumun ötesine geçebilecekleri belirli bir eylem planını gerçekleşmek konusunda hazırlıksızdı. Bu hususta Daisuke kendisiyle ilgili net bir plan kuramamıştı. Hiraoka'yla sürüklenebileceği gelecek konusundaysa her an her şeye hazırlıklıydı. Tabii ki Hiraoka'yla konuşma fırsatını yakalabileceği doğru ânı beklemek niyetindeydi. Ancak herhangi bir somut planı yoktu. Her halükârda, Hiraoka'ya her şeyi açıkla anlatmak konusunda asla başarısız olmayacağına dair kendine söz vermişti. Buna bağlı olarak kendisi ve Hiraoka arasında oluşması gereken kaderin yönü karanlık ve ürkütücüydü. Tek endişesi bu korkunç fırtınanın içinden Miçiyo'yu nasıl kurtaracağı meselesiydi.

Daisuke insanları olabildiğince etkisi altına alan bir topluma karşı da düşüncelerini toparlayabilmiş değildi. Aslında toplum yaptırım hakkına sahipti. Ancak motivasyonun tamamen kendi içinden çıkması dışında başka bir yolu olmadığına inanıyordu. Bu noktada toplumla arasında herhangi bir tartışma zeminini olmadığı kabulüyle ilerlemeye kararlıydı.

Daisuke kendi küçük dünyasının merkezinde, kendi dünyasına öylece bakarken kafasında sırayla ilişkileri değerlendirdi. "Pekâlâ," dedi ve evden tekrar çıktı. Bir iki cadde kadar yürüyüp durağa geldi, güzel ve hızlı olduğunu düşündüğü bir arabaya atladı. Gidecek bir yeri olmamasına rağmen rasgele bir caddenin adını söyleyip iki saat kadar arabayla dolaştıktan sonra döndü.

Ertesi gün de önceki günkü gibi kütüphanesinde kendi hayatının muhakemesini yaptıktan sonra, tekrar, "Pekâlâ," deyip dışarı çıktı. Hiçbir işi olmamasına rağmen bu defa da ayaklarının götürdüğü yerlerde dolaştı ve ardından eve döndü.

Üçüncü gün de aynı şeyleri tekrarladı. Ancak bu kez evden çıkar çıkmaz hemen Edo Nehri'nden geçerek Miçiyo'nun evine gitti. Miçiyo, ikisi arasında hiçbir şey olmamış gibi, "O günden sonra niçin uğramadın?" diye sordu.

Daisuke kadının bu kadar rahat davranmasına elbette çok şaşırdı.

Miçiyo özellikle Hiraoka'nın masasının önüne koyduğu minderi Daisuke'ye doğru ittirerek, "Niçin bu kadar gergin-sin?" diyerek daha da baskı yaptı.

Bir saat kadar konuştular ve bu sırada yavaş yavaş Daisuke'nin aklı başına geldi. Arabaya binip amaçsızca dolaşmak yerine, yarım saatliğine de olsa buraya gelip güzel vakit geçirseydi daha iyi olacaktı diye düşündü. Ayrılırken Miçiyo'yu teselli edercesine, "Yine geleceğim. Herhangi bir sorun yok, rahat olabilirsin," dedi. Miçiyo sadece gülümsedi.

O akşam ilk defa babasından haber geldiği sırada Daisuke evdeki yaşlı teyzenin getirdiği yemeği yiyordu. Kâseyi masasının üzerine bırakıp Kadono'dan kartı aldı. Üzerinde ertesi sabah kaça kadar gelebileceği soruluyordu. Daisuke, "Resmi dairelerdeki ifadeleri andırıyor," diyerek kartpostalı özellikle Kadono'ya uzattı.

Kadono söyleyebilecek bir şey bulamayınca yazıya bakıp kibarca, "Aoyama'daki evinizden mi?" dedi, sonra ön tarafa doğru ilerledi ve arkasını dönüp, "Nedendir acaba? Yaşlı insanlar böyle yazmayı seviyor gibiler," deyip gitti. Yaşlı teyze

bir süredir ilgisini takvim üzerinde yoğunlaştırmıştı. Günlerden çarşamba mı cuma mı, kötülüğün iyiliği etkilediği gün hangisiydi, tırnak hangi gün kesilirdi, tadilat işleri hangi gün yapılırdı diye konuşarak epey gürültü çıkarıyordu. Daisuke her zamanki gibi gökyüzünü izliyordu. Yaşlı teyze yine Kadono'ya bir iş bulmasını rica etti ondan. Yirmi beş yenlik bir ücret bile uygundu, bulunmaz mıydı bir iş? Daisuke ne cevap verdiğinin farkına varamayacak kadar ilgisizdi. Fakat içten içe Kadono'yla ilgili endişelenmenin vakti olmadığını düşünüyordu, tehlikede olan asıl kendisiydi.

Yemeğini yeni bitirmişti ki Hongō'dan Terao geldi. Daisuke, Kadono'nun yüzünü görünce bir süre düşündü. Kadono laf olsun diye, "Geri mi çeviriyorsunuz?" diye sordu. Daisuke o sıralar bir iki defa randevusunu kaçırmıştı, onun için nadir bir durumdu bu. Bir sorun yaşamayacağını düşündüğünde de gelen birkaç misafiri kabul etmemişti, bu da iki kere olmuştu en azından.

Daisuke keyifsiz olsa da Terao'yla görüştü. Terao'nun her zamanki gibi gözleri kanlanmıştı ve kafası meşguldü. Adamın bu hâlini gören Daisuke'nin her zaman yaptığı gibi onunla dalga geçmek bile içinden gelmemişti. İster yeni çeviri faaliyetleri ister yeniden basım olsun yaşadığı sürece çabalamaya hazır olan Terao, Daisuke'ye göre toplumun sadık bir çocuğuydu. Kendisi de şimdiki pozisyonunu kaybeder ve onunla aynı duruma düşerse, çalışma hayatına ne kadar tahammül edebileceğini düşünüp kendine acıdı. Daisuke yakında Terao'dan bile kötü kovulacağı gerçeğinin önceden farkına vardığı gibi artık hiçbir şeyin garantisi olmayan bu hayattan vazgeçtiği için Teroa'ya küçümseyen gözlerle bakamıyordu.

Terao çeviriyi ay sonuna yetiştirmeyi başarmıştı, fakat yayınevi durumların sıkışıklığından dem vurarak kitabın yayımlanışını sonbahara kadar ötelemek zorunda kalacağından bahsetmeye başlamıştı. Terao bu nedenle emeğini hemen paraya çevirmeyeceği için son çare olarak Daisuke'ye gelmişti. Peki, yayıneviyle sözleşmesiz mi çalışmayı kabul etmişti? Durum öyle de değil gibiydi. Yayınevinin verdiği sözü görmezden geldiğine dair bir şeyler de anlatmıyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse, durum belirsizdi. Tek net olan şey, Terao'nun sıkıntı içinde olduğuydu. Ancak böyle durumlara alışkın olmayan Terao, ahlaki bir sorun olarak kimseden şikâyet ediyor gibi de değildi. Dilinde sadece saygısızlık ya da şüphe duymak gibi söylemler vardı ve içindeki sıkıntı, daha ziyade nasıl geçineceğine odaklanmıştı.

Daisuke hâline üzülünce bir miktar maddi destekte bulundu. Terao müteşekkir bir hâlde evine döndü. Dönmeden önce, esasında yayınevinden de bir miktar borç para aldığını, ancak bu paranın uzun zaman önce kullanıldığını itiraf etti. Terao gittikten sonra Daisuke bu adamın karakterinde bir çeşit kuvvet olduğunu düşündü. Onun gibi, günden güne rahat yaşayan birinin erişebileceği bir şey değildi bu. Belki de günün edebiyat çevreleri öylesine sefil koşullar altında inliyordu ki böyle bir tipe ihtiyaç duymuş ve doğal olarak bu karakterin doğmasını sağlamışlardı. Daisuke uzaklara bakarken bunları düşünüyordu.

Daisuke o akşam kendi geleceğinden büyük bir endişe duydu. Babası eğer aylık gelirine zincir vurursa, kendisinin de ikinci bir Terao vakası olabileceğinden kuşkusu yoktu. Eğer eline kalemi alıp Terao'yu bile taklit edemiyorsa, açlıktan ölmesi doğaldı. Eğer yazı bile yazamıyorsa, başka ne yapabilirdi?

Daisuke gözlerini açtığında ara ara cibinliğin diğer tarafında duran lambaya baktı. Gece yarısı kibritle yaktığı sigarasını tüttürdü. Yatakta döndü durdu. Her zaman olduğu gibi uyumayı güçleştiren sıcak bir gece değildi. Yağmur yine şakır şakır yağıyordu. Daisuke yağmurun sesinden uyuyup uyuyamayacağını düşünürken yine yağmur sesleriyle uykusundan uyandı. Gecenin karanlığında yarı uyur yarı uyanık hâlde sabahın aydınlığına erişti.

Zamanı gelince evden çıktı. Yağmurda giydiği takunyalarını ayağına geçirdi, elinde şemsiyesiyle trene bindi fakat pencereler kapalı olduğu gibi ayakta duran çok sayıda insan olduğu için bir süre sonra göğsü sıkıştı, başı ağırlaştı. Bunda yeterince uyuyamamasının da etkisi olduğunu düşündüğü için elini sıkarak ileri doğru uzattı ve arka taraftaki pencereyi açtı. Yağmur tüm şiddetiyle yağarken şapkası ve yakası ıslandı. İki üç dakika sonra hemen arkasında duran biri yüzünden rahatsız oldu ve yine az önceki gibi pencereyi açtı. Camın ön tarafına yağmur damlaları çarparken gidiş gelişler biraz aksamış gibiydi. Daisuke boynunu yukarıya çevirip dışarı doğru bakarken birkaç kez gözlerini ovuşturdu. Fakat her ne kadar defalarca gözlerini ovuştursa da dış dünyada en ufak bir değişiklik yoktu. Pencerenin yan tarafından uzaklara doğru bakarken bunun daha çok farkına vardı.

Benkei Köprüsü'nde aktarma yaptıktan sonra, insanlar azaldığı gibi yağmur da hafifledi. Çevresindeki her yerin ne kadar ıslandığını rahatça görebiliyordu. Ancak babasının somurtkan yüzündeki çeşitli ifadeler Daisuke'nin beynine âdeta saldırıyordu. Söyleyeceklerini aklından geçirirken bu konuşmalar kulaklarında açıkça yankılanıyor gibi geldi.

Ön kapıdan girip içeri doğru geçmeden önce, her za-

manki gibi bir kez yengesinin yanına geçti. Yengesi çay doldururken kibarca, "Ne kadar da kasvetli bir hava, değil mi?" dedi.

Fakat Daisuke çay içmek istemiyordu. "Babam bekliyor olabilir. İçeride onunla biraz konuşup geleyim," diyerek ayağa kalktı.

Yengesi huzursuz bir ifadeyle "Dai, mümkünse yaşlı birini endişelendirmemeye çalış. Babanın artık uzun bir ömrü yok," dedi. Daisuke, Umeko'nun ağzından ilk kez böyle karamsar ifadeler duyuyordu. Bir anda boşluğa düşüyormuş gibi hissetti.

Babası küllüğü önüne koymuştu, bakışları yerdeydi. Daisuke'nin ayak seslerini duysa da başını kaldırmadı. Daisuke babasının önüne doğru gelip başıyla kibarca selam verdi. Babasının gayet sert ifadesiyle karşılaşacağını düşünürken onu bir hayli sakin gördü. Adam kibarca, "Yağmurda gelmek zor olmuştur," dedi.

O anda, babasının yanaklarının ne kadar çöktüğünü fark etti ilk defa. Daha önce yanakları epey dolgun olduğundan bu değişim epey barizdi.

Daisuke bir anda, "Ne oldu size?" diye sordu.

Babasının yüzüne birden bir renk gelse de Daisuke konusunda pek de endişeli görünmüyordu fakat kısa süre sonra konuşmaya başladığında

"Ben de bir hayli yaşlandım," dedi. O anki hâli her zamanki babasından tamamen farklı olduğu için Daisuke az önce yengesinin sözlerindeki ağırlığın nihayet farkına vardı.

Babası, yaşlılığı nedeniyle sağlığı bozulduğu için yakında iş dünyasından ayrılma niyeti olduğunu Daisuke'ye açtı. Fakat şimdi Rus-Japon Savaşı'nın ardından ticaret ve

sanayinin büyümesinin getirdiği etki, kendi işletmelerinde durgunluk yarattığı için zor dönemleri atlatmadan sorumluluktan kaçamayacağını, şimdilik sabırlı olmaktan başka çaresi olmadığı gibi durumlardan ayrıntılarıyla bahsetti. Daisuke babasının sözlerinin son derece makul olduğunu düşündü.

Babası işin sıradan zorlukları, tehlikeleri ve dönen oyunları, tüm bunları yaşayan tarafların hissettiği üzüntü ve gerginliklerden bahsetti. En son olarak büyük toprak sahiplerinin görünüşte mütevazı ama gerçekte kendisinden daha güçlü bir durumda olduklarını ifade etti. Ardından bu kıyaslamaya dayanarak bu kez de yeni bir evlilik meselesi açmaya çalıştı. "Böylesi bir akrabalık bağı epey faydalı ve çok gerekli olmaz mı?" dedi. Daisuke babasının fazla cüretkâr olan bu siyasi evlilik teklifi karşısında daha çok şaşırdığı konu, başından beri babasının sözlerini yeterince ciddiye almamış olmasıydı. En son görüşmelerinde babasının gelenekselci bir maske takındığını daha açıkça fark etmişti. Kendisi de böyle bir evliliği asla yapabilecek tarzda biri olmadığını biliyordu.

Ayrıca babasına karşı hiçbir empati duyamıyordu. Bu yüz, bu ses, Daisuke'yi harekete geçirecek çaba, hepsinde yaşlılığın getirdiği sefaleti fark edebiliyordu. Daisuke bunları da babasının bir hilesi olarak göremezdi. "Siz hangisi uygun olur derseniz, benim için de uygun olur," demek istedi.

Ancak Miçiyo'yla son görüşmesinin ardından artık babasının vasiyetine uygun bir evliliği yapabilecek bir evlat saygısı gösteremiyordu. Aslında taraf seçmeyen, ortada duran biriydi. Kimsenin emir ya da sözlerine itaat etmez-

di ve hiç kimsenin görüşlerine de direnip karşı çıkmamıştı. Yorumlanacak olursa, bu bir entrikacının davranışı olarak algılanabileceği gibi doğuştan gelen bir zayıflık olarak da düşünülebilirdi.

Daisuke, kendisi bile bu iki eleştiriden birini duyduğunda, öyle olabileceğine dair içinde bir burukluk yaşamadan edemezdi. Ancak bunun nedeni ne taktik ne de zayıflıktı; olaylara geniş bir perspektiften bakabilmesi, empati kurabilmesinden dolayı iki tarafa da bakabiliyordu. Bu yeteneği onun bugüne kadar meselelere acele müdahil olma cesaretini kırmıştı. Çoğu zaman mevcut bir durumun içinde öylece donakalırdı. Durumu olduğu gibi koruma duruşu bir düşünce eksikliğinden değil, tam aksine net bir karardan kaynaklanıyordu. Bu gerçeğiyse, kendi inançları doğrultusunda güçlü bir cesaretle harekete geçtiğinde anlayabilmişti. Miçiyo'nun olayında sergilediği tavrı buna uygun bir örnekti.

Miçiyo'nun önünde duygularını itiraf etmişti, şimdi babasının önünde her şeye beyaz bir sayfa açmak aklından bile geçmedi. Aynı zamanda babası için yürekten üzülüyordu. Normalde böyle bir durumda Daisuke'nin izlemesi gereken yol gayet barizdi. Miçiyo'yla devam eden ilişkisini sonlandırma sıkıntısına girmeden babasını memnun etmek adına evlilik kararını kabul edebilirdi. Daisuke böylelikle her iki tarafı da idare edebilecekti. Her iki tarafa da dahil olmaksızın ortada durup o şekilde ilerlemek daha kolaydı. Ancak Daisuke her zamanki hâlinden farklıydı. Yeniden bedeninin diğer yarısını geride bırakıp onunla başka biriymiş gibi el sıkışarak ayrılmak için de çok geç kalmıştı. Miçiyo'ya karşı sorumluluğunun epey fazla ve ağır olduğuna inanıyordu. Bu

inanç, aklının diğer yarısının verdiği kararın önüne geçiyordu. Diğer yarısıysa yüreğindeki hayranlıktan kaynaklanıyordu. Her ikisi de büyük bir dalga misali Daisuke'yi kontrol altına almıştı. Daisuke yeniden doğmuş gibi babasının önünde duruyordu.

Daisuke alışılmış olduğu üzere konuşmaktan olabildiğince kaçındı. Babası açısından bakıldığında, Daisuke'de değişen pek bir şey yoktu. Daisuke açısından ise tam aksine babasının değişmiş olması şaşırtıcıydı. Daisuke son birkaç gündür görüşme taleplerinin reddedilmesinin ardında yatan nedenin de bu olduğunu, babasının, oğlunun ona itaat etmeyeceğinden çekindiği için onunla görüşmeyi ertelemiş olduğunu düşünüyordu. Daisuke bugün karamsar bir yüz ifadesiyle karşılaşmaya hazırlamıştı kendini. Hatta azarlanabileceğini bile düşünmüştü. Daisuke'ye göre böylesi daha iyi olurdu. İçten içe babasının öfke patlamasının onda yaratacağı tepkimeden bile psikolojik olarak yararlanıp net bir şekilde reddebileceğini geçirmişti içinden gizlice. Fakat beklediğinin aksine, babasının tavırlarının, kelime seçimlerinin, temel hedefinin, onun kararlılığını körletmeye yönelik olduğunu keşfedince mağlup olmuştu. Ancak Daisuke bu mağlubiyeti bile aşabilecek bir kararlılıkla silahlanıp çıkmıştı babasının karşısına.

"Söylediklerinizin hepsinin doğru olduğunu düşünüyorum fakat bir evliliğe onay verecek cesaretim olmadığı için bunu reddetmekten başka seçeneğimin olmadığı görüşündeyim." Nihayet söyleyebilmişti. O sırada babası, sadece Daisuke'nin yüzüne bakıyordu.

Bir süre sonra, "Cesaret mi gerekliymiş?" dedikten sonra elindeki pipoyu tataminin üzerine fırlattı.

Daisuke bakışları dizlerinin üstünde, sessizce duruyordu.

Babası yeniden, "O kadını beğenmedin mi?" diye sordu.

Daisuke yanıt vermedi. Şimdiye kadar babasına kendisiyle ilgili hiçbir şeyi açıkça söylememişti. Bu sayede onunla gürültüsüz patırtısız bir ilişki sürdürebilmişti. Ancak Miçiyo'yla ilgili meseleyi başından beri hiçbir şekilde saklama niyeti yoktu. Zaten başına geleceklerden kaçıp korkaklık etmek de doğru değildi. Sadece bunu itiraf etme noktasına ulaşamadığını düşünüyordu. Buna bağlı olarak Miçiyo'nun adını ağzına almadı.

Babası da en sonunda, "O hâlde nasıl istiyorsan öyle yap," diyerek yüzünü astı.

Daisuke de rahatsızdı bu durumdan. Fakat yapabileceği bir şey olmadığından, selam verip babasının yanından ayrıldı. Ardından babası seslenerek onu durdurdu, "Ben de artık sana maddi destek sağlamayacağım!" dedi.

Tatami odasında bekleyen Umeko, "Nasıldı?" diye sordu.

Daisuke'nin cevaplayacak hâli yoktu.

16

Daisuke ertesi gün uyandığında babasının son sözleri kulaklarında çınlıyordu. Durumların öncesi ve sonrasından ziyade yaşananlara daha fazla önem vermek zorundaydı. En azından, sadece babasından aldığı maddi desteğin kesilmesine kendisini hazırlaması gerekiyordu. Daisuke en çok korktuğu döneme yaklaşmıştı. Bu defaki evlilik görüşmesini geri çevirmiş olsa da babasını eski hâline döndürmek için diğer tüm evlilik önerilerine karşı olmamalıydı. Tüm evliliklere karşı olsa bile, babasını ikna etmek için yeterli sebepleri açıkça söylemesi gerekiyordu. Daisuke için her ikisi de mümkün değildi. Hayat felsefesinin kökenlerine dokunan sorunlarla ilgili babasını kandırmak daha da imkânsızdı. Daisuke dünkü görüşmeyi hatırlayıp konuşmanın tamamen gitmesi gereken yere doğru ilerlediğinden başka bir şey düşünemiyordu. Ancak bu korkunçtu. Kendi kaderini geliştirirken bu kaderin yükünü sırtlanmış, yüksek bir uçurumun kenarına doğru itildiğini hissetmişti. İlk çözüm olarak bir iş araması gerektiğini düşündü. Fakat aklında iş meselesinin sadece adı vardı ve çalışmanın nasıl bir

şey olduğunu gözünde canlandıramıyordu. Bugüne kadar herhangi bir mesleğe ilgi duymamasının bir sonucu olarak mesleklere dair bir fikri olsa da bunlar sadece yüzeysel kalıyor, daha ilerisini hayal edemiyordu. Ona göre dünya düz ve karmaşık renklere sahip gibi görünüyordu. Ve kendisinin herhangi bir renge bağlı olamadığından başka bir şey aklına gelmiyordu. Tüm mesleklere göz gezdirdikten sonra gözü berduşlara takıldı ve bir süre bakakaldı. Orada kendi gölgesini, köpekler ve insanlar arasındaki sınırda kaybolacak kadar bir grup dilencinin arasında gördü. Yaşamın çöküşü ruhun özgürlüğünün yok edildiği nokta, en acı veren kısımdı. Kendi bedenine çirkinlik ve pislik bulaştıktan sonra ruh hâlinin nasıl bozulacağını zihninde canlandırınca birden ürperdi.

Yoksulluğa düştüğünde Miçiyo'yu yoksulluğa sürüklemek zorunda kalacaktı. Miçiyo zaten duygusal olarak Hiraoka'ya ait değildi. Daisuke ölene kadar bu kadının sorumluluğunu üstlenmekte kararlıydı. Ancak önemli bir konuma sahip olan insanların samimiyetsizliğinin de, meteliksiz kalan insanların nezaketinin de sonuçta birbirinden çok da farklı olmadığını düşünmeye başlamıştı. Ölene dek Miçiyo'ya karşı sorumlu olmayı kendine amaç edinmişti. Oysa gerçekte böyle bir sorumluluğu kesinlikle yoktu. Daisuke şaşkınlık içinde, sanki katarakt olan insanlar gibi her şeyi bulanık gördüğünü hissetti.

Daisuke yine Miçiyo'yu ziyaret etti. Miçiyo önceki günkü gibi sessiz ve sakindi. Gülümsemesiyle yüzü aydınlanıyordu. Zengin bahar esintileri, onun kaşlarının arasından geçiyordu. Daisuke, Miçiyo'nun ona güvendiğini biliyordu. Bunun kanıtı olarak tekrar gözlerine baktığında, ona sem-

pati duyuyordu ve onun için üzülmeden edemiyordu. Ve kendisini kötü bir adammış gibi suçluyordu. Aklından geçenlerin hepsini söyleme fırsatı olmamıştı. Dönerken "Uygun olduğunda tekrar bana gelmez misin?" dedi.

Miçiyo başını sallayarak, "Tamam," deyip gülümsedi. Daisuke için için acı çekiyordu.

Son zamanlarda Miçiyo'yu her ziyaret ettiğinde, rahatsız olmasına rağmen Hiraoka'nın evde olmadığı zamanları seçmek zorunda kalmıştı. İlk zamanlarda buna pek dikkat etmemişti. Fakat sonraları kendini rahatsız hissetmekten ziyade oraya gitmek ona her gün daha da güç gelmeye başlamıştı. Ayrıca Hiraoka'nın evde olmadığı zamanlardaki ziyaretlerinin artmasının hizmetçi kadının şüphesini uyandırabileceğinden korkuyordu. Bu aklına geldiğinden midir nedir, kadın her çay getirişinde tuhaf uzun bakışlarla kendisine baktığını düşünmeden edemiyordu. Fakat Miçiyo'nun hiç farkında değilmiş gibi bir hâli vardı. En azından her şey normalmiş gibi davranıyordu.

Hiraoka'yla ilişkisiyle ilgili elbette detaylı bir şeyler sorabilme fırsatı olmamıştı. Nadiren bir iki kelime sorsa da Miçiyo yanıt vermiyordu. Daisuke'yi gördüğünde Miçiyo ânın mutluluğunu kana kana içiyormuş gibiydi. İçten içe nasıl hissediyorsa hissetsin, Daisuke'nin karşısındayken, etraflarını saran kara bulutların her an daha da yaklaştığına dair herhangi bir endişe gölgesi yoktu yüzünde. Miçiyo'nun tedirgin bir mizacı vardı. Bir süredir Miçiyo'nun tavırlarının normal halinin ötesinde olduğunu düşününce, kadının durumunun o kadar tehlikeli olmadığına dair bir kanıt diye değil de kendi sorumluğunun ne kadar ağır olduğuna dair bir emare diye yorumlamıştı.

Daisuke biraz önceki hâlinden daha da ciddi bir ifadeyle "Sizinle biraz daha konuşmak istediğim meseleler olduğu için bana da uğrayın lütfen," diyerek ayrıldı.

İki gün sonra Miçiyo tekrar gelene kadar Daisuke yeni çareler bulamadı. Kafasını sadece bir iş bulması meselesi meşgul ediyordu. Bu düşünceleri bir kenara ittiğindeyse somut olarak gelirinin kesilmiş olmasından dolayı çıldırıyordu. Bunun sonuçlarını görmezden gelmeye çalıştığında, Miçiyo'yu zor günler bekliyordu. Zihnine endişeler üşüştü. Üçlü çark hiç ara vermeden dönüyordu. Sonunda, Daisuke'nin çevresi de dönmeye başladı. Bir gemideydi sanki. Başı dönüyor, dünya dönüyordu, o ise hâlâ sakindi.

Aoyama'daki evinden henüz bir haber gelmemişti. Daisuke de zaten beklemiyordu. Daisuke biraz kendini toplayıp Kadono'yu karşısına aldı ve boş bir sohbete daldı. Kadono sıcaklardan etkilenen biriydi ve işe yaramazın teki olduğundan Daisuke'nin düşündüğü gibi sohbet konusunda bir hayli iyiydi. Fakat konuşmaktan ne zaman yorulsa, "Sensei, şogi* oynamaya ne dersiniz?" diyordu. Akşamüzeri bahçeye su serptiler. İkisi birlikte yalınayak, kovayı doldurup rasgele etrafı sulayarak yürüdüler. Kadono yandaki Çin şemsiye ağacının tepesine kadar sulayabileceğini gösterirken kayıp düştü. Çitin dibindeki akşamsefaları çiçek açmıştı. Bahçedeki lavabonun kenarında çıkan begonyanın yaprakları fark edilir derecede büyümüştü. Yağmur mevsimi yavaş yavaş geride kalırken öğle vakti bulut kümeleri oluşmuştu. Güneşin yakıcı ışınları gökyüzünü yakarcasına aydınlatırken gökyüzündeki sıcaklık âdeta toprağı kavuruyordu.

Gece çökünce Daisuke'nin tek yaptığı başının üstünde-

* Şogi: Japon satrancı. *–ybn*

ki yıldızları seyretmekti. Sabah çalışma odasına girdi. İki üç gündür sabahları ağustosböceklerinin sesi duyulur olmuştu. Banyoya gidip ara ara başını ıslattı. Kadono uygun zaman olduğunu düşündüğü bir anda, "Aşırı sıcak oldu değil mi?" diyerek içeri girdi. Daisuke böylesi boş iki gün geçirdi. Üçüncü gün, çalışma odasına yansıyan pırıl pırıl renklere bakarken iklimin harlı nefesini hissedince çok korktu. Zihninin bu sıcak havadan dolayı kalıcı halde etkileneceğini düşündü.

Miçiyo bu sıcaklardan dolayı önceki gün gelmek için verdiği sözünü yerine getirememişti. Daisuke onun sesini duyduğu an girişe doğru fırladı. Miçiyo elinde şemsiyesi ve furoşiki* tutarken parmaklıkların arkasında duruyordu. Gündelik kıyafetlerle evden çıkmış gibiydi. Üzerinde beyaz sade bir yukata vardı ve tam o sırada kol cebinden bir mendil çıkarmaya çalışıyordu. Daisuke onu gördüğünde kaderin, Miçiyo'nun geleceğiyle onu kesiştirdiğini ve kötü niyetli olan kendisinin yanına getirdiğini hissetti. Farkına varmadan gülerken, "Kaçıvermiş gibi bir hâlin var," dedi.

Miçiyo sakince, "Alışverişe çıkmışken uğramazsam başka türlü evden çıkmak zor oluyor," diye ciddi bir şekilde yanıtladıktan sonra Daisuke'nin ardından içeri geçti. Daisuke hemen yelpaze verdi. Aydınlık tarafa geçtiğinden Miçiyo'nun yanakları parlıyordu. Her zamanki yorgun hâlinden eser yoktu. Gözlerinde gençlik parıltıları vardı. Daisuke bu saf güzelliğe duyduğu hisler içinde çırpınırken bir süreliğine her şeyi unuttu. Ancak çok geçmeden, farkında bile olmadan bu güzelliği mahveden kişinin kendisi

* Japonların geleneksel olarak kültürlerinde bulunan ve çokça kullandıkları bir çeşit bohçaya verilen addır. –çn

olduğunu anlayınca üzüldü. Bugün de bu güzelliğin bir parçasını karartmak için çağırdığı kesindi.

Daisuke birkaç kez içindekileri dökmeye çalışıp vazgeçti. Karşısında bu kadar mutlu görünen genç kadının endişe içinde kaşlarının oynamasına sebep olmak bile ona yapılacak büyük bir vicdansızlıktı. Eğer Miçiyo'ya karşı hissettiği sorumluluk duygusu yüreğinde bu kadar belirgin olmasaydı, bundan sonra duygularını açıklamak yerine daha önceki itirafları yeniden tekrar eder, aşkın basit bir zevki altında her şeyi bir anda kenara atmış olabilirdi.

Daisuke sonunda cesaretini toplayıp, "Hiraoka'yla senin ilişkinde herhangi bir değişiklik yok mu?" diye sordu.

Miçiyo bu soruyu duyduğunda bile mutluydu. "Olsa bile önemli değil."

"Bana o kadar güveniyor musun?"

"Güvenmesem böyle olamazdım, değil mi?"

Daisuke, gözleri kamaşırcasına parlak bir aynaya bakar gibi uzaklara doğru baktı. "Ben bu kadar güvenilecek bir insan değilim," dedi acı acı gülümseyerek ancak kafasında şimşek çakmış gibi aydınlandığını hissetti.

Fakat bunu Miçiyo fark etmemiş gibiydi ve nedenini sormamıştı. Sadece basitçe, "Yaa!" diye özellikle şaşırdığını belli etti.

Daisuke ciddiydi. "Ben, itiraf etsem de aslında Hiraoka kadar güvenilir bir adam değilim. Beni fazla önemseyen zor durumda kalabilir, herkes söylüyor bunu gerçi," dedikten sonra babasıyla bugüne dek olan ilişkisini ayrıntılarıyla anlattı, sonra da, "Bundan sonra durumumun nasıl olacağını bilemiyorum. Şimdi artık bırak biri olmayı, yarım bir adam bile değilim. Onun için..." diyerek durgunlaştı.

"Peki, ne yapacaksın?"

"Bu nedenle, düşündüğüm gibi sana karşı sorumluluklarımı yerine getirip getiremeyeceğimden endişe duyuyorum."

"Sorumluluk derken, nasıl bir sorumluluk? Daha açık konuş, anlayamıyorum."

Daisuke maddiyatla ilgili duruma vurgu yapmasının bir sonucu olarak sadece fakir bir âşığın karşısındakini memnun etmeyi hak etmediğini biliyordu. Bu sebeple zenginliğin Miçiyo'ya karşı sorumluluklardan biri olduğunu düşünmekten daha açık bir fikri yoktu.

"Ahlaki bir sorumluluk değil, maddi bir sorumluluk."

"Öyle bir şey istemiyorum ki!"

"İstemediğini söylesen de bu mutlaka gerekiyor. Bundan böyle ben seni yeni bir ilişkiye doğru çeksem de her sorunun yarısının çözümü maddi kaynaklara bağlı olacak."

"Belki öyle ama şu anda bundan endişe duymanın anlamı yok."

"Şimdi böyle söyleyebilirsin ama işler ciddileştiğinde sıkıntının olacağı aşikâr."

Miçiyo'nun biraz rengi soldu. "Babanın konuşmalarından anlaşıldığı kadarıyla işin buraya varacağını başından beri bilmiyor muydun? Bu durumu uzun zaman önce fark etmiş olduğunu sanıyordum."

Daisuke cevap veremedi. Başını aşağı eğerek, "Aklıma bir şeyler oluyor," diyebildi.

Miçiyo'nun gözleri doldu. "Eğer bu kadar endişeleniyorsan, benim için hiç sorun değil. Babanla aranızı düzeltip eskisi gibi olsan, güzel olmaz mı?"

Daisuke bir anda Miçiyo'nun bileğini tuttu ve sarsmak

ister gibi tüm gücüyle şöyle söyledi: "Böyle bir şeyi yapmak isteseydim, başından hiç endişelenmezdim. Sadece üzgün olduğum için senden özür diliyorum!"

Miçiyo sesi titreyerek, "Özür dilemek mi?" diye itiraz etti. "Tüm bu olanları sebebi ben iken, bana özür dilemene nasıl izin verebilirim?" Hıçkırarak ağlıyordu.

Daisuke onu yatıştırmaya çalışırcasına, "Yani dayanabilecek misin?" diye sordu.

"Dayanamam. Zaten bekliyordum bunu."

"Bundan sonra, gelecekte başka şeyler de olacaktır."

"Farkındayım. Ne olursa olsun, umurumda değil. Geçen günden beri... Ben... Geçen günden beri, en kötü ihtimalle hazırım ben ölmeye."

Daisuke dehşetle sarsıldı. "Bundan sonra bir şeylere dair umudun yok mu?" diye sordu.

"Umudum falan yok. Her şey nasıl istersen öyle olsun."

"Amaçsızca dolaşmak–"

"Amaçsız dolaşmak da olur. Öl dersen de ölürüm!"

Daisuke yine dehşete düştü. "Bu hâlde?"

"Bu hâlde olsa da fark etmez."

"Bay Hiraoka hiçbir şey fark etmedi mi?"

"Fark etmiş olabilir. Ama ben bunu göze aldım, sorun yok. Bunun için öldürülmeyi bile göze aldım."

"Ölmek, öldürülmek böyle kolay söylenecek sözler değil."

"Bu hâlde sonsuza dek yaşanamaz, öyle değil mi?"

Daisuke kaskatı kesilmiş ve ürpermişti. Miçiyo'ya baktı. Miçiyo isteri nöbetine yakalanmış gibi bir anda ağlamaya başladı.

Bir süre sonra bu nöbetler yavaş yavaş azaldı. Ardından

her zamanki gibi sessiz, nazik, derin ve güzel bir kadına dönüştü. Kaşlarının etrafı epey parlak görünüyordu.

"Hiraoka'yla görüşüp açıklama yapmamı ister misin?" diye sordu Daisuke.

"Böyle bir şeyi yapabilir misin?" Miçiyo şaşırmıştı.

Daisuke, "Yapabilirim," diye net bir yanıt verdi.

"O hâlde sorun yok," dedi Miçiyo.

"Öyle yapalım. İkimizin de Hiraoka'ya ihanet etmesi doğru değil. Tabii ki gerçekleri güzelce anlayabileceği şekilde konuşacağım. Ve benim hatam olduğundan dolayı özür dilemeye hazırım. Sonuç benim düşündüğüm gibi olmayabilir. Ancak düşündüğümden farklı olsa da böylesi bir karanlığın ortadan kalkmasını istiyorum. Bunu yarı yolda yapmak her ikimiz için acı verici olduğu kadar Hiraoka'ya karşı da kötülük olacak. Sadece ben kararlı bir şekilde bunu yaptığımda, senin şüphesiz Hiraoka'nın önünde itibarının kalmayacağını da göz önünde bulundurmalıyız. Bu mesele için çok üzgünüm ama itibarın kalmaması durumu benim için de aynı. Bizim bu meselemiz her ne kadar can sıkıcı olsa da bu işin ahlaki sorumluluğunu üstlenmemiz gerekiyor ve bu bizim çıkarımıza olmasa bile, sadece aramızda yaşananları Hiraoka'ya anlatmamız lazım. Üstelik şimdiki durum daha sonra gelişecek önemli olayların da bir itirafı olacağı için daha da gerekli diye düşünüyorum."

"Çok iyi anlıyorum. Bir hata olursa ölmeyi göze aldım."

"Ölmek mi? İyi, madem öleceksin bundan sonrasının ne önemi var? Madem böyle bir tehlike varsa, Hiraoka'yla ben neden konuşayım?"

Miçiyo tekrar ağlamaya başladı.

"Peki, özür diliyorum."

Daisuke güneşin batmasına yakın Miçiyo'yu uğurladı. Ancak bu uğurlama öncekiler gibi olmamıştı. Çalışma odasında yaklaşık bir saat ağustos böceklerinin sesini dinledi. Miçiyo'yla buluşup kendi geleceğiyle ilgili meseleleri açıkça anlattıktan sonra kendini tazelenmiş hissediyordu.

Hiraoka'ya mektup yazıp buluşmak için ne zaman müsait olduğunu sormak üzere fırçayı eline alsa da bir anda sorumluluğunun verdiği ağırlık altındaki ıstırap hissinden mektubun selamlama ifadesini yazdıktan sonra devamını getirmeye cesaret edemedi. Sonunda üstünde bir kat gömlek, yalınayak bahçeye fırladı. Miçiyo dönerken hâlâ öğle uykusunda olan Kadono, "Henüz erken, değil mi? Güneş hâlâ parlıyor da," derken tıraşlı kafasını iki eliyle tutarak verandada göründü. Daisuke herhangi bir cevap vermeden bahçenin bir köşesine girip bambudan dökülen yaprakları öne doğru süpürdü. Kadono mecburen kimonosunu çıkarıp bahçeye indi.

Bahçe dar olmasına rağmen toprak epey kuruduğundan sulamak için epey uğraşmaları gerekti. Daisuke kolunun ağrıdığını söyleyerek uygun bir fırsatta ayağını kurulayıp yukarı çıktı. Sigara içip verandada dinlenirken onun bu hâlini gören Kadono, "Sensei, kalp atışlarınızda bir düzensizlik mi oldu?" diye takıldı.

Akşam olunca Kadono'yu da alıp Kagura yokuşundaki şenliğe götürdü. Oradan iki üç tane akikusa* aldı ve çiylerin düştüğü saçakların dışına sıraladı. Akşam karanlığında gökyüzü bulutsuzdu. Yıldızların rengi uzaklarda güçlü bir şekilde parlıyordu.

Daisuke o akşam, özellikle sürgü kapıyı çekmeden uyu-

* Sonbaharda çiçek açan bitkiler. –*çn*

du. Güvenlik endişesi hiç olmamıştı. Lambayı kapatıp cibinliğin altında tek başına yatarken karanlık odadan karanlık gökyüzüne doğru baktı. Aklında öğle vakti yaşananlar canlı bir şekilde duruyordu. Artık iki gün içinde son çözüme ulaştırmayı düşünerek birkaç defa heyecanlandı. Ancak bu, kocaman gökyüzü ve kocaman rüyaların içine farkına varmadan çekildiği sırada oldu.

Ertesi sabah cesaretini toplayıp Hiraoka'ya mektubu gönderdi. "Konuşmak istediğim ufak bir mesele var, müsait olduğun zamanı bildirir misin? Benim için zaman konusunda herhangi bir problem yok," yazmıştı sadece ve mektubu özellikle bir zarfın içine koymuştu.

Mektubun yapışkanını ıslatıp üzerine kırmızı bir pul yapıştırırken borçlu biri gibi bir hâli vardı. Kadono'yu çağırıp zarfı posta kutusuna atmasını emretti. Mektubu verirken biraz elleri titredi ancak verdikten sonra da biraz öncekinin aksine şaşkın ve yorgundu. Üç yıl önce Miçiyo ve Hiraoka için arabuluculuk yaptığı zamanki çabalarını hatırladı, bir rüya gibiydi.

Ertesi gün Hiraoka'dan gelecek yanıtı bekledi. Daha sonraki gün de evdeydi. Üç dört gün böyle geçti. Ancak Hiraoka'dan hiçbir haber yoktu. Bu sırada her ay olduğu gibi Aoyama'dan para istemeye gitme günü gelip çatmıştı. Daisuke'nin cebinde epey az para kalmıştı. Daisuke'nin babasıyla en son görüşmesinden sonra artık babasından herhangi bir para almama konusunda hazırlıklıydı. Artık sakin bir ifadeyle ağır ağır çıkıp gidemiyordu. İki ya da üç ay boyunca kitaplarını ve kıyafetlerini satarak bir şekilde geçinebileceğini düşünerek içten içe sakinleşti. Biraz işler yoluna girdikten sonra da yavaş yavaş iş arayabileceğini dü-

şündü. Çevresinden duyduğu, bir insan kolay kolay açlıktan ölmez sözünün doğruluğuna daha başına gelmeden inanmaya başlamıştı.

Beşinci gün, havanın sıcak olmasına aldırmadan trene atlayıp Hiraoka'nın çalıştığı şirkete gidince Hiraoka'nın iki üç gündür işe gelmediğini öğrendi. Daisuke ön kapıya çıkıp hafif kirlenmiş editörlük ofisinin camına doğru baktığında, "Buraya kadar gelmeden önce bir kez telefon etmeliydim," diye düşündü. Gönderdiği mektubun Hiraoka'ya ulaşıp ulaşmadığından bile şüpheliydi. Çünkü Daisuke, bu mektubu gazete şirketindeki adrese göndermişti. Dönüşte Kanda'da dolaşıp daha önce kitaplar aldığı ikinci el kitapçıya satmak istediği çok kullanılmamış kitaplar olduğunu ve görmek için eve gelmelerini rica etti.

O akşam içinden hiçbir şey yapmak gelmiyordu, dalgın hâlde üzerinde beyaz gömlek olan Kadono'yu izliyordu.

Elindeki kova ses çıkarırken Kadono, "Sensei, bugün yorgun musunuz?" dedi. Daisuke'nin içini endişe kapladığından, net bir cevap veremedi. Akşam yemeği sırasında yemeklerin neredeyse hiç lezzeti yoktu. Yemekleri aceleyle yiyip yemek çubuklarını fırlattı. Kadono'yu çağırarak, " Hiraoka'nın evine git de 'Size gelen mektubu gördünüz mü, eğer gördüyseniz yanıt vermenizi rica ediyorum,' de. Vereceği yanıtı öğren gel," diye rica etti. Dahası bu meseleyi tam olarak anlayamaz diye endişelendiğinden mektubun gazetedeki adrese gönderilmiş olduğuna dair açıklama yaptı.

Kadono evden çıktıktan sonra Daisuke verandaya geçip sandalyeye oturdu. Kadono geri döndüğünde ışıklar kapalı, karanlıkta her yer sessizdi.

Kadono karanlıkta, "Gidip geldim," dedi. "Bay Hiraoka evdeydi. Mektubunuzu okumuş. Yarın geleceğini söyledi."

Daisuke, "Öyle mi? Yardımın için teşekkürler," diye yanıtladı.

"Aslında daha erken çıkacakmış fakat evde biri hastalanınca gecikmiş, size selamlarını iletmemi söyledi."

Daisuke birden, "Hasta mı?" diye soruyla yanıt verdi. Kadono karanlığın içinde

"Evet. Eşinin durumu kötüymüş," diye yanıtladı. Kadono'nun üzerindeki beyaz yukata Daisuke'nin belli belirsiz gözüne ilişti. Gece aydınlığı ikisinin yüzünü aydınlatamayacak kadar yetersizdi. Daisuke oturduğu rattan sandalyenin kollarını iki eliyle sıktı.

"Çok mu kötüymüş?"

"Durumunun nasıl olduğunu çok bilmiyorum ama pek hafif gibi de değilmiş. Fakat eğer Bay Hiraoka yarın evden çıkabilecekse, çok da ciddi olmayabilir."

Daisuke biraz rahatladı.

"Neymiş ki? Rahatsızlığı."

"Daha fazlasını soramadım da..."

İkisi arasındaki konuşma orada bitti. Kadono karanlık koridordan geri dönüp odasına girdi. Bir süre sonra sessizlik içinde lamba düğmesinin sesi duyuldu. Kadono odasının ışığını yakmıştı.

Daisuke o akşam daha da sessizdi. Sessizlik içindeyken göğsü titriyordu. Sandalyenin kolları avuçlarındaki terden ıslanmıştı. Daisuke tekrar el çırpıp Kadono'yu çağırdı. Kadono sersem hâlde koridorun kenarında göründü.

"Yine karanlık. Lambayı açayım mı?" diye sordu. Daisuke lambanın açılmasını istemedi, bir kez daha Miçiyo'nun rahatsızlığını sordu. Hemşire olup olmadığı, Hiraoka'nın durumunu, gazeteye gitmemesinin eşinin rahatsızlığı ne-

deniyle mi olduğunu, nasıl olduğunu, aklından geçenlerin hepsini sordu. Ancak Kadono'nun yanıtı az önce söylediklerinin tekrarıydı. Diğer söyledikleriyse makul tahminlerden öteye geçemiyordu. Daisuke için sessizce beklemektense böylesi daha katlanılabilirdi.

Kadono yatmadan önce akşam postasından bir tane mektup alıp geldi. Daisuke karanlığın içinde onu aldı ama bakmak içinden gelmedi. Kadono

"Sizin evden gelmiş gibi. Lambayı getireyim mi?" diye ısrar edercesine sordu.

Daisuke ilk kez çalışma odasına lambayı getirtti ve lambanın altında mektubu zarfından çıkardı. Umeko'dan Daisuke adına gelen olabildiğince uzun bir mektuptu.

Son zamanlarda evlilik ve eş meseleleri yüzünden siz de epey huzursuz olmalısınız. Burada da babanız başta olmak üzere, ağabeyiniz ve ben bir hayli endişe ettik. Ancak bu anlamsız önceki mesele sırasında, nihayet babanızı kesin olarak geri çevirme davranışından dolayı üzgünüm ama bu durumdan mecburen vazgeçmelisiniz. Babanız o sözleri sizin meselenizi artık önemsemediği için bu amaçla kızgınlıkla söylediğini daha sonra itiraf etti. Sonrasında çıkmasaydınız, tamamen bu nedenle olmayacak mıydı diye düşünüyorum. Aylığınızın verilme gününde ne yapacağını düşündüm ve gelmediğiniz için endişe ettim. Babanız sizi kendi hâline bırakmamızı söyledi. Ağabeyiniz her zamanki gibi kaygısız olduğundan, eğer maddi sıkıntıya düşerse gelir herhalde diyor. Babanızdan özür dilemeniz iyi olacaktır. Eğer gel-

mezseniz babanız kendisi gidip farklı görüşlerini söyleyeceğini ifade ediyor. Evlilik meselesinden artık üçümüz de vazgeçtiğimiz için o noktada rahatsız olacak bir durum yok. Fakat babanız hâlâ epey kızgın görünüyor. Bana göre eskisi gibi olmak şimdi zor. Bunu düşününce, buraya uğramamanız sizin için daha iyi olacaktır. Sadece endişelendiğim konu, her ay aldığınız para meselesi. Mesele siz olunca ve bu kadar çabuk kendi başınıza para kazanamayacağınızı düşününce, maddi sıkıntı yaşayacağınız aşikâr olduğundan üzülmeden edemiyorum. Bu nedenle kendi hesabımdan aylık ödemenizi gönderiyorum, bunu aldıktan sonra önümüzdeki aya kadar bekleyin. O sırada babanızın durumu da düzelecektir. Ağabeyiniz de aynı şeyleri söylüyor. Ben de iyi zamanında özürlerinizi iletirim. O zamana dek şimdi olduğu gibi biraz uzak durmanızın iyi olacağını düşünmekteyim...

Mektubun devamı epey uzundu ancak kadın olduğu için genellikle yazdıkları tekrardan öteye gitmiyordu. Daisuke mektubun içindeki ufak çeki çıkardı, sadece mektubu bir kez daha okuduktan sonra nazikçe önceki gibi katladı, içinden yengesine şükran duygularını iletti. "Umeko'dan" yazan kısımdaki harfler biraz silikti. Mektuptaki söz yazı birliğine* daha öncesinde Daisuke'nin ricası üzerine uyulmuştu.

Daisuke lambanın önünde mektuba tekrar tekrar bak-

* Japoncada söz-yazı birliği, konuşma dilindeki Japonca ile yazı dilindeki Japoncanın birleştirilmesidir. –*çn*

tı. Eski yaşam biçimi bir ay daha uzamıştı. Er ya da geç Daisuke'nin kendini yenileme gerekliliği, her ne kadar yengesine müteşekkir olsa da, üzücü bir gerçekti. Hiraoka konusunda bir karara varmadan önce, karnını doyurmak için çalışmak zorunda olması gerçeğini kabul edemeyen bir yapısı olduğundan yengesinin bu hediyesi bu dönemde onun için epey kıymetliydi.

O akşam da cibinliğin içine girmeden önce birden ışığı kapattı. Kadono gittiği için herhangi bir laf etmeyince sürgü kapı da öylece kalmıştı. Cam kapıdan gökyüzü görünüyordu. Sadece akşam vaktine göre daha karanlıktı. Hava bulutlanır mı diye düşünüp özellikle verandaya çıkıp saçaklardan yukarı doğru baktığı anda gökyüzünden parlak bir şey yana doğru kayıp gitti. Daisuke yeniden cibinliğin içine girdi. Uyuyamadığı için yelpazeyle kendini serinletti.

Ev konusu pek de umurunda değildi. İş konusunu da kendi hâline bırakmaya karar verdi. Sadece Miçiyo'nun hastalığı ile bunun sebep ve sonuçları, Daisuke'nin kafasındaki büyük endişelerdi. Ayrıca Hiraoka'yla görüşmesinde neler olacağını düşünüyordu. Bu düşünceler aklının bir yanını uyarıyordu. Hiraoka'dan ertesi gün hava fazla ısınmadan sabah saat dokuz sularında geleceğine dair bir telgraf aldı. Daisuke her zamanki gibi Hiraoka'yla neler konuşacağı hakkında hiç düşünmedi. Konuşacakları başından belli olduğundan, sırasıyla neler konuşacağıysa o sırada konuşmanın gidişatına göre belirleneceğinden bu konuda hiç endişesi yoktu fakat olabildiğince sakin bir şekilde düşündüklerini karşısındakine anlatabilmek istiyordu. Bu nedenle aşırı heyecanlanmak istemediği için gece boyunca dinlenmeye çalıştı. Olabildiğince iyi uyumak istese de

gözkapaklarını kapattığında uyumak, önceki geceden bile daha zordu. Bu yaz gecesi diğerlerinden daha uykusuz geçti. Daisuke bu duruma dayanamadı ve yataktan kalktı. Çıplak ayaklarıyla bahçeye fırladı ve soğuk çiğ tanelerine bastı. Ardından tekrar verandadaki iskemleye oturdu ve güneşin doğuşunu beklerken uyukladı.

Kadono uykudan yeni kalkmış, gözlerini ovuştururken sürgü kapıyı açmaya çıktığı sırada şekerleme yapan Daisuke bir anda gözlerini açtı. Dünyanın diğer yarısı kızıl güneşin ışınlarıyla yıkanmıştı.

Kadono şaşkın bir hâlde, "Epey erkencisiniz," dedi. Daisuke hemen yıkanmaya gitti. Sabah kahvaltısı yapmadan sadece bir bardak çay içti. Gazeteye baktı ancak yazılanlardan pek bir şey anlamadı. Okudukça okudukları bir araya toplanıyor, ardından yok oluyordu. Dikkati sadece saatin sesindeydi. Hiraoka gelene kadar hâlâ iki saat vardı. Daisuke bu zamanı nasıl geçireceğini düşündü. Öylece durup bekleyemezdi. Ancak bir şey yapmaya da eli gitmiyordu. En azından bu iki saat süresince biraz uyusa, gözlerini açtığında karşısında Hiraoka'nın gelmiş olmasını istedi.

Sonunda, bir işle meşgul olabileceğini düşündü. Masanın üzerinde duran Umeko'nun mektubu gözüne ilişti. Daisuke zorla masanın başına oturup yengesine bir teşekkür mektubu yazabileceğini düşündü. Olabildiğince kibar bir mektup yazma niyetindeydi. Mektubu zarfa yerleştirip isme kadar teyit ettikten sonra saate baktı, on beş dakika bile geçmemişti. Daisuke oturduğu yerden huzursuz bakışlarını gökyüzüne dikip bir şeyler hatırlamaya çalışırken birden ayağa kalktı.

Kadono'ya, "Hiraoka gelirse, hemen döneceğimi, biraz beklemesini söyle," diyerek dışarı çıktı. Güneşin parlak

ışınları Daisuke'nin yüzüne vuruyordu. Daisuke yürürken sürekli gözlerini ve kaşlarını oynatıyordu. Uşigome yakınlarına geldiğinde İida Caddesi'nden geçip Kudan yokuşundan aşağı doğru indi, önceki gün uğradığı ikinci el kitapçıya geldi.

"Dün kullanmadığım kitapları almaya gelmelerini rica etmiştim ancak bazı sebeplerle vazgeçtiğimi söylemek üzere geldim," dedi. Eve dönerken hava epeyce ısındığı için İida Köprüsü'ne kadar trenle gidip ardından Ageba tarafına doğru ters yöne giderek Bişamonmae'ye çıktı.

Evin önüne bir araba gelmişti. Giriş kapısının önünde ayakkabılar duruyordu. Daisuke, Kadono'nun söylemesini beklemeden Hiraoka'nın geldiğini hemen anladı. Terini silip kimonosunu yeni yıkanmış yukatası ile değiştirdikten sonra tatami odasına geçti.

"Demek birkaç iş halletmeye çıkmıştın," dedi Hiraoka. Üzerine Batı tarzı bir kıyafet giymişti. Sıcaklamış gibi yelpazeyi kullanıyordu.

Daisuke de, "Bu sıcakta geldiğiniz için teşekkürler," diyerek resmi bir şekilde konuşmak zorunda kaldı.

İkisi bir süre havadan sudan bahsettiler. Daisuke hemen Miçiyo'nun durumunu sormak istedi. Ancak bunu sorması nedense zordu. Bu sırada her zamanki hâl hatır sormalar bitti. Konuşmak üzere çağıran tarafın sohbete başlaması mantıklıydı.

"Miçiyo Hanım hastaymış."

"Evet. Onun için şirkete de iki üç gün gidemedim. Dahası sana geleceğime dair cevap yazmayı da unuttum."

"Hiç önemli değil de Miçiyo Hanım'ın durumu o kadar kötü mü ki?"

Hiraoka'nın ağzından net bir ifade çıkmadı. Birden endişeye kapılmaya gerek olmasa da sağlığın hafife alınır türden olmadığından kısaca bahsetti.

Geçenlerde havaların en sıcak olduğu sıralarda, Kagura yokuşuna alışveriş yapmaya çıkmışken Daisuke'ye de uğradığı günün ertesi sabahı Miçiyo, Hiraoka'nın işe çıkmadan önceki hazırlıklarını yapıp kocasının yakasını düzeltirken bir anda yere yığılmıştı. Hiraoka da şaşkınlık içinde hazırlıklarını öylece bırakıp Miçiyo'yla ilgilenmişti. On dakika sonra Miçiyo, iyi olduğunu söylemiş, onun işe gitmeşini istemişti. Dudaklarında hafif bir tebessüm bile belirmişti. Yana doğru uzanmıştı fakat durumu pek de endişe edilecek gibi görünmediğinden Hiraoka, kötüleşecek olursa doktor çağırmasını, gereken durumda şirkete telefon etmesini söyleyip işe gitmişti. O akşam eve geç dönmüştü. Miçiyo ise çoktan yatmıştı, kendini pek iyi hissetmediğini söylüyordu. Durumunun nasıl olduğunu sorunca bile net bir cevap vermemişti. Ertesi sabah erkenden uyanıp baktığında Miçiyo'nun rengi hiç iyi değildi. Hiraoka endişelenmiş ve hemen doktor çağırmıştı. Doktor, Miçiyo'nun kalbini muayene ettikten sonra kaşlarını çatmış, kadının bayılmasının kansızlıktan kaynaklandığını söylemişti. Epey kötü bir sinir krizi geçirme tehlikesi olabileceğine dair de uyarmıştı. Hiraoka bunun üzerine işine gitmemşti. Miçiyo iyi olduğunu, işe gitmesini rica ettiğinde bile Hiraoka onu dinlememişti. Onunla ilgilendikten sonra ikinci günün akşamında, Miçiyo gözyaşları içinde kesinlikle özür dilemesi gereken bir mesele olduğu için kocasının Daisuke'nin evine gidip böyle denmesinin sebebini sorması gerektiğini söylemişti. Hiraoka bu sözleri ilk duyduğunda, onun söylediklerini ciddiye

almamıştı. "Kafası yerinde değil," diye düşünerek onu sakinleştirmişti. Üçüncü gün de aynı rica tekrarlanmıştı. O zaman Hiraoka, nihayet Miçiyo'nun söylediklerinin bir anlamı olabileceğini kabullenmişti. Akşam olduğunda Kadono, Daisuke'nin gönderdiği mektuba vereceği yanıtı sormak için özellikle Koişikava'ya kadar gelmişti.

Hiraoka, "Senin meselenle Miçiyo'nun bahsettiği konu arasında bir bağlantı mı var?" derken şüpheli bir şekilde Daisuke'ye baktı.

Hiraoka'nın konuşması Daisuke'yi başından beri epey etkilemişti fakat aniden beklenmedik bir soruyla karşılaştığında donakaldı. Hiraoka'nın bu sorusunu, doğrusunu söylemek gerekirse beklenmedik ve masumca bulmuştu. Hafif kızaran yüzünü aşağı eğdi. Fakat bir süre sonra başını kaldırdığında her zamanki sessiz ve normal hâline geri dönmüştü.

"Miçiyo'nun senden özür dileyeceği meseleyle benim seninle konuşmak istediğim meselenin korkarım ki büyük bir ilişkisi var. Belki de aynı mesele olabilir. Bu konuyu ne olursa olsun seninle konuşmam lazım. Konuşmam gerektiği için seninle konuşacağım. Bugüne kadarki dostluğumuzu bir kenara bırakıp bunu yerine getirmem için bana izin ver lütfen."

"Nedir? Yeni olan mesele?" Hiraoka'nın yüz ifadesi ilk defa ciddileşmişti.

"Hayır, baştan söylemem gerekirse bunun için herhangi bir mazeretim yok. Bu nedenle ben de mümkün mertebe dürüstçe söylemek istiyorum fakat bu ciddi bir mesele olduğu kadar değer yargılarımıza karşı da nefret hissi uyandırabilir. Anlattıklarım seni öfkelendirirse, bu durum başı-

mıza büyük bir bela açabilir. Bu nedenle, sonuna kadar beni dinlemeni istiyorum."

"Neymiş ki? Bu konuşma dediğin şey?"

Hiraoka'nın yüzü merakla birlikte giderek ciddileşti.

"Bu nedenle söyleyeceklerim bittikten sonra, bana ne söylersen söyle büyük bir olgunlukla dinleyeceğim."

Hiraoka hiçbir şey söylemedi. Sadece gözlüklerinin arkasından kocaman gözlerini Daisuke'ye dikti. Dışarıda güneş pırıl pırıl parlıyor ve ışınları verandaya yansıyordu ama ikisi de sıcaklığı hissetmiyorlardı.

Daisuke ses tonunu biraz alçalttı. Sonra, Hiraoka çiftinin Tokyo'ya gelişinden itibaren Miçiyo ile arasındaki ilişkinin nasıl değiştiğini, bugüne nasıl geldiğini ayrıntılarıyla anlattı. Hiraoka dudaklarını sımsıkı kapattı, söylenenleri tek tek dinledi. Daisuke'nin her şeyi anlatması yaklaşık bir saatten fazla sürdü. Bu süre zarfında Hiraoka'dan dört kez basit sorular aldı.

Daisuke, "İşte süreç böyleydi," diye açıklamasının sonunu getirdiğinde, Hiraoka karşılık olarak inlercesine derin bir iç çekti.

Daisuke çok zorlanıyordu. "Senin açından bakınca, ben sana ihanet etmiş oluyorum. Güvenilmez bir arkadaş olduğumu düşünebilirsin. Böyle düşünmene diyecek tek bir sözüm bile yok. Bu üzücü bir durum."

"O hâlde kendi yaptığının kötü olduğunu düşünüyorsun?"

"Şüphesiz!"

"Kötü olduğunu düşünmene rağmen bugüne kadar sürdürdün?" Hiraoka tekrar sordu. Sözleri öncekilerden daha gergindi.

"Öyle. Bu nedenle, bu konuyla ilgili bana vereceğin tüm cezalara içtenlikle hazırım. Şimdi sana anlattığım tüm gerçeklerin vereceğin cezalar için kullanabileceğin malzemeler olduğunu düşünüyorum."

Hiraoka yanıtlamadı. Bir süre sonra yüzünü Daisuke'ye doğru uzatarak şöyle dedi: "Kırılan onurumu düzeltebilecek yöntemi bu dünyada bulabileceğimi düşünüyor musun?"

Bu kez de Daisuke hiçbir cevap veremedi.

Hiraoka tekrar, "Hiçbir yasa veya toplumsal ceza benim için yeterli olmayacak," dedi.

"O hâlde sen bu yaşananlarda onurunu geri kazanmanın bir yolunu arıyorsun?"

"Öyle."

"Miçiyo Hanım'ın yüreğini kazanarak seni eskisinden iki kat fazla sevmesini sağlayıp beni de aranıza giren bir yılan gibi gösterebilirsen, durumu biraz telafi edebilirsin."

"Bunu sen kendi yeteneğinle yapabilir misin?"

"Yapamam," diye kestirip attı Daisuke.

"O hâlde sen kötü olduğunu bildiğin bir meseleyi bugüne kadar devam ettirip üstüne bir de kötü olduğunu düşündüğün bir planı sonuna kadar uygulatmaya kalkışıyorsun?"

"Bu bir çelişki olabilir. Ancak bu, toplumun bir kural olarak belirlediği karı-koca ilişkisi ile farkına varmadan kendiliğinden gelişen karı-koca ilişkisinin birbirinden farklı olmasının getirdiği bir çelişki olduğundan dolayı yapacak bir şey yok. Ben dünyanın bir kuralı olarak Miçiyo Hanım ve senden özür diliyorum. Fakat ben kendi açımdan buna karşı tezat oluşturacak herhangi bir şey yapmamayı düşünüyorum."

"O hâlde," diyen Hiraoka'nın sesi daha da yükseldi, "o

hâlde, bizim dünyanın bir kuralı olarak karı-koca ilişkisini sağlayamadığımız görüşündesin, hı?"

Daisuke üzgün bakışlarla Hiraoka'yla hemfikir olduğunu belirtircesine ona baktı. Hiraoka'nın sertleşen ifadesi biraz yumuşadı.

"Hiraoka, başkaları açısından bakıldığında bu kadın ve erkeği ilgilendiren önemli bir mesele. Bu nedenle senin kendi haklarını koruman için –özellikle korumayı içten içe düşünmesen bile, hayatın bize sunduklarından kaçamayız– ancak böyle ilişkilerin hiç yaşanmadığı okul yıllarındaki sen olsan ve bir kez daha söyleyeceklerimi dinlesen olmaz mı?"

Hiraoka hiçbir şey söylemedi. Daisuke de bir süre sustu. Sigarasından bir nefes çektikten sonra bir anda sessizce, "Sen Miçiyo Hanım'ı sevmedin," dedi.

"Bu..."

"Bu biraz fazla oldu ama söylemem gerekiyor. Bence bu meselenin tek çözümünün bu olduğunu düşünüyorum."

"Senin hiçbir suçun yok mu?"

"Ben Miçiyo Hanım'ı seviyorum."

"Bir başkasının eşini sevmeye senin hakkın var mı?"

"Yapacak bir şey yok. Miçiyo Hanım sana ait. Ancak o bir eşya değil, bir insan. Onun kalbine sahip olamazsın. Kendisinden başka kalbinde neler olduğu, sevgisi, nefreti veya yönünü sen belirleyemezsin. Bir koca olarak bunu yapmaya hakkın yok. Bu nedenle, eşinin sevgisinin başka birine kaymasını engellemek de bir kocanın görevi olmalıdır!"

Hiraoka kendini tutarak, "Güzel! Diyelim ki umduğun gibi Miçiyo'yu sevmediğim doğru..." dedi. Yumruğunu sıkıyordu. Daisuke karşısındakinin sözlerini bitirmesini bekledi.

Hiraoka tekrar, "Üç yıl önce yaşananları hatırlıyor olmalısın," diyerek konuyu değiştirdi.

"Üç yıl önce sen ve Miçiyo Hanım evlendiniz."

"Öyle. O zamanki hatıralar senin hafızanda hâlâ canlı mı?"

Daisuke bir an üç yıl öncesine gitti. O zamana dair hatırladıkları, bir karanlığın içinde meşale gibi parladı.

"Benimle Miçiyo'nun arasını yapacağını sen söylemiştin."

"Onunla evlenme niyetinin olduğunu bana itiraf eden kişi sendin!"

"Bunu ben asla unutmam. Şimdiye kadar bunun için sana hep müteşekkir oldum."

Hiraoka bunu söyledikten sonra biraz düşündü.

"İkimizin gece Ueno'dan geçip Yanaka'ya indiğimiz sıralardaydı. Yağmurdan dolayı Yanaka'dan aşağı inerken yollar berbattı. Müzenin önünde konuşmayı sürdürürken köprüye vardığımızda sen benim için ağlamıştın."

Daisuke sustu.

"Senin dostluğun için hiç bu kadar müteşekkir olduğumu hissetmemiştim. Mutluluktan o gece uyuyamamıştım. Mehtaplı bir geceydi ve ay kaybolana kadar uyanık kalmıştım."

Daisuke bir rüyadaymış gibi, "O sırada ben de çok huzurluydum," dedi. Hiraoka sözüne devam etmemesi için lafını kesti.

"Sen ki o zaman benim için ağlamıştın. Miçiyo'yla aramı yapmak için benimle hemfikir olmuştun. Madem böyle olacaktı, o zaman neden öylece bırakmak yerine tamam dedin? Benden intikam almanı hak edecek kadar kötü bir şey yaptığımı hatırlamıyorum." Hiraoka'nın sesi titriyordu.

Daisuke'nin solan alnında ter damlacıkları birikti. Sonra karşı çıkar gibi, "Hiraoka, ben senden önce de Miçiyo'yu seviyordum," dedi.

Hiraoka şaşkınlık içinde Daisuke'nin acı dolu yüzüne baktı.

"O zamanki ben şimdiki ben değildim. Hikâyeni dinlediğimde, kendi geleceğimi feda etsem bile senin dileğini yerine getirmeyi bir arkadaşlık görevi olarak gördüm. Bu hataydı. Şimdiki aklım olsaydı başka bir çözüm bulunabilirdi ama ne yazık ki gençtim ve insana ait doğa yasalarını hor görüyordum. O günleri düşününce derin bir pişmanlık kaplıyor içimi. Sadece kendim için değil, senin adına da pişmanlık duyuyorum. Sadece şu an yaşananlar yüzünden af dilemiyorum senden, aynı zamanda üç yıl önceki o düşüncesiz centilmenliğim için de özür diliyorum. Lütfen beni bağışla. Gördüğün gibi doğa benden intikamını aldı ve ben senin önünde affedilmek için boyun eğiyorum."

Daisuke'nin gözyaşları dizlerine damladı. Hiraoka'nın gözlüklerinin camı buğulandı.

"Kader bu, elden ne gelir!" dedi Hiraoka inlercesine. Sonunda birbirlerine baktılar. Hiraoka, "Bunu hafifletecek bir fikrin varsa dinleyeyim," dedi.

Daisuke, "Senden özür diliyorum. Benim bundan sonra herhangi bir şey söylemeye hakkım yok. Sıra senin düşüncelerini dinlemeye geldi," dedi.

Hiraoka başını aşağı eğerek, "Söyleyecek hiçbir şeyim yok," dedi.

Daisuke, "O hâlde lütfen Miçiyo Hanım'ı bırak," deyiverdi.

Hiraoka elini başından çekti, bir sopa misali dirseği ma-

sanın üzerine düştü. Aynı anda "Peki, öyle yapacağım," dedi. Ve Daisuke'nin yanıt vermesine fırsat vermeden tekrar etti. "Bunu yapacağım. Onu sana bırakacağım ama şimdi değil. Senin tahmin ettiğin gibi Miçiyo'yu o kadar da çok sevmedim belki. Fakat ondan nefret de etmiyordum. Miçiyo şimdi hasta. Üstelik durumu pek de iyi değil. Yatakta hasta yatan birini sana bırakmak istemiyorum. İyileşene dek bırakamam onu çünkü kocasıyım ve bir eş olarak ona bakmayla sorumluyum."

"Senden özür diledim. Miçiyo da özür diliyor. Senin açından düşünüldüğünde, ikimizin de vicdansız olduğu ortada fakat ne kadar özür dilesek de affedemeyebilirsin, her ne olursa olsun o şimdi hasta."

"Bunu biliyorum. Onun hastalığından faydalanıp dilediğim gibi ona zulmedeceğimi düşünebilirsin ama ben, asla!"

Daisuke, Hiraoka'nın söylediklerine inandı. Ve yüreğinin derinliklerinde Hiraoka'ya teşekkür etti. Hiraoka ardından şunları söyledi: "Bugünden sonra evli bir adamın gözünden bakarak artık seninle arkadaşlığımı sürdüremem. Bugünden itibaren artık seninle olan arkadaşlığımı bitirdiğimi bilmeni isterim."

Daisuke boynunu eğdi, "Yapacak bir şey yok," dedi.

"Söylediğim gibi Miçiyo'nun durumu ciddi. Bundan sonra durumun nasıl değişeceğini bilemiyorum. Sen de endişeleniyor olmalısın. Ancak artık görüşmeyeceğimiz için bu kaçınılmaz olacak. Benim evde olup olmamamın bir önemi yok, artık benim evime gelip gitmenizi istemiyorum."

Daisuke tereddüt eder gibi, "Anlıyorum," dedi. Yanakları gitgide soldu. Hiraoka ayağa kalktı. Daisuke "Beş da-

kika daha oturur musun?" diye rica etti. Hiraoka sessizce oturdu.

"Miçiyo'nun rahatsızlığının birden kötüleşme ihtimali var mı?"

"Kimbilir?"

"Sadece bu kadarını söyler misin?"

"Çok da endişelenme."

Hiraoka karamsar bir tonda, aşağı doğru nefesini bırakarak bu yanıtı verdi. Daisuke bunun katlanılamaz olduğunu düşündü.

"Eğer... Eğer önemli bir durum olursa, sadece bir kez benimle görüşmesine müsaade eder misin? Kesinlikle bundan başka hiçbir şey istemiyorum. Sadece bu. Sadece bunu anlayışla karşılamanı istiyorum."

Hiraoka sustu ve hemen cevap veremedi. Daisuke acısını bir kenara bırakmış, iki eliyle avuçlarının içini âdeta bir kir çıkarır gibi ovuyordu.

Hiraoka ağır bir şekilde, "Peki, öyle bir durum olursa..." diye yanıtladı.

"O hâlde ara ara hastalığının durumunu sorabilirim, değil mi?"

"Artık herhangi bir bağımız olmayacağından bu beni zorlar. Seninle görüşecek olursam bu Miçiyo'yu sana vermek için olacaktır diye düşünüyorum."

Daisuke elektriğe çarpılmış gibi bir anda sandalyeden sıçradı. "Ah! Anladım. Yani bana sadece Miçiyo'nun cesedini göstermek niyetindesin. Korkunç bu. Zalimlik!"

Daisuke masanın kenarından dönüp Hiraoka'ya yaklaştı. Sol eliyle Hiraoka'nın omuzlarından tutup onu sallarken, "Korkunç bu, korkunç!" dedi.

Hiraoka Daisuke'nin gözlerinde korkunç bir deliliğin yansımasını gördü. Omuzları sallanırken ayağa kalktı. "Öyle bir şey olmayacak," diyerek Daisuke'nin elini itti. İkisi de içlerine âdeta şeytan girmiş gibi birbirlerine baktılar.

"Sakinleşmelisin," dedi Hiraoka.

"Sakinim," diye yanıtladı Daisuke. Fakat bunu söylerken acı içinde nefes alıp veriyordu.

Bir süre sonra nöbetin verdiği gevşekliği hissetti. Daisuke tüm gücü tükenmiş bir adam gibi sandalyeye tekrar oturdu ve elleriyle yüzünü kapattı.

17

Daisuke akşam saat onu geçerken gizlice evden çıktı.

Kadono şaşkın hâlde, "Sensei, bu saatte nereye gidiyorsunuz?" deyince, Daisuke, "Ne? Hiçbir yere," diye muğlak bir yanıt verip Teramaçi Caddesi'ne kadar geldi. Hava hâlâ sıcak olduğu için sokak canlıydı. Yukata giyen insanlar Daisuke'nin çevresinden geçiyordu. Daisuke'nin farkına vardığı şey hareketlerdi. Caddenin sağındaki ve solundaki dükkânlar epey aydınlıktı. Gözleri kamaşan Daisuke, sokak lambalarının az olduğu yandaki caddeye döndü. Edo Nehri'nin yanına geldiğinde hafif bir rüzgâr esti.

Akşam karanlığında siyaha bürünen sakura yaprakları hışırdadı. Köprünün üstünde dururken tırabzanlardan aşağı doğru bakan iki kişi gördü. Kongo Tapınağı'nın olduğu yokuşta hiç kimseler yoktu. İvasaki ailesinin evinin yüksek taş duvarları dar yamacı sağlı sollu kapatmıştı.

Hiraoka'nın yaşadığı sokak daha bir sessizdi. Evlerin büyük bir çoğunluğundan ışık gelmiyordu. Karşıdan gelen ve içinde müşteri olmayan taksinin tekerlek seslerinin yankısı Daisuke'nin kalp atışlarını hızlandırdı. Daisuke,

Hiraoka'nın evinin önündeki çitlerin yanına kadar gelip orada durdu. Uzanıp içeri doğru baktığında her yer karanlıktı. Evin önünde yanan lamba kapıda asılı olan isimliği gereksiz yere aydınlatıyordu. Lambanın camından bir ev kertenkelesinin silueti çapraz yansıyordu.

Daisuke buraya sabah yine geldi. Öğleden sonra da caddede dolaştı. Hizmetçi alışverişe çıktığı sırada onu yakalayıp Miçiyo'nun durumunu öğrenebileceğini düşündü. Ancak hizmetçi bir türlü dışarı çıkmadı. Hiraoka'yı da göremedi. Çitlerin yanına doğru yaklaşıp kulak kesilse de herhangi bir konuşma sesi duyulmuyordu. Doktoru bulup ayrıntılı bilgiyi ondan alabileceğini düşündü fakat doktorun arabasına benzeyen bir araba da Hiraoka'nın evinin önünde hiç durmadı. O sırada, sanki denizdeymişçesine başına güneş geçmiş gibi hissetti. Ayakta dururken düşecek gibi oldu. Yürürken sanki koskoca toprak büyük bir dalga gibi hareket etmeye başladı. Daisuke acısına katlanarak sürünürcesine evine döndü. Akşam yemeği yemeden olduğu yere yığıldı ve hareket edemedi. O sıralarda yakıcı güneş nihayet batmış, ardından gökyüzünü yıldızların rengi kaplamıştı. Daisuke karanlık ve serinliğin içinde kendine gelmeye başladı. Ardından başına çiy damlaları vururken yeniden Miçiyo'nun yaşadığı yere geldi. Daisuke, Miçiyo'nun kapısının önüne iki üç kez gidip geldi. Lambanın altına her geldiğinde durup bekledi ve içeri kulak kabarttı. İçeriden beş on dakika hiç ses gelmedi. Gelgelelim evdeki durumdan hiç haber yoktu, her şey sessizliğe gömülmüştü.

Daisuke lambanın altına her gelişinde, ev kertenkelesi lambanın camına yapışık hâlde duruyordu. Siyah gölgesi yan tarafta yansırken hiç hareket etmiyordu.

Daisuke kertenkeleyi her gördüğünde kendini kötü hissetti. Onun hareket etmeyişi tuhafına gitmişti. İçini huzursuz eden birtakım batıl inançlar kapladı. Miçiyo'nun durumunun kritik olduğunu, şimdi acılar içinde olduğunu hissetti. Miçiyo'nun şimdi ölüyor olduğunu hissetti. Miçiyo'nun ölmeden önce onu bir kez daha görmek istediğini, ölmeden önce kesik kesik nefes aldığını hissetti. Daisuke yumruğunu sıkıp Hiraoka'nın kapısı kırılana kadar vurmayı düşünmeden edemedi. O anda Hiraoka'nın hiçbir eşyasına elini bile sürmeye hakkı olmadığını hatırladı. Daisuke dehşete kapılıp oradan uzaklaştı. Sessiz, küçük sokakta sadece onun ayak sesleri yankılanıyordu. Kaçtıkça daha çok korktu. Yavaşladığında, nefes almak bir hayli zorlaşmıştı.

Yolun kenarında bir taş merdiven vardı. Daisuke, kendini bilmez hâlde oraya oturdu, elini alnına bastırdı ve öylece kalakaldı. Kapattığı gözlerini bir süre sonra açtığında, karşısında kocaman siyah bir kapı gördü. Kapının üstünde geniş çam ağacı, dallarını çitin dışına doğru uzatmıştı. Daisuke tapınağın giriş kapısında dinlendi.

Ayağa kalktı. Dalgın dalgın yürümeye başladı yine. Biraz gittikten sonra yeniden Hiraoka'nın yaşadığı dar sokağa girdi. Hayal meyal lambanın önünde durdu. Ev kertenkelesinin gölgesi hâlâ aynı yerde yansıyordu. Daisuke derin bir iç çekerek Koişikava'dan güneye doğru indi.

O akşam bir ateş gibi sıcak ve kızıl kasırganın içinde başı durmadan dönmüştü. Daisuke kasırgadan kaçmak için tüm gücüyle mücadele etti. Fakat zihni onun emirlerine hiç uymuyordu. Bir ağacın yaprakları misali en ufak bir tereddüt göstermeden alevlerin rüzgârına kapılmıştı.

Ertesi gün kavurucu güneş yeniden yükseldi. Dışarıda

güneşin şiddetli ışınları yüzüne vurmaya başladı. Daisuke sabretti ve saat sekizi geçerken nihayet uyandı. Uyanır uyanmaz gözleri kamaştı. Her şey normalmiş gibi yıkandı, kütüphanesine girdi ve sessizce durdu.

O sırada Kadono bir misafirin geldiği bilgisini verir vermez girişte durup şaşırmış gibi Daisuke'ye baktı. Daisuke yanıt vermek istemedi. Gelenin kim olduğunu bile sormaksızın eliyle destekleyerek yüzünü Kadono'ya doğru çevirdi. O sırada misafirin ayak sesleri verandada duyulmuş, Daisuke'nin ağabeyi Seigo kendisini içeri buyur eden kimse olmamasına rağmen beklemeden içeri girmişti.

"Hey, bu tarafa," diye ona yer gösteren kişi Daisuke'ydi.

Seigo oturur oturmaz yelpazesini çıkarıp gömleğinin yakasını açarak kendisini serinletti. İri bedeni yüzünden bu sıcaktan epey rahatsız oluyordu herhalde, zorlukla nefes alıyordu. "Çok sıcak ya," dedi.

Daisuke, "Evde bir değişiklik yok mu?" diye yorgun bir sesle sordu.

İkisi bir süre her zamanki gibi havadan sudan konuştular. Daisuke'nin durumu her zamankinden farklıydı. Fakat ağabeyi ne olduğunu hiç sormadı. Konuşmanın bitmesine yakın, "Bugün aslında," diyerek cebine elini sokup bir mektup çıkardı.

"Aslında bugün sana sormak istediğim bazı meseleler olduğu için geldim," diyerek zarfın arka yüzünü Daisuke'ye uzattı. "Bu adamı tanıyor musun?" diye sordu. Üzerinde Hiraoka'nın adı ve adresi yazıyordu.

"Tanıyorum," diyen Daisuke neredeyse mekanik bir şekilde yanıtlamıştı.

"Seninle sınıf arkadaşı olduğunu söyledi, doğru mu?"

"Doğru."

"O adamın eşini de tanıyor musun?"

"Tanırım."

Ağabeyi yeniden eline yelpazeyi alıp iki üç kez salladı. Ardından öne doğru eğildi ve daha alçak bir ses tonuyla, "O adamın eşiyle aranda bir ilişki mi var?" diye sordu.

Daisuke'nin başından beri hiçbir şeyi saklamak gibi bir niyeti olmamıştı. Fakat böylesine doğrudan sorulunca, bu kadar karmaşık süreci tek bir kelimeyle yanıtlayıp yanıtlayamayacağını düşündü ve cevabı hemen veremedi. Ağabeyi zarfın içinden katlanmış hâldeki mektubu çıkardı.

"Doğrusunu söylemek gerekirse Hiraoka denen kişi, böyle bir mektubu babama göndermiş. Okur musun?" diyerek Daisuke'ye uzattı. Daisuke cevap vermeden mektubu alıp okumaya başladı. Ağabeyi sessizce Daisuke'yi izledi.

Mektup güzel bir el yazısıyla yazılmıştı. Bir iki satır okumaya başlayıp mektubun sonuna geldiğinde, Daisuke onu bir süre elinden bırakamadı. Her ne kadar birkaç satırdan fazla olmasa da hiç bitmeyecek gibi geldi. Daisuke'nin gözleri titriyordu. Kafası allak bullaktı. Daisuke kendini zorlayarak sonuna kadar okuması gerektiğini düşündü. Tüm bedeninde büyük bir baskı hissediyor, kolunun altından terler boşalıyordu. Nihayet mektubun sonuna geldiğinde, elindeki mektubu katlamaya bile mecali kalmamıştı. Mektubu öylece masanın üzerine bıraktı.

"Burada yazılanlar doğru mu?" diye kısık sesle sordu ağabeyi.

Daisuke sadece, "Doğru," diye yanıtlayabildi. Ağabeyi donmuş gibi bir anda yelpazesini durdurdu. Bir süre ikisi de konuşamadı.

Ardından ağabeyi, "Peki, hangi akılla bu kadar aptalca bir şey yapabildin?" diye şaşkın bir hâlde sordu. Daisuke ağzını açamadı.

Ağabeyi, "Evlenmeyi düşünseydin, evlenebileceğin çok kadın yok muydu?" dedi tekrar. Daisuke buna da sessiz kaldı.

Ağabeyi üçüncü kez, "Sen ki hiç hovardalık yapmamış bir adam da değilsin. İşler böyle bir noktaya geldiyse şimdiye kadar bizim paramızı kullanmanın da bir anlamı yoktu, öyle değil mi?" dedi.

Daisuke, ağabeyinin yüzüne bakıp açıklama yapmaya bile cesaret edemedi. Şimdiye kadar ağabeyiyle tamamen aynı fikirdeydi.

Ağabeyi, "Ablan ağlıyordu," dedi.

Daisuke bir rüyadaymış gibi, "Öyle mi?" diye yanıtladı.

"Babam sinirlendi."

Daisuke yanıt vermedi. Sadece gözlerini uzaklara diker gibi ağabeyine baktı.

"Sen hiçbir şeyden anlamayan bir adam oldun hep. Yine de bir gün anlarsın diye hayal edip bugüne dek sana karşı hep iyi davrandım. Fakat bu defa senin hiçbir şeyden anlamayan bir insan olmandan dolayı, ben de vazgeçiyorum. Hayatın farkına varmayan bir insan kadar tehlikeli başka bir şey yoktur! Ne yaparsan yap, ne düşünürsen düşün huzur bulamazsın. Bu senin kendi kararın fakat babamın ve benim toplumdaki konumumuzu düşün. Senin bile aile onuruna dair bir fikrin olmalı!"

Ağabeyinin sözleri kulağında yankılandıktan sonra dışarı süzüldü. Bütün vücudunda hissettiği sadece acıydı. Ancak ağabeyinin önünde vicdan azabı çekecek kadar kendini

bırakmamıştı. Her şeyi makul bir şekilde açıklayıp anlayışlı olan ağabeyinin bu defa da empati kuracağına dair hiçbir şey hissetmedi. Zihninde kendisi için en doğru olan yolda yürüdüğüne dair inancı tamdı. Bununla mutluydu. Bu mutluluğu anlayabilen tek insan Miçiyo'ydu. Miçiyo dışındakiler, babası, ağabeyi ve toplum hepsi birer düşmandı. Onlar ikisini, bedenlerini saran alevler içinde yakarak öldürmeye çalışıyorlardı. Daisuke hiçbir şey söylemeden Miçiyo'ya sarılarak bu alevlerin içinden bir an önce çıkmaktan başka bir şey istemiyordu. Ağabeyine başka bir yanıt vermedi. Bir kaya gibi ağırlaşan başını hareket ettiremedi.

"Daisuke," diye seslendi ağabeyi. "Bugün babamın elçisi olarak geldim. Son zamanlarda eve uğramaz oldun. Oysaki babam seni arar, yanına çağırırdı fakat bugün yüzünü görmek istemediğinden bu meselenin doğru mu yalan mı olduğunu öğrenmemi istediği için beni gönderdi. Eğer bir mazeretin varsa dinlerim. Hiçbir mazeretin yoksa, Hiraoka'nın söylediklerinin hepsi gerçekse, babam şunları söylüyor: 'Artık ömür boyu Daisuke'yle görüşmeyeceğim. Nereye giderse gitsin, ne yaparsa yapsın kendi kararıdır. Artık o benim çocuğum değil! Beni bir daha babası olarak görmesin!' Bunlar çok ağır sözler! Burada senin konuşmalarını dinleyince, Hiraoka'nın yazdıklarında bir tek yalan olmadığı için yapacak bir şey yok. Senin bu olanlarla ilgili pişmanlığın da yoksa, özür de dilemeyeceğin anlaşılıyor. Bu durumda, eve dönüp babama olan biteni anlatmaktan başka yol yok. Babamın söylediklerini olduğu gibi sana aktarıp dönüyorum. Tamam mı? Babamın söylediklerini anladın mı?"

Daisuke, "Çok iyi anladım," diye kesin bir yanıt verdi.

"Sen bir aptalsın!" diye bağırdı ağabeyi. Daisuke başını yerden kaldırmadı.

Ağabeyi tekrar, "Ahmak!" dedi. "Normalde herkesten fazla konuşursun, böylesi önemli bir meseledeyse âdeta dilini yutarsın. Ayrıca babamızın arkasından onurunu zedeleyecek dolaplar çevirirsin. Bugüne kadar ne için eğitim aldın?"

Ağabeyi masanın üzerindeki mektubu alıp katlamaya başladığında sessiz odada sadece kâğıdın sesi yankılanıyordu. Ağabeyi mektubu aynı şekilde zarfa yerleştirip cebine koydu.

Bu kez normal bir ses tonuyla, "O hâlde dönüyorum," dedi. Daisuke kibarca başını eğerek uğurladı.

"Artık ben de görüşmeyeceğim seninle," diyen ağabeyi kapıdan çıktı.

Ağabeyi gittikten sonra, Daisuke bir süre olduğu yerde kalakaldı. Kadono çay malzemelerini almaya geldiğinde, birden ayağa kalkıp, "Kadono, ben iş aramaya gidiyorum," dedikten sonra hemen başına hasır şapkasını geçirdi. Şemsiyesini almadan sıcak güneşin altında kendini dışarı attı.

Daisuke sıcağın altında hızlı adımlarla yürüdü, güneş tam tepesindeydi. Kuruyan yoldaki tozlar, bir alevin kıvılcımları gibi ayaklarını sardı. İçini kıpır kıpır sabırsız duygular kapladı.

Kendi kendine, "Yanıyorum, yanıyorum," diyerek ilerliyordu.

İida Köprüsü'ne geldiğinde trene bindi. Tren hareket etti. Daisuke trende, yanındaki duyacak şekilde, "Aahh! Her şey hareket ediyor, dünya dönüyor!" dedi. Trenin hızı başını döndürdü. Başı döndükçe vücudunu hararet kapladı. Günün yarısında da böyle devam ederse her şeyi yakabileceğini düşündü.

Bir anda gözlerine kırmızı bir posta kutusu ilişti. Ardından bu kırmızı renk bir anda Daisuke'nin kafasının içine atlayıp orada dönmeye başladı. Şemsiye dükkânının tabelasında, kırmızı renkli dört tane şemsiye uzun uzun sıralanmıştı. Şemsiyelerin rengi yine Daisuke'nin kafasının içine atlayıp fıldır fıldır dönen bir girdap oluşturdu. Bir dört yol ağzında, adamın teki kıpkırmızı büyük balonlar satıyordu. Tren bir anda köşeyi döndüğünde, balonlar peşinden onu takip etti ve Daisuke'nin zihninde ona eşlik ettiler. Küçük paketleri taşıyan kırmızı araba, trenin yanından geçerken yine Daisuke'nin aklı tarafından emildiler. Sigara dükkânın perdesi kırmızıydı. Satılmak üzere asılan bayrak da kırmızıydı. Elektrik direği kırmızıydı. Kırmızı renge boyanmış tabelaların biri diğerini izledi. Sonunda dünya kırmızıya döndü. Ve başının çevresinde dönerek alevlerle dolu nefesini etrafa yaydı. Daisuke beyni yanana kadar trende kalıp ilerlemeye karar verdi.

SON

"... Sen bana gülüyorsun. Ve ben sana gülemiyorum. Hayır, gülmek istiyorum ama toplum yapamayacağımı söylüyor, öyle değil mi?"

Japonya'nın ülke dışında en tanınmış ve en saygı duyulan yazarlarından biri olan, *Ben Bir Kediyim*, *Gönül* ve *Madenci* gibi eserlerin yazarı Natsume Soseki, ilk defa Türkçeye çevrilen *Ardından*'da birincil arzusu "pek bir şey yapmamak" olan Oblomovvari bir karakterin, Daisuke'nin trajikomik hayatını anlatıyor.

Varlıklı bir ailenin aylak evladı Daisuke, hem Meici dönemi sonundaki değişimlerle hem de hayattaki amacı ve kişiliğiyle dertleri olan genç bir adamdır. Günlerini ona tahsis edilen evinde kitap okuyarak, kafelerde vakit öldürerek ya da sokaklarda dolaşarak geçiren Daisuke'nin hayatı, uzun süredir başka şehirde yaşayan arkadaşı Hiraoka dönünce ve onun eşi Miçiyo'ya olan ilgisi tehlikeli bir aşka doğru evrilince tekdüzeliğini kaybeder.

Daisuke, bir yandan onu toplumsal normlara uygun bir yaşam sürmeye zorlayan ailesine karşı kişisel özgürlüğünden ve bağımsız hayatından ödün vermemeye çabalarken diğer yandan da Miçiyo ve Hiraoka'yla girdiği, benliğiyle çelişen umutsuz durumdan yakasını sıyırmaya çalışır.

4. Baskı

Japon Klasikleri 4

www.ithaki.com.tr

ithaki

9 786258 475685

/ithakiyayinlari